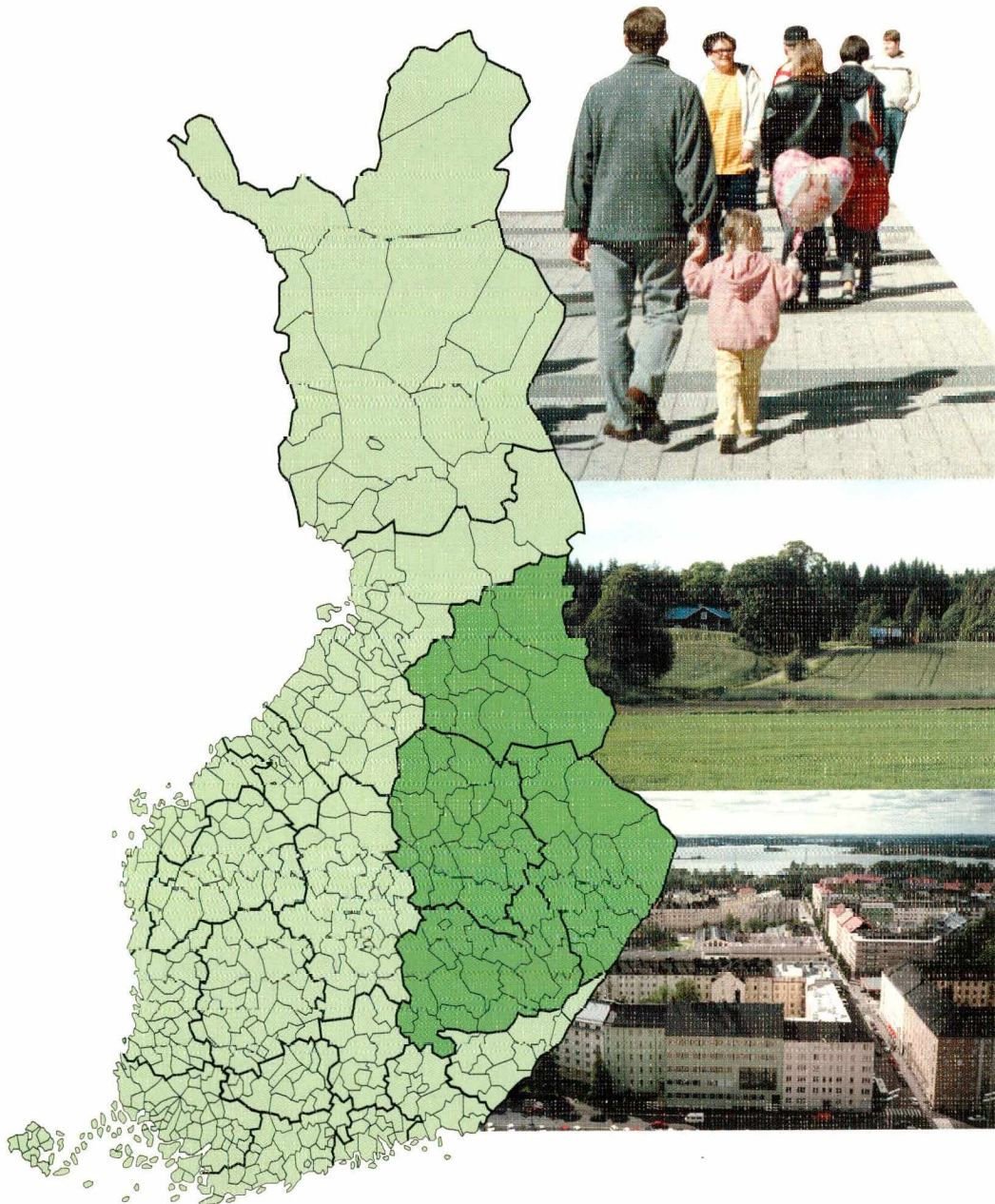

Itä-Suomen katsaus 2005

Itä-Suomen katsaus

Tiedustelut:

Sirkku Hiltunen (08) 535 1411

Leena Jäntti (08) 535 1412

Niina Jaako (08) 535 1419

oulu@tilastokeskus.fi

Kansikuva: Jenni Riikonen

ISSN 1239-7466

ISBN 952-467-419-X

© 2005 Tilastokeskus

Tietoja lainattaessa lähteenä on mainittava Tilastokeskus.

Multiprint, Oulu 2005

Alkusanat

Itä-Suomen katsaus 2005 on jatkoa aiemmin 9 kertaa tuotetulle vuosijulkaisulle. Ennen julkaisu ilmestyi aina joulukuussa. Vuodesta 2004 alkaen julkaisu valmistuu jo toukokuussa. Se on alueellista tilastotietoa visuaalisessa muodossa tarjoava julkaisu. Vastaavalla tietosisällöllä ja esitystavalla tuotetaan myös Pohjois-Suomen, Etelä-Suomen ja Länsi-Suomen katsaukset. Katsaussarjan koko maata eri aluetasoilla käsittelevät julkaisut ovat Seutukunta- ja maakuntakatsaus sekä Kuntakatsaus.

Itä-Suomen katsauksen tavoitteena on antaa alueellista tietoa Itä-Suomesta, sen kunnista, maakunnista ja lääneistä, sekä niiden keskinäisistä eroavaisuuksista. Tiedot esitetään visuaalisesti joko kuntapohjaisina teemakarttoina tai diagrammeina.

Katsauksen tietosisältö on pyritty pitämään kutakuinkin samanlaisena edellisten julkaisujen kanssa, jotta ajallinen vertailtavuus säilyisi. Katsauksen tilastokuvioiden pohjana ovat viimeisimmät käytävissä olevat tilastotiedot, aihepiireistä riippuen, vuosilta 2002–2005. Katsauksen aihealueet on muokattu vastaamaan aiempaa tarkemmin Suomen virallisen tilaston aihealuejakoa. Katsaus sisältää yhteensä 186 diagrammia tai teemakarttaa. Julkaisun tietolähteinä on käytetty muitakin kuin Tilastokeskuksen tuottamia tilastoja.

Itä-Suomen katsaus ja sen sisältämä materiaali on kokonaisuudessaan saatavana Internetistä AlueOnline –palvelun kautta (tilastokeskus.fi/alueonline). Itse julkaisujen pdf-muotoisten tekstitiedostojen lisäksi tarjolla on kaikki katsausten teemakartat ja diagrammit PowerPoint-kuvina. Paperijulkaisuista poiketen internetpalvelun koko kuvamateriaali on värillistä. Se on myös tietosisällöltään selvästi paperijulkaisuja laajempi. Internetpalveluun kuvia päivitetään jatkuvasti ja saatavilla on aina tuorein tieto.

Itä-Suomen katsaus 2005 on tehty Tilastokeskuksen Oulun aluepalvelussa. Sen toteutuksesta ovat vastanneet suunnittelijat Sirkku Hiltunen, Niina Jaako ja Leena Jäntti.

Helsingissä ja Oulussa, toukokuussa 2005

Jussi Melkas

Tietopalvelujohtaja

Esko Syrjäkari

Aluepäällikkö

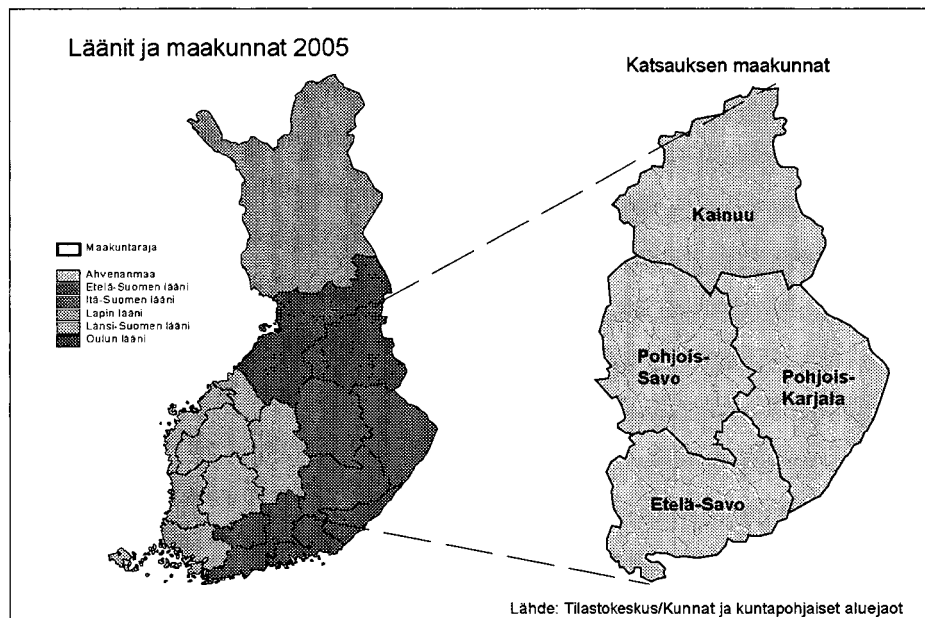
SISÄLLYSLUETTELO

	SIVU
Alkusanat.....	3
Itä-Suomi.....	7
Väestö.....	11
Asuminen	31
Energia.....	37
Kansantalous.....	40
Koulutus	43
Kunnallistalous	48
Liikenne ja matkailu	56
Maa-, metsä- ja kalatalous	62
Oikeus	66
Palvelut	69
Rakentaminen	73
Sosiaaliturva ja terveys.....	75
Teollisuus	82
Tulot.....	87
Työmarkkinat.....	90
Työllisyys.....	90
Työttömyys.....	96
Ympäristö	100
Yritykset ja toimipaikat	104
Läänit	111
Aluemuutokset 1.1.2005	118
Toimialamuutokset.....	119
Kuvaluettelo.....	120
Käytetyt tietolähteet	122
Liitteet	

Itä-Suomi

Tässä katsauksessa Itä-Suomella tarkoitetaan aluetta, joka käsittää *Itä-Suomen läänin* ja *Kainuun maakunnan*, joka on yksi Oulun läänin maakunnista. Itä-Suomen lääni muodostuu Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan maakunnista. Suomen kuuden läänin erityispiirteitä esitellään katsauksen viimeisessä kappaleessa diagrammikuvien avulla.

Katsauksen tarkastelualueella sijaitsee Suomen 432 kunnasta 69 ja ne muodostavat 14 seutukuntaa. Vuoden 2005 alusta kuntien määrä alueella väheni viidellä, kun Kiihtelysvaara ja Tuupovaara yhdistyivät Joensuun kaupunkiin. Samaan aikaan Värtsilä yhdistyi Tohmajärveen, Vehmersalmi Kuopioon ja Kangaslampi Varkauteen. Ilmantsin ja Outokummun seutukunnat muuttuivat osaksi Joensuun seutukuntaa.

Kuva 1.1. Läänit ja maakunnat 2005.

NUTS-luokitus ja suuralueet

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa uudistettiin NUTS-luokitusta vuonna 2003, jolloin Suomen suuralueiden määrä väheni kuudesta viiteen. NUTS (Nomenclature of Territorial Units for Statistics) on kolmitasoinen hierarkkinen alueluokitusjärjestelmä, jota käytetään Euroopan unionin jäsenvaltioissa. Tämän luokituksen mukaan Suomi on jaettu ylimmällä NUTS 1 -tasolla Manner-Suomeen ja Ahvenanmaahan. Suuralueet muodostavat NUTS 2 -tason ja 20 maakuntaa NUTS 3 -tason. Lisäksi seutukunnat ja kunnat muodostavat omat tasonsa (NUTS 4 ja NUTS 5). Katsauksen 4 maakuntaa kuuluvat Itä-Suomen suuralueeseen.

Maakunnat

Etelä-Savon maakunnassa on 20 kuntaa, joista väkimäärältään suurin on Mikkeli ja pienin Savonranta. Yhteensä maakunnassa asui vuoden 2004 lopussa 161 381 henkeä. Alueen maapinta-ala on 14 137 km² ja väestötiheys 11,4 asukasta neliökilometrillä. Kaupunkeja Etelä-Savossa on kolme: Mikkeli, Savonlinna ja Pieksämäki.

Pohjois-Savon maakunta on Itä-Suomen väkirikkain. Vuoden 2004 lopussa siellä asui 251 095 henkeä. Alueen 23 kunnasta seitsemän on kaupunkeja, ja niistä asukasluvultaan suurin on maakuntakeskus Kuopio. Vähiten asukkaita oli Tervossa. Maapinta-alaa maakunnalla on 16 808 km², joten asukastiheys on 14,9 as./km².

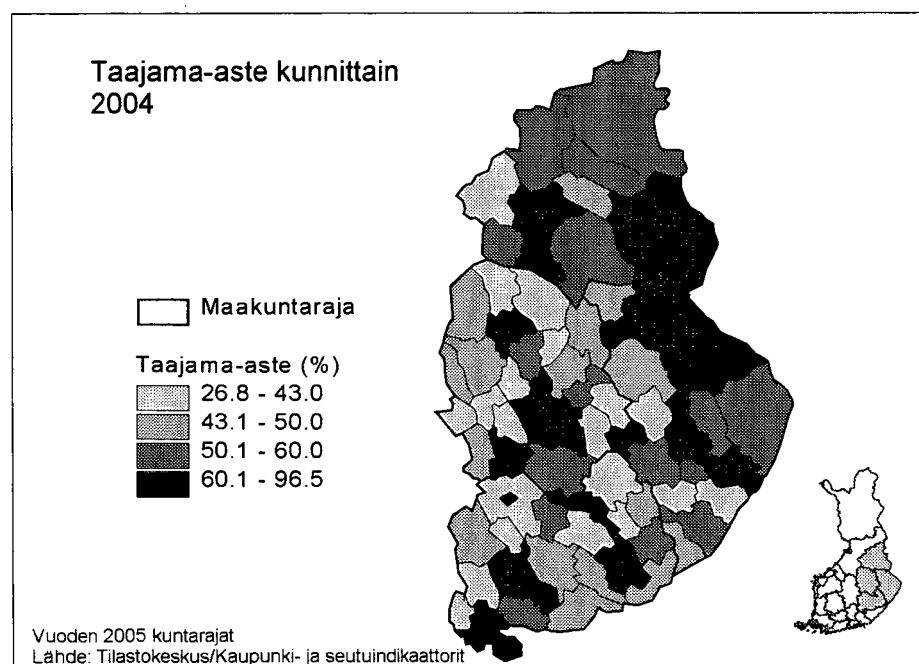
Pohjois-Karjalan maakuntaan kuuluu 16 kuntaa, joissa asukkaita vuoden 2004 lopussa oli yhteensä 168 615. Väkirikkain kunta on Joensuu, joka on yksi alueen viidestä kaupungista. Itä-Suomen asukasluvultaan pienimpiä kuntia ovat Kesälahti ja Valtimo. Pohjois-Karjalan maapinta-ala on 17 782 km², asukkaita siellä on siten 9,5 neliökilometriä kohti.

Kainuun maakunnan kymmenestä kunnasta Kajaani on väkiluvultaan suurin ja Ristijärvi pienin. Kajaanin lisäksi Kuhmo on kuntamuodoltaan kaupunki. Maakunnan väkiluku oli vuoden 2004 lopussa 88 956. Pinta-alan ollessa 21 567 km² asukastiheys Kainuussa on 4,0 asukasta neliökilometrillä.

Kunnat

Vuoden 2005 alussa kuntien määrä laski kuntaliitosten vuoksi 444:sta 432:een. Helsinki on väkiluvultaan maan suurin kaupunki (559 046 asukasta 31.12.2004) ja Ahvenanmaalla sijaitseva Sottunga puolestaan pienin kunta (131 as). Katsauksen tarkastelualueella sijaitsevista kunnista Savonranta on asukasluvultaan pienin, 1 238 ja Kuopio suurin, 90 518. Kaupunkeja Itä-Suomessa on 17. Pinta-alaltaan alueen suurin kunta on Suomussalmi ja pienin Pieksämäki.

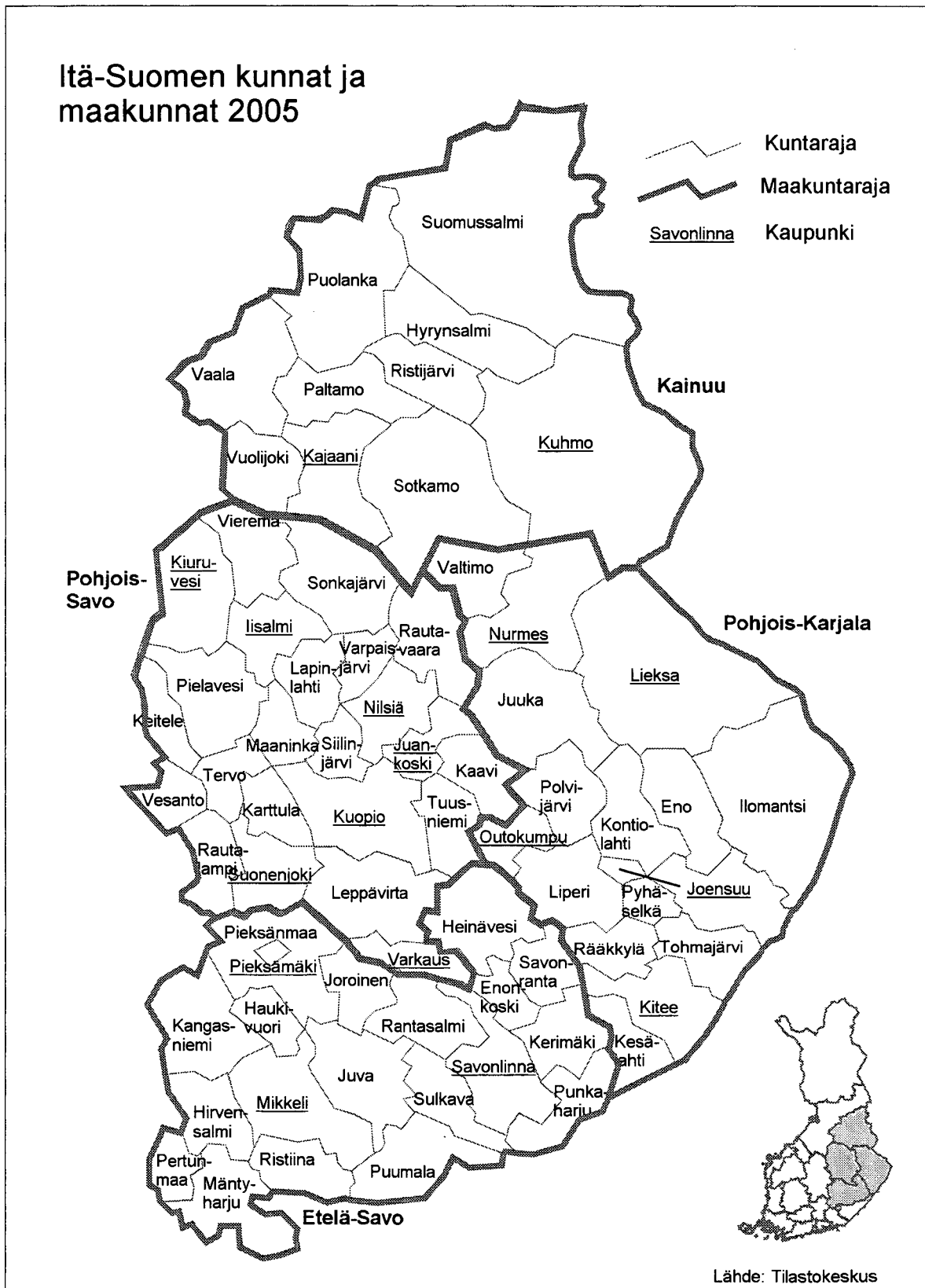
Taajama-asteella mitataan taajamissa asuvien henkilöiden osuutta alueen koko väestöstä. Koko maassa taajama-aste vuonna 2004 oli 82,5 %.

Kuva 1.2. Taajama-aste kunnittain 2004.

Itä-Suomen kunnat ja maakunnat 2005

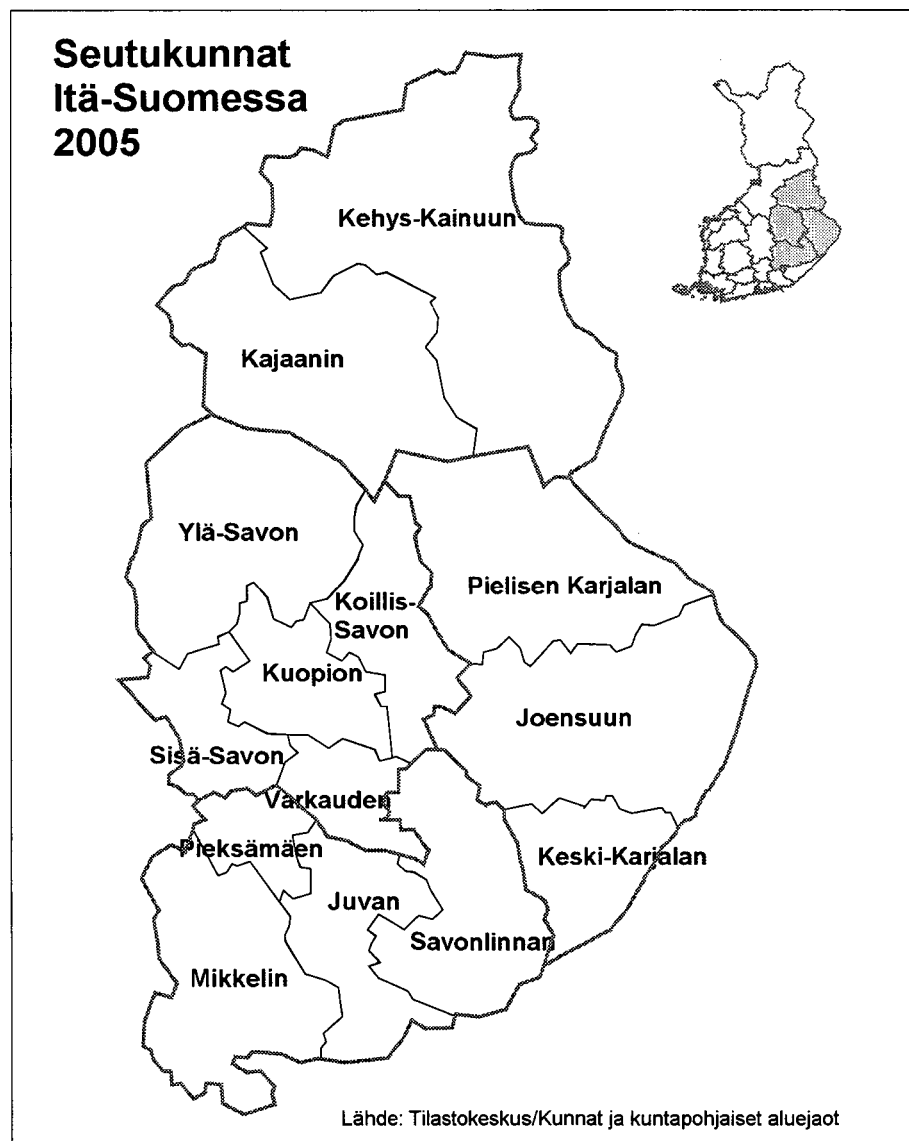

Kuva 1.3. Itä-Suomen kunnat ja maakunnat 2005.

Seutukunnat

Seutukunnat ovat kahden tai useamman kunnan muodostamia kuntaryhmiä. Poikkeuksena tästä on Maarianhaminan kaupunki, joka muodostaa oman seutukuntansa. Seutukuntien muodostamisen kriteerinä on käytetty kuntien välistä yhteistyötä ja työssäkäyntiä. Sisäasiainministeriö on määritellyt seutukunnat aluepoliittisen tukialuejaon perusalueiksi. Seutukuntajakoa muutettiin viimeksi 1.1.2005, jolloin seutukuntien määrä väheni kolmella. Tuolloin Kärkikuntien, Outokummun ja Ilomantsin seutukunnat lakkautettiin. Lisäksi kaksi kuntaa vaihtoi seutukuntaa vuoden 2005 alussa.

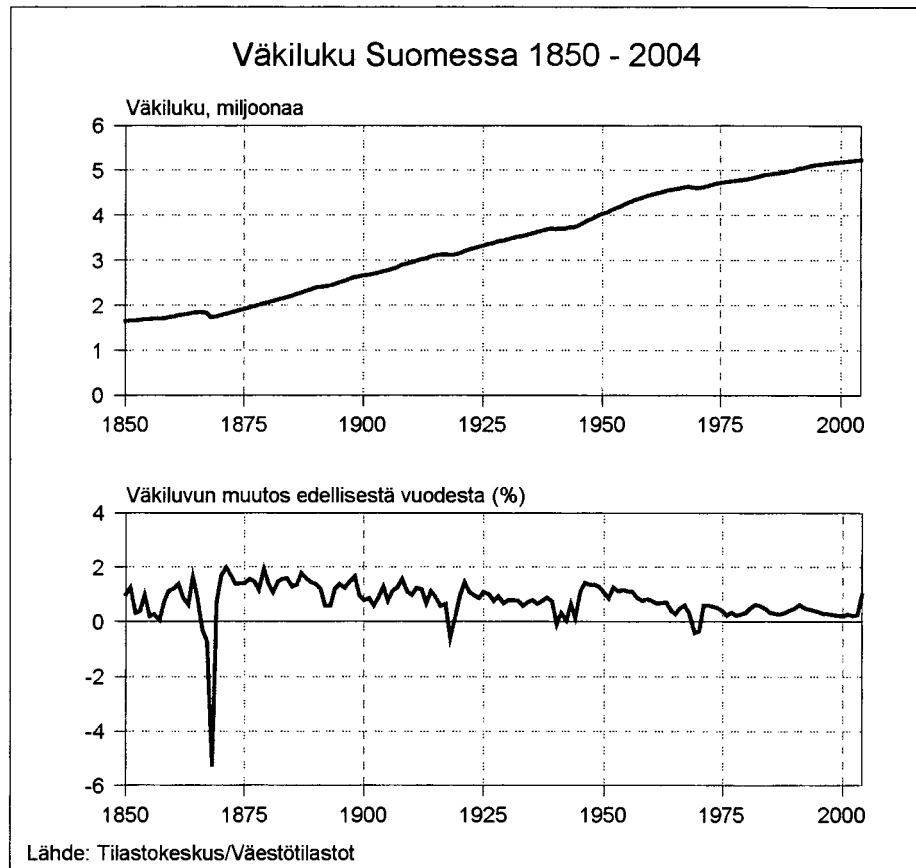
Suomen kaikkiaan 77 seutukunnasta 14 sijaitsee Itä-Suomen katsauksen alueella. Pohjois-Savossa seutukuntia on 5, Etelä-Savossa 4, Pohjois-Karjalassa 3, ja Kainuussa 2. Vuoden 2005 alusta Ilomantsin ja Outokummun seutukunnat lakkasivat olemasta ja siirtyivät Joensuun seutukuntaan. Uusi Joensuun seutukunta muodostuu kahdeksasta kunnasta. Lisää aluetietoa Suomen seutukunnista ja niiden välisistä eroista löytyy Tilastokeskuksen vuosittain ilmestyvästä *Seutukunta- ja maakuntakatsaus*-julkaisusta.

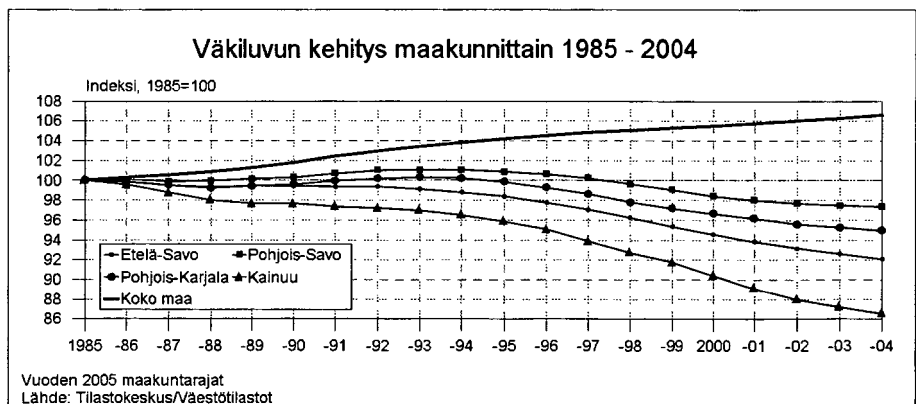
Kuva 1.4. Seutukunnat Itä-Suomessa 2005.

Väestö

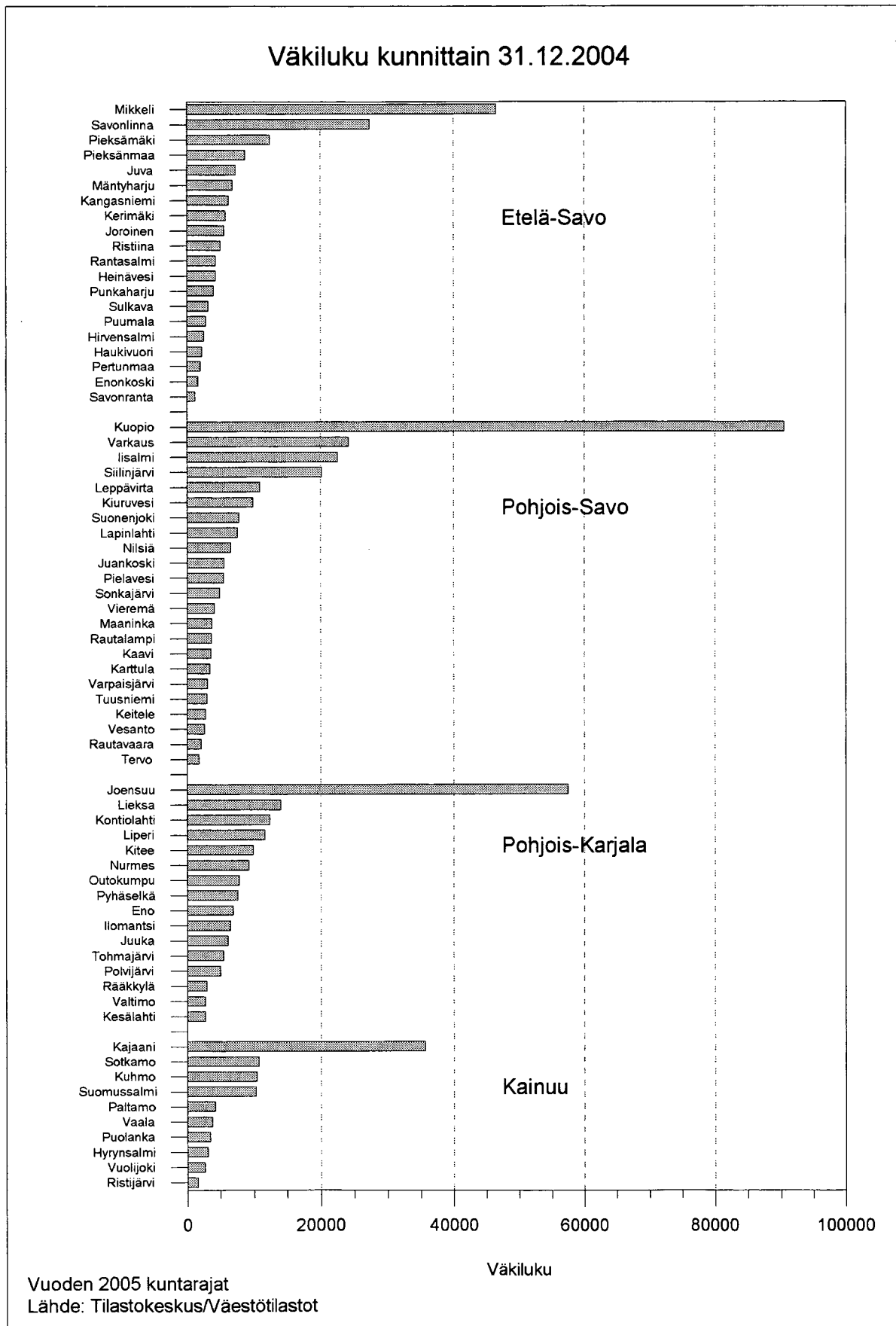
Väestöllä tarkoitetaan tietyllä alueella vakinaisesti asuvaa väestöä. Ne henkilöt, joilla väestön keskusrekisterin mukaan on kotipaikka Suomessa 31.12. kuuluvat väestöön kansalaisuudestaan riippumatta, samoin ne Suomen kansalaiset, jotka asuvat tilapäisesti ulkomailla. Väestöä tarkastellaan myös *keskiväkiluvulla*, joka on kahden peräkkäisen vuoden väkilukujen keskiarvo. Keskiväkilukua käytetään laskettaessa erilaisia väestöllisiä tunnuslukuja. Vuoden 2004 lopussa Suomen väkiluku oli 5 236 611 ja keskiväkiluku samana vuonna 5 228 172 henkilöä.

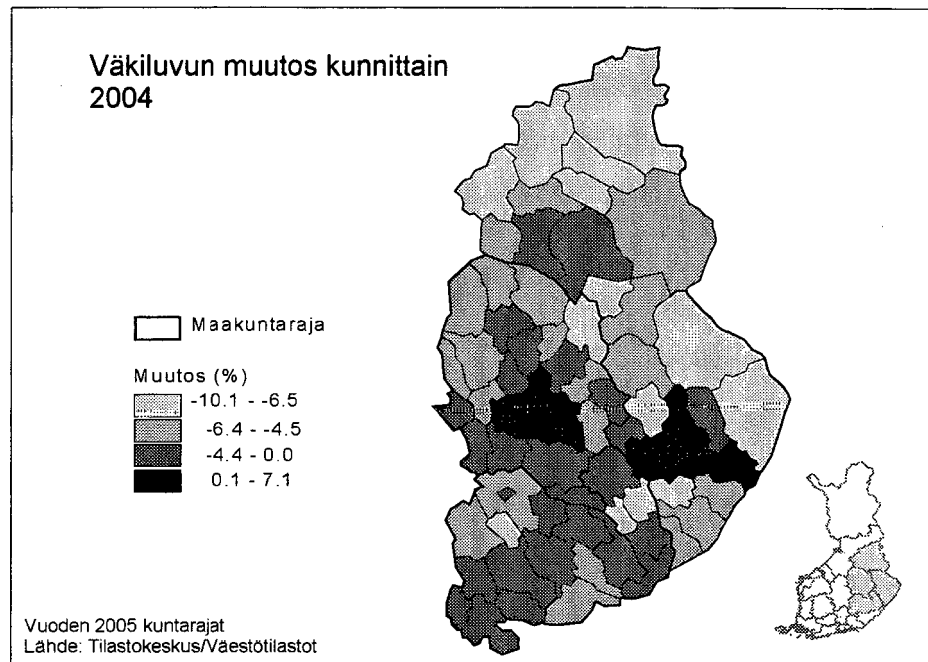
Kuva 2.1. Väkiluku Suomessa 1850–2004.

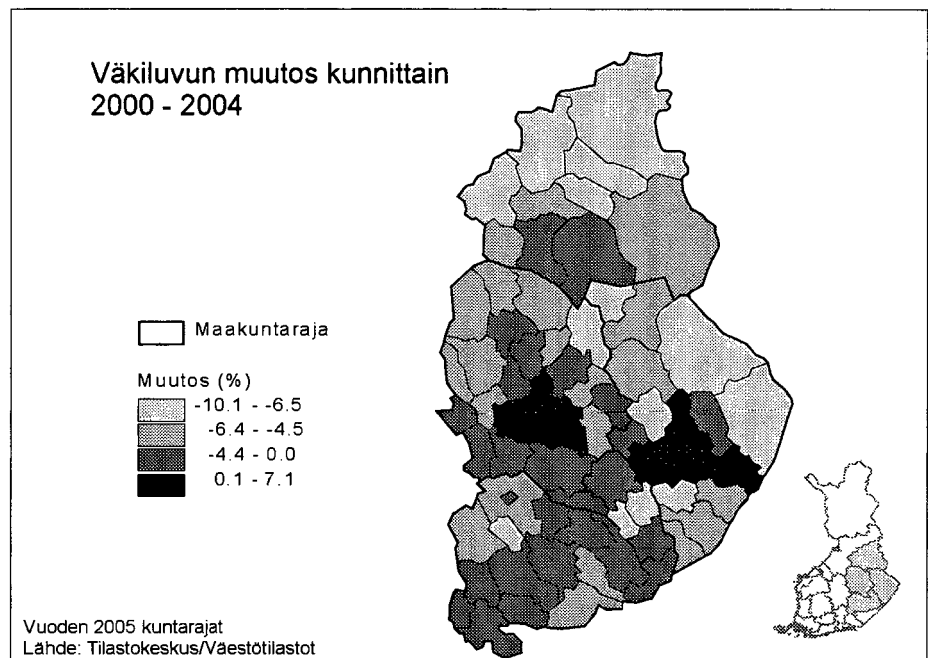
Kuva 2.2. Väkiluvun kehitys maakunnittain 1985–2004 (1985=100).

Kuva 2.3. Väkiluku kunnittain 31.12.2004.

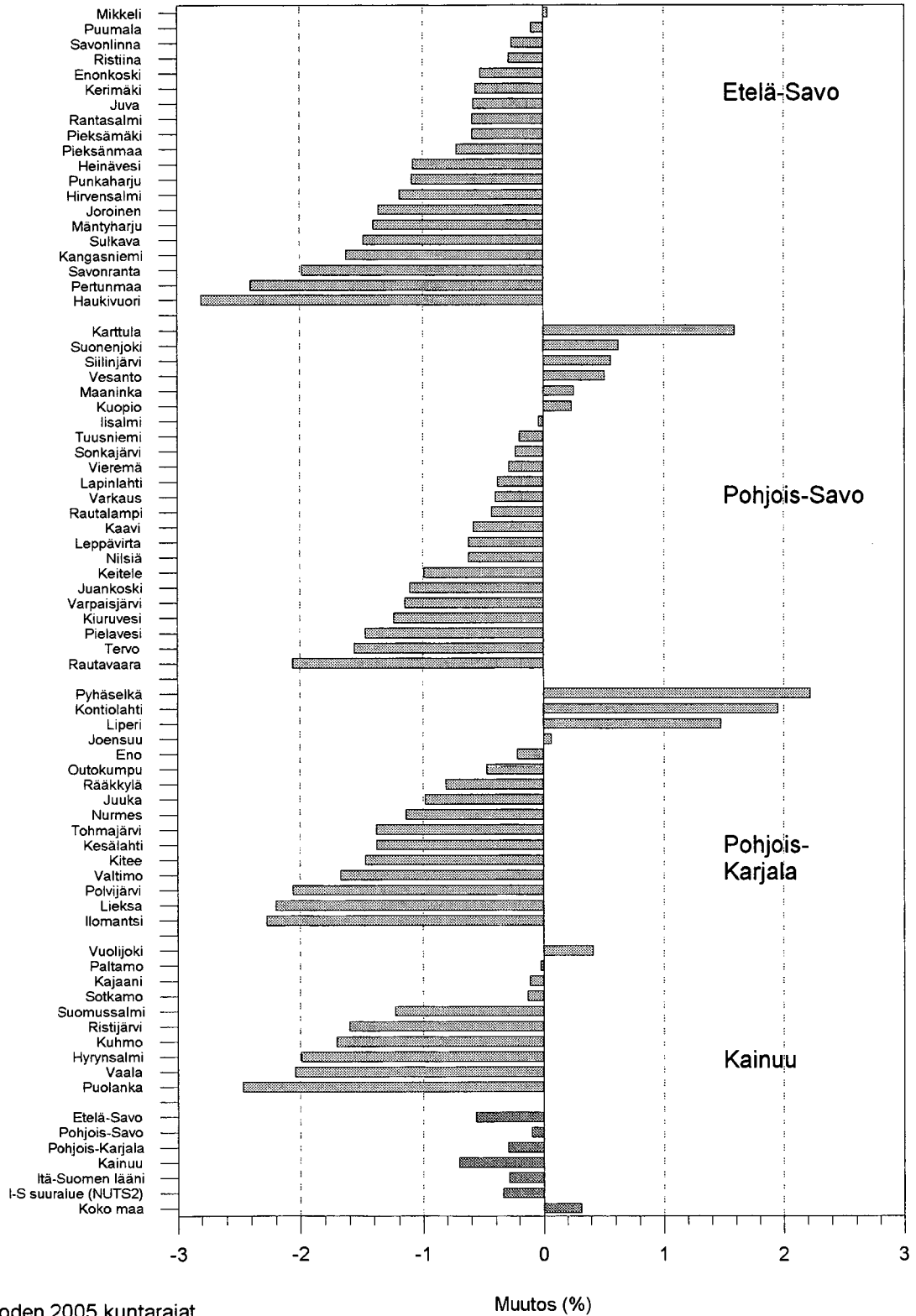
Kuva 2.4. Väkiluvun muutos kunnittain 2004.

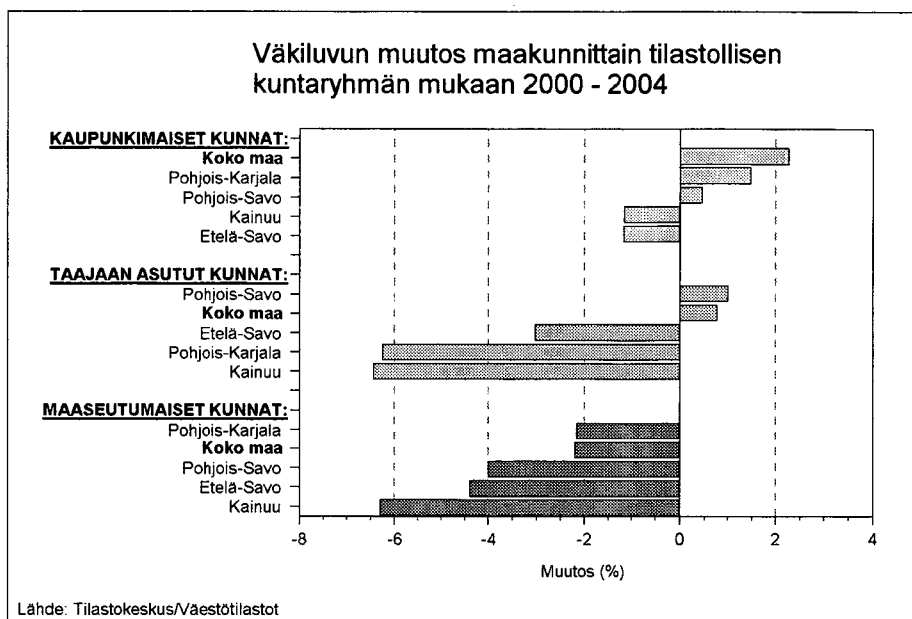
Kuva 2.5. Väkiluvun muutos kunnittain 2000–2004.

Väkiluvun muutos on väestönlisäys huomioituna väkiluvun rekisterikorjauksella. *Väestönlisäys* saadaan laskemalla yhteen syntyneiden enemmisyys ja nettomaahanmuutto. Koko maan väkiluvun muutos oli 0,3 % vuonna 2004. Tuolloin väkimäärä kasvoi 184 kunnassa. Vuodesta 2000 väestön määrä on kasvanut 1,1 %.

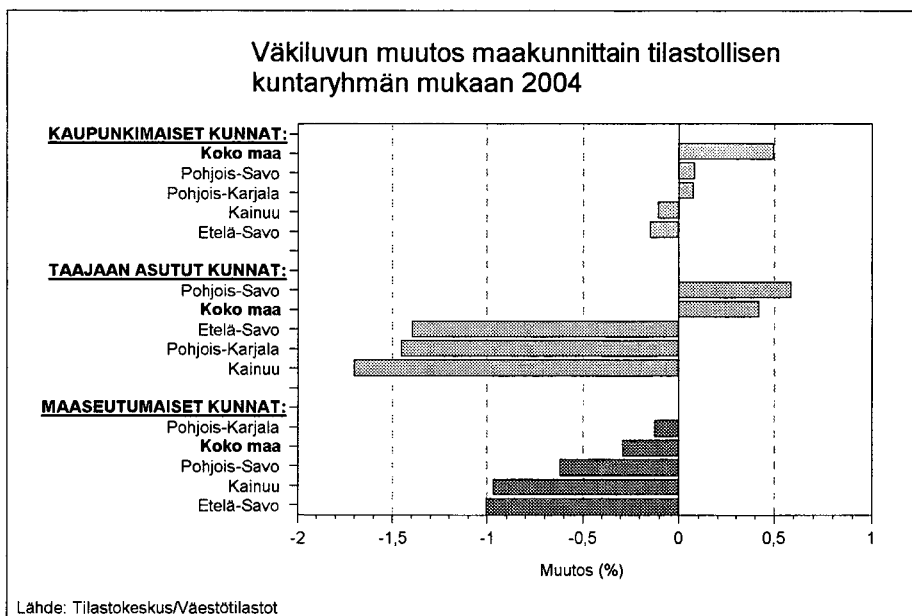
Väkiluvun muutos kunnittain 2004

Kuva 2.6. Väkiluvun muutos kunnittain 2004.

Kuva 2.7. Väkiluvun muutos maakunnittain tilastollisen kuntaryhmän mukaan 2000–2004.

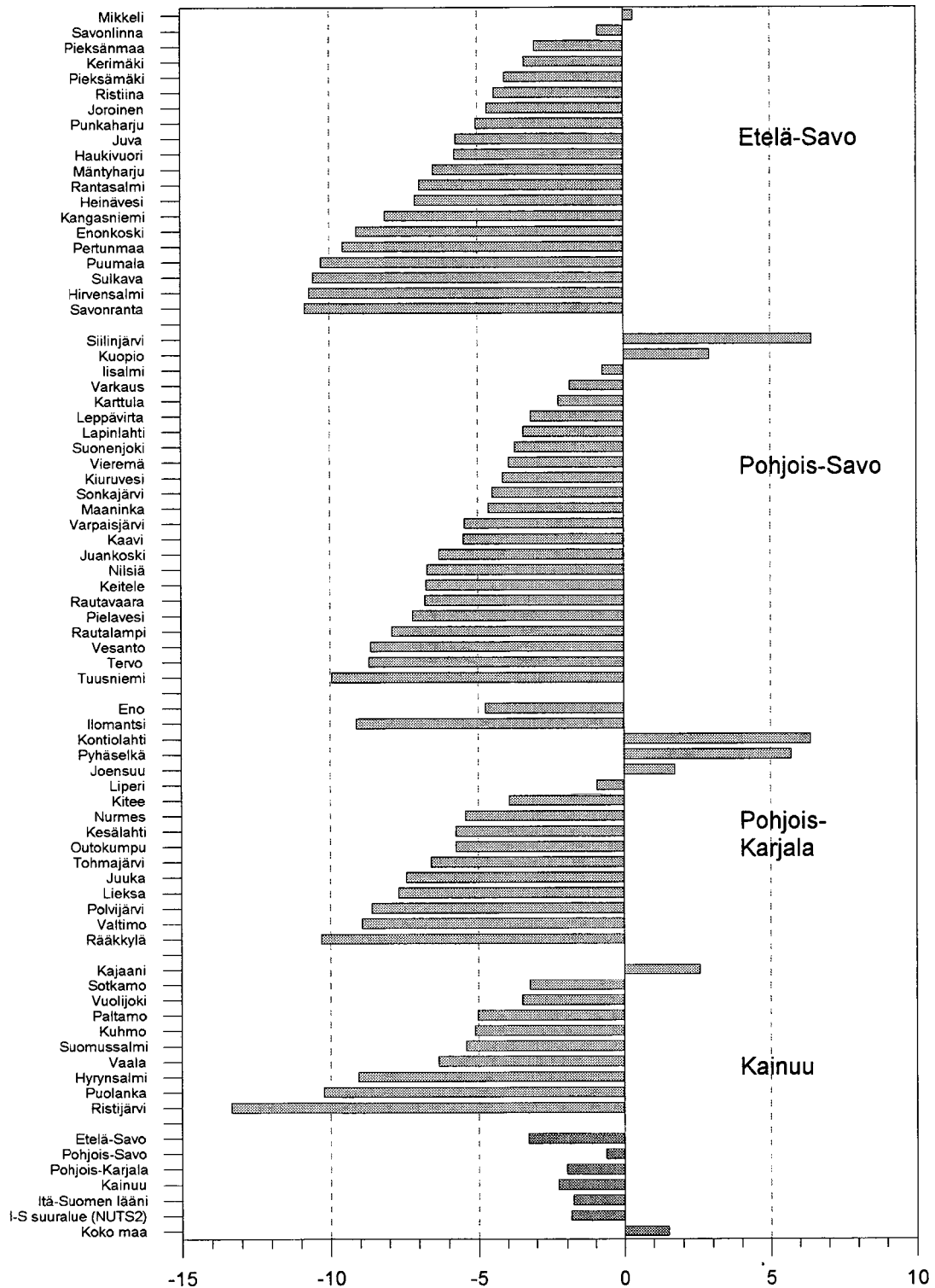

Kuva 2.8. Väkiluvun muutos maakunnittain tilastollisen kuntaryhmän mukaan 2004.

Vuodesta 1995 lähtien kunnat ovat voineet itse päättää kaupungiksi ryhtymisestään ja sen voimaantulon ajankohdasta. Koska kaupunkijako ei kuvaa kunnan kaupunkimaisuutta on Tilastokeskuksessa kehitetty ns. *tilastollinen kuntaryhmitys*, jossa kunnat on jaettu kaupunkimaisiin, taajaan asuttuihin ja maaseutumaisiin kuntiin. Ryhmitys perustuu taajamassa asuvan väestön osuuteen ja suurimman taajaman väestömäärään. Vuodesta 2000 vuoteen 2004 väestön määrä on kasvanut kaupunkimaisissa kunnissa 2,3 % ja taajaan asutuissa kunnissa 0,7 %. Maaseutumaisissa kunnissa väkimäärä väheni samassa ajassa 2,2 %.

Vuonna 2004 koko maan väestöstä 62 % asui kaupunkimaisissa, 17 % taajaan asutuissa ja 21 % maaseutumaisissa kunnissa. Väestön määrä kasvoi kaupunkimaisissa kunnissa 0,5 % ja taajaan asutuissa kunnissa 0,4 %. Maaseutumaisissa kunnissa väestön määrä väheni 0,3 % vuonna 2004.

Syntyneiden enemmitys kunnittain 2001 - 2004*

*ennakkotieto

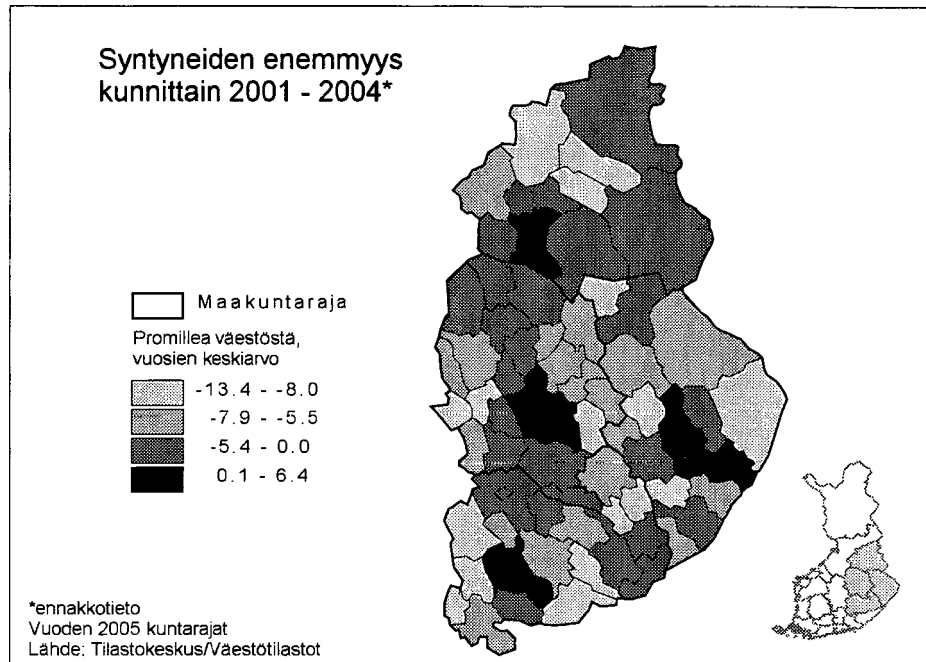
Vuoden 2005 kuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Väestötilastot

Promillea väestöstä, vuosien keskiarvo

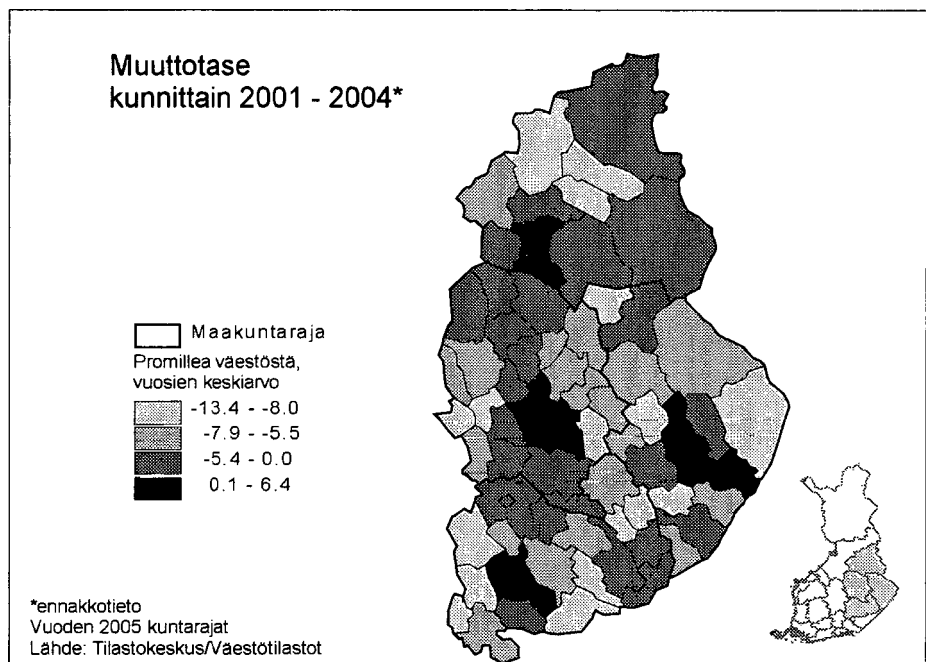
Kuva 2.9. Syntyneiden enemmitys kunnittain 2001–2004.

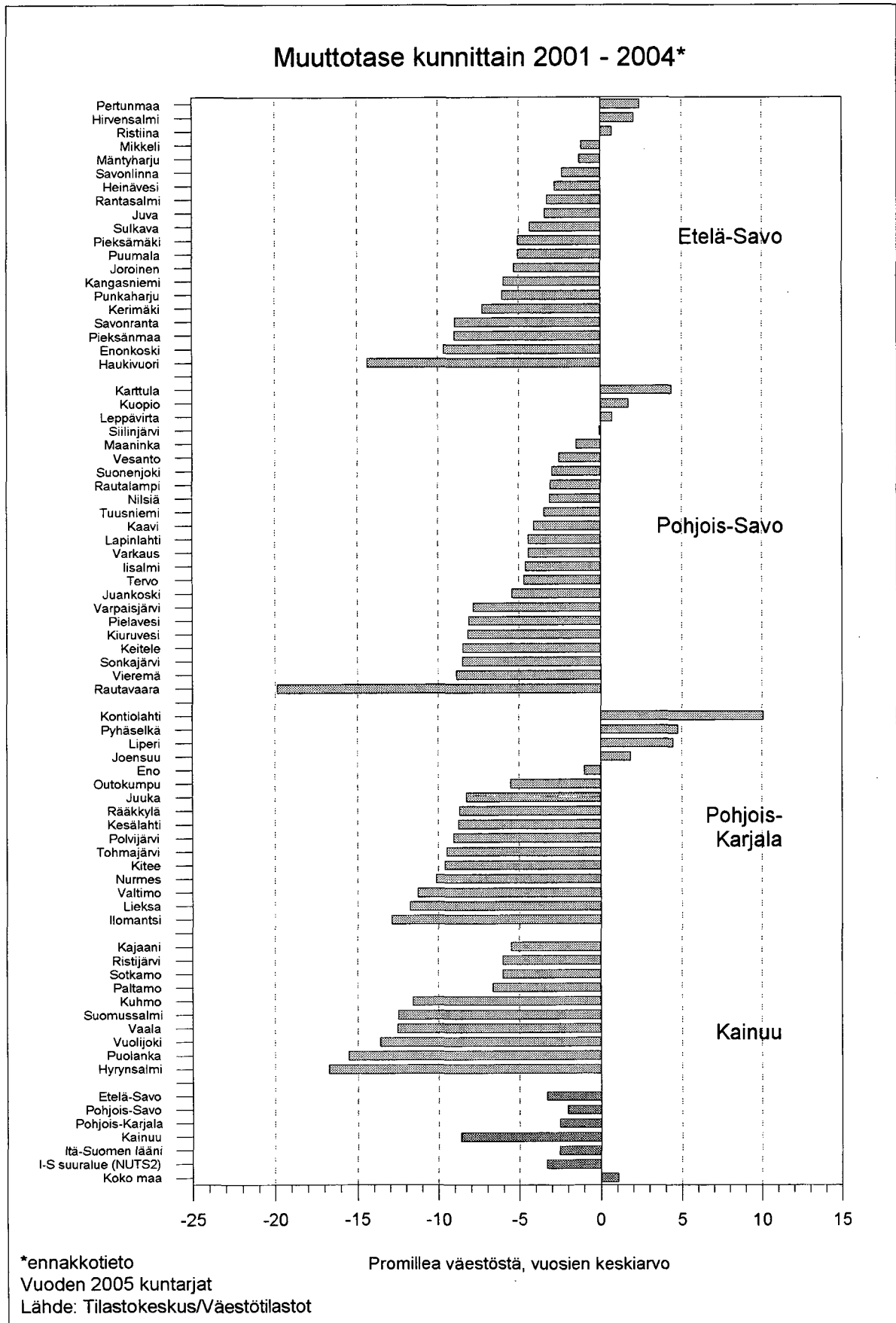
Kuva 2.10. Syntyneiden enemmyys kunnittain 2001–2004.

Syntyneiden enemmyys eli luonnollinen väestönlisäys on elävänä syntyneiden ja kuolleiden erotus. Suomessa vakinaisesti asuvien naisten elävänä synnyttämät lapset otetaan huomioon kun puhutaan *elävänä syntyneistä*. Vuonna 2004 (ennakkotieto) syntyneiden enemmyys oli koko maassa 10 202 henkilöä, eli elävänä syntyneitä oli tämän verran enemmän kuin kuolleita.

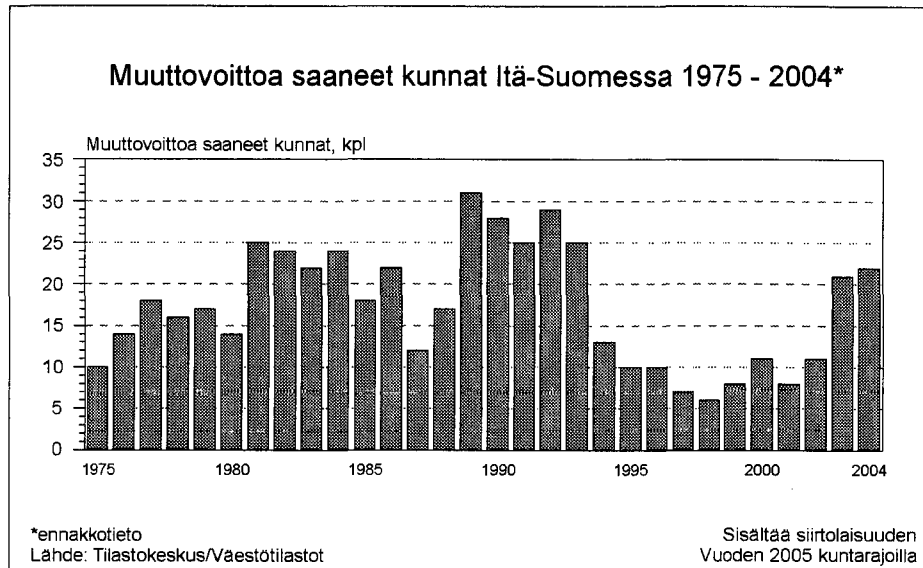

Kuva 2.11. Muuttotase kunnittain 2001–2004.

Muuttotaseessa on huomioitu nettomaassamuutto ja nettomaahanmuutto, jotka suhteutetaan keskväkilukuun ja ilmoitetaan promilleina. Muuttotase oli vuonna 2004 (ennakkotieto) koko maassa 1,2 promillea.

Kuva 2.12. Muuttotase kunnittain 2001–2004.

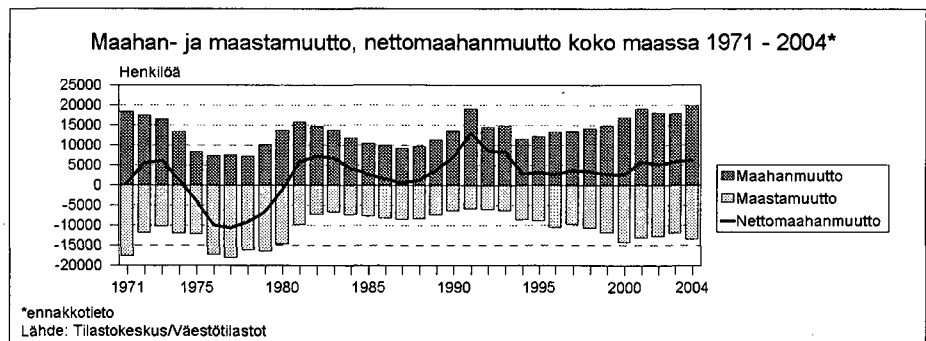

Kuva 2.13. Muuttovoittoa saaneet kunnat Itä-Suomessa 1975–2004.

Kuntien välisen muuton tilastointi perustuu maistraateille toimitettaviin muuttoilmoituksiin. Opiskelijoiden muutot opiskelupaikkakunnalle on voitu katsoa vakituiseksi muutoiksi vuodesta 1994 lähtien, jolloin kotikuntalaki tuli voimaan. Vuonna 2004 (ennakkotieto) koko maassa kuntien välinen muutto oli 282 400.

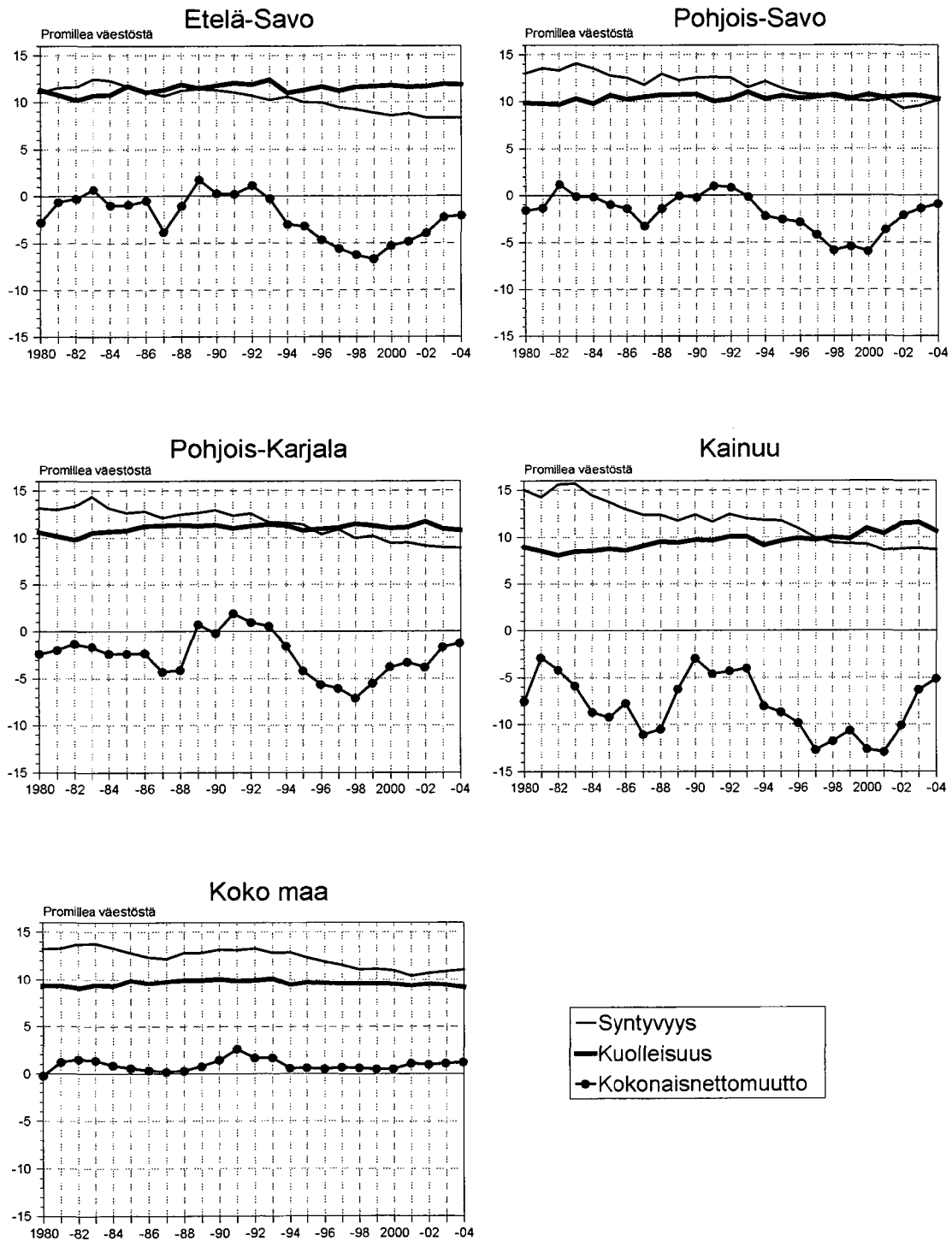
Maahanmuuttajaksi lasketaan henkilö, joka aikoo oleskella tai on oleskellut Suomessa yhtämittaisesti yli vuoden. *Maastamuuttaneiksi* katsotaan pääasiassa henkilöt, jotka muuttavat ulkomaille asumaan yhtä vuotta pitemmäksi ajaksi. Pohjoismaisen sopimuksen mukaisesti tilapäistä oleskelua, joka kestää alle kuusi kuukautta ei pidetä muuttona. *Nettomaahanmuutto* eli nettosiirtolaisuus on maahanmuuton ja maastamuuton erotus. Nettomaahanmuutto on ollut yli kahdenkymmenen vuoden ajan positiivinen.

Vuonna 2004 (ennakkotieto) puolet kunnista oli nettomuutoltaan positiivisia, eli ne saivat muuttovoittoa (sisältää kuntien välisen muuton sekä nettosiirtolaisuuden).

Kuva 2.14. Maahan- ja maastamuutto, nettomaahanmuutto koko maassa 1971–2004.

Väestönmuutokset maakunnittain 1980 - 2004*

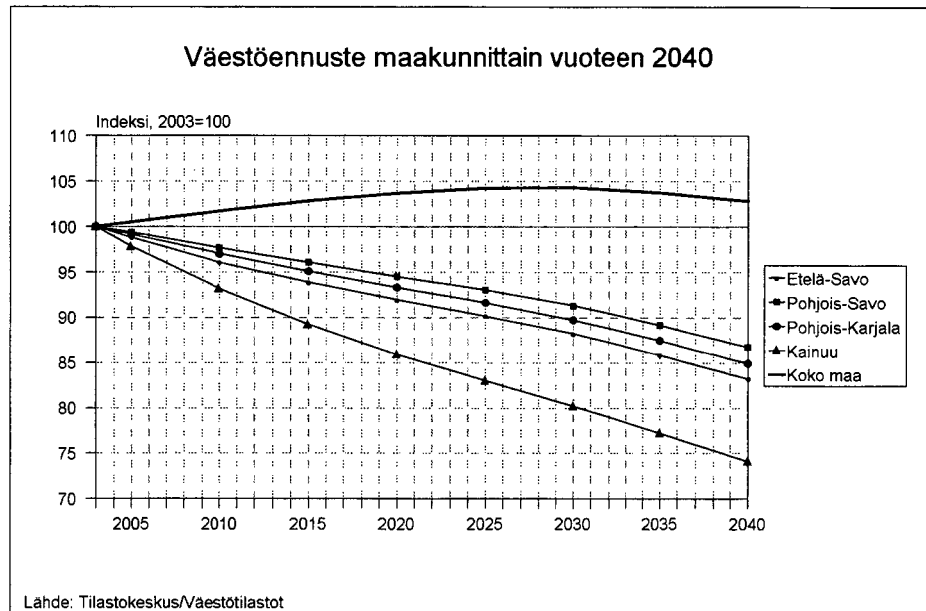

*ennakkotieto
Lähde: Tilastokeskus/Väestötillastot

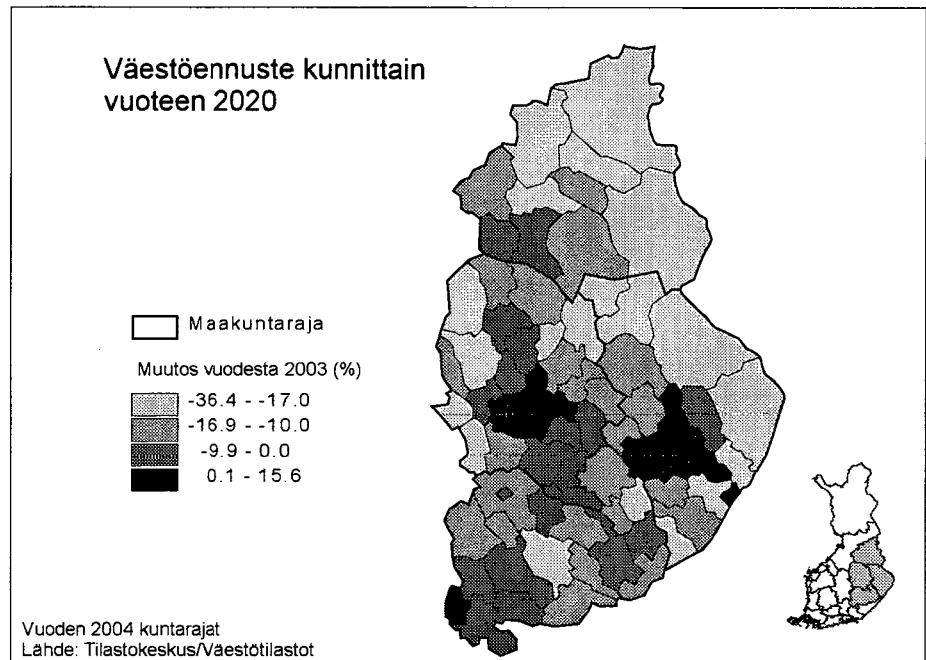
Kuva 2.15. Väestönmuutokset maakunnittain 1980–2004.

Väestöennuste on trendilaskelma, joka perustuu viime vuosien tietoihin syntyvyyden, kuolleisuuden ja muuttoliikkeen kehityksestä. Viimeisimmät väestöennusteet on laadittu vuonna 2004, ja niiden lähtöväkilukuna on käytetty vuoden 2003 tietoja. Väestöennuste on laadittu vuoteen 2040 saakka.

Koko maan väestömäärän arvioidaan kasvavan yli 4 % vuodesta 2003 vuoteen 2030.

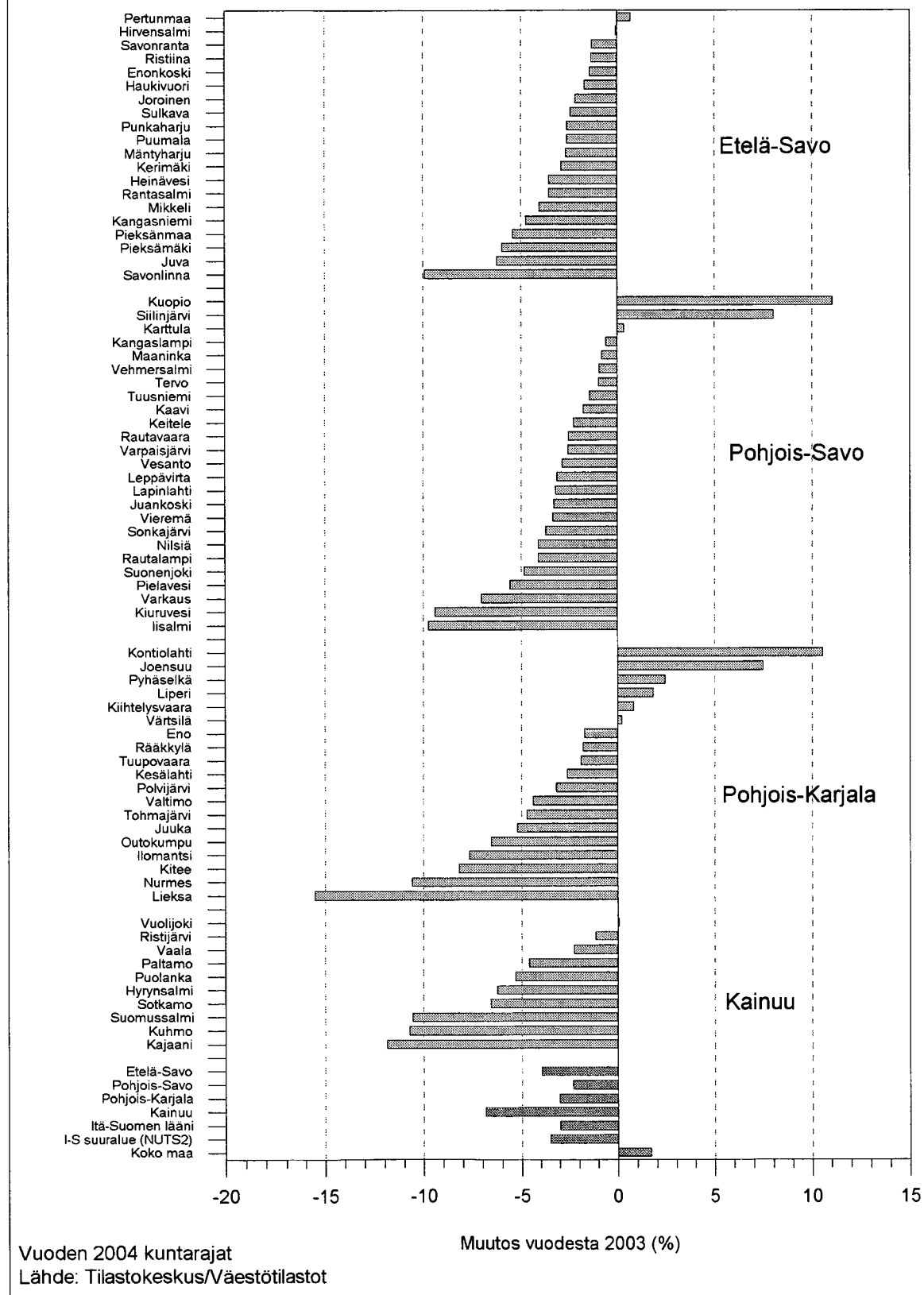

Kuva 2.16 Väestöennuste maakunnittain vuoteen 2040.

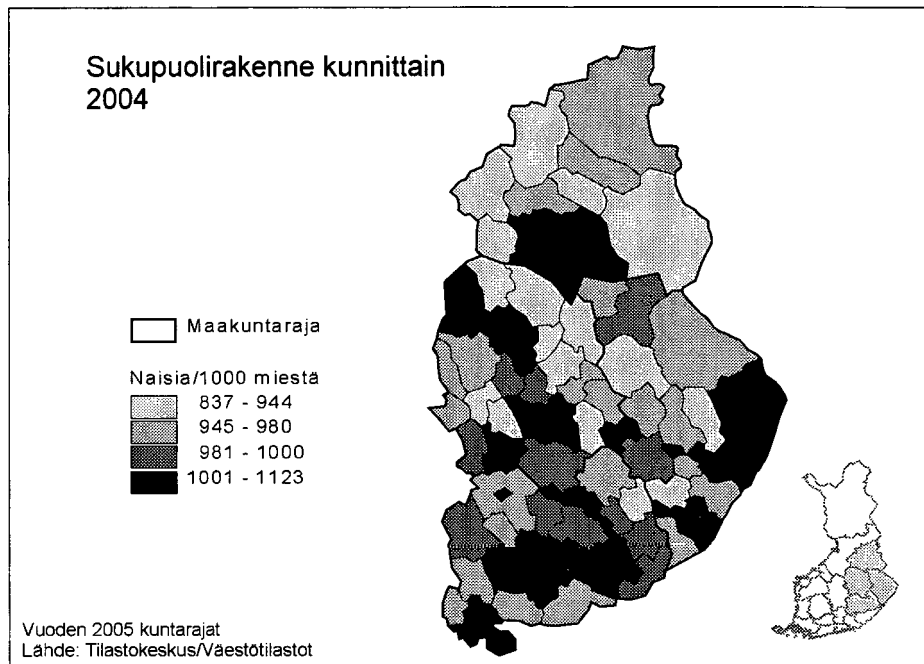

Kuva 2.17 Väestöennuste kunnittain vuoteen 2020.

Väestöennuste kunnittain vuoteen 2010

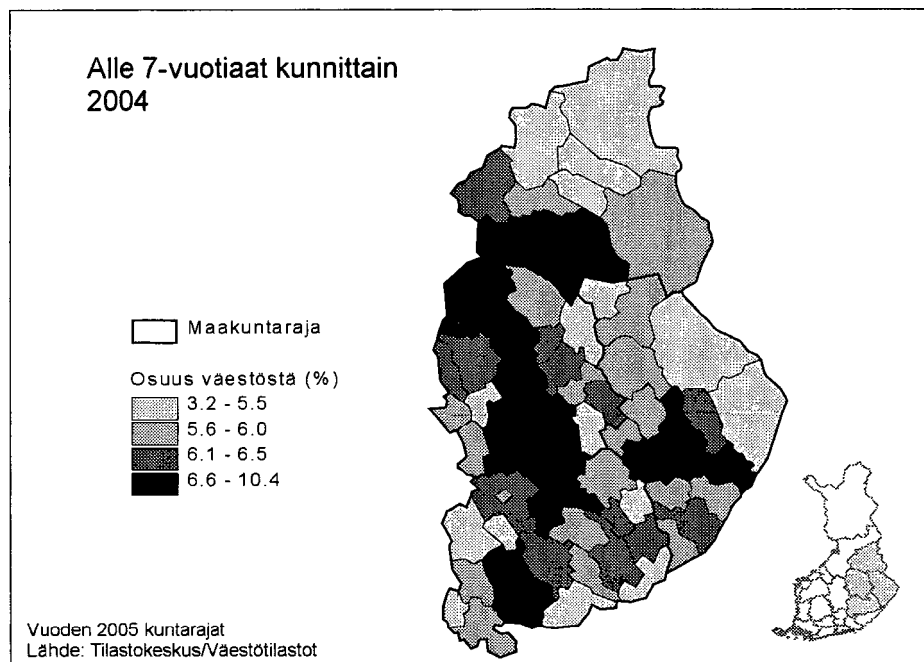

Kuva 2.18. Väestöennuste kunnittain vuoteen 2010.

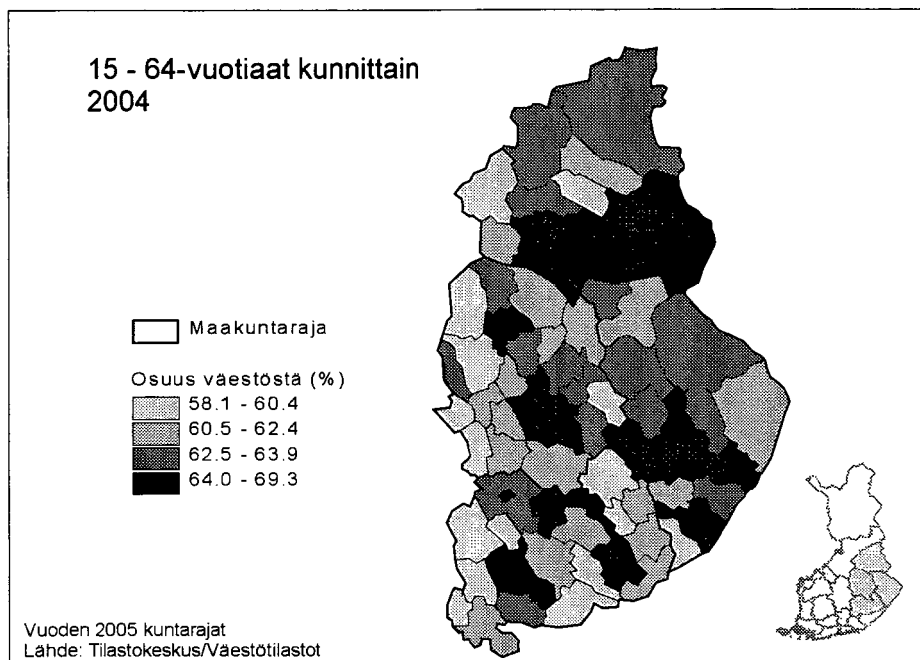

Kuva 2.19. Sukupuolirakenne kunnittain 2004.

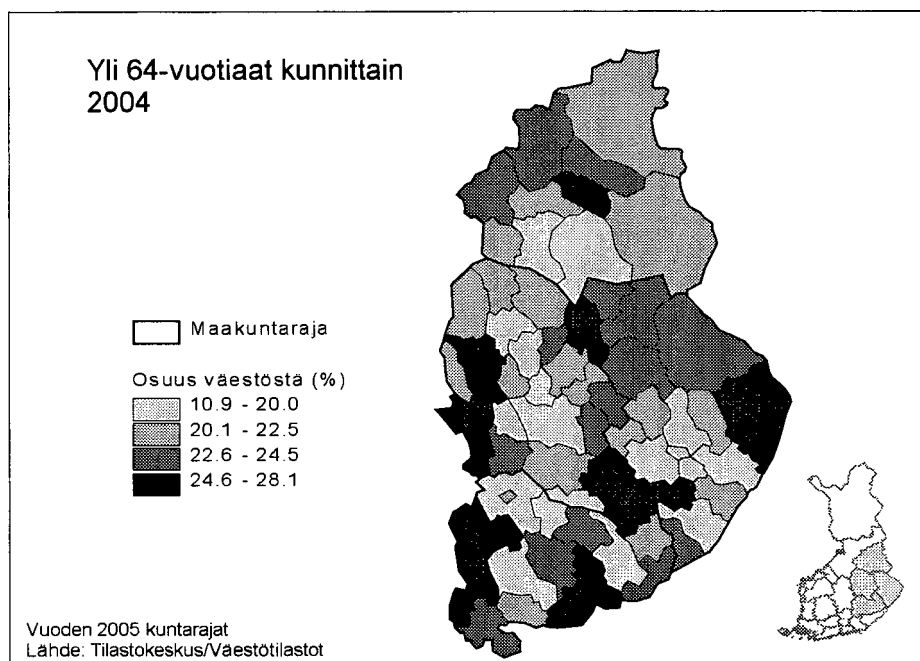
Sukupuolirakenne. Suomessa asui vuoden 2004 lopussa 2 562 077 miestä ja 2 674 534 naista. Miehiä on väestöstä 48,9 % ja naisia 51,1 %. Keskimäärin 1 000 miestä kohti on siis 1 044 naista. Naiset ovat enemmistönä yli 55-vuotiaiden ikäluokissa, vastaavasti alle 55-vuotiaiden ikäryhmissä on miehiä enemmän.

Kuva 2.20. Alle 7-vuotiaat kunnittain 2004.

Kuva 2.21. 15–64-vuotiaat kunnittain 2004.

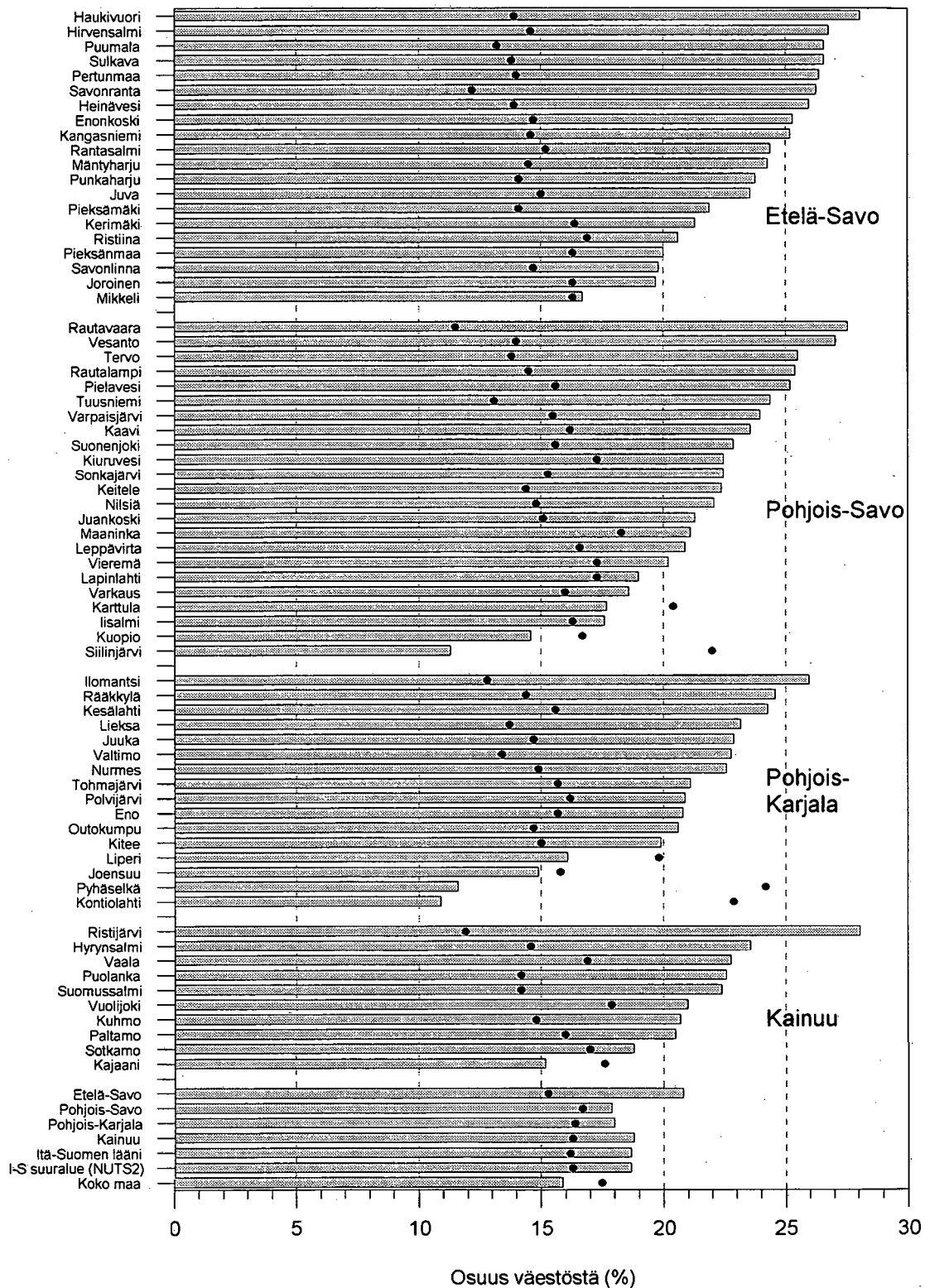

Kuva 2.22. Yli 64-vuotiaat kunnittain 2004.

Ikä tarkoittaa henkilön ikää kokonaisina vuosina vuoden viimeisenä päivänä. 55–59-vuotiaat muodostivat suurimman 5-vuotiskäryhmän vuoden 2004 lopussa koko maassa. Alle 15-vuotiaiden osuus oli 17,5 % ja yli 64-vuotiaiden osuus oli 15,9 %. Työikäisten (15–64-vuotiaiden) osuus oli siten 66,7 %.

Yli 64- ja alle 15-vuotiaat kunnittain 2004

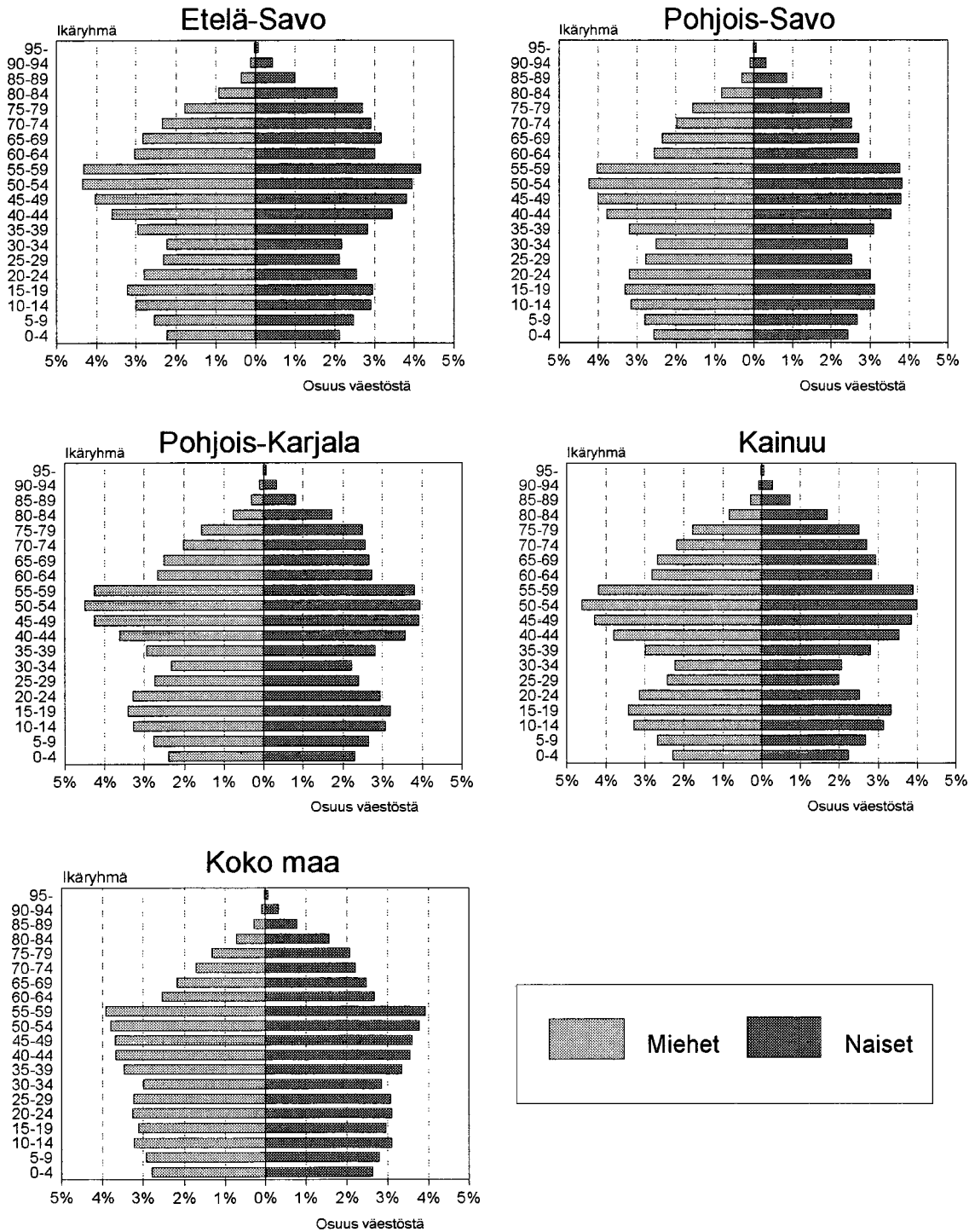
Vuoden 2005 kuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Väestötillastot

 Yli 64-vuotiaat
  Alle 15-vuotiaat

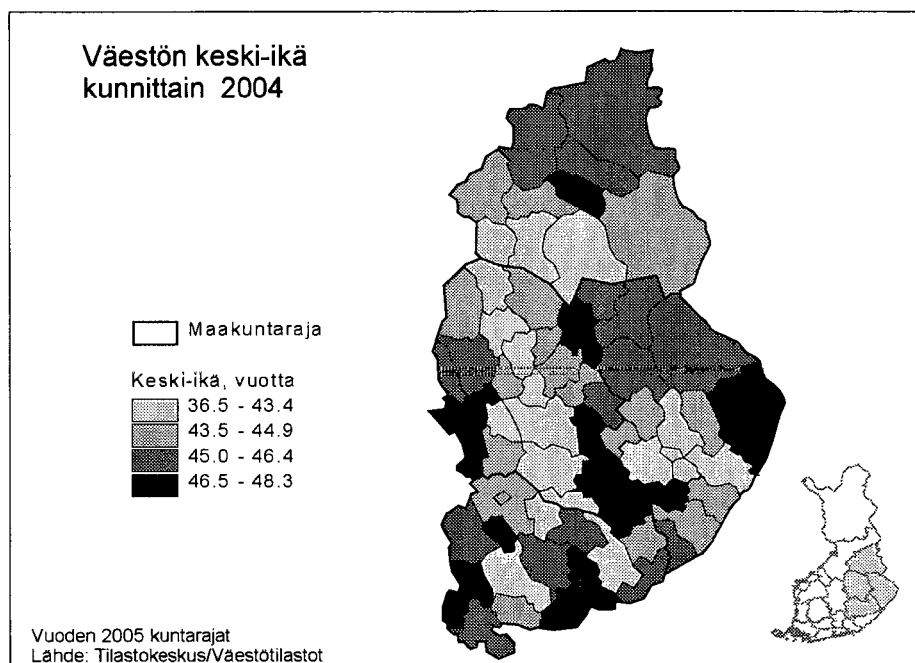
Kuva 2.23. Yli 64- ja alle 15-vuotiaat kunnittain 2004.

Väestön ikä- ja sukupuolirakenne maakunnittain 2004

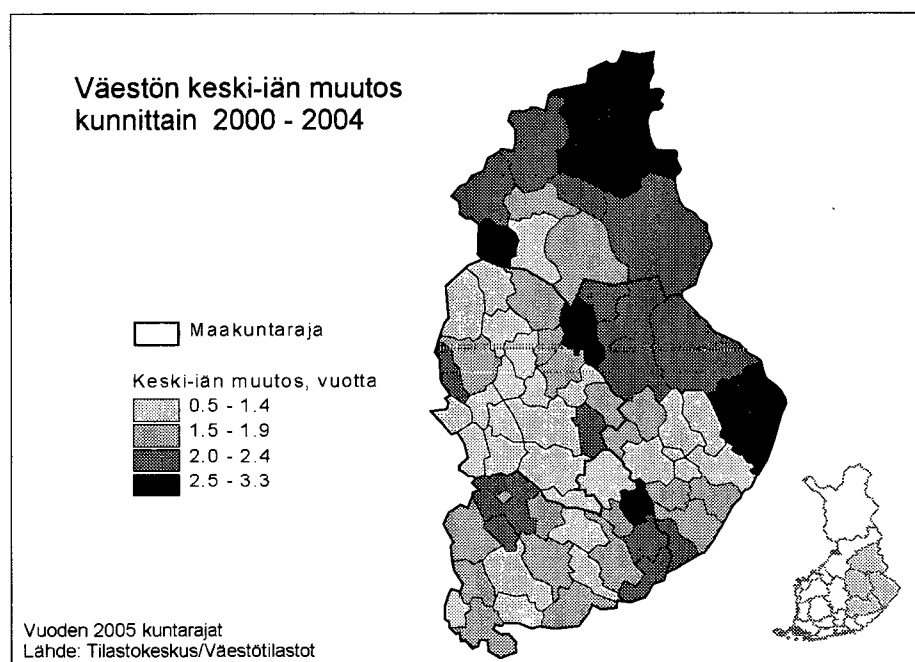

Lähde: Tilastokeskus/Väestötilastot

Kuva 2.24. Väestön ikä- ja sukupuolirakenne maakunnittain 2004.

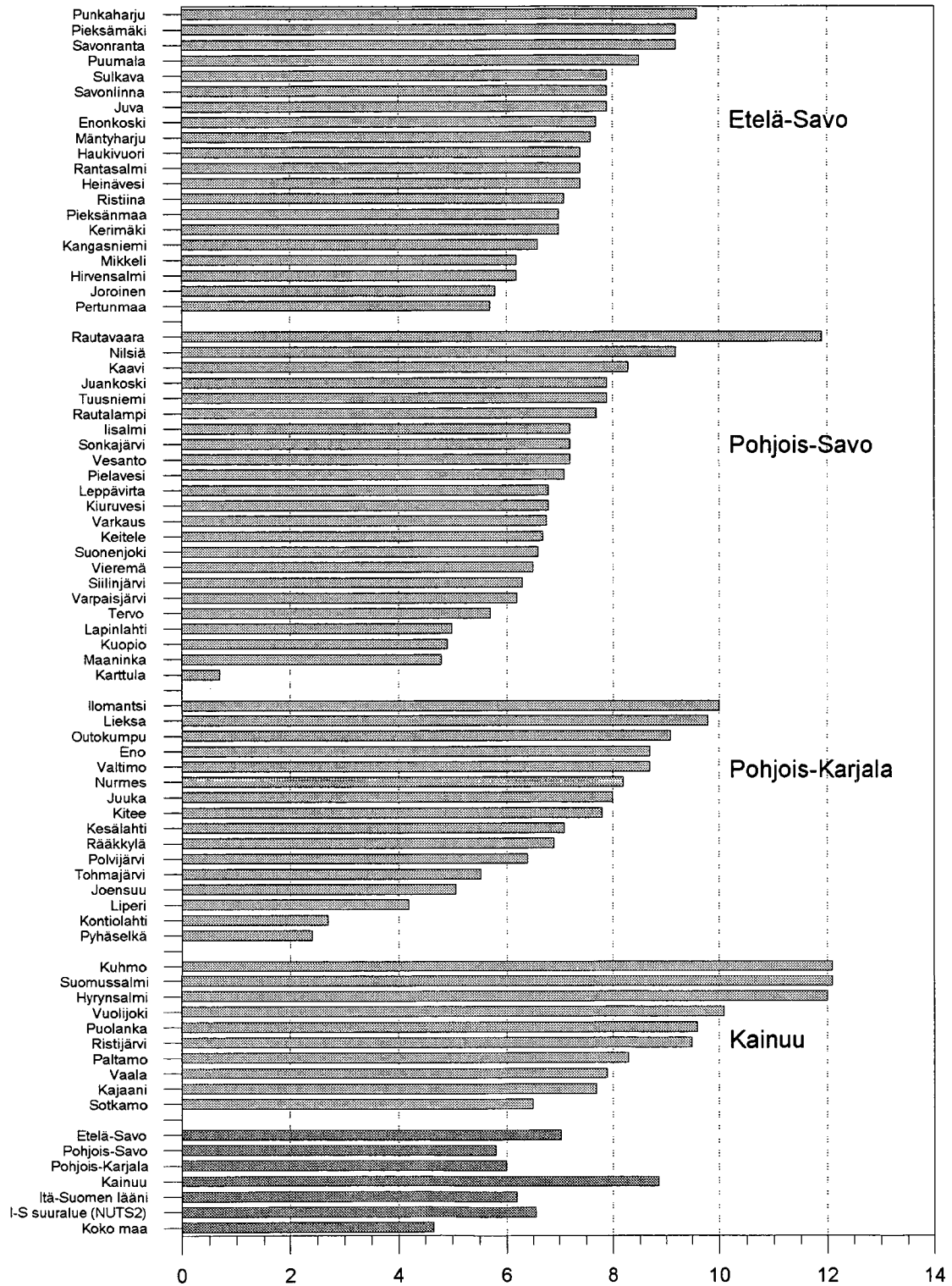
Kuva 2.25. Väestön keski-ikä kunnittain 2004.

Kuva 2.26. Väestön keski-ian muutos kunnittain 2000–2004.

Väestön keski-ikä saadaan laskemalla vuoden viimeisenä päivänä kaikkien henkilöiden iät, jonka jälkeen summa jaetaan näiden henkilöiden määrällä. Väestön keski-ikä oli koko maassa 40,3 vuotta vuonna 2004. Se on noussut 0,9 vuotta vuodesta 2000 ja 4,7 vuotta vuodesta 1980.

Väestön keski-ian muutos kunnittain 1980 - 2004

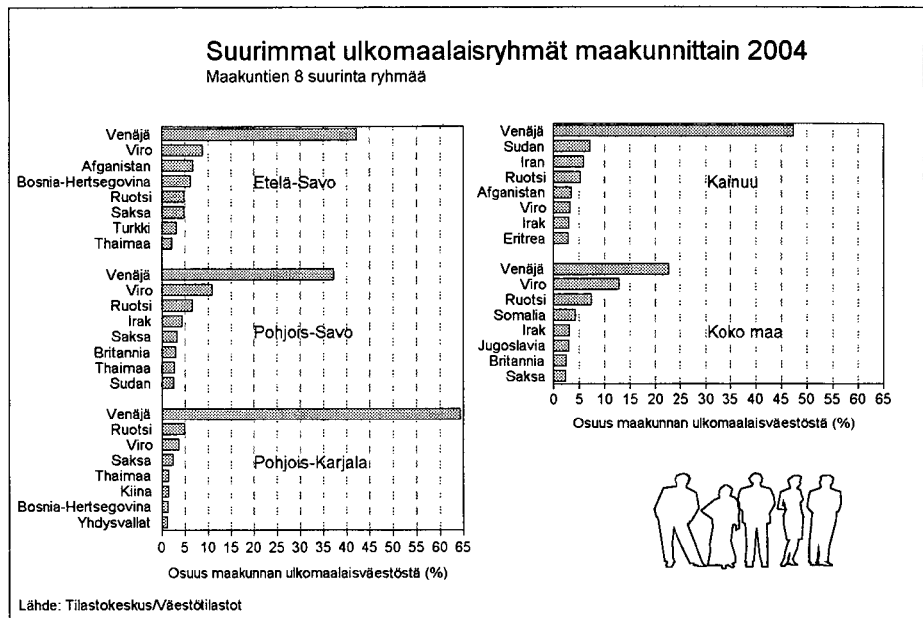

Vuoden 2005 kuntarajat

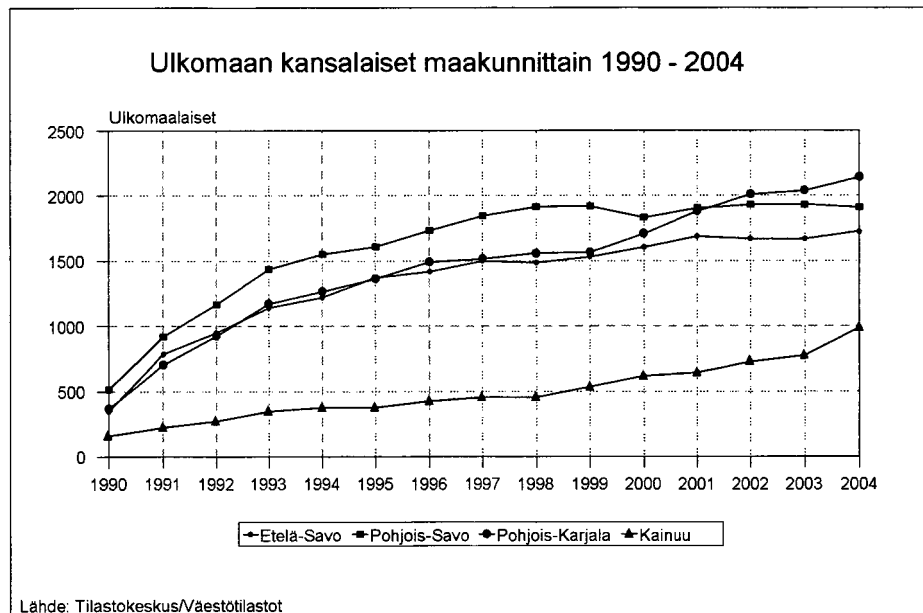
Keski-ian nousu, vuotta

Lähde: Tilastokeskus/Väestötillastot

Kuva 2.27. Väestön keski-ian muutos kunnittain 1980–2004.

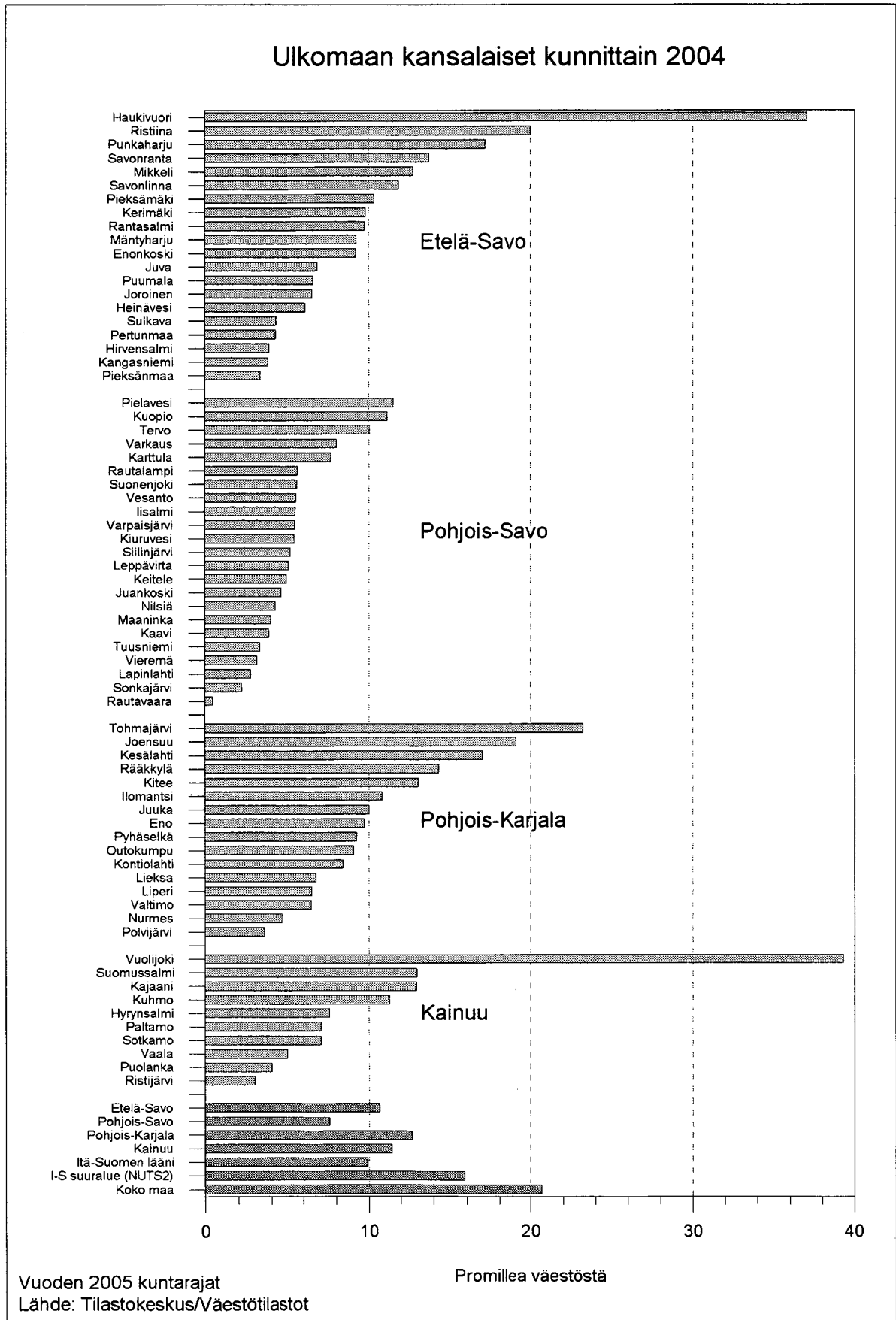
Kuva 2.28. Suurimmat ulkomaalaisryhmät maakunnittain 2004.

Kuva 2.29. Ulkomaan kansalaiset maakunnittain 1990–2004.

Kansalaisuudella tarkoitetaan jonkin maan kansalaisena olemista. Yleensä kansalaisuus saadaan syntyessä, mutta se voidaan vaihtaa muutettaessa toiseen maahan asumaan. Henkilöllä voi olla myös useamman maan kansalaisuus. Jos henkilöllä on kahden maan kansalaisuus, joista toinen on Suomen, hän on tilastoissa Suomen kansalainen.

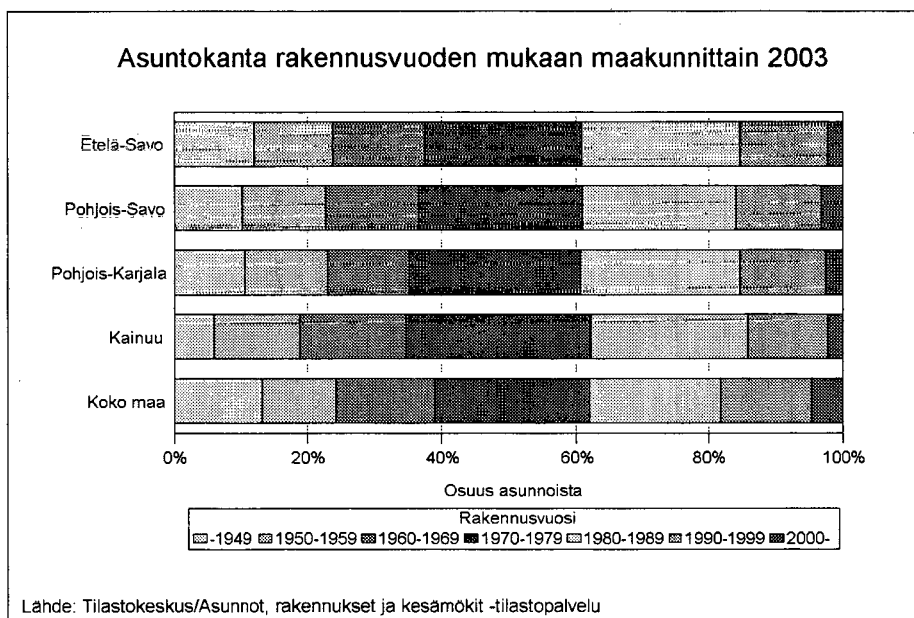
Suomen kansalaisia väestöstä on 98 %. Muiden maiden kansalaisia oli vuoden 2004 lopussa 108 346. Suomessa tilastoitiin 164 eri maiden kansalaisuutta, joista suurimman ryhmän muodostivat Venäjän kansalaiset.

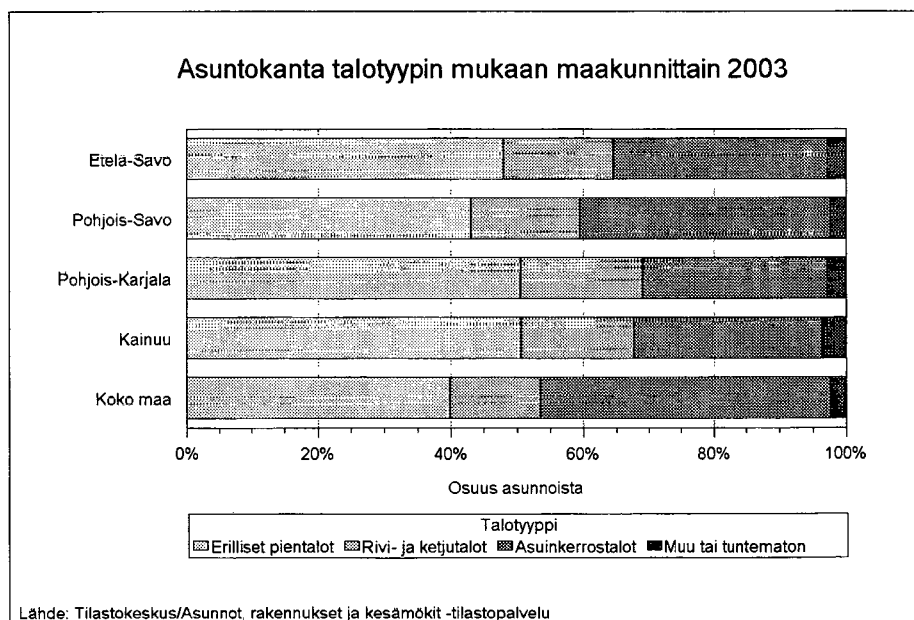
Kuva 2.30. Ulkomaan kansalaiset kunnittain 2004.

Asuminen

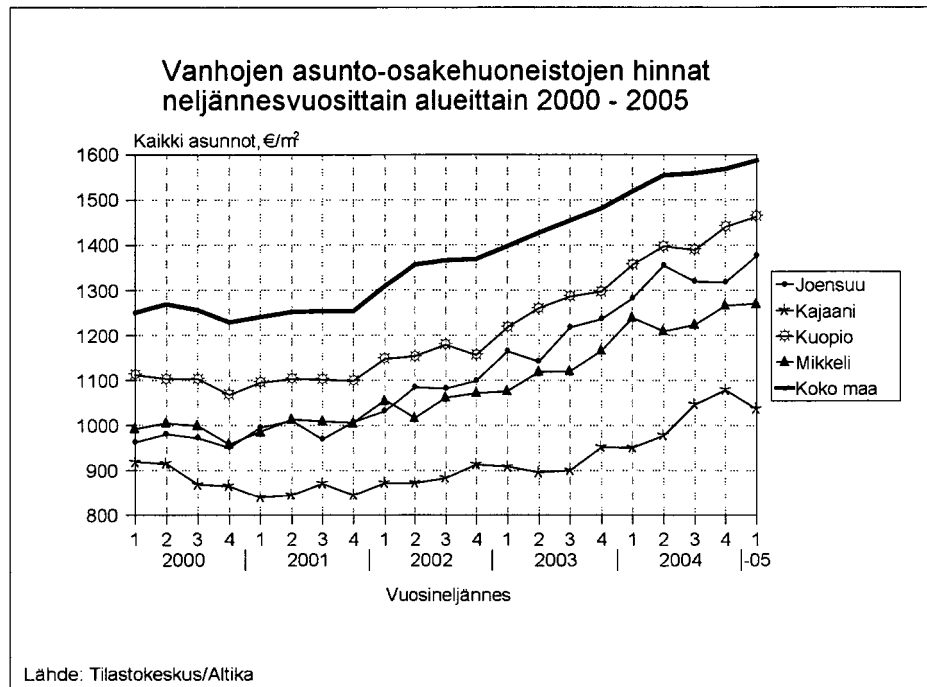
Maamme asuntokanta kasvoi nopeimmin 1970-luvulla. Noin 60 % asuntokannasta onkin rakennettu vuoden 1969 jälkeen. Noin 44 % suomalaisista asui asuinkerrostaloissa, 40 % erillisissä pientaloissa ja 14 % rivi- tai ketjutaloissa vuonna 2003.

Kuva 3.1. Asuntokanta rakennusvuoden mukaan maakunnittain 2003.

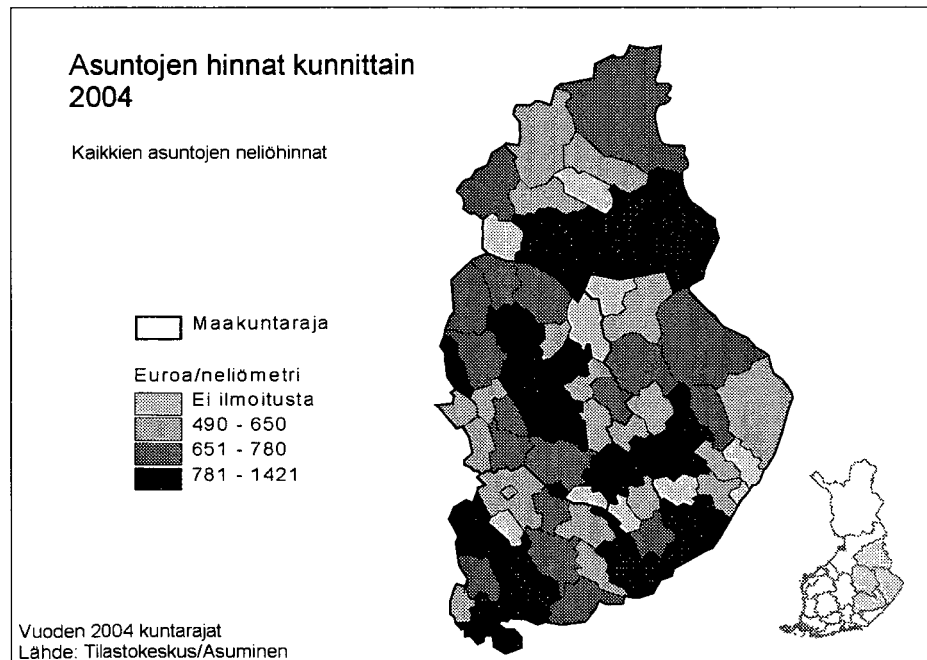

Kuva 3.2. Asuntokanta talotyyppin mukaan maakunnittain 2003.

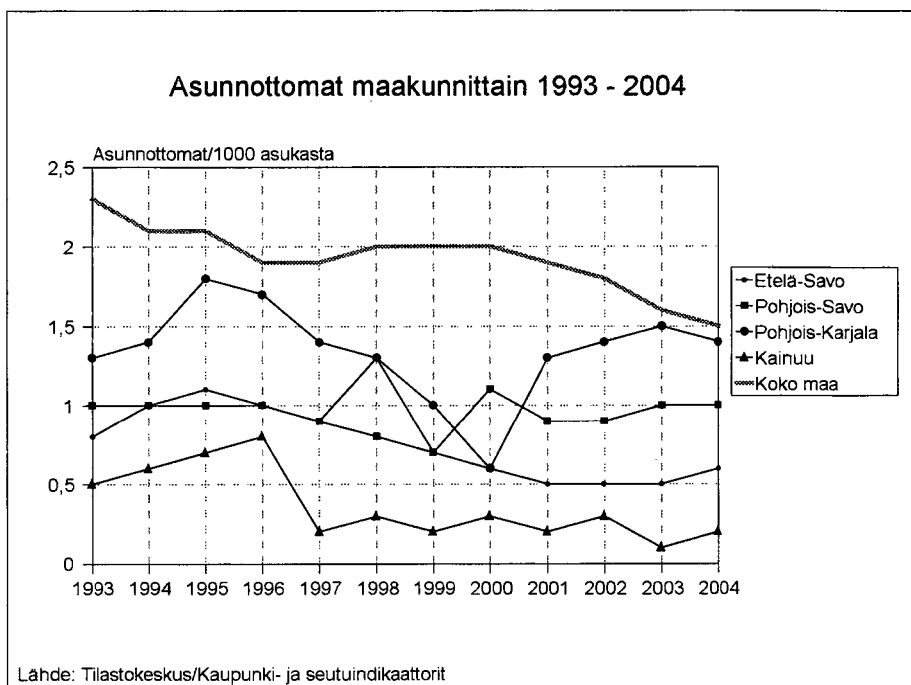
Kuva 3.3. Vanhojen asunto-osakehuoneistojen hinnat neljännesvuosittain alueittain 2000–2005.

Asuntojen neliöhinnat ovat nousseet vuoden 2001 lopulta lähtien. Vuonna 2004 neliöhinta oli koko maassa keskimäärin 1 550 euroa/m², 111 euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Vuoden 2005 ensimmäisellä neljänneksellä neliöhinta oli koko maassa keskimäärin 1 590 euroa/m². Muutos edelliseen vuosineljännekseen oli 0,9 % ja vuosimuutos oli 3,9 % (indeksimuutos, vuosi 2000=100).

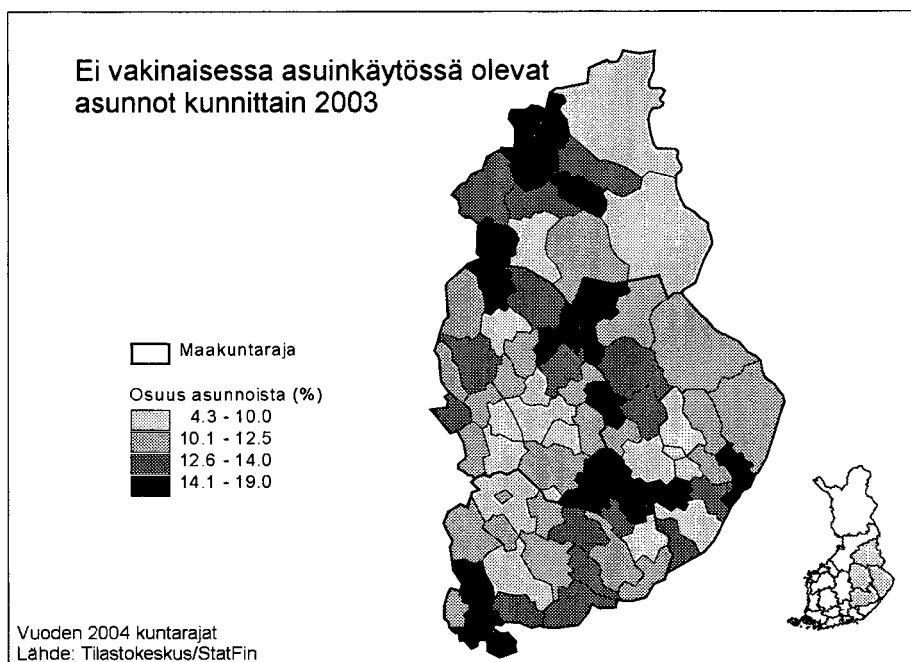

Kuva 3.4. Asuntojen hinnat kunnittain 2004.

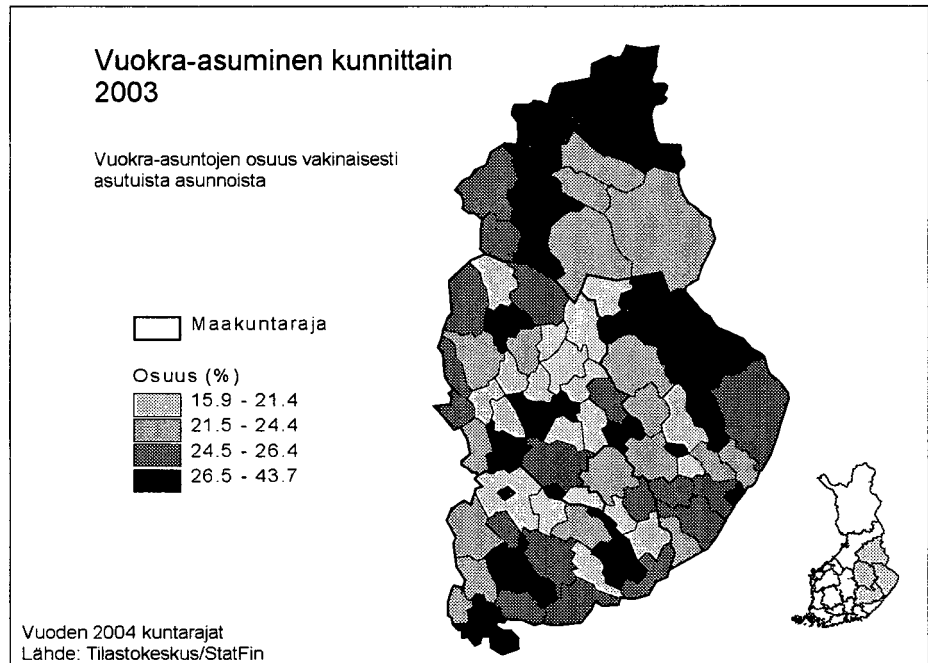
Kuva 3.5. Asunnottomat maakunnittain 1993–2004.

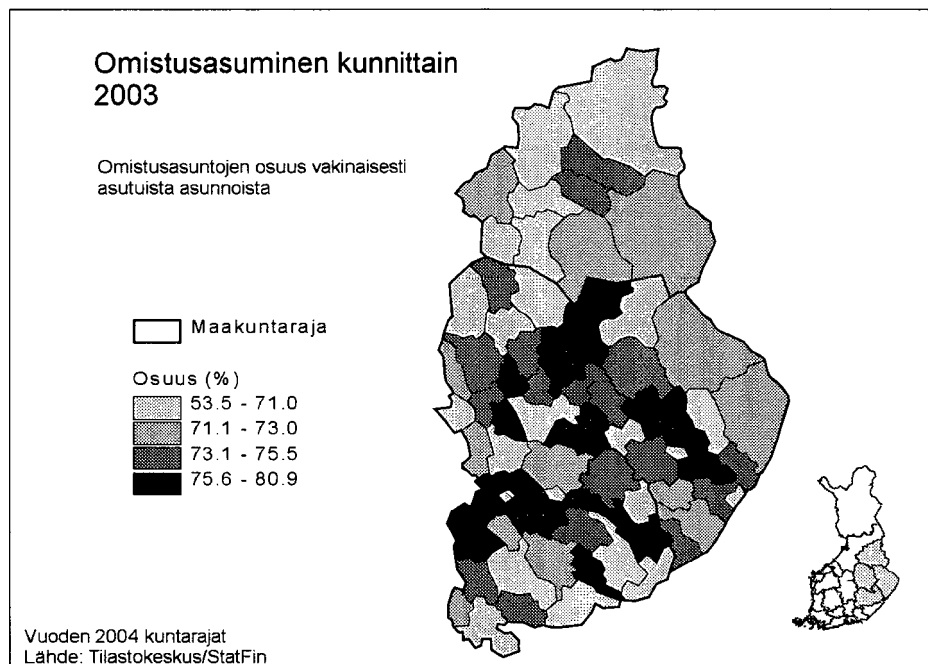
Kuva 3.6. Ei vakinaisessa asuinkäytössä olevat asunnot kunnittain 2003.

Asunnottomiin tilastoidaan ulkona, erilaisissa tilapäissuojissa ja yömajoissa olevat sekä erilaisissa laitoksissa asunnon puutteen vuoksi asustavat ja myös vapautuvat vangit, joilla ei ole asuntoa tiedossa. Tilapäisesti tuttavien ja sukulaisten luona asustavat ja kiertävät luetaan myös asunnottomiksi. Vuonna 2004 asunnottomiksi tilastoitiin 1,5 henkilöä 1000 asukasta kohti.

Ei vakinaisessa asuinkäytössä olevia asuntoja oli koko maassa 8,7 % vuonna 2003 ja vakinaisesti asuttuja asuntoja oli vastaavasti 91,3 %.

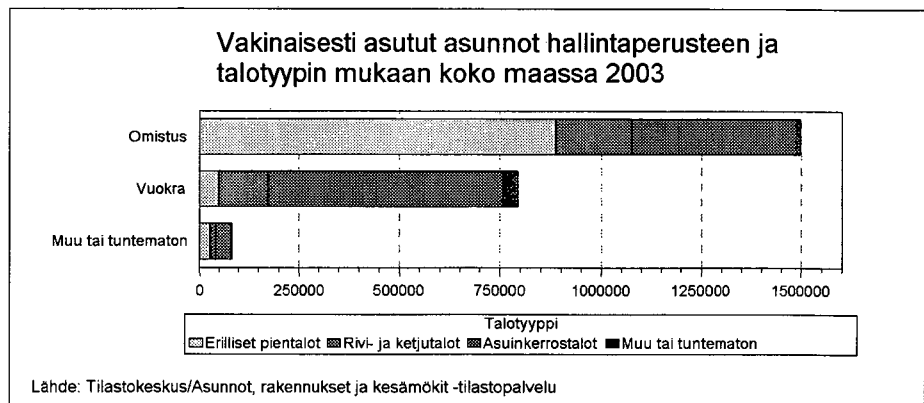

Kuva 3.7. Vuokra-asuminen kunnittain 2003.

Kuva 3.8. Omistusasuminen kunnittain 2003.

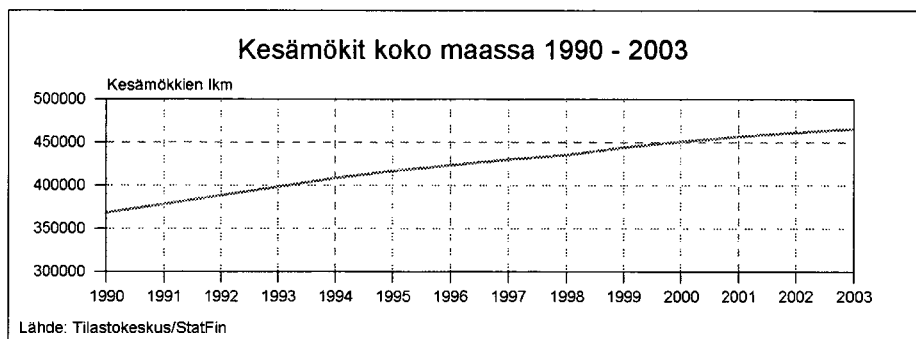
Vuonna 2003 vakituisesti asutuista asunnoista 63 % oli omistusasuntoja ja 33 % vuokra-asuntoja. Omistusasunnoista valtaosa (59 %) oli erillisiä pientaloja. Vuokralla asuvilla yleisin talotyyppi oli kerrostalo, yli 73 % vuokra-asunnoista sijaitsi kerrostaloissa vuonna 2003.

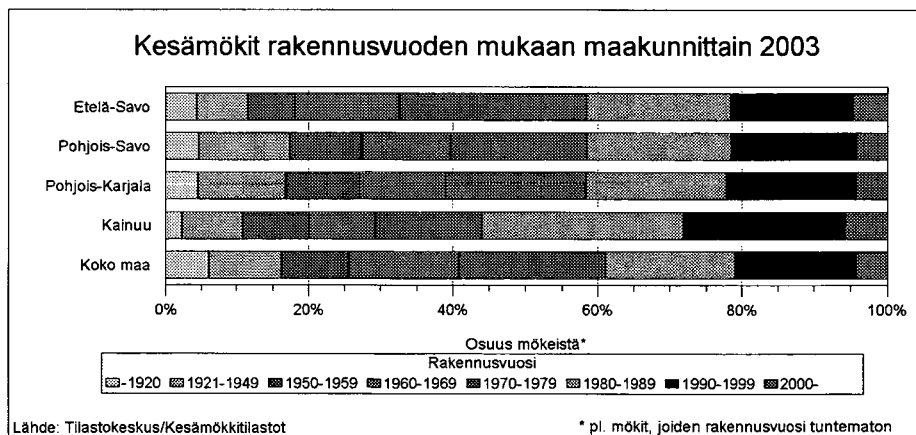
Kuva 3.9. Vakinaisesti asutut asunnot hallintaperusteen ja talotyyppin mukaan koko maassa 2003.

Vapaa-ajan asuinrakennukset

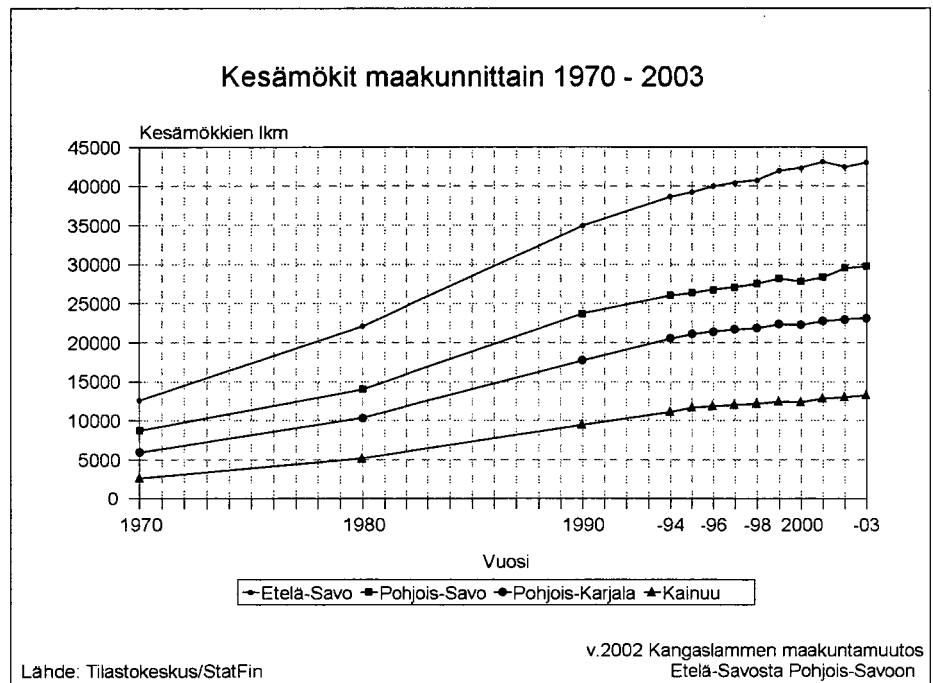
Kesämökkitilastossa on *vapaa-ajan asuinrakennukseksi* luettu kaikki ne rakennukset, joiden käyttötarkoitus oli vuoden lopussa vapaa-ajan asuinrakennus tai joita ko. ajankohtana käytettiin loma-asumiseen. Kesämökeiksi ei ole luettu vakinaisessa asuinkäytössä olevia vapaa-ajan asuntoja. Myöskään majoitustoimintaa harjoittavien liikeyritysten vuokratavia lomamökkejä ei ole luettu kesämökkitilastoon, vaan ne tilastoidaan rakennuskannan majoitusliikeyrakennuksiin.

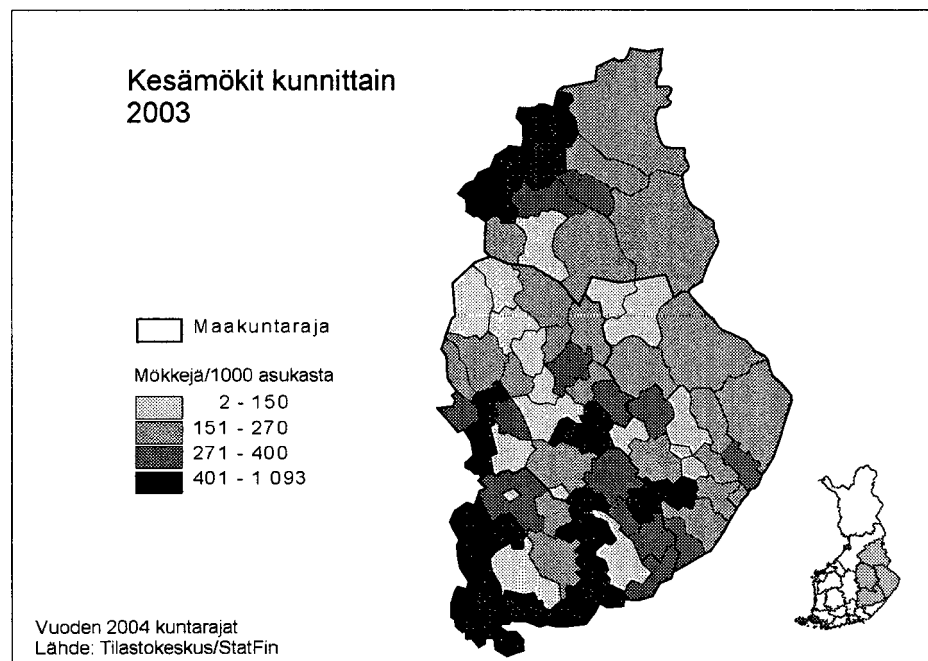
Kuva 3.10. Kesämökkit koko maassa 1990–2003.

Kuva 3.11. Kesämökkit rakennusvuoden mukaan maakunnittain 2003.

Kuva 3.12. Kesämökkiä maakunnittain 1970–2003.

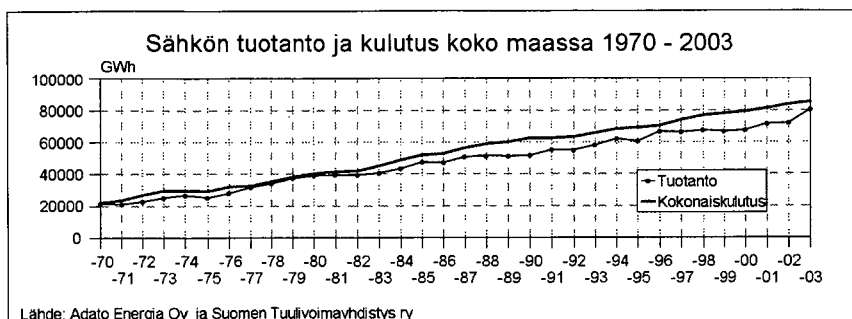

Kuva 3.13. Kesämökkiä kunnittain 2003.

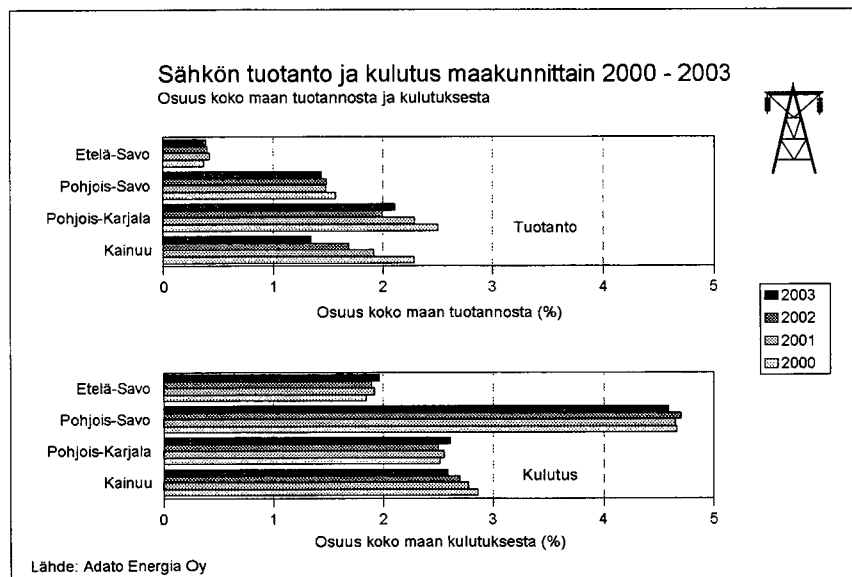
Vuoden 2003 lopussa kesämökkejä tilastoitiin koko maassa 465 659 kappaletta. Vuodesta 1990 kesämökkien määrä on kasvanut lähes 98 000 mökillä.

Energia

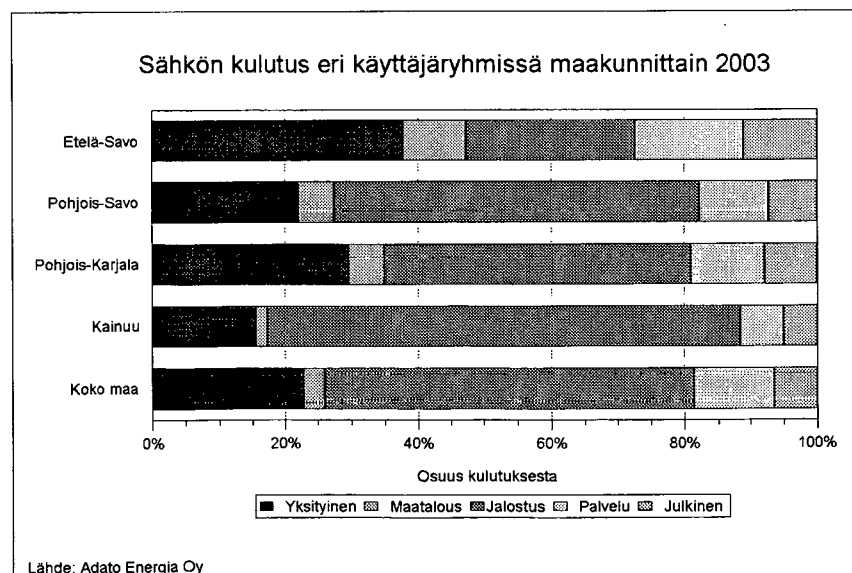
Sähköä tuotettiin vuonna 2003 Suomessa 80 377 GWh ja sen kokonaiskulutus oli 85 229 GWh. Suurimman käyttäjäryhmän, teollisuuden osuus sähkön kulutuksesta oli 55,3 %. Kotitaloudet kuluttivat sähköä 22,8 % ja palvelut 12,2 %. Maatalouden käyttämän sähkön osuus koko kulutuksesta oli 3,2 %.

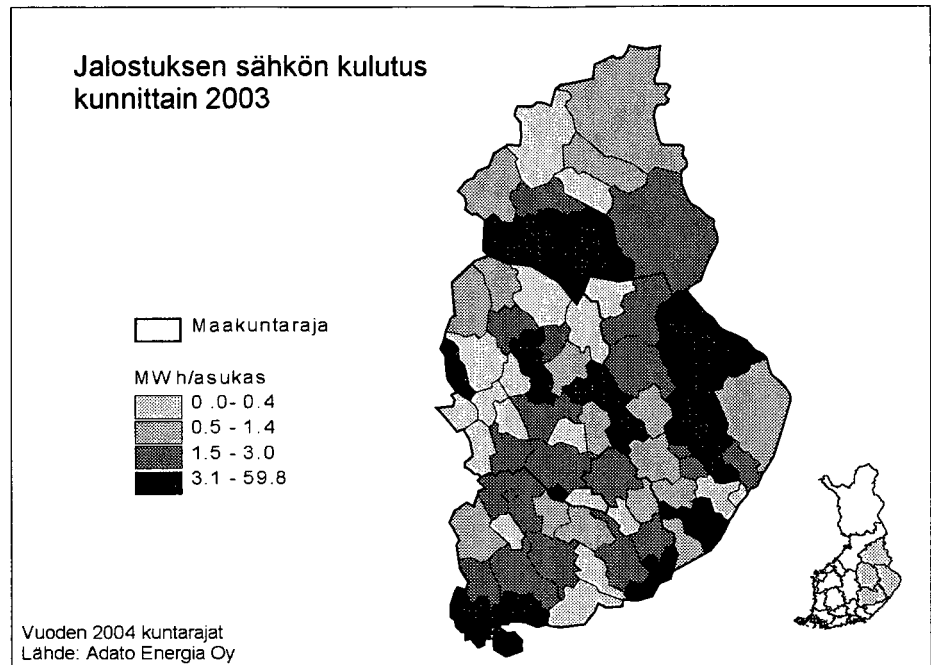
Kuva 4.1. Sähkön tuotanto ja kulutus maakunnittain 1970–2003.

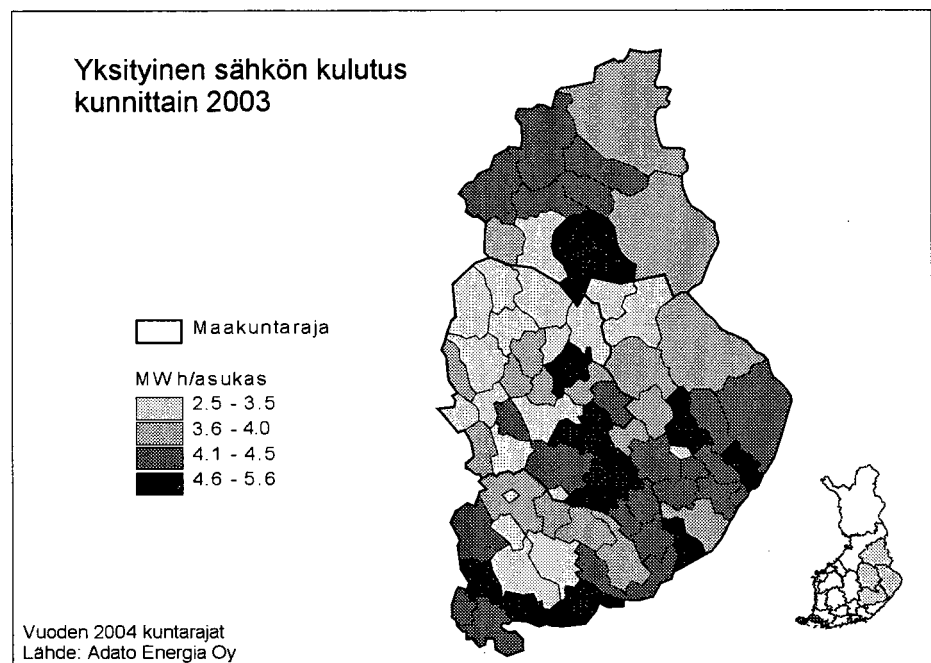
Kuva 4.2. Sähkön tuotanto ja kulutus maakunnittain 2000–2003.

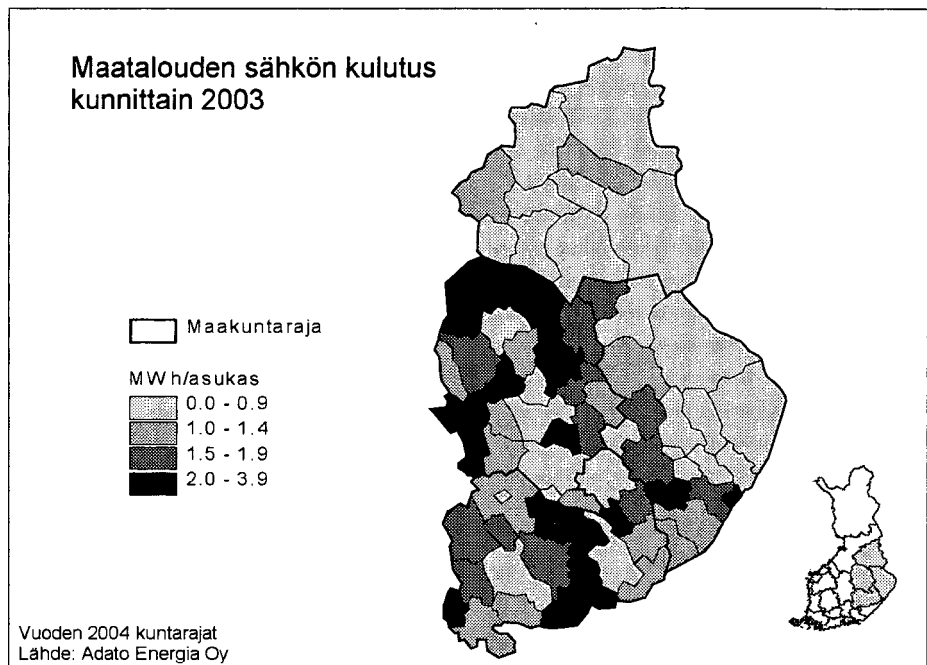
Kuva 4.3. Sähkön kulutus eri käyttäjäryhmissä maakunnittain 2003.

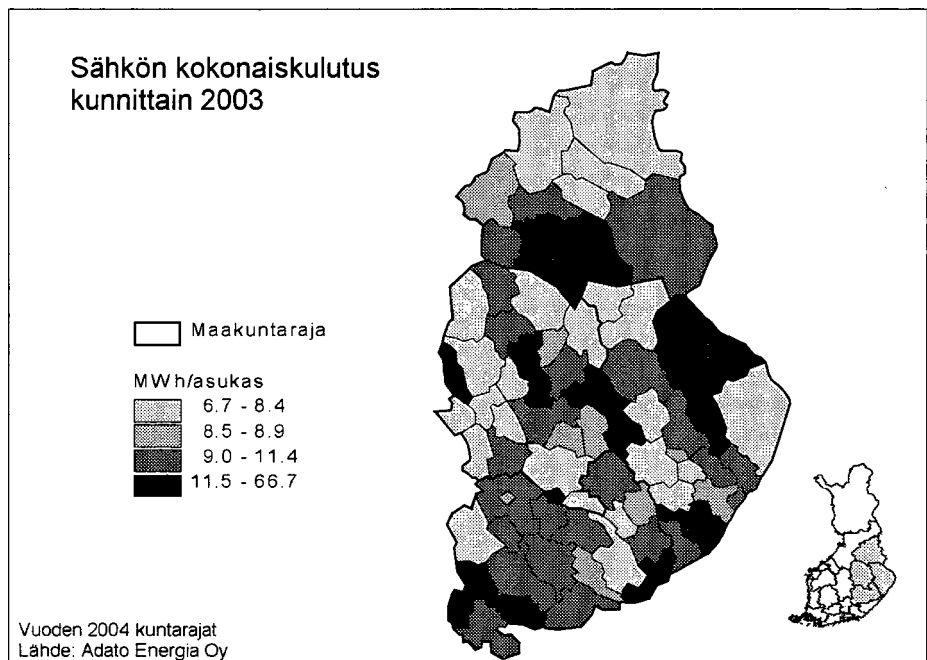
Kuva 4.4. Jalostuksen sähkön kulutus kunnittain 2003.

Kuva 4.5. Yksityinen sähkön kulutus kunnittain 2003.

Kuva 4.6. Maatalouden sähkön kulutus kunnittain 2003.

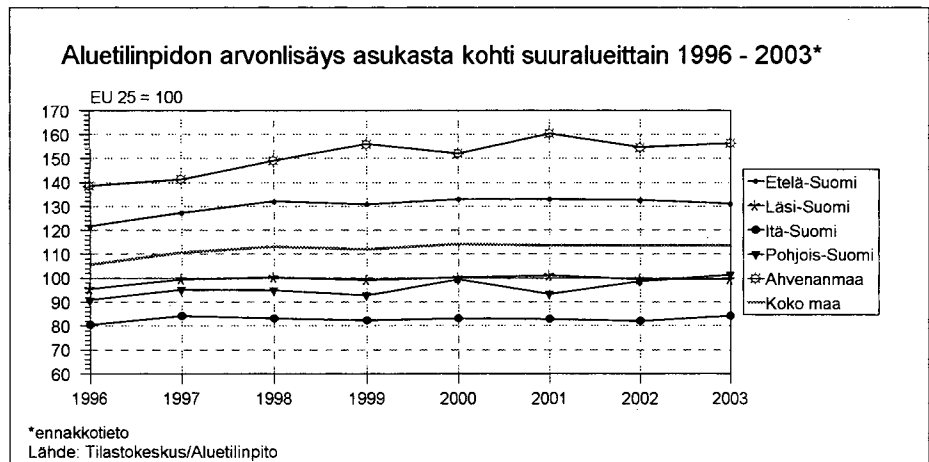

Kuva 4.7. Sähkön kokonaiskulutus kunnittain 2003.

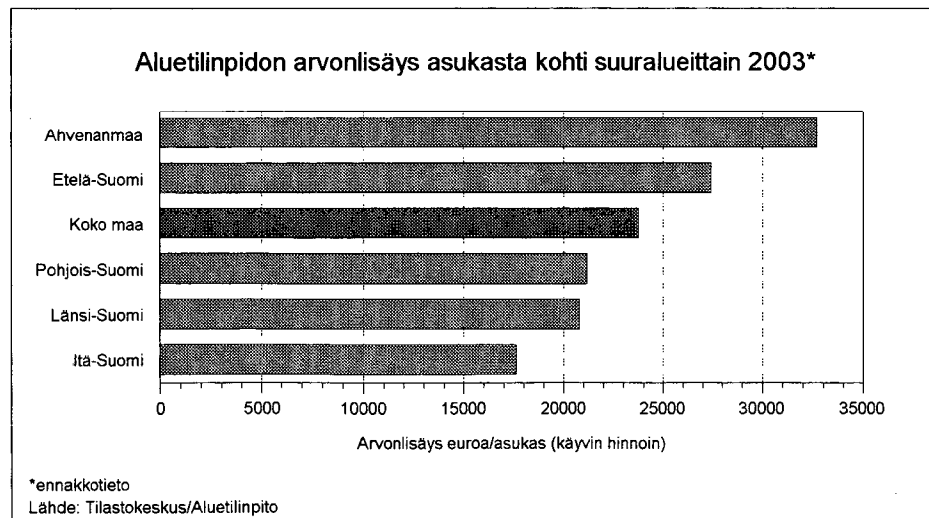
Kansantalous

Tuotannon ja työllisyyden aluetilit kuvaavat Suomen aluetaloutta kansantalouden tilinpidon käsittein ja määritelmien tuotantoyksikön sijaintipaikan mukaan. Tuotannon ja työllisyyden aluetilien laadinnassa on noudatettu Euroopan tilinpitojärjestelmän (EKT 1995) ohjeistusta. Aluetilinpidon tietoja on toistaiseksi saatavissa vuoteen 2003 saakka (ennakkotieto). Näiden tietojen aluejakona on suuralue, maakunta ja seutukunta.

Suuralueittain tarkasteltuna aluetilinpidon arvonlisäys asukasta kohti laskettuna oli Ahvenanmaalla ja Etelä-Suomessa yli koko maan keskiarvon vuonna 2003 (ennakkotieto). Nämä suuralueet ja Pohjois-Suomi ylsivät myös EU:n keskimääräisen (EU25) tason yläpuolelle. EU25-tarkastelussa koko maa sai vuonna 2003 (ennakkotieto) arvon 113,6. Itä-Suomen suuralue jäi 84,2 %:iin EU25:n keskimääräisestä arvonlisäyksestä asukasta kohti laskettuna.

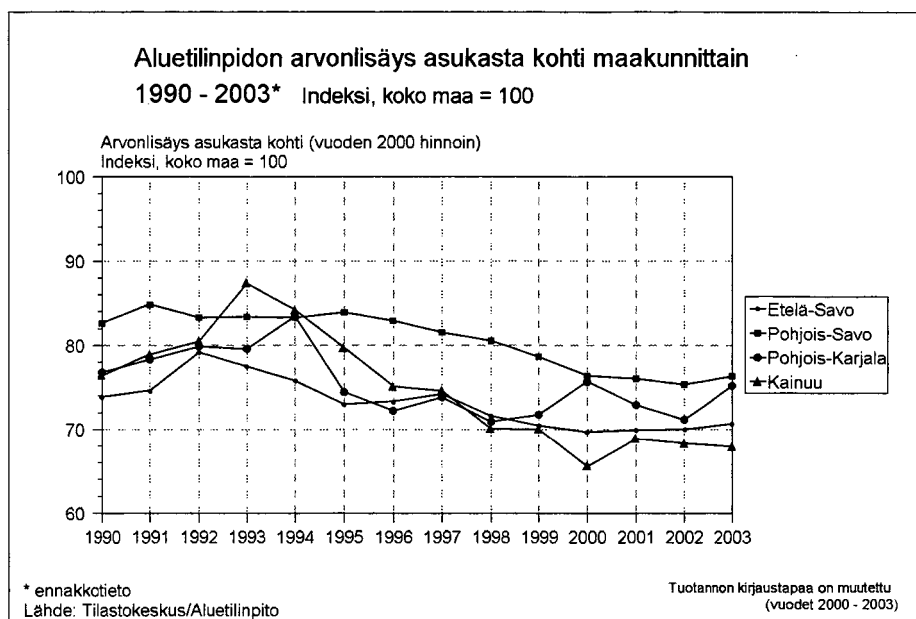

Kuva 5.1. Aluetilinpidon arvonlisäys asukasta kohti suuralueittain, 1996–2003, indeksi EU 25=100.

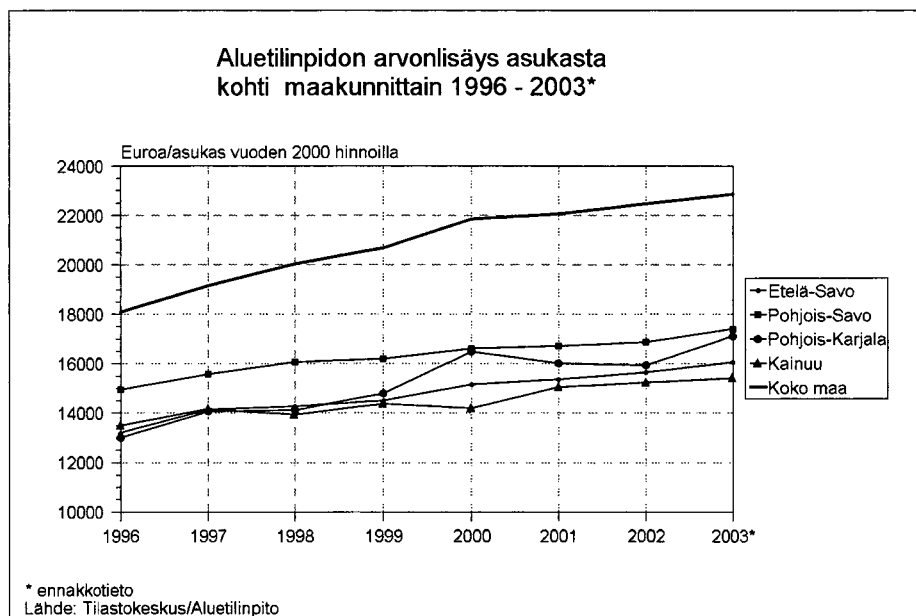

Kuva 5.2. Aluetilinpidon arvonlisäys asukasta kohti suuralueittain 2003.

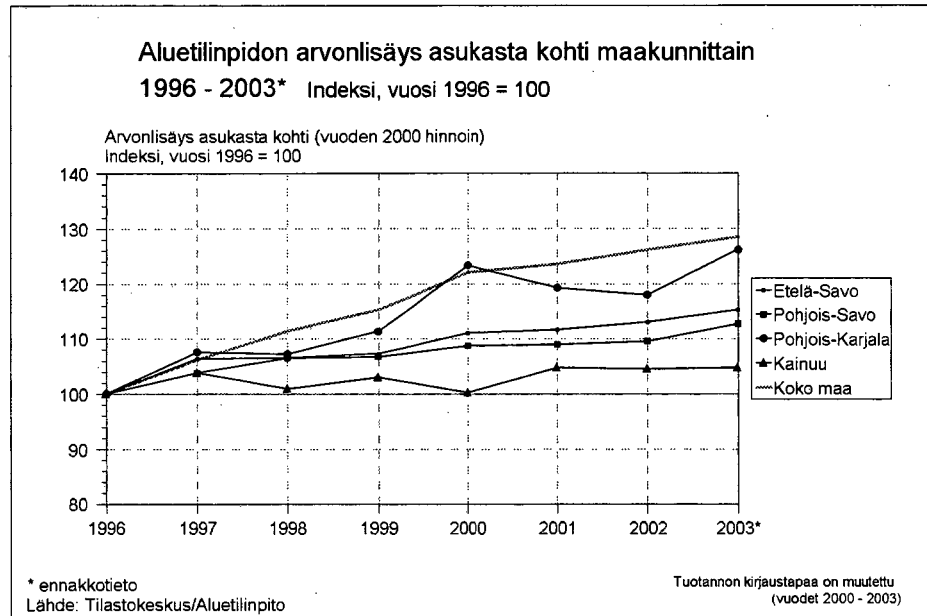

Kuva 5.3. Aluetilinpidon arvonlisäys asukasta kohti maakunnittain 1990–2003, koko maa=100.

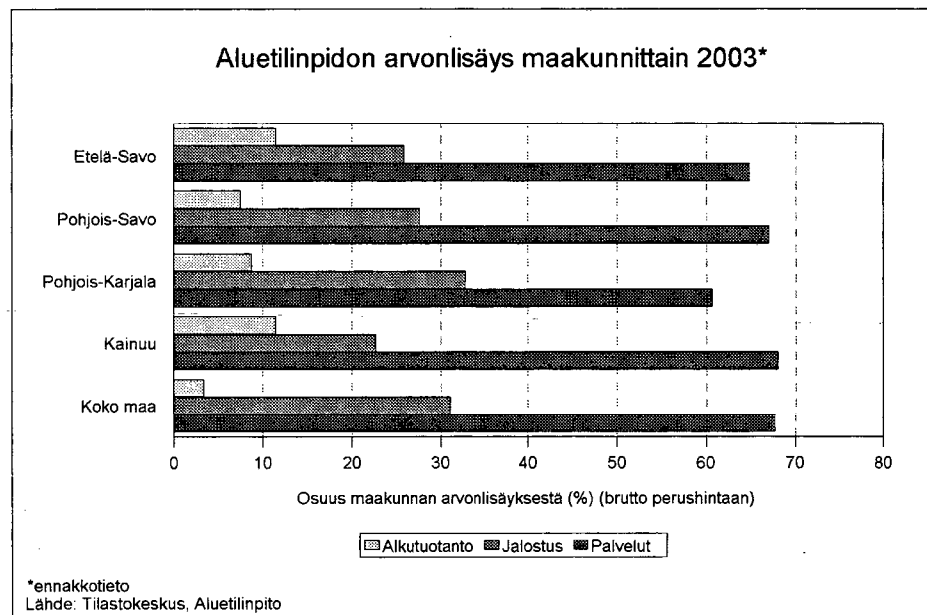

Kuva 5.4. Aluetilinpidon arvonlisäys asukasta kohti maakunnittain 1996–2003.

Asukasta kohti laskettu arvonlisäys (vuoden 2000 hinnoilla) oli koko maassa vuonna 2003 (ennakkotieto) 22 840 euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 1,7 %. Tarkastelujakson voimakkain kasvu tapahtui vuonna 1997, jolloin arvonlisäys asukasta kohti kasvoi kuusi prosenttia edellisestä vuodesta.

Kuva 5.5. Aluetilinpidon arvonlisäys asukasta kohti maakunnittain 1996–2003, vuosi 1996=100.

Kuva 5.6. Aluetilinpidon arvonlisäys maakunnittain 2003, toimialojen osuudet.

Koko maan arvonlisäys on kasvanut vajaa 30 % vuodesta 1996, vuoden 2000 hinnoilla laskettuna. Toimialoista palvelut muodostivat yli kaksi kolmasosaa koko maan arvonlisäyksen määrästä vuonna 2003 (ennakkotieto).

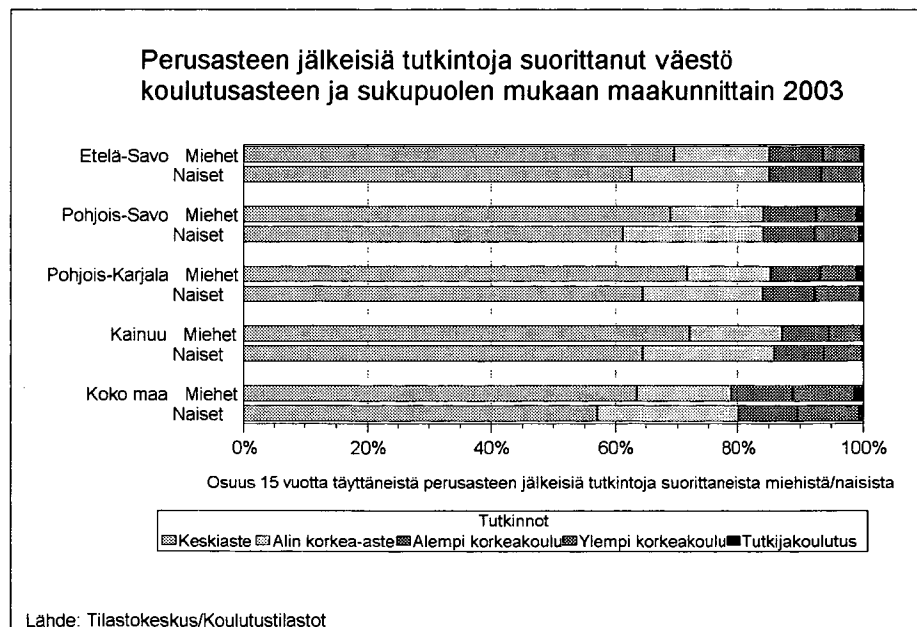
Koulutus

Tutkinnon suorittaneella väestöllä tarkoitetaan lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, ammattikorkeakouluissa, yliopistoissa ja korkeakouluissa tutkinnon suorittaneita sekä näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon, ammatti- tai erikoisammattitutkinnon suorittaneita. Perusasteen jälkeisiä opintoja suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneestä väestöstä oli koko maassa 61,9 % vuonna 2003. Miehillä osuus oli 62,0 % ja naisilla 61,7 %.

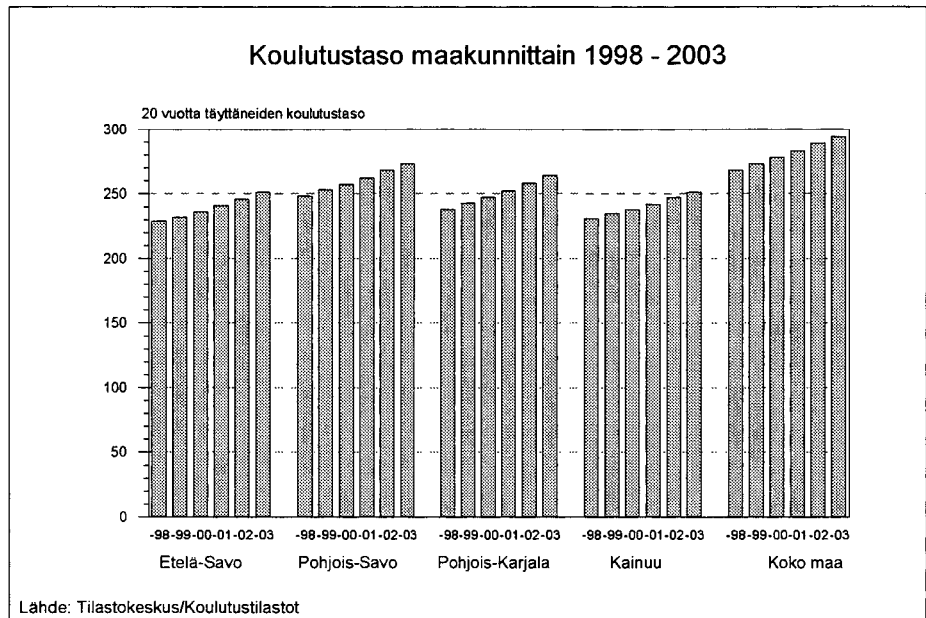
Koulutusastejaottelu noudattaa pääosin koulujärjestelmän rakennetta, jossa koulutus etenee vuosijaksoittain alemmilla ylemmille koulutusasteille. *Keskiasteen* koulutuksiksi luetaan ylioppilastutkinnot, 1–3-vuotiset ammatilliset tutkinnot, ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot. Pääsääntöisesti keskiasteen koulutus kestää 2-3 vuotta. *Korkea-asteen* koulutus jaotellaan; *alin korkea-aste* (mm. tekniikan ja sairaanhoitajan tutkinnot), *alempi korkeakouluaste* (insinöörin tutkinnot), *ylempi korkeakouluaste* (maisteritutkinnot) ja *tutkijakoulutusaste* (lisenssiaatin- ja tohtorintutkinnot).

Keskiasteen tutkinnon suorittaneita on väestössä eniten. Vuonna 2003 15 vuotta täyttäneistä miehistä 39 % ja naisista 35 % oli suorittanut keskiasteen tutkinnon. Naisilla korkea-asteen tutkinnon suorittaminen on yleisempää kuin miehillä. Yleisin korkea-asteen koulutusaste oli alimman korkea-asteen tutkinto.

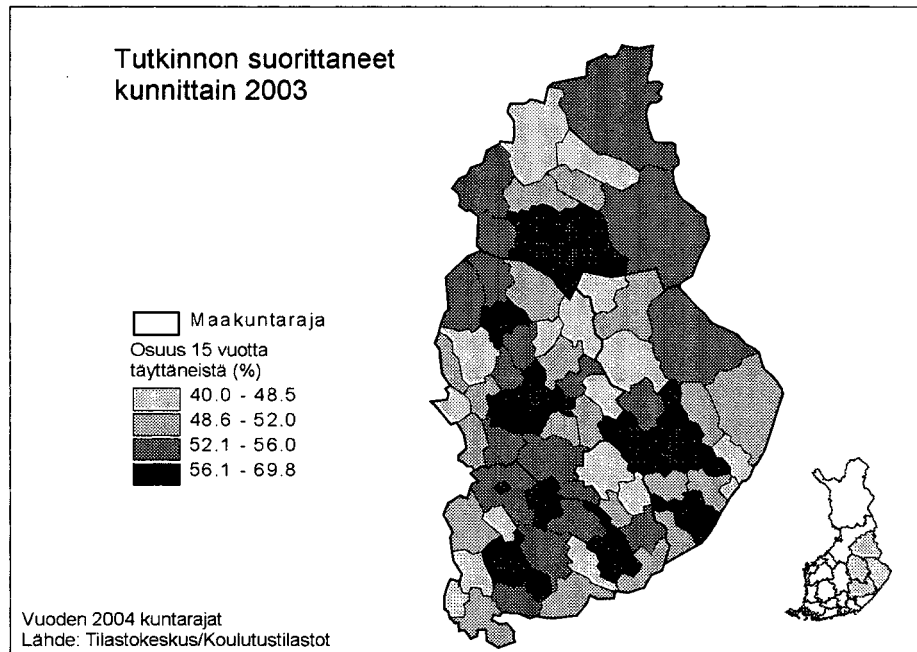
Koulutustasoa mitataan Tilastokeskuksessa kehitetyllä kolminumeroisella väestön koulutustasomittaimella. Luku osoittaa alueen tutkintojen keskiarvon suhteutettuna 20 vuotta täyttäneeseen väestöön, ja sen kriteerinä on koulutusaika vuosina. Eli mitä pitempi on koulutuksen kokonaispituus sitä korkeampi on koulutustaso. Vuonna 2003 väestön koulutustasomittain oli koko maassa keskimäärin 294. Naisten koulutustaso oli 295 ja miesten 294.

Kuva 6.1. Perusasteen jälkeisiä tutkintoja suorittanut väestö koulutusasteen ja sukupuolen mukaan maakunnittain 2003.

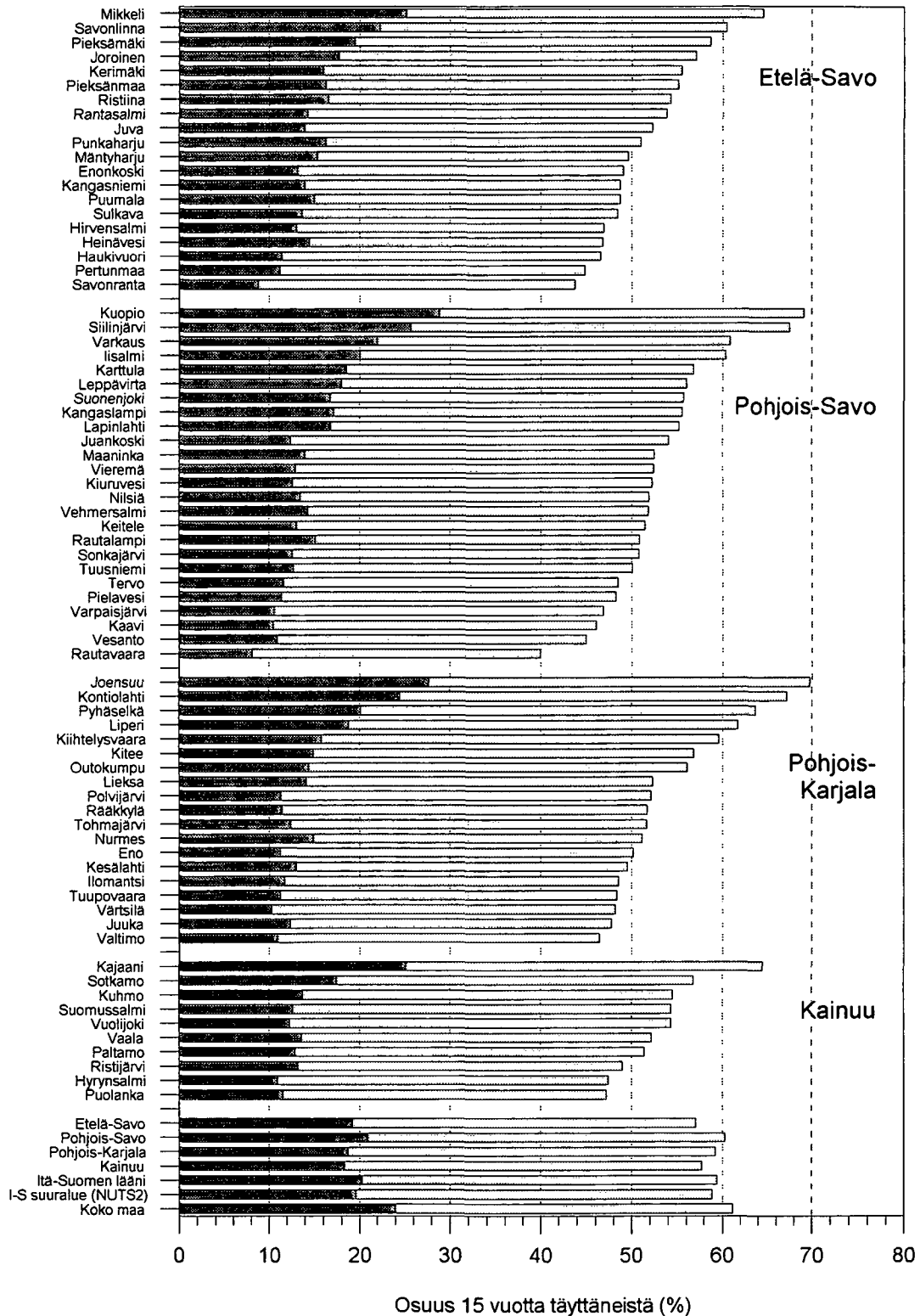
Kuva 6.2. Koulutustaso maakunnittain 1998–2003.

Kuva 6.3. Tutkinnon suorittaneet kunnittain 2003.

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan vuonna 2003 (ennakkotieto) koulutusalaalla työskenteli koko maassa 158 500 henkilöä, joista 66 % oli naisia. Koulutusalan työllistyvyys oli 7 % kaikista työllisistä.

Koulutusaste kunnittain 2003

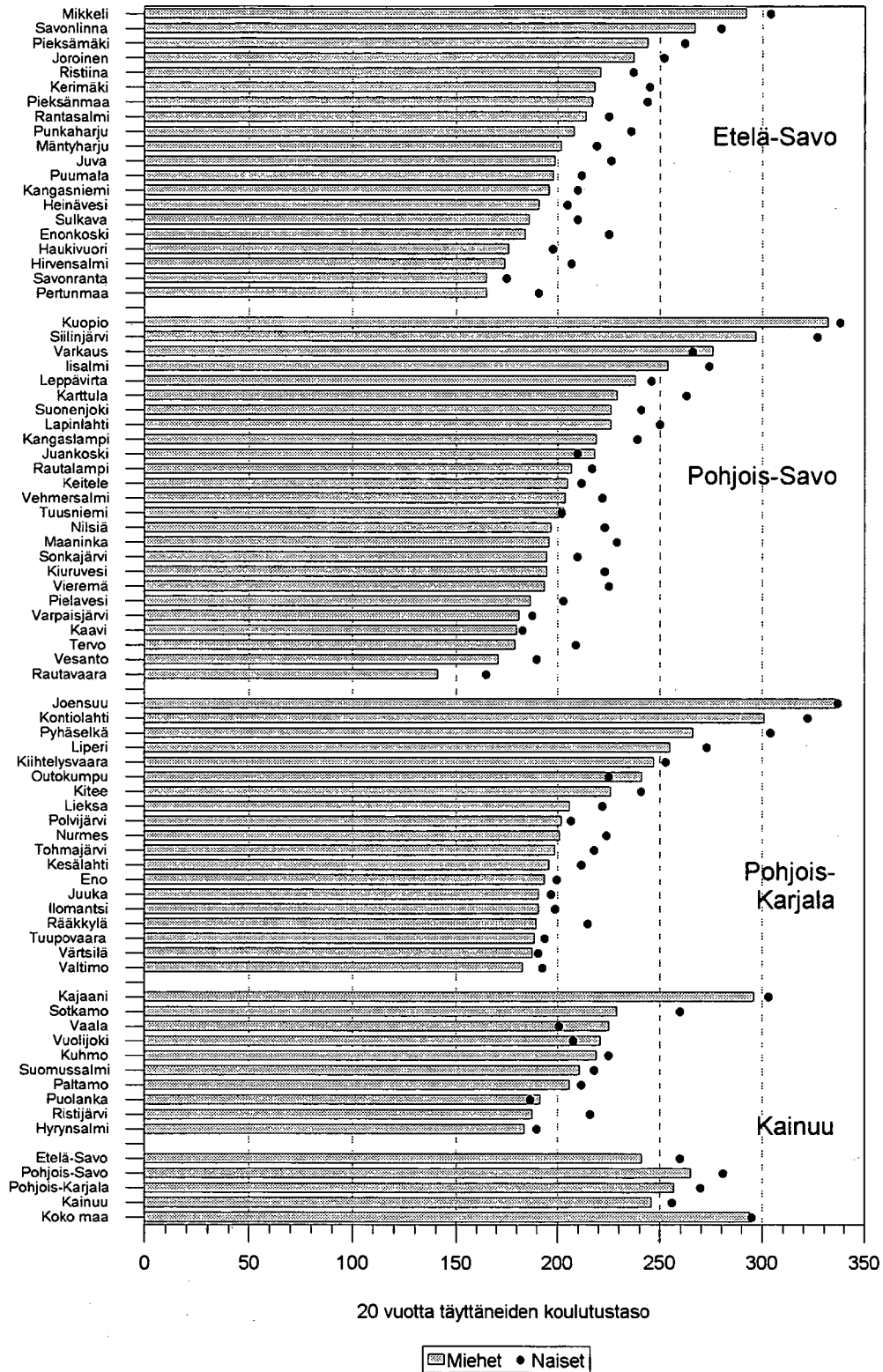

Vuoden 2004 kuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Koulutustilastot

Kuva 6.4. Koulutusaste kunnittain 2003.

Koulutustaso sukupuolen mukaan kunnittain 2003

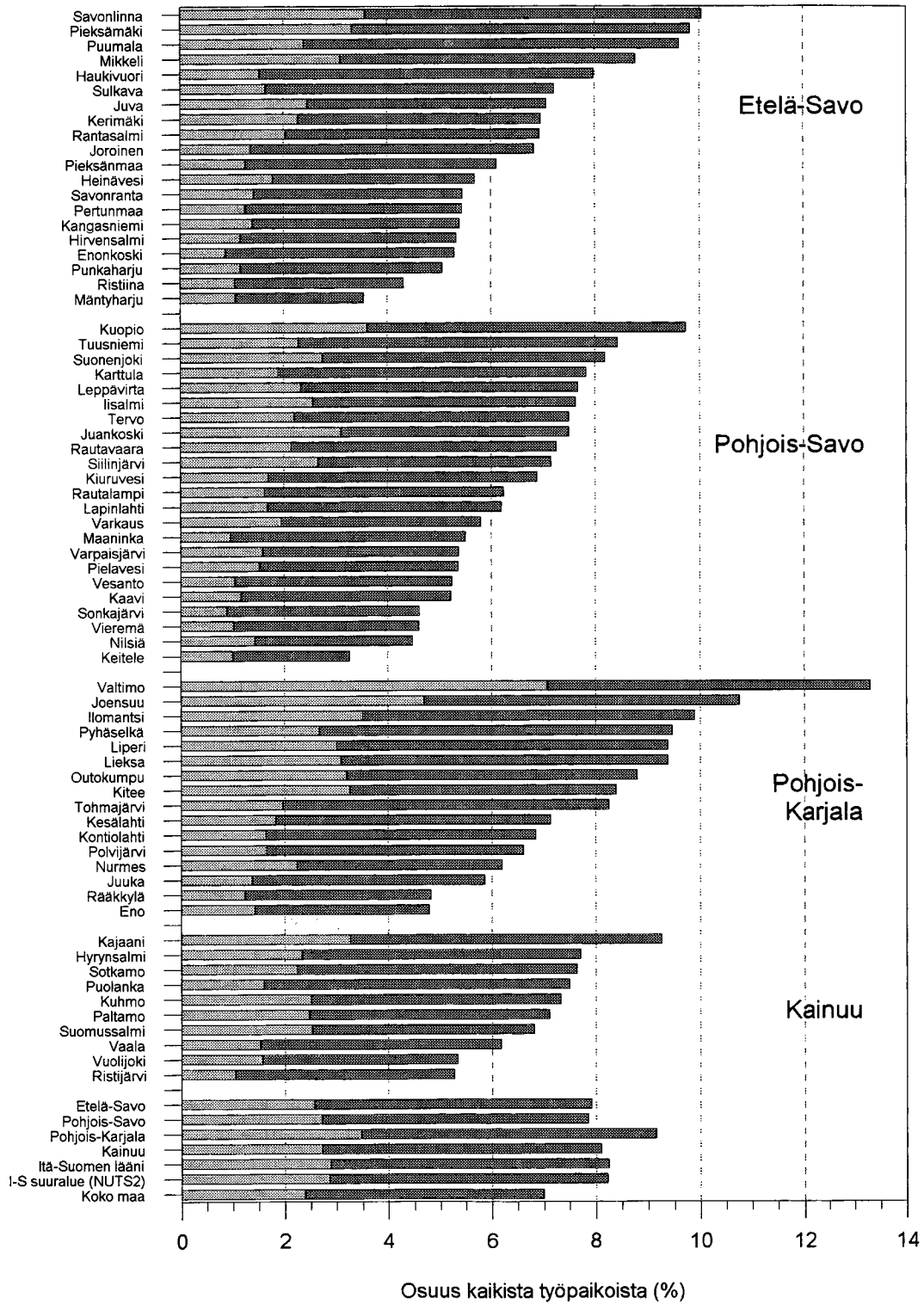

Vuoden 2004 kuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Koulutustilastot

Kuva 6.5. Koulutustaso sukupuolen mukaan kunnittain 2003.

Koulutusalan työpaikat sukupuolen mukaan kunnittain 2003*

*ennakkotieto

Vuoden 2005 kuntarajat

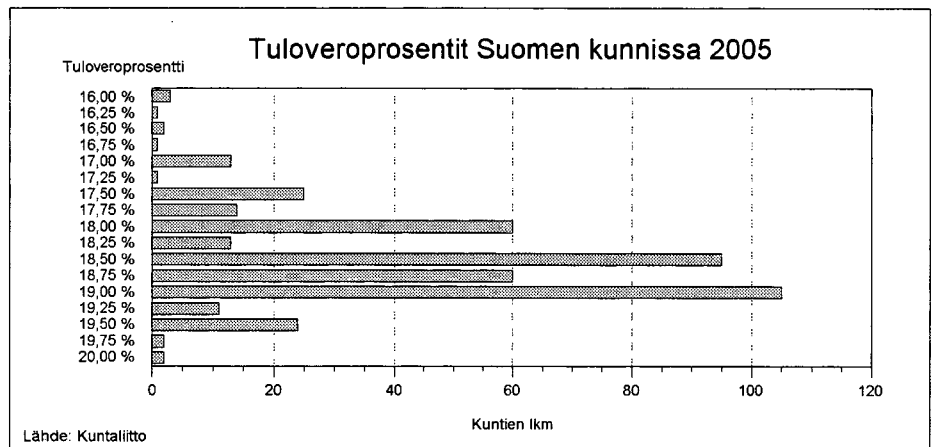
Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

Kuva 6.6. Koulutusalan työpaikat sukupuolen mukaan kunnittain 2003.

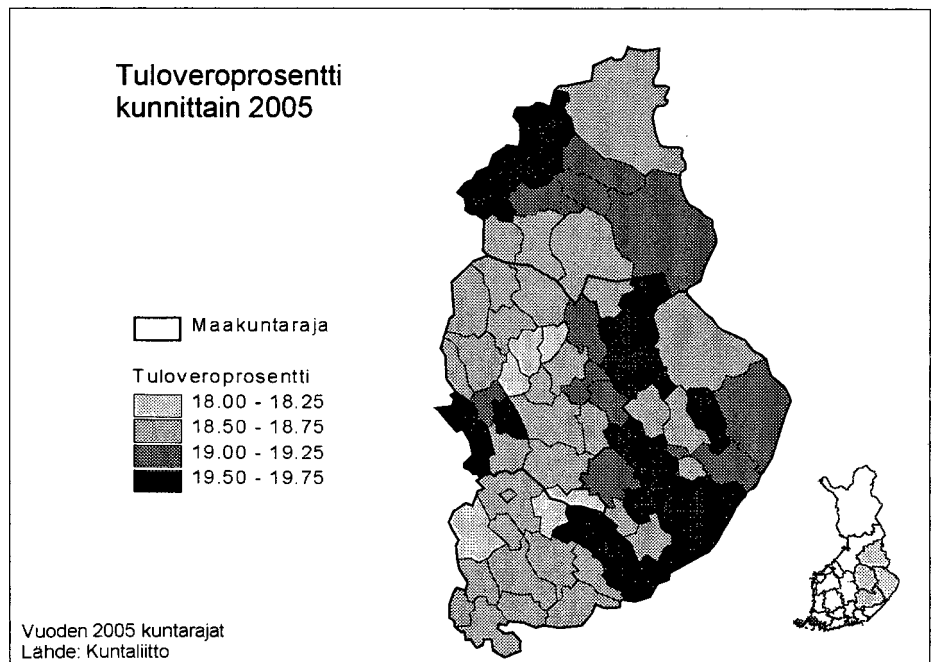
Kunnallistalous

Katsauksessa esitetyt kunnallistaloutta kuvaavat talousarvioluvut on laadittu kuntien Tilastokeskukselle ilmoittamien tietojen perusteella.

Esitetyt talousarviotiedot vuodelta 2005 poikkeavat kuntien virallisista talousarvioista siten että kunnan lukuihin on yhdistetty ns. liikelaitosmallia noudattavien liikelaitosten tiedot. Näin talousarviotiedot ovat vertailukelpoisia tilinpäätöstietojen kanssa. Virallisiin talousarvioihin näistä liikelaitoksista sisältyy kunnalle tuloutettu korvaus liikelaitoksen peruspääomasta sekä kunnan ja liikelaitoksen väliset lainat, lainojen lyhennykset ja korot. Liikelaitoksen omat tulot ja menot, investoinnit ja lainat muilta kuin kunnalta jäävät sitä vastoin kunnan virallisen talousarvion ulkopuolelle. Liikelaitosten käsittelytapa saattaa vaikuttaa huomattavasti mm. vuosikatteisiin. Liikelaitosmallia noudattavia liikelaitoksia on kuntien ilmoituksen mukaan 66 kunnalla koko maassa.

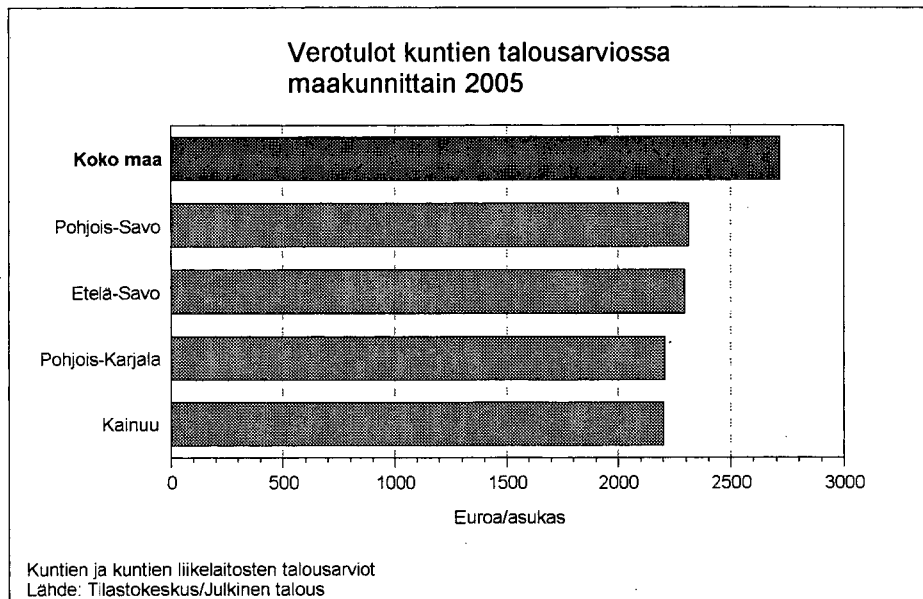

Kuva 7.1. Tuloveroprosentit Suomen kunnissa 2005.

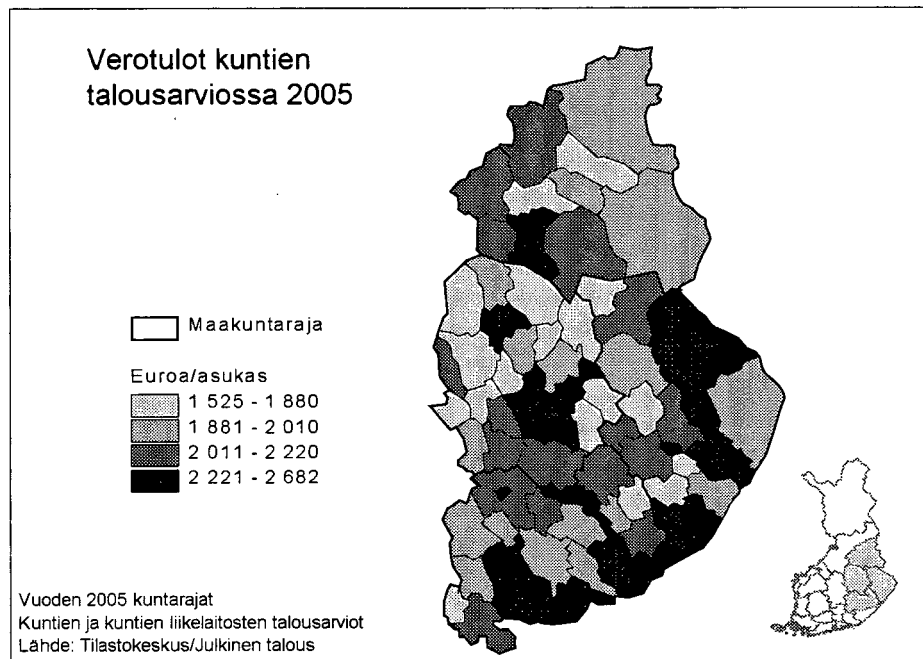

Kuva 7.2. Tuloveroprosentti kunnittain 2005.

Kuva 7.3. Verotulot kuntien talousarviossa maakunnittain 2005.

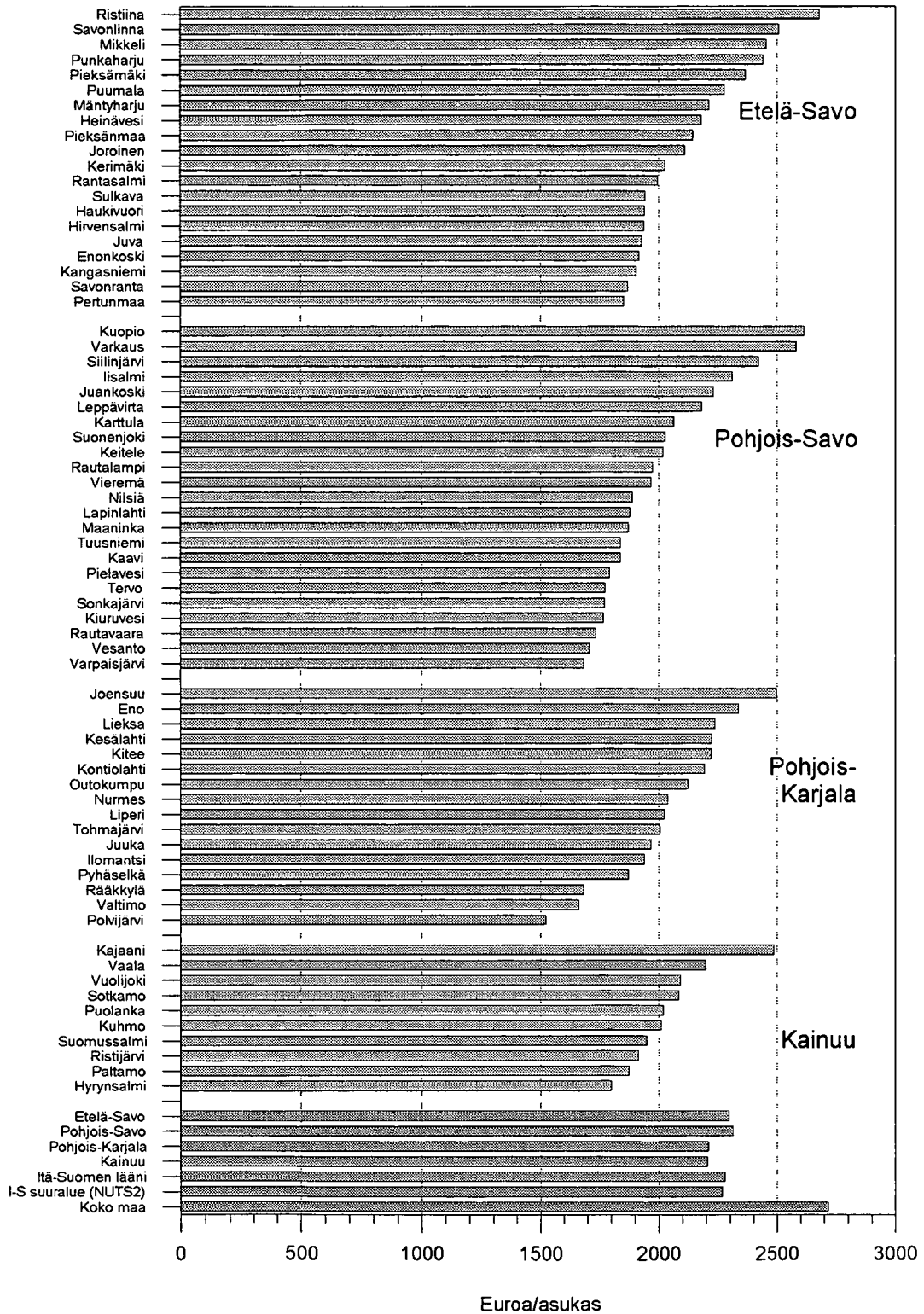

Kuva 7.4. Verotulot kuntien talousarviossa 2005.

Veroprosentti vaihtelee kunnittain vuonna 2005 koko maassa 16,00:n (3 kuntaa) ja 20,00:n (2 kuntaa) välillä.

Verotulojen arvioidaan olevan koko maan kunnissa keskimäärin 2 719 euroa asukasta kohti vuonna 2005. Kasvua edellisen vuoden talousarvioon verrattuna on kolme prosenttia. Kunnittain arviot vaihtelevat 4 471 ja 1 525 euron välillä.

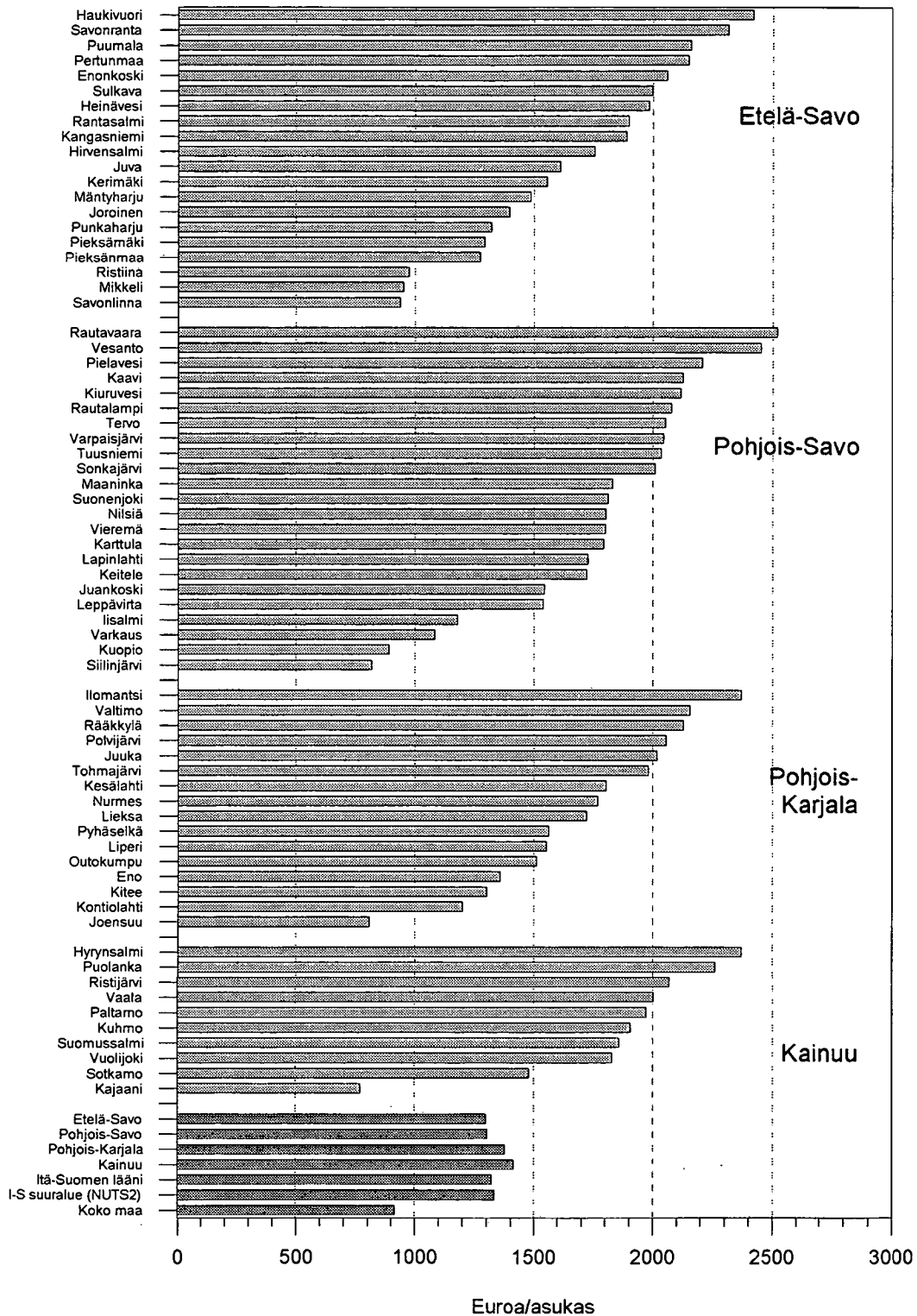
Verotulot kuntien talousarviossa 2005

Kuntien ja kuntien liikelaitosten talousarviot
Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Kuva 7.5. Verotulot kuntien talousarviossa 2005.

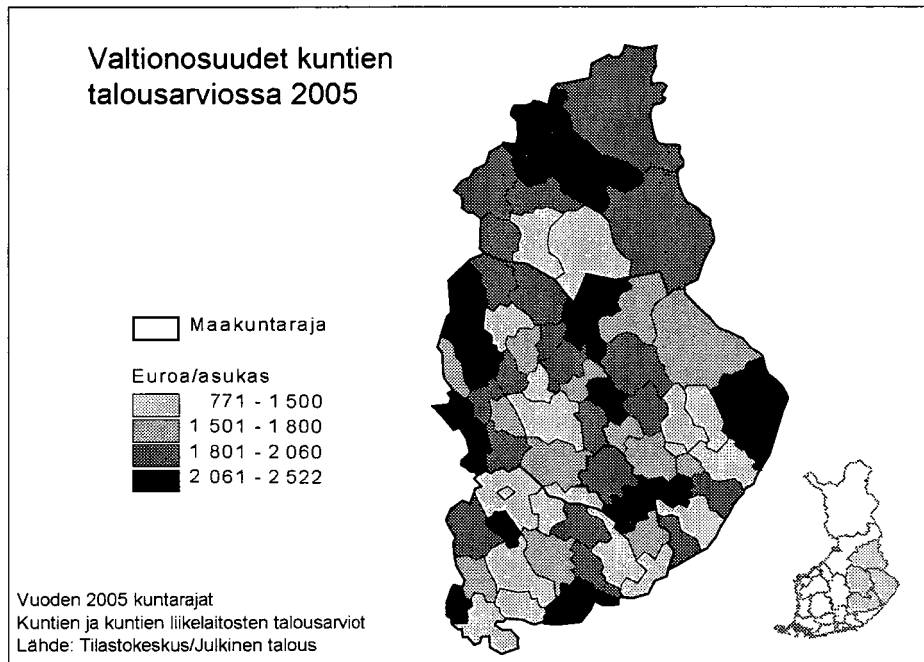
Valtionosuudet kuntien talousarviossa 2005

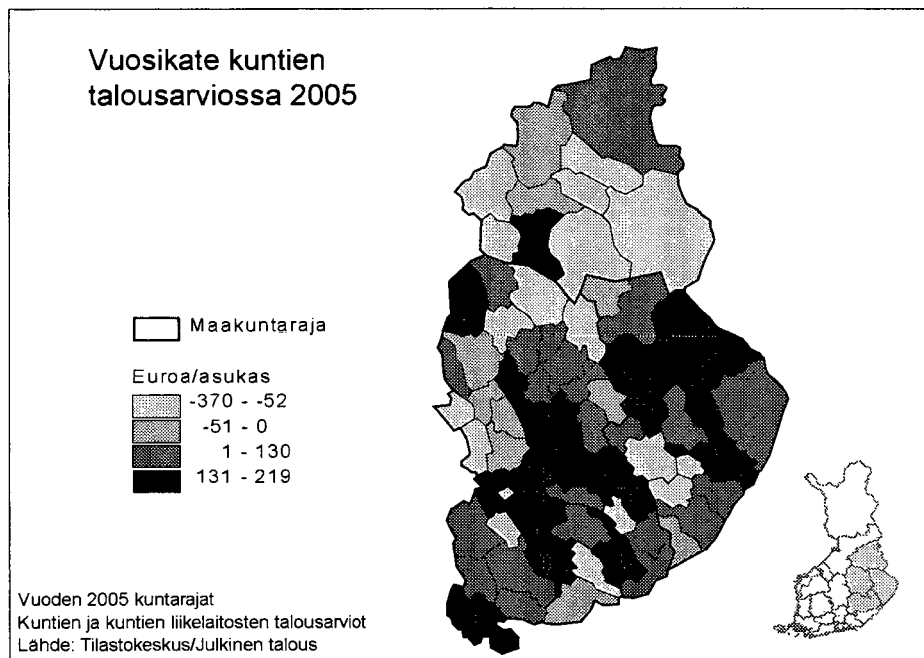
Kuntien ja kuntien liikelaitosten talousarviot

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Kuva 7.6. Valtionosuudet kuntien talousarviossa 2005.

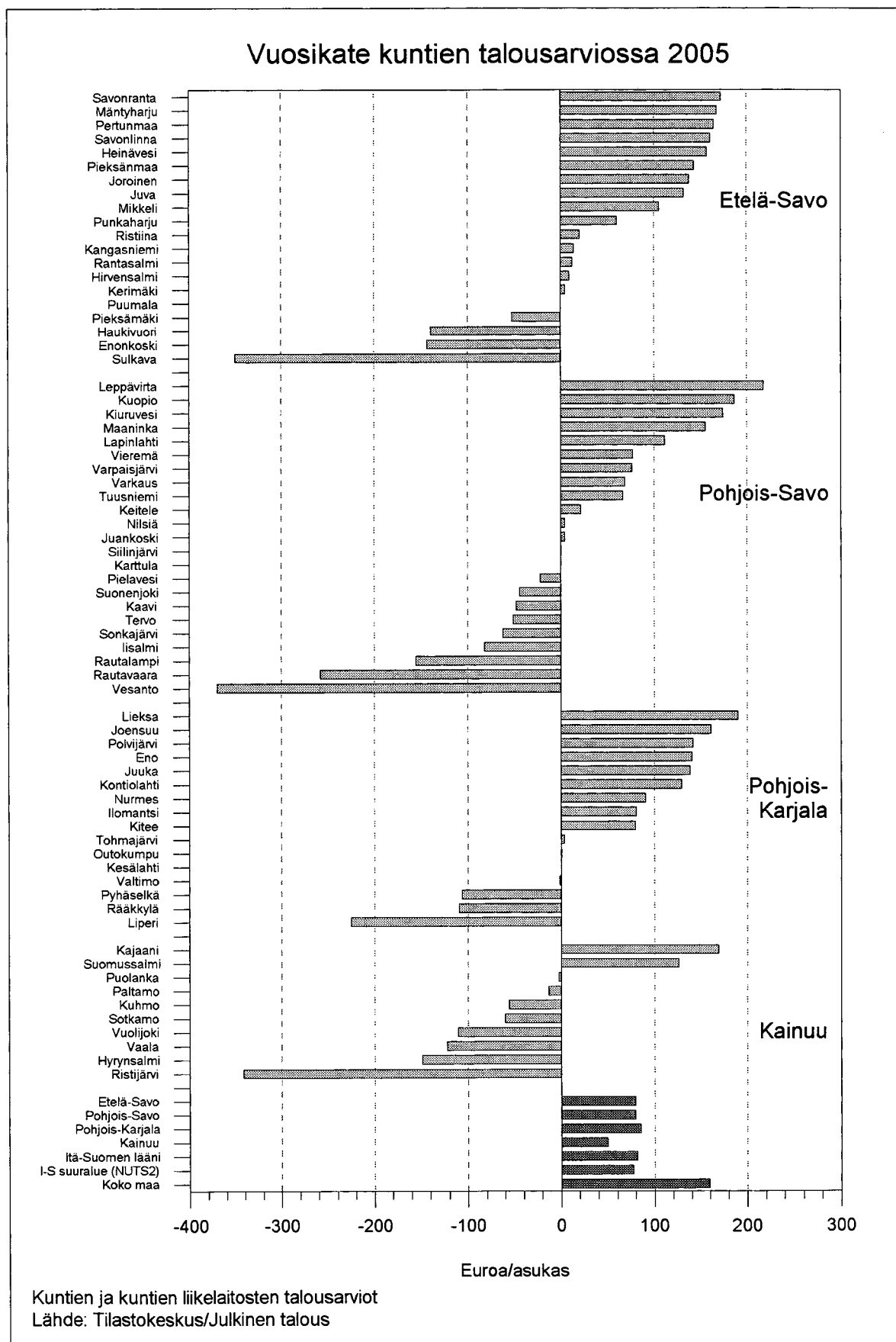
Kuva 7.7. Valtionosuudet kuntien talousarviossa 2005.

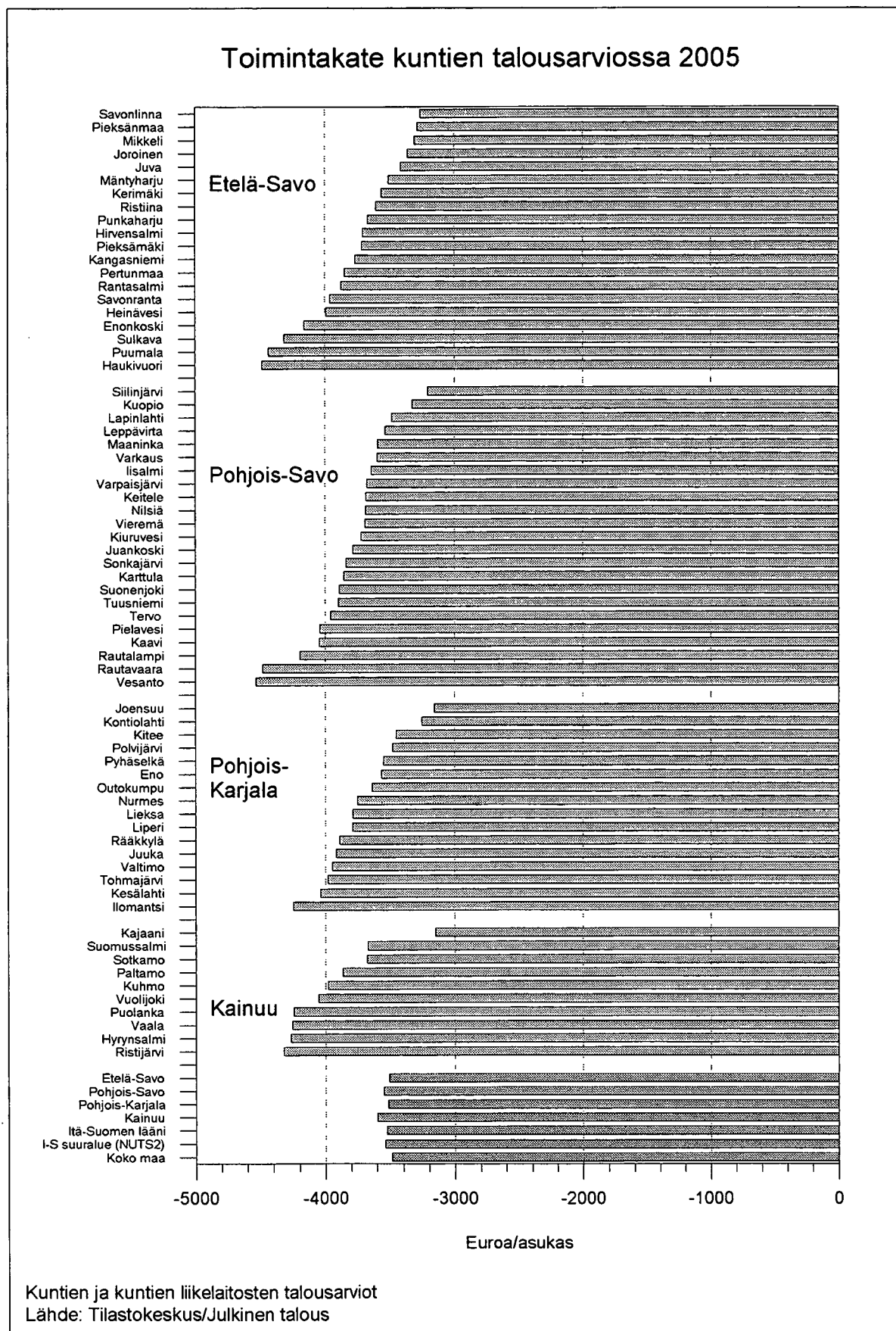
Kuva 7.8. Vuosikate kuntien talousarviossa 2005.

Valtionosuuksien odotetaan kasvavan 3,9 % vuonna 2005 edellisen vuoden arvioihin verrattuna. Koko maan kuntien keskimääräinen valtionosuus on arvioiden mukaan 919 euroa asukasta kohti. Suurimmillaan sen arvioidaan olevan 2 691 euroa ja pienimmillään -61 euroa asukasta kohti.

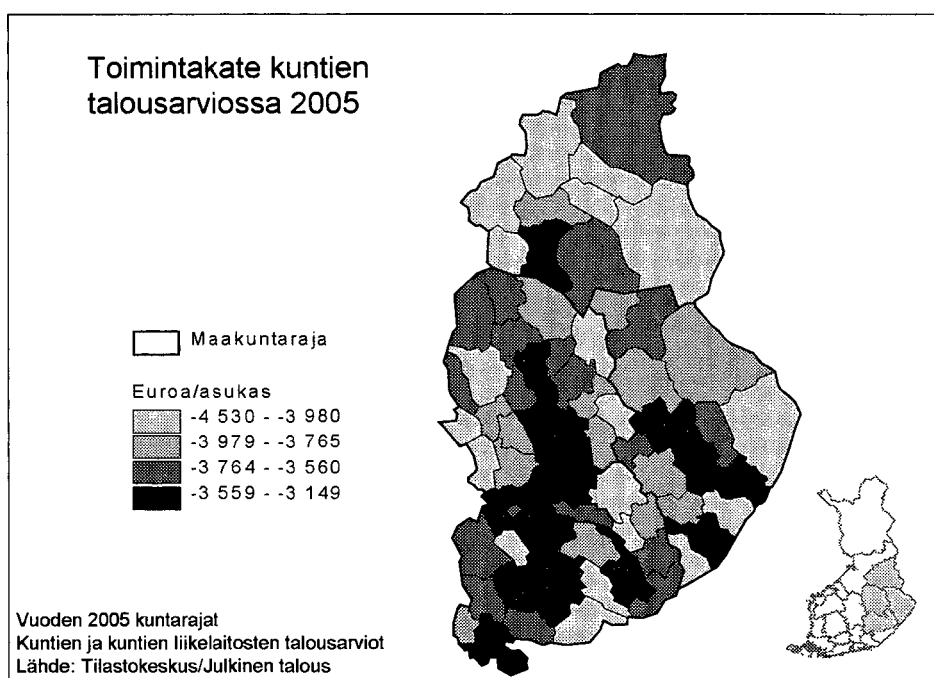
Kuntien vuosikate on kuntien ja kuntien liikelaitosten talousarvioissa vajaa 840 miljoonaa euroa. 157 kuntaa arvioi vuosikatteensa olevan negatiivinen vuonna 2005. Keskimäärin arvioitu vuosikate on 160 euroa asukasta kohti.

Kuva 7.9. Vuosikate kuntien talousarviossa 2005.

Kuva 7.10. Toimintakate kuntien talousarviossa 2005.

Kuva 7.11. Toimintakate kuntien talousarviossa 2005.

Kuntien ja kuntien liikelaitosten talousarvioiden mukaan kuntien *Toimintakate* jää 18,2 miljardia euroa miinukselle. Toimintakatteen arvioidaan olevan kunnissa keskimäärin -3 485 euroa asukasta kohti.

Tunnuslukujen laskeminen:

Vuosikate muodostuu seuraavasti: toimintakate + verotulot ja valtionosuudet - arvonlisäveron takaisinperintä + korkotuotot + osinkotulot + muut rahoitustuotot - korkokulut - muut rahoituskulut.

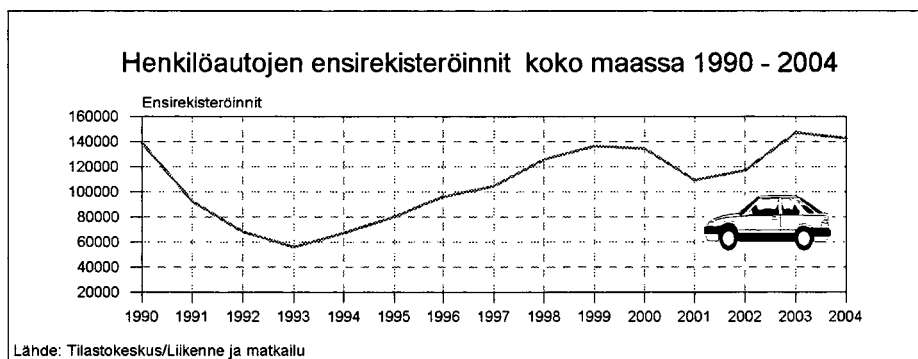
Toimintakate muodostuu toimintatuottojen (=myyntitulot, maksutuotot, tuet ja avustukset, muut tuotot, valmistevarastojen lisäys tai vähennys, valmistus omaan käyttöön) ja toimintakulujen (=henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot, varastojen lisäys tai vähennys, avustukset, muut kulut) erotuksesta.

Tehtäväkohtaiset nettokustannukset on laskettu seuraavasti: Käyttökustannuksiin on käyttötalouden menoista laskettu yhteen toimintamenot, käyttöomaisuuden poistot ja arvonalentumiset sekä vyörytyserät. Käyttötuloihin on laskettu toimintatulot ja vyörytyserät. Nettokustannukset ovat käyttökustannusten ja käyttötuottojen erotus. Tehtäväkohtaisia kunnallistalouden nettokustannuksia vuodelta 2003 on tarkasteltu julkaisun *Sosiaaliturva- ja terveys* -kappaleessa (s.75).

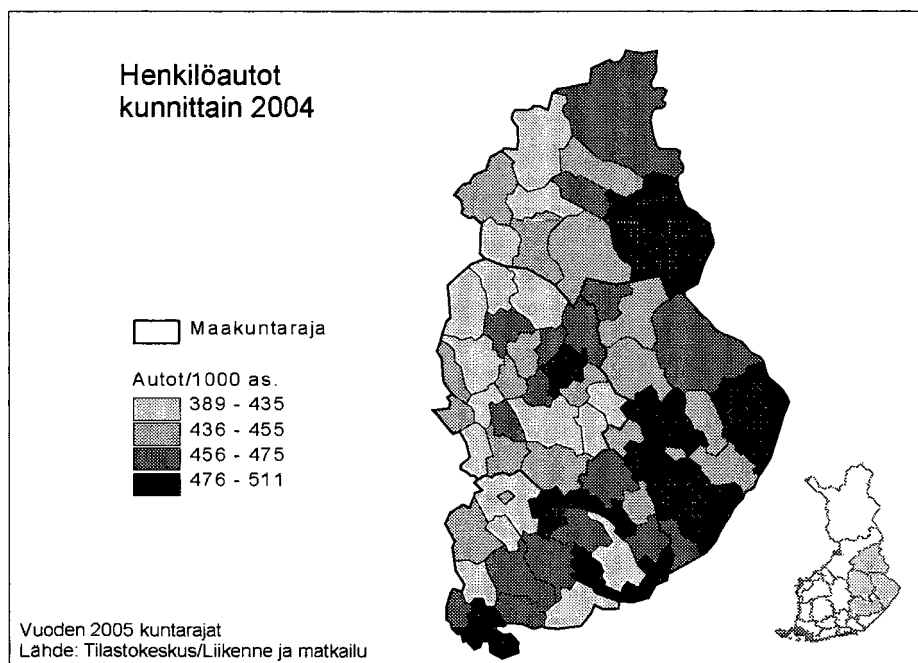
Liikenne ja matkailu

Liikenne

Rekisterissä olevia henkilöautoja oli vuoden 2004 lopussa koko maassa keskimäärin 448 tuhatta asukasta kohti. Kaikkiaan rekisterissä olevia henkilöautoja oli 2,3 miljoonaa kappaletta. Vuonna 2004 ensirekisteröitiin reilu 142 600 henkilöautoa, 3,2 % vähemmän kuin vuotta aiemmin.

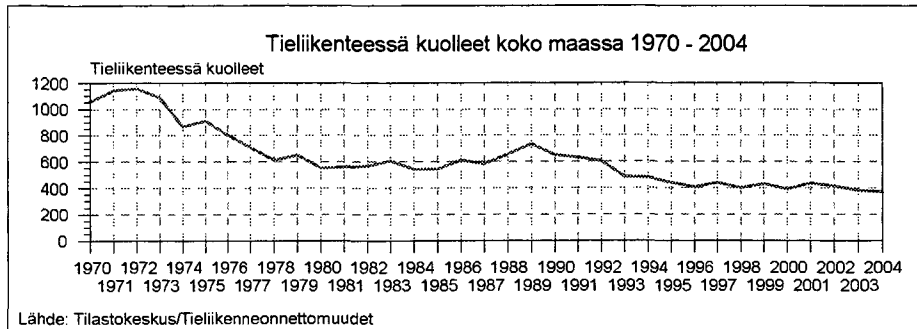

Kuva 8.1. Henkilöautojen ensirekisteröinnit koko maassa 1990–2004.

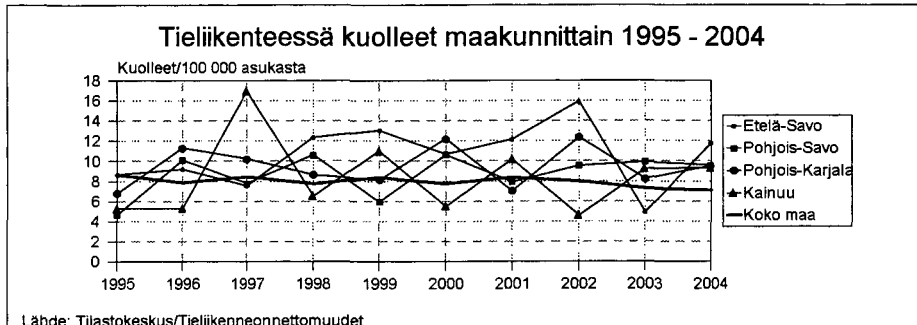

Kuva 8.2. Henkilöautot kunnittain 2004.

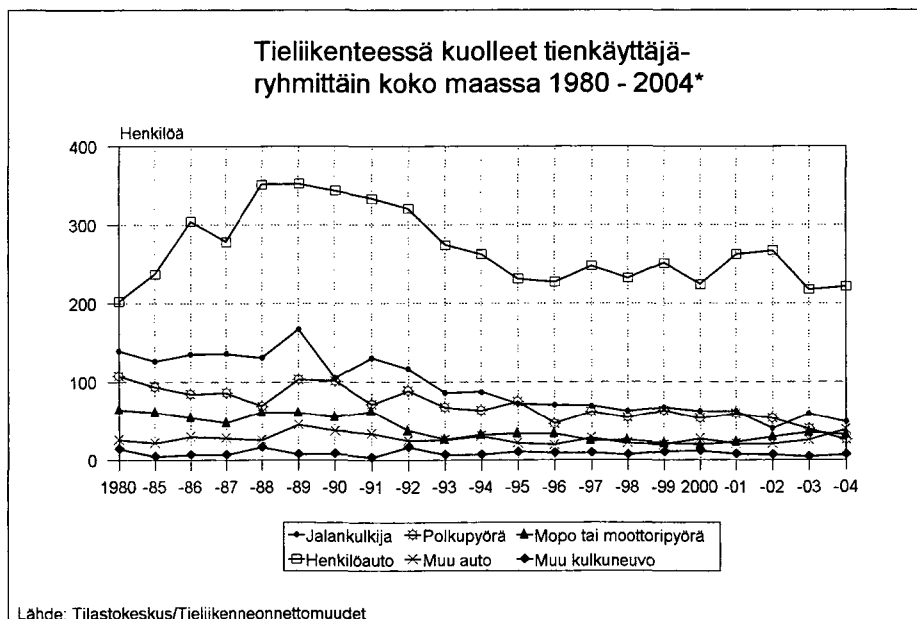

Kuva 8.3. Tieliikenteessä kuolleet koko maassa 1970–2004.

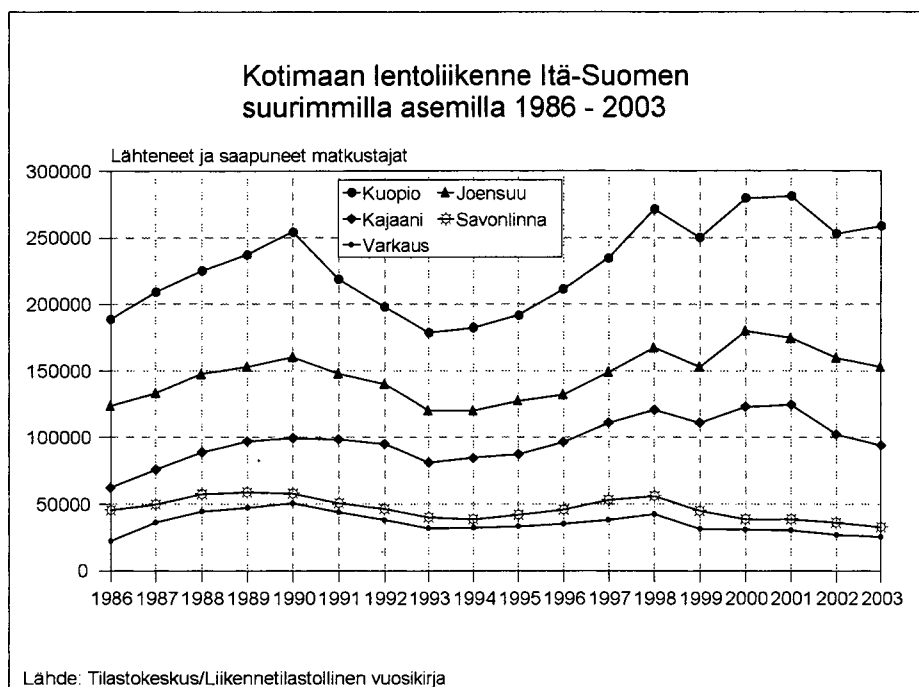

Kuva 8.4. Tieliikenteessä kuolleet maakunnittain 1995–2004.

Koko maan liikenneonnettomuuksissa menehtyi 370 henkilöä vuonna 2004. Määrä on koko tarkastelujakson alhaisin, kun esimerkiksi kolme vuosikymmentä sitten liikenteessä menehtyi synkimpinä vuosina yli 1 000 henkilöä. Viime vuosina liikenteessä on kuollut keskimäärin 7 henkilöä 100 000 asukasta kohti. Yli puolet liikenneuhreista menehtyy henkilöauto-onnettomuuksissa.

Kuva 8.5. Tieliikenteessä kuolleet tienkäyttäjärhmittäin koko maassa 1980–2004.

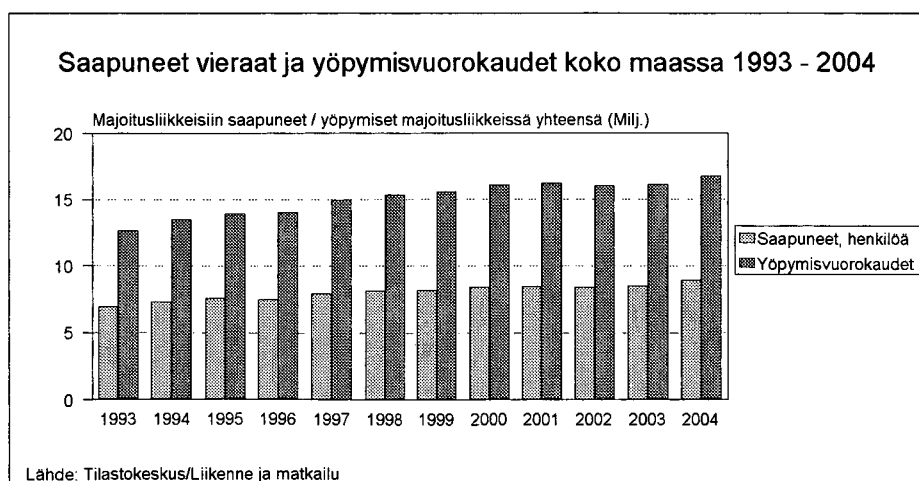

Kuva 8.6. Kotimaan lentoliikenne Itä-Suomen suurimmilla asemilla 1986–2003.

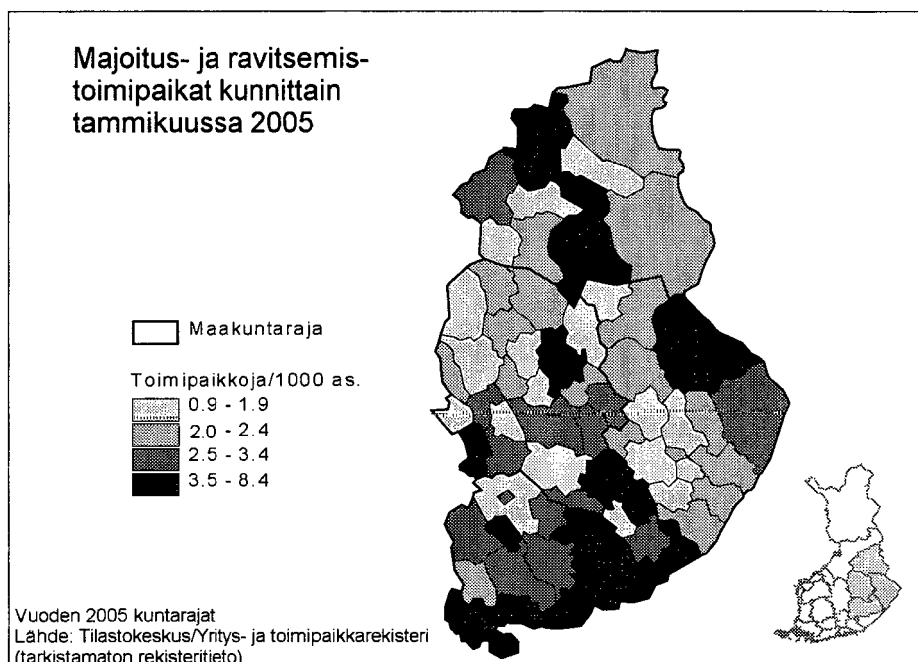
Majoitus- ja ravitsemistoimiala

Suomen majoitusliikkeissä kirjattiin 16,7 miljoonaa yöpymisvuorokautta vuonna 2004. Määrä oli 0,6 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

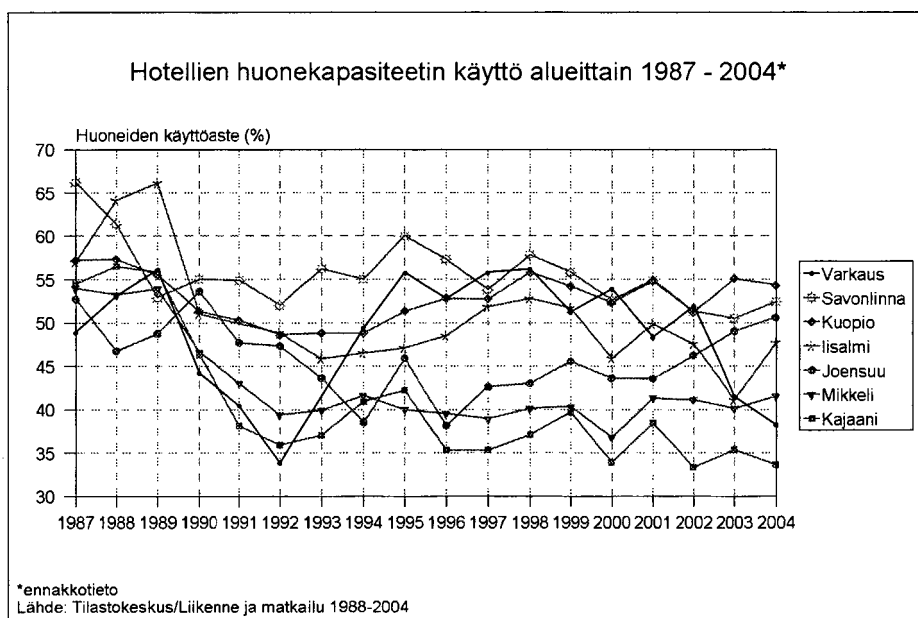
Kotimaisten matkailijoiden yöpymiset lisääntyivät prosentin vuodentakaisesta, kun taas ulkomaisten matkailijoiden yöpymiset vähenivät lähes saman verran. Ulkomaalaisten matkailijoiden osuus yöpymisistä oli 26 % vuonna 2004.

Kuva 8.7. Saapuneet vieraat ja yöpymisvuorokaudet koko maassa 1993–2004.

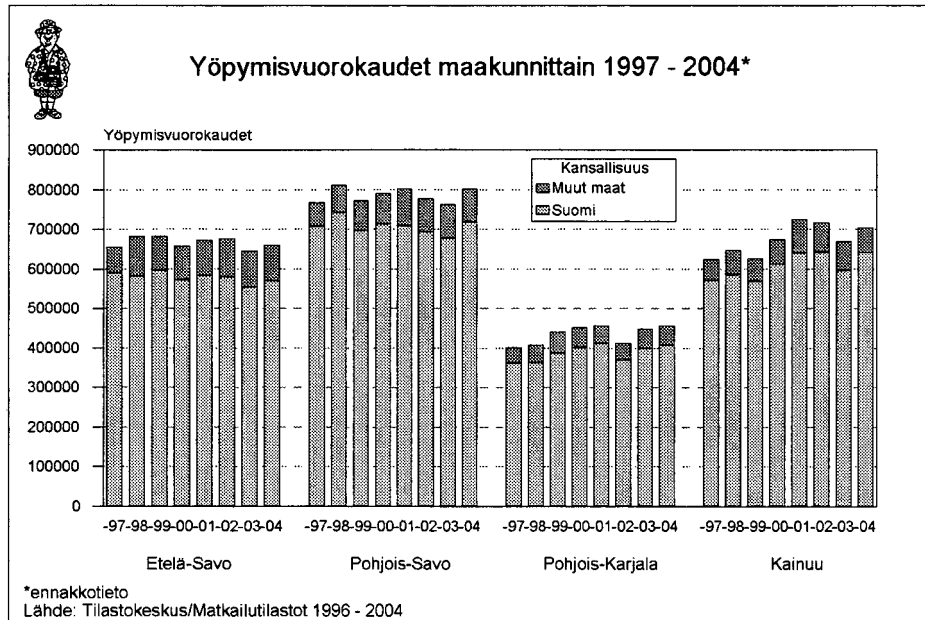
Kuva 8.8. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikat kunnittain 2005.

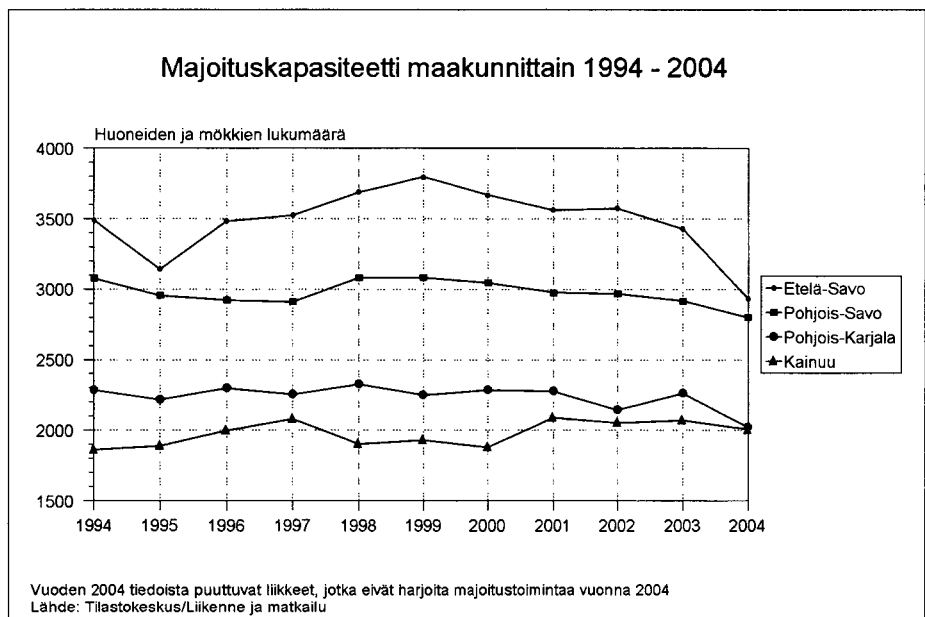
Kuva 8.9. Hotellien huonekapasiteetin käyttö alueittain 1987–2004.

Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin tarkistamattoman rekisteritiedon mukaan tammikuussa 2005 koko maassa oli reilu 14 500 majoitus- ja ravitsemisalalan toimipaikkaa. Näillä aloilla oli siten koko maassa 2,7 toimipaikkaa tuhatta asukasta kohden.

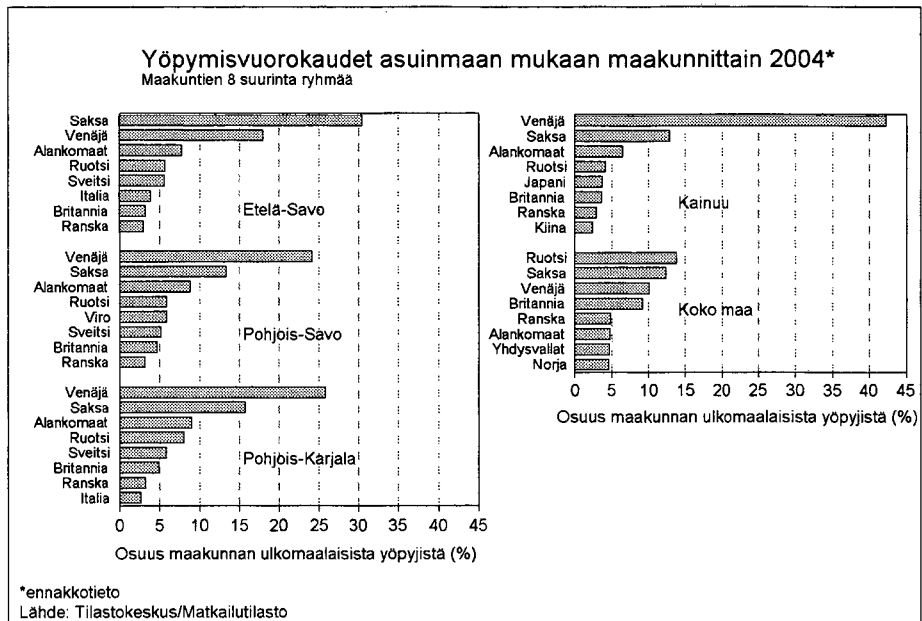
Hotellihuoneiden käyttöaste oli koko maassa vuonna 2004 (ennakkotieto) 47,6 %, mikä on 0,5 %-yksikköä enemmän kuin vuotta aiemmin.

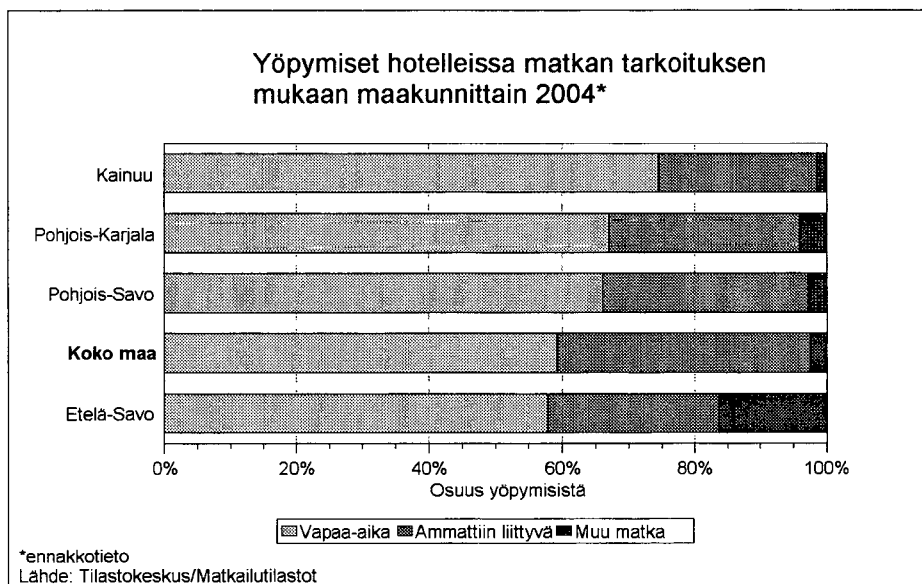
Kuva 8.10. Yöpymisvuorokaudet maakunnittain 1997–2004.

Kuva 8.11. Majoituskapasiteetti maakunnittain 1994–2004.

Kuva 8.12. Yöpymisvuorokaudet asuinmaan mukaan maakunnittain 2004.

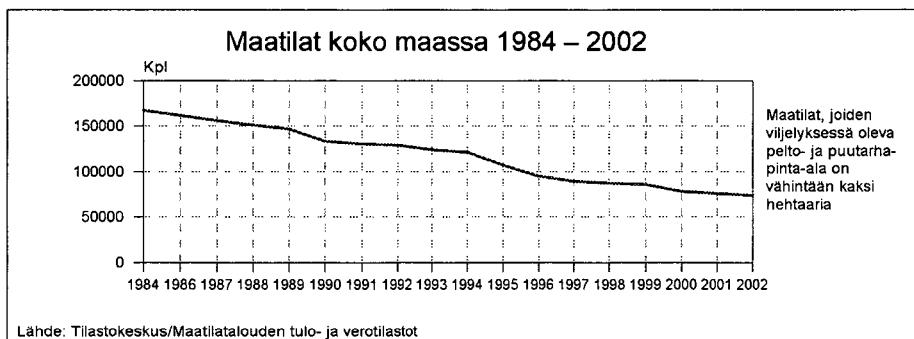
Kuva 8.13. Yöpymiset hotelleissa matkan tarkoituksen mukaan maakunnittain 2004.

Koko maan hotelliyöpymisistä vajaa 60 % oli vapaa-aikaan liittyviä vuoden 2004 ennakkotietojen mukaan. Suurimman ulkomaalaisryhmän yöpymisvuorokausilla mitattuna muodostivat ruotsalaiset. Heidän osuus oli lähes 14 % kaikista ulkomaalaisista yöpyjistä. Saksalaisten osuus oli reilun yhden prosenttiyksikön pienempi.

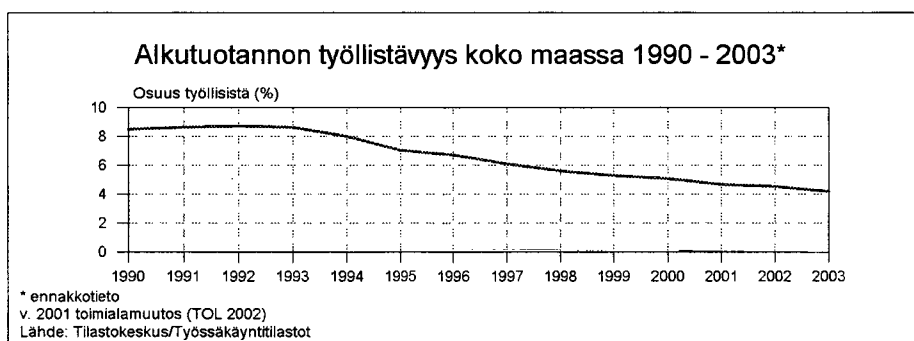
Maa-, metsä- ja kalatalous

Vuoden 2002 maaseutuelinkeinorekisterin mukaan Suomessa oli yli 74 000 sellaista maatilaa, joiden viljelyksessä oleva pelto- tai puutarhapinta-ala oli vähintään kaksi hehtaaria. Vuodesta 1984 yli kahden hehtaarin tilojen lukumäärä on vähentynyt yli 93 300 tilalla.

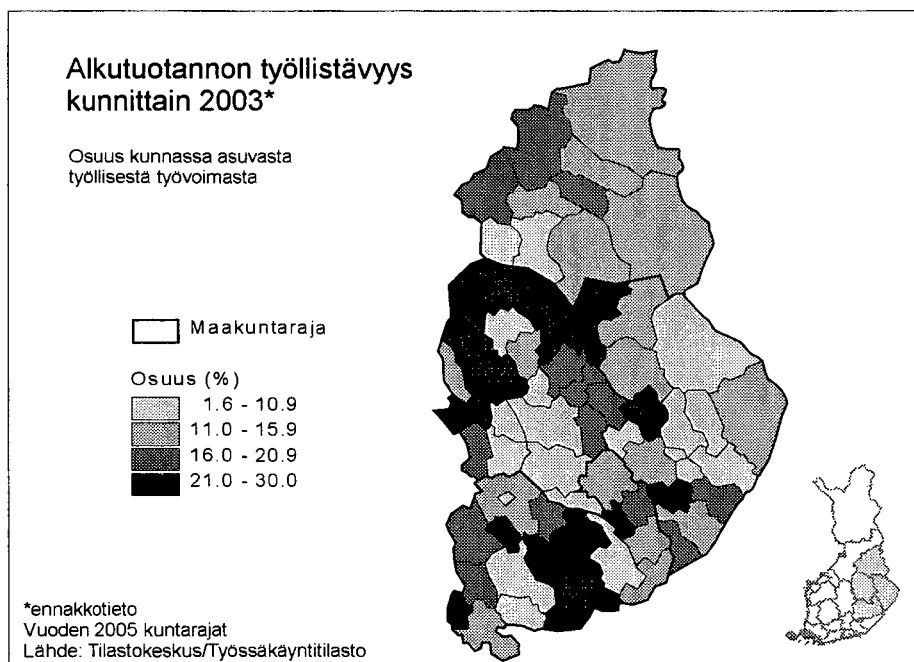
Alkutuotanto (maa-, riista-, metsä- ja kalatalous) työllisti vuonna 2003 (ennakkotieto) 4,2 % koko maan työllisistä.

Kuva 9.1. Maatilat koko maassa 1984–2002.

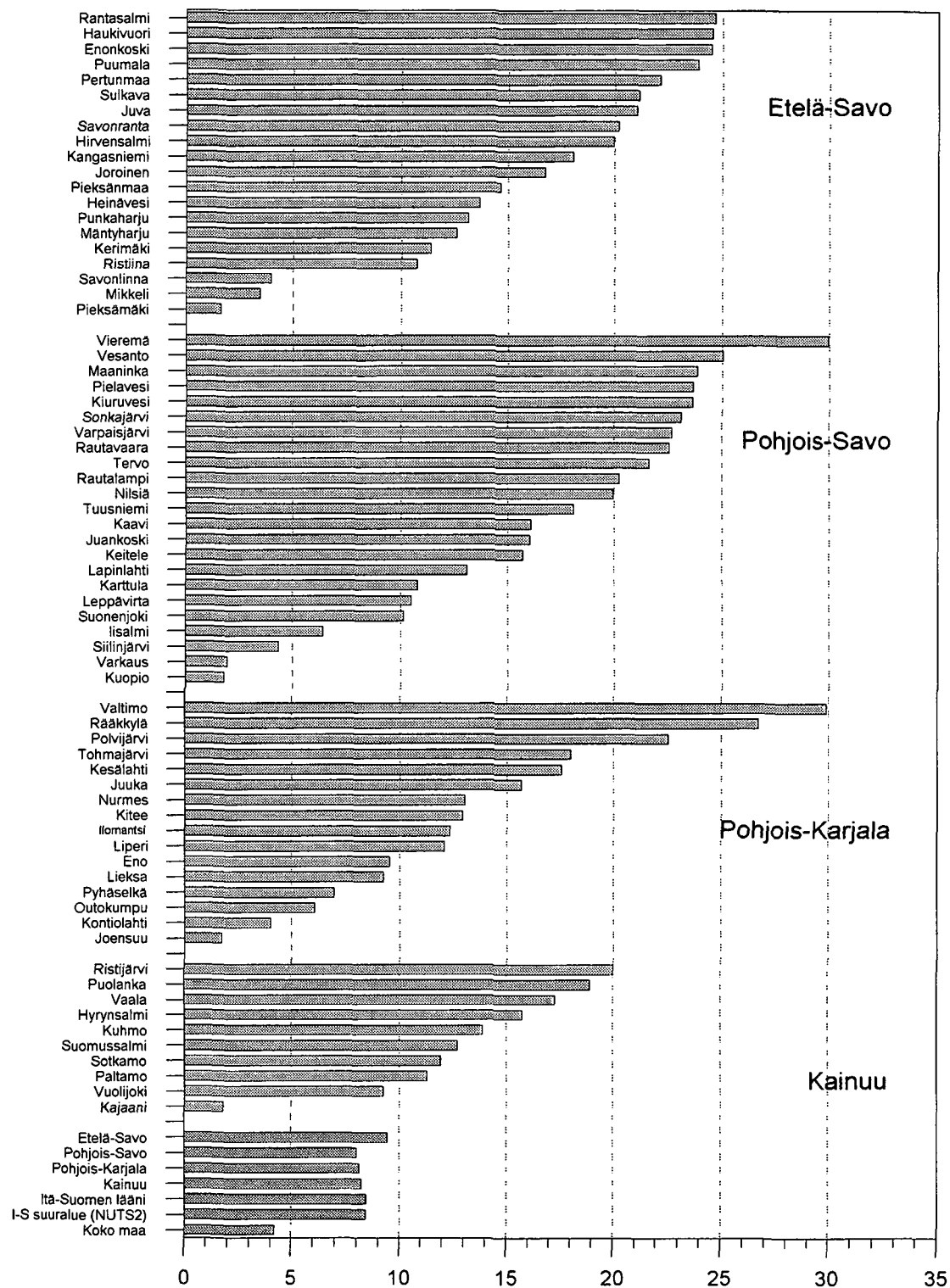

Kuva 9.2. Alkutuotannon työllistävyys koko maassa 1990–2003.

Kuva 9.3. Alkutuotannon työllistävyys kunnittain 2003.

Alkutuotannon työllistävyys kunnittain 2003*

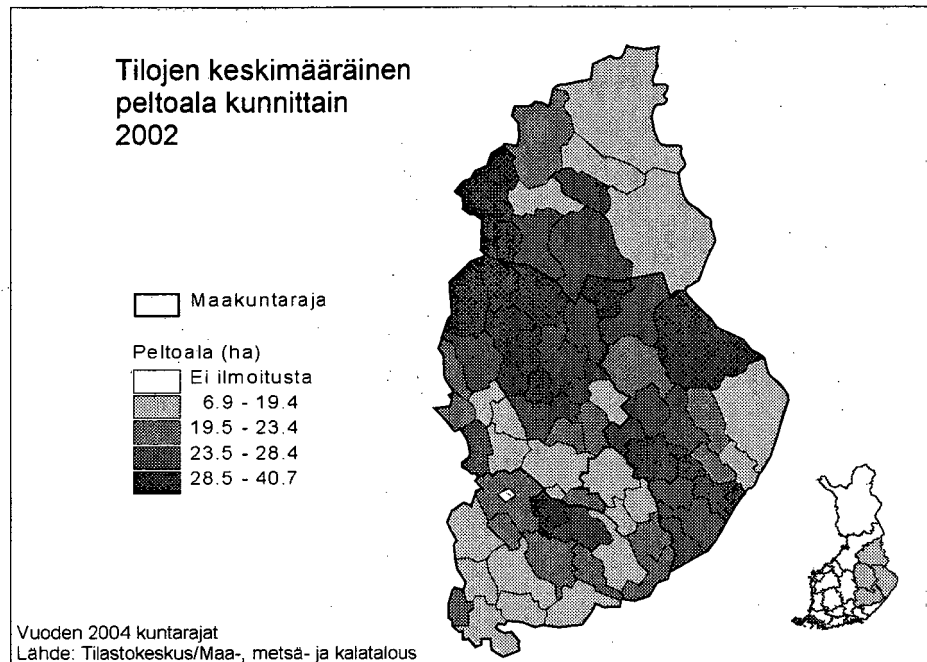
* ennakkotieto

Osuus kunnassa asuvasta työllisestä työvoimasta (%)

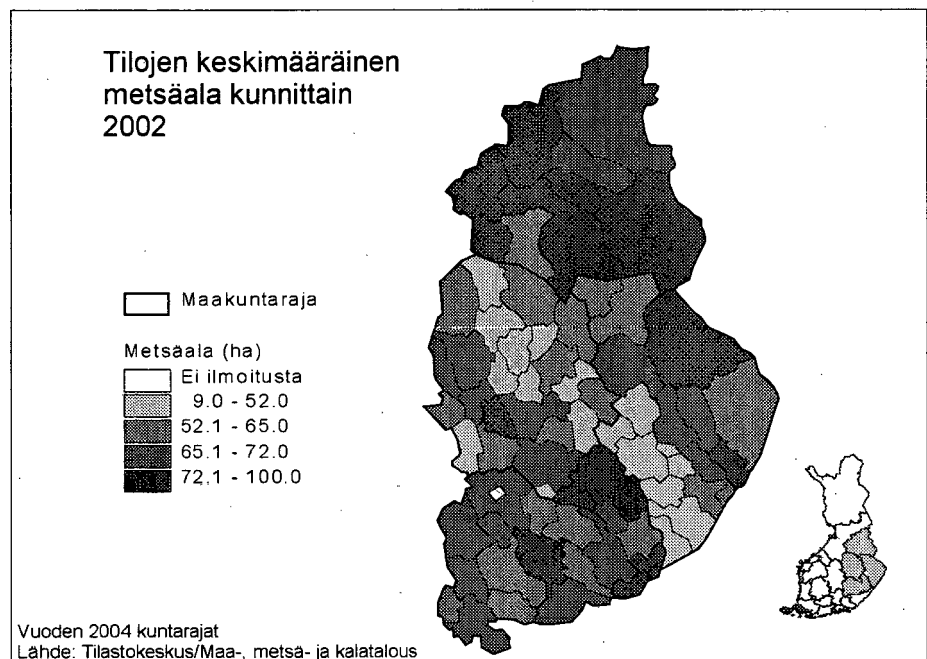
Vuoden 2005 kuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

Kuva 9.4. Alkutuotannon työllistävyys kunnittain 2003.

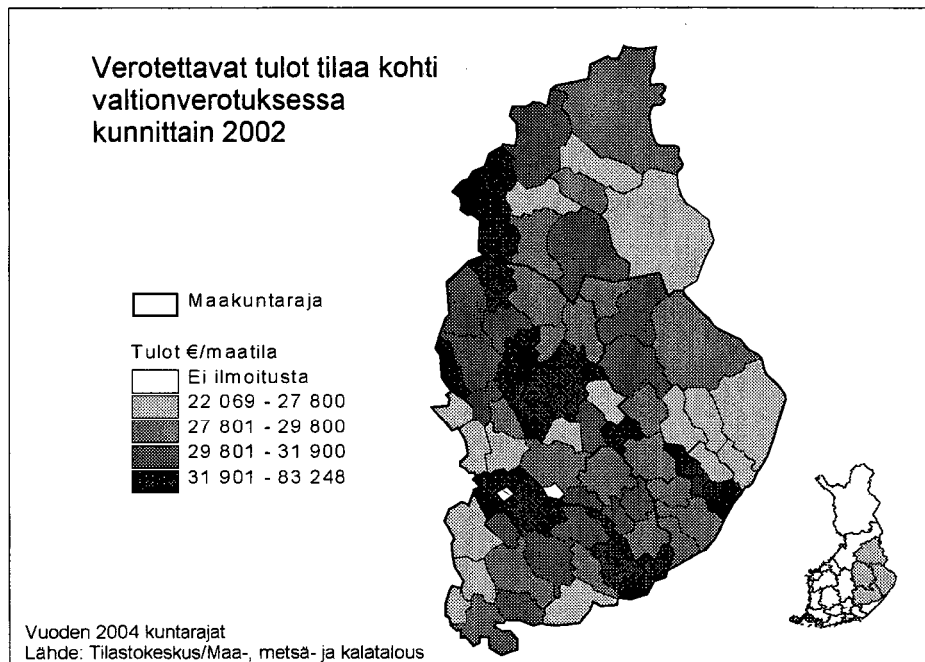
Kuva 9.5. Tilojen keskimääräinen peltoala kunnittain 2002.

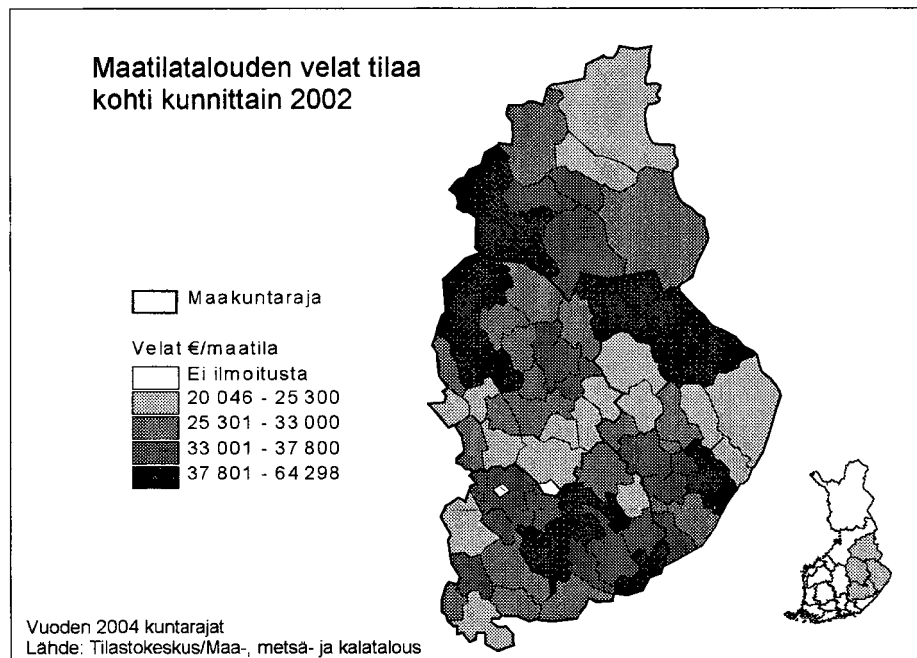
Kuva 9.6. Tilojen keskimääräinen metsäala kunnittain 2002.

Vuonna 2002 tilojen keskimääräinen peltoala koko maassa oli 30,1 hehtaaria ja metsäala 45,9 hehtaaria. Peltoalaltaan suurimmat tilat sijaitsivat eteläisessä Suomessa, metsäalat taas ovat suurimmat pohjoisessa.

Kuva 9.7. Verotettavat tulot tilaa kohti valtionverotuksessa kunnittain 2002.

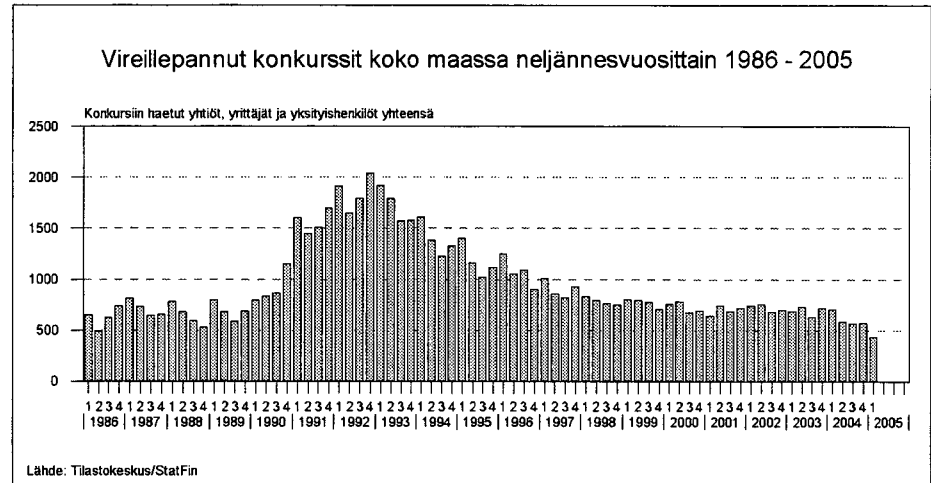
Kuva 9.8. Maatilatalouden velat tilaa kohti kunnittain 2002.

Keskimääräinen veronalainen tulo tilaa kohti vuonna 2002 oli koko maassa 37 084 euroa. Maatilatalouden velkaa tiloilla oli keskimäärin 37 859 euroa.

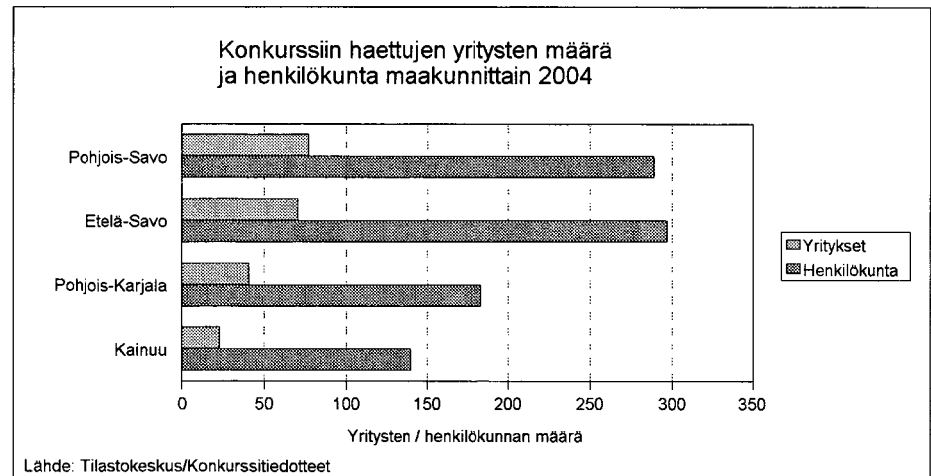
Oikeus

Vuoden 2004 aikana pantiin koko maassa vireille 2 430 konkurssia, mikä on 12 % vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vireille pantujen konkurssien määrä oli vuonna 2004 pienempi kuin kertaakaan sitten vuoden 1985.

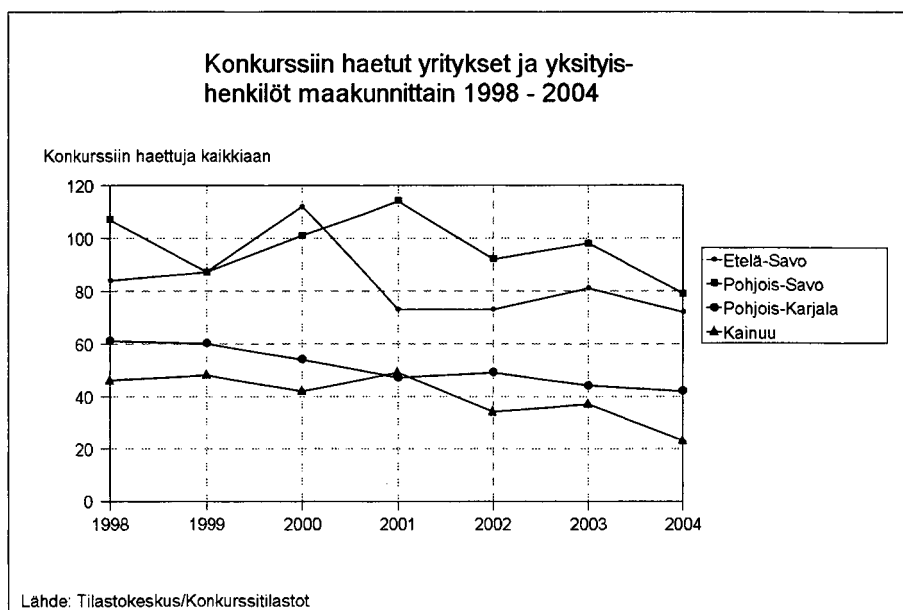
Vuonna 2004 konkurssien takia uhanalaisiksi joutui koko maassa kaikkiaan 9 100 työpaikkaa, mikä on noin 1 900 vähemmän kuin edellisellä vuonna.

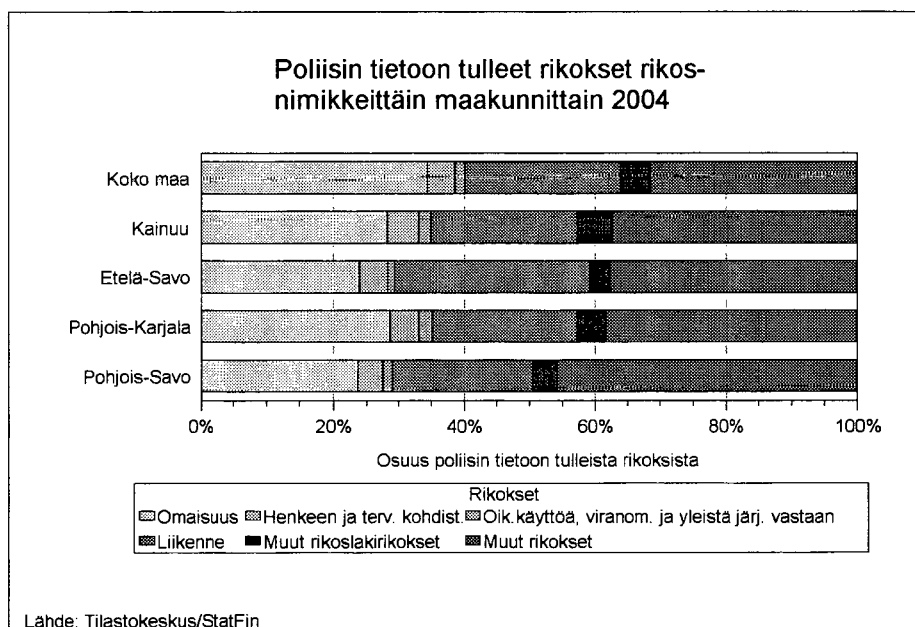
Kuva 10.1. Vireillepantut konkurssit koko maassa neljännesvuosittain 1986–2005.

Kuva 10.2. Konkurssiin haettujen yritysten määrä ja henkilökunta maakunnittain 2004.

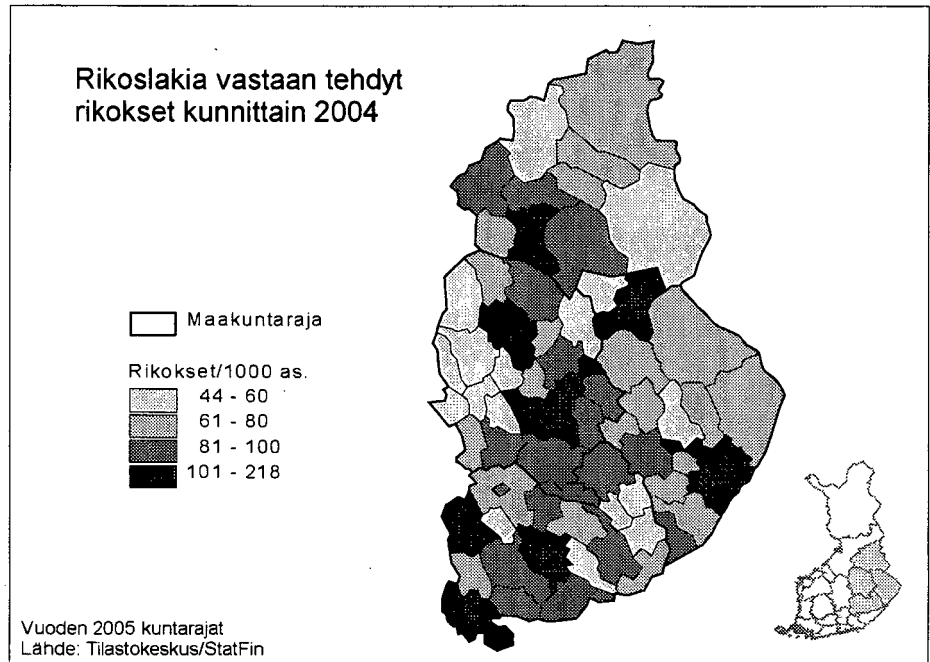
Kuva 10.3. Konkurssiin haetut yritykset ja yksityishenkilöt maakunnittain 1998–2004.

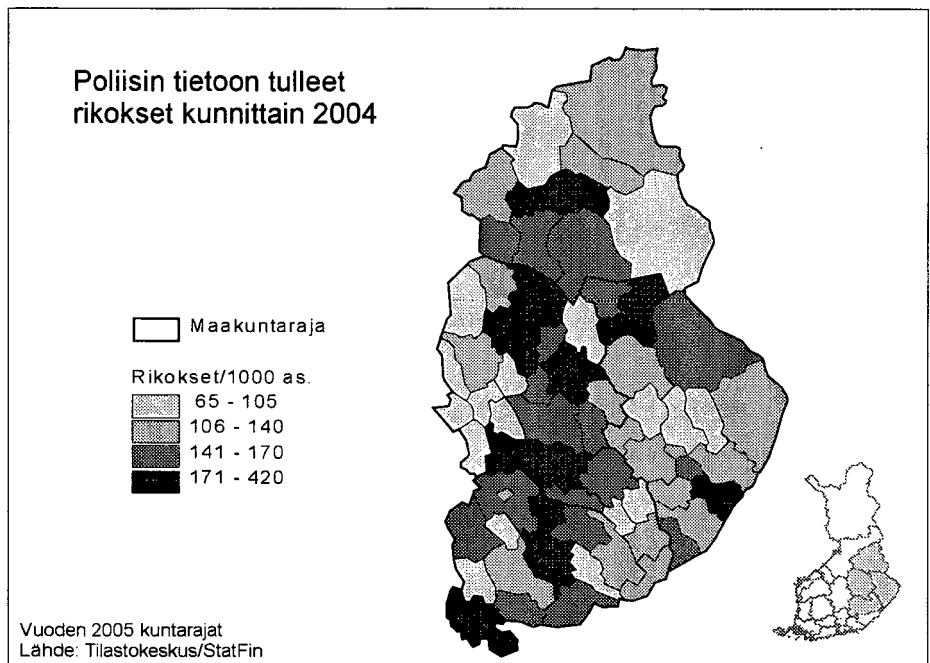
Kuva 10.4. Poliisin tietoon tulleet rikokset rikosnimikkeittäin maakunnittain 2004.

Rikostilastoilla kuvataan niiden rikosten määriä, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. *Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset* sisältävät mm. omaisuusrikokset, henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset, siveellisyysrikokset, rikokset julkista viranomaista ja yleistä järjestystä vastaan sekä liikennejuopumukset. *Muihin rikoksiin* kuuluvat mm. alkoholilakirikokset ja liikenne rikokset. Yhdessä nämä ryhmät muodostavat *poliisin tietoon tulleen rikollisuuden*.

Koko maan poliisin tietoon tulleista rikoksista reilu kolmannes oli omaisuusrikoksia ja vajaa neljännes liikenne rikoksia vuonna 2004.

Kuva 10.5. Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset kunnittain 2004.

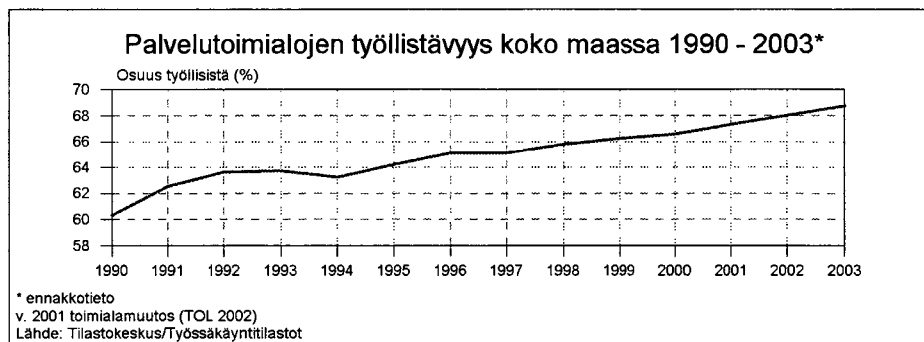

Kuva 10.6. Poliisin tietoon tulleet rikokset kunnittain 2004.

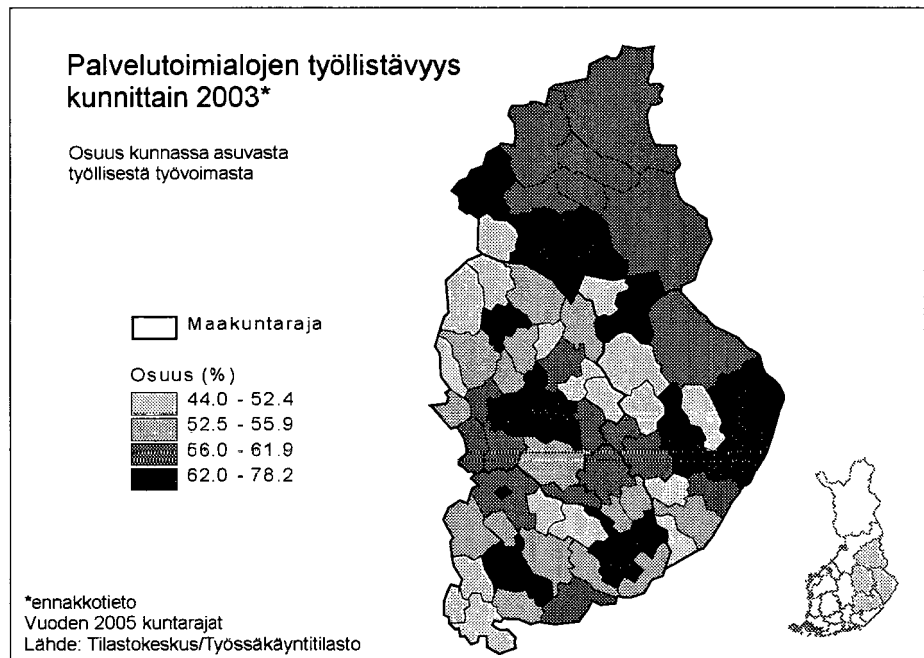
Koko maassa poliisin tietoon tuli vuonna 2004 kaikkiaan yli 784 000 rikosta. Poliisin tietoon tuli siten 150 rikosta tuhatta asukasta kohden vuonna 2004. Rikoslakia vastaan tehtyjä rikoksia oli lähes 537 000.

Palvelut

Palvelusektorin työpaikkojen määrä väheni koko maassa yli 200 000:lla 1990-luvun alkuvuosina (kuva 16.2.). Vasta vuonna 1999 palvelutoimialojen työpaikkojen määrä ylsi vuosikymmenen alun tasolle. Suhteellisesti tarkasteltuna palvelutoimialat ovat kuitenkin voimistaneet merkitystään koko 1990-luvun ajan. Vuoden 2003 ennakkotilastojen mukaan koko maan työllisistä lähes 69 % työskenteli palvelualoilla, kun kaksitoista vuotta aiemmin vastaava osuus oli 60 %. *Palvelutoimialoihin* lasketaan kuuluviksi kauppa, majoitus- ja ravitsemispalvelut, kuljetus, varastointi ja tietoliikenne, rahoitustoiminta, liike-elämän palvelut, julkinen hallinto, koulutus sekä terveydenhuolto ja sosiaalipalvelut (toimialaluokat G–Q).

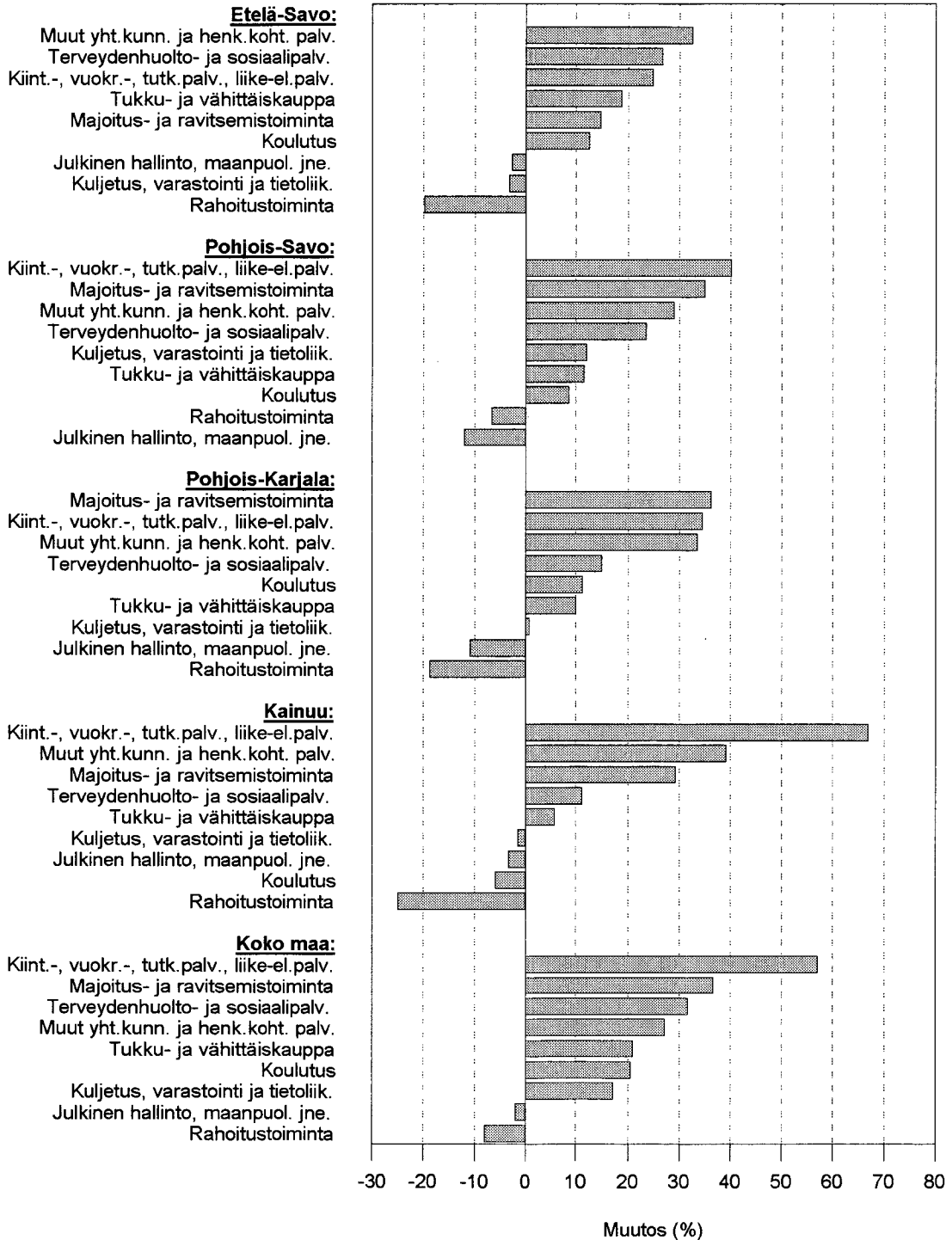

Kuva 11.1. Palvelutoimialojen työllistävyys koko maassa 1990–2003.

Kuva 11.2. Palvelutoimialojen työllistävyys kunnittain 2003.

Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1995 - 2003*

* ennakkotieto
v. 2001 toimialamuutos (TOL 2002)
Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

Kuva 11.3. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1995–2003.

Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1998 - 2003*

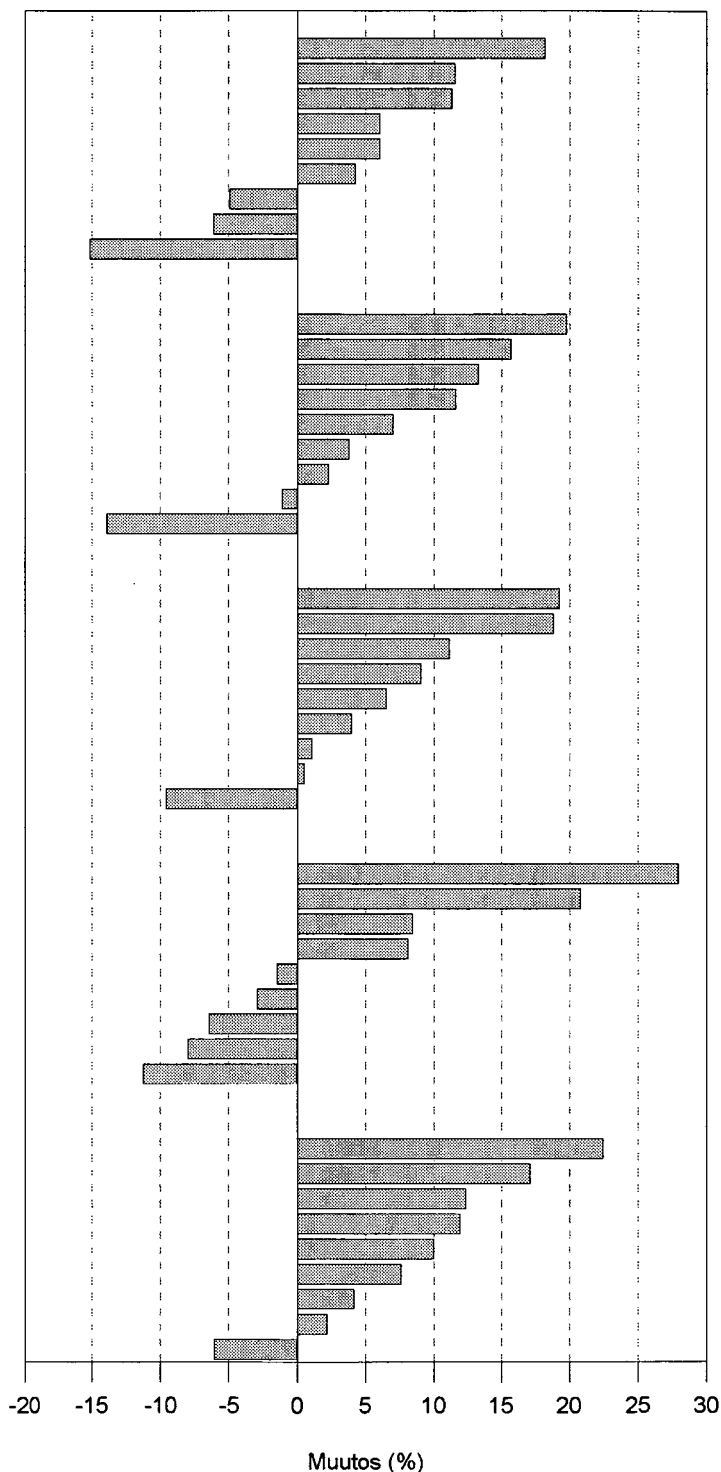
Etelä-Savo:
 Terveystenhoolto- ja sosiaalipalv.
 Kiint.-, vuokr.-, tutk.palv., liike-el.palv.
 Muut yht.kunn. ja henk.koht. palv.
 Koulutus
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Kuljetus, varastointi ja tietoliik.
 Rahoitustoiminta
 Julkinen hallinto, maanpuol. jne.

Pohjois-Savo:
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Kiint.-, vuokr.-, tutk.palv., liike-el.palv.
 Muut yht.kunn. ja henk.koht. palv.
 Terveystenhoolto- ja sosiaalipalv.
 Koulutus
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Kuljetus, varastointi ja tietoliik.
 Rahoitustoiminta
 Julkinen hallinto, maanpuol. jne.

Pohjois-Karjala:
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Muut yht.kunn. ja henk.koht. palv.
 Kiint.-, vuokr.-, tutk.palv., liike-el.palv.
 Terveystenhoolto- ja sosiaalipalv.
 Koulutus
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Rahoitustoiminta
 Kuljetus, varastointi ja tietoliik.
 Julkinen hallinto, maanpuol. jne.

Kainuu:
 Kiint.-, vuokr.-, tutk.palv., liike-el.palv.
 Muut yht.kunn. ja henk.koht. palv.
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Terveystenhoolto- ja sosiaalipalv.
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Koulutus
 Kuljetus, varastointi ja tietoliik.
 Rahoitustoiminta
 Julkinen hallinto, maanpuol. jne.

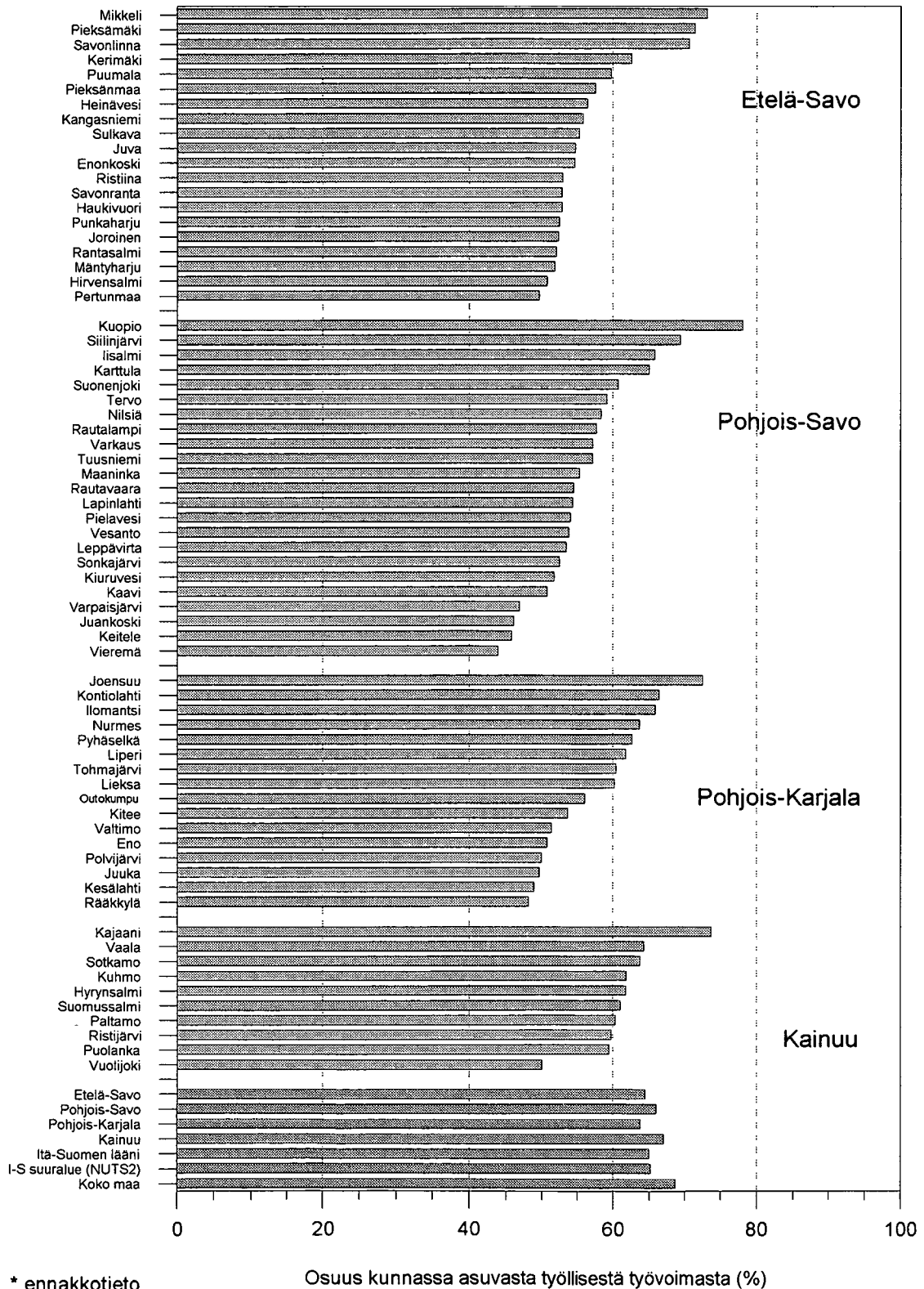
Koko maa:
 Kiint.-, vuokr.-, tutk.palv., liike-el.palv.
 Terveystenhoolto- ja sosiaalipalv.
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Muut yht.kunn. ja henk.koht. palv.
 Koulutus
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Kuljetus, varastointi ja tietoliik.
 Rahoitustoiminta
 Julkinen hallinto, maanpuol. jne.

* ennakkotieto
 v. 2001 toimialamuutos (TOL 2002)
 Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

Kuva 11.4. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1998–2003.

Palvelutoimialojen työllistävyys kunnittain 2003*

* ennakkotieto

Vuoden 2005 kuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

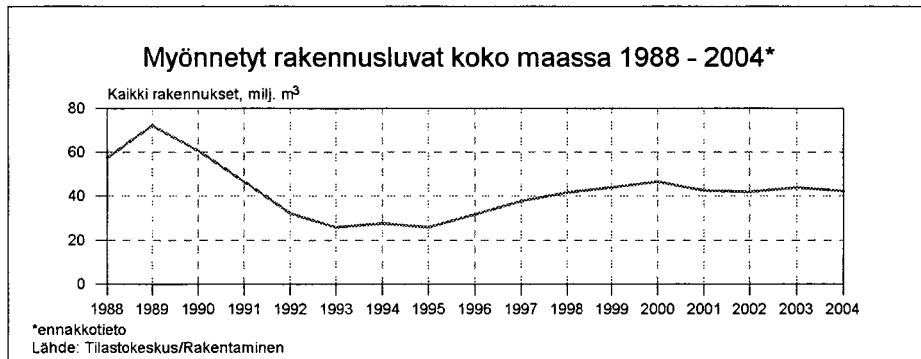
Kuva 11.5. Palvelutoimialojen työllistävyys kunnittain 2003.

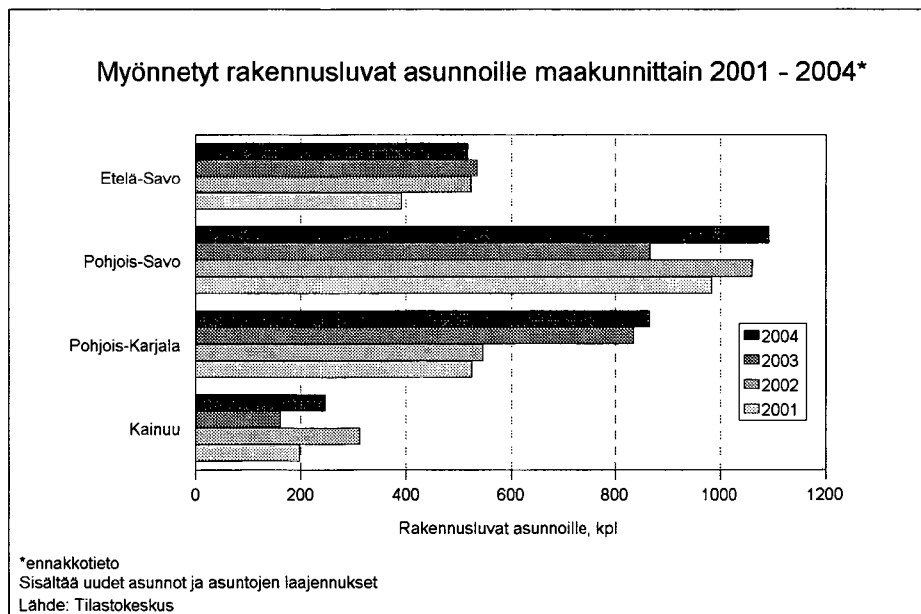
Rakentaminen

Rakennustuotantoon tilastoidaan erilliset pientalot, rivi- ja ketjutilat, asuin-kerrostalot, vapaa-ajan-, liike-, toimisto-, liikenteen, hoitoalan, kokoon- tumis-, opetus- ja pelastustoimen, teollisuus-, varasto-, maatalous- ja muut rakennukset. Rakennustuotantotiedot ovat pääasiassa rakennusten kuutio- määrätietoja. Vuoden 2004 ennakkollisen tiedon mukaan rakennuslupia myönnettiin koko maassa reilun 42 miljoonan kuutiometrin edestä, mikä on 2 % vähemmän kuin vuonna 2003.

Myönnettyjen rakennuslupien tilasto perustuu kuntien rakennusvalvonta- viranomaisten kuukausittain myöntämiin rakennuslupiin. Tilasto sisältää sekä uudet talonrakennukset että rakennusten laajennukset, mutta ei sisällä rakennusten korjauksia. Vuoden 2004 ennakkotiedon mukaan rakennuslupia asunnoille myönnettiin koko maassa reilu 34 200 kpl, mikä on noin 4 % vähemmän kuin vuotta aiemmin.

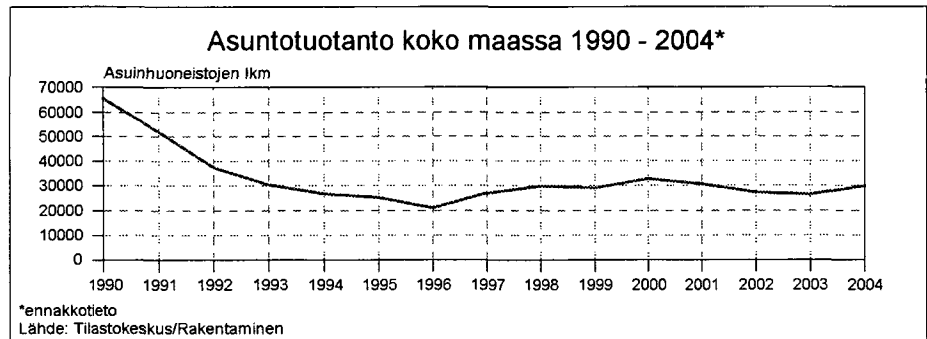

Kuva 12.1. Myönnetyt rakennusluvut koko maassa 1988–2004.

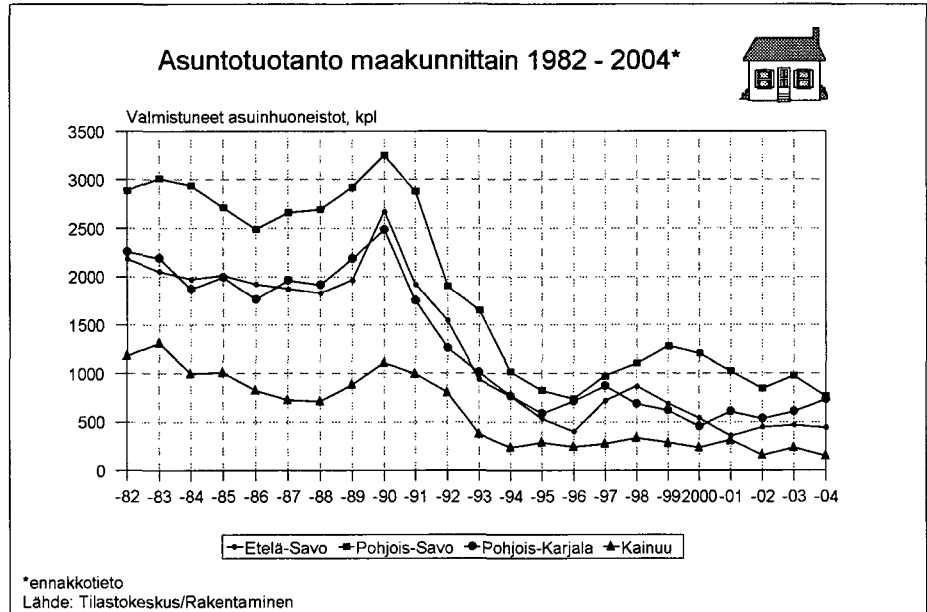

Kuva 12.2. Myönnetyt rakennusluvut asunnoille maakunnittain 2001–2004.

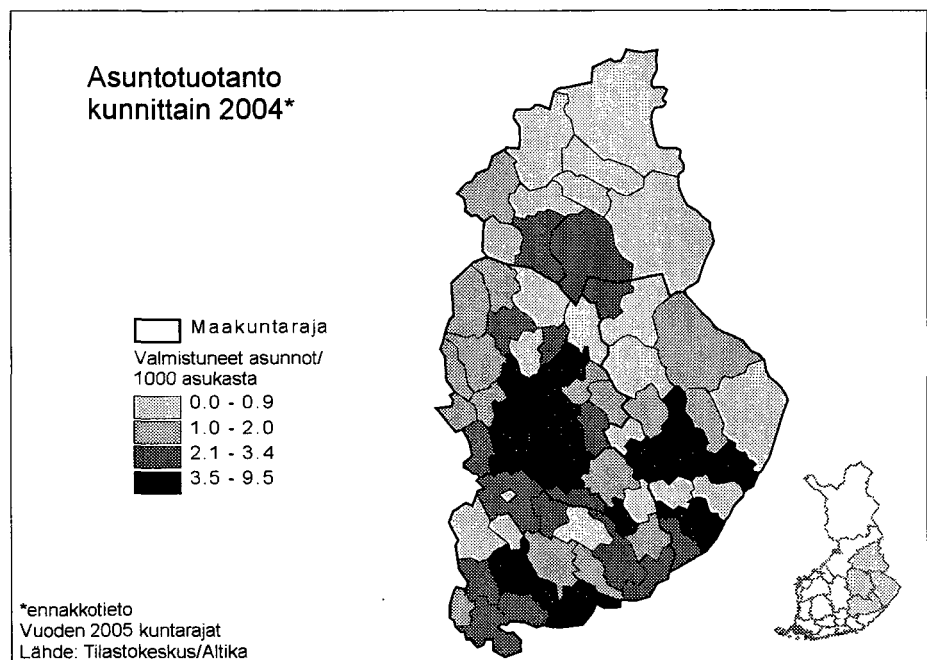
Asuntotuotanto on laskenut 1990-luvun alun vuosien jälkeen ja nykyään vuodessa valmistuu keskimäärin reilu 30 000 asuinhuoneistoa.

Kuva 12.3. Asuntotuotanto koko maassa 1990–2004.

Kuva 12.4. Asuntotuotanto maakunnittain 1982–2004.

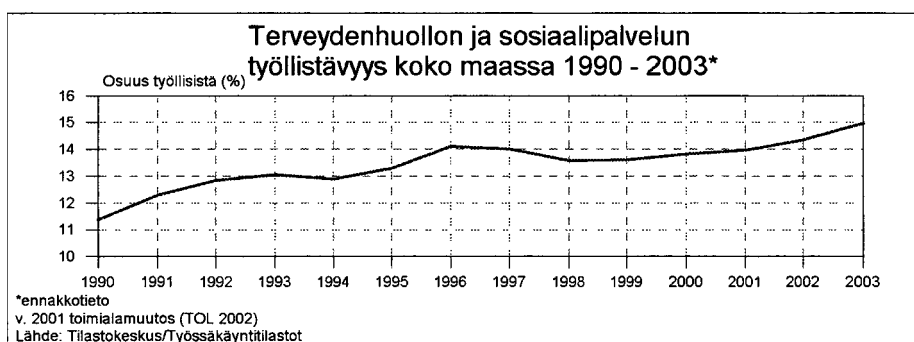
Kuva 12.5. Asuntotuotanto kunnittain 2004.

Sosiaaliturva ja terveys

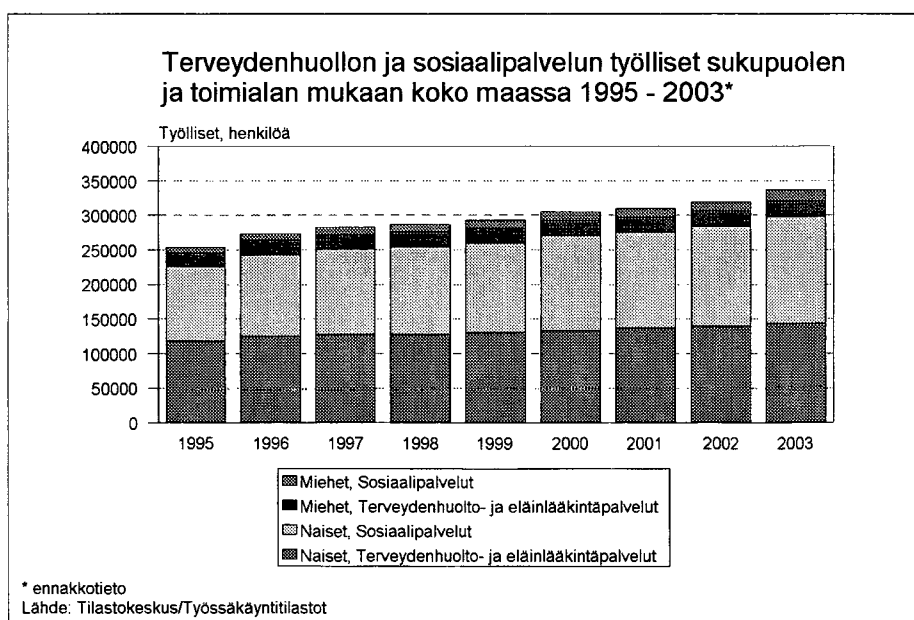
Koko maan terveydenhuollon ja sosiaalipalvelun työllisten osuus kaikista työllisistä on noussut kolmessatoista vuodessa 3,6 %-yksikköä. Vuonna 2003 (ennakkotieto) nämä alat työllistivät 15 % kaikista työllisistä.

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston ennakkotietojen mukaan terveys- ja sosiaalipalveluiden toimialoilla työskenteli yhteensä reilu 338 000 henkilöä vuonna 2003. Valtaosa näillä toimialoilla työskentelevistä on naisia. Vuonna 2003 sosiaalipalveluiden työllisten määrä ylitti terveystyöskentelevien työllisten määrän. Enemmistö miehistä työskentelee kuitenkin edelleen terveystyöskentelevien puolella.

Sosiaali- ja terveystoimen *nettokustannukset* olivat Manner-Suomen kunnissa 2 196 euroa asukasta kohti vuonna 2003. Erikoissairaanhoidon osuus tästä oli 695 euroa, lasten päivähoiton 448 euroa ja perusterveydenhuollon (sis. hammashuolto) osuus 695 euroa. Kotipalvelun nettokustannukset olivat 79 euroa asukasta kohti ja toimeentulotukimenot 1 674 euroa tapausta kohti.

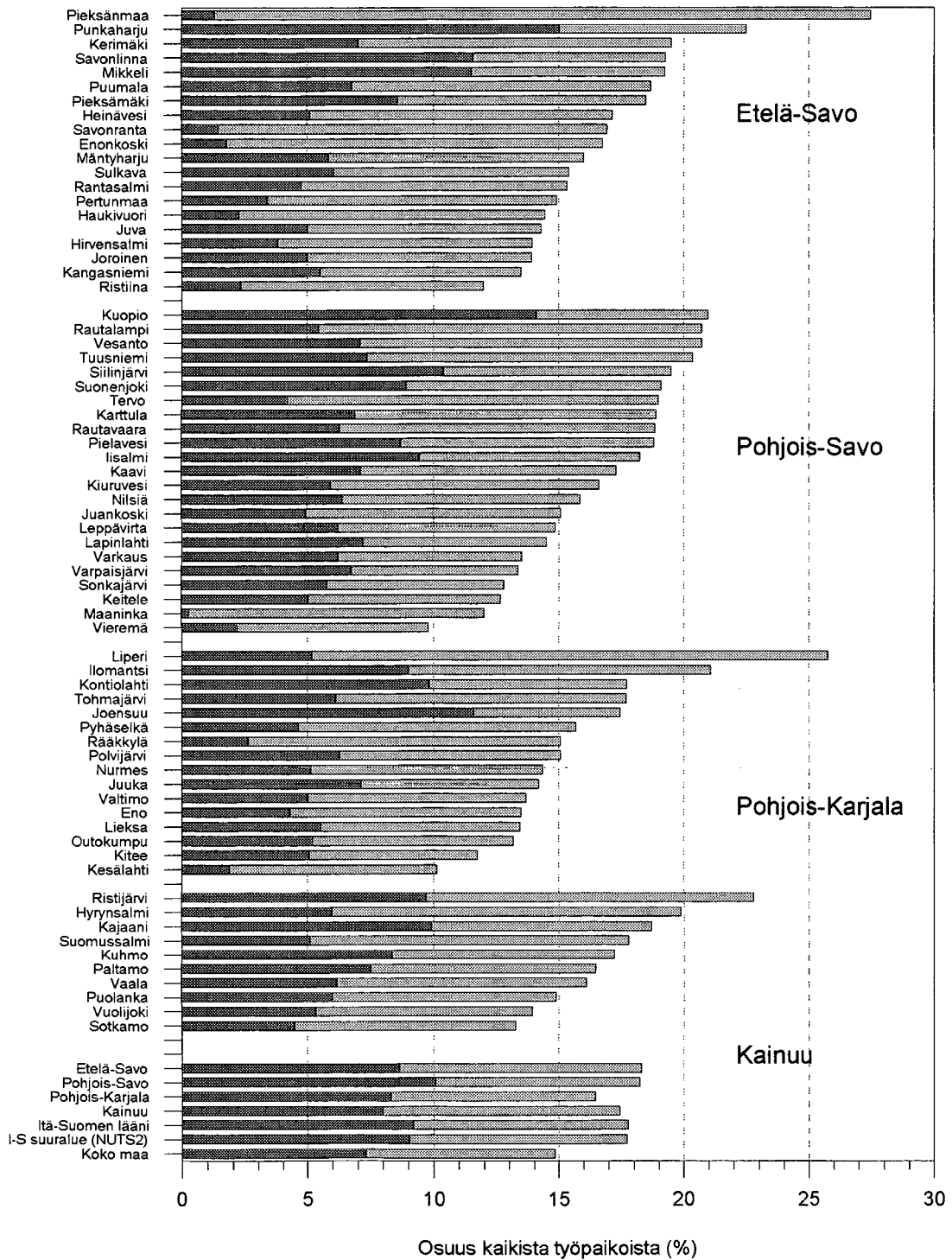

Kuva 13.1. Terveydenhuollon ja sosiaalipalvelun työllistävyys koko maassa 1990–2003.

Kuva 13.2. Terveydenhuollon ja sosiaalipalvelun työlliset sukupuolen ja toimialan mukaan koko maassa 1995–2003.

Terveysthuolto- ja sosiaalipalveluiden työpaikat kunnittain 2003*

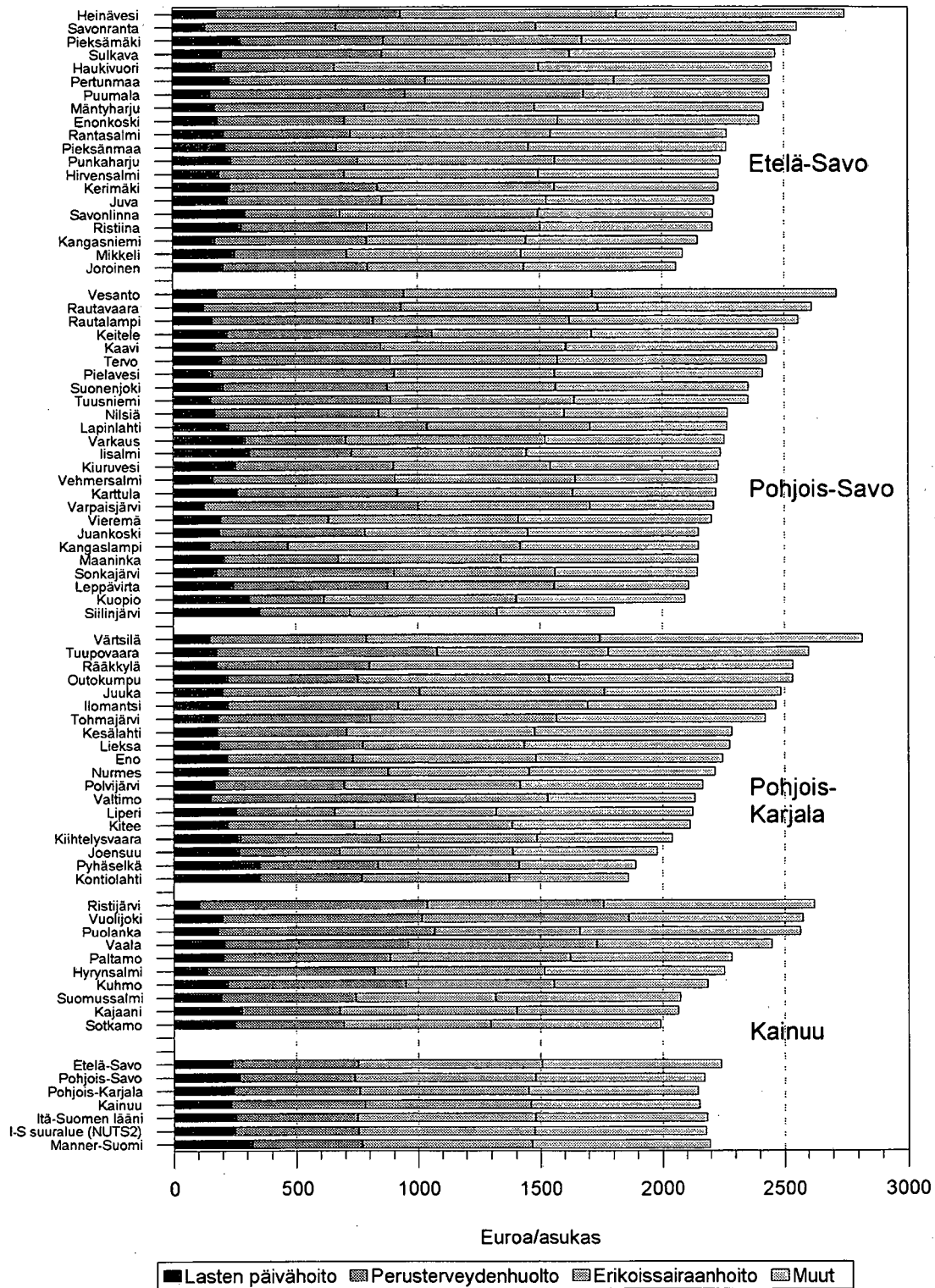
* ennakkotieto

Vuoden 2005 kuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

Kuva 13.3. Terveysthuolto- ja sosiaalipalveluiden työpaikat kunnittain 2003.

Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 2003

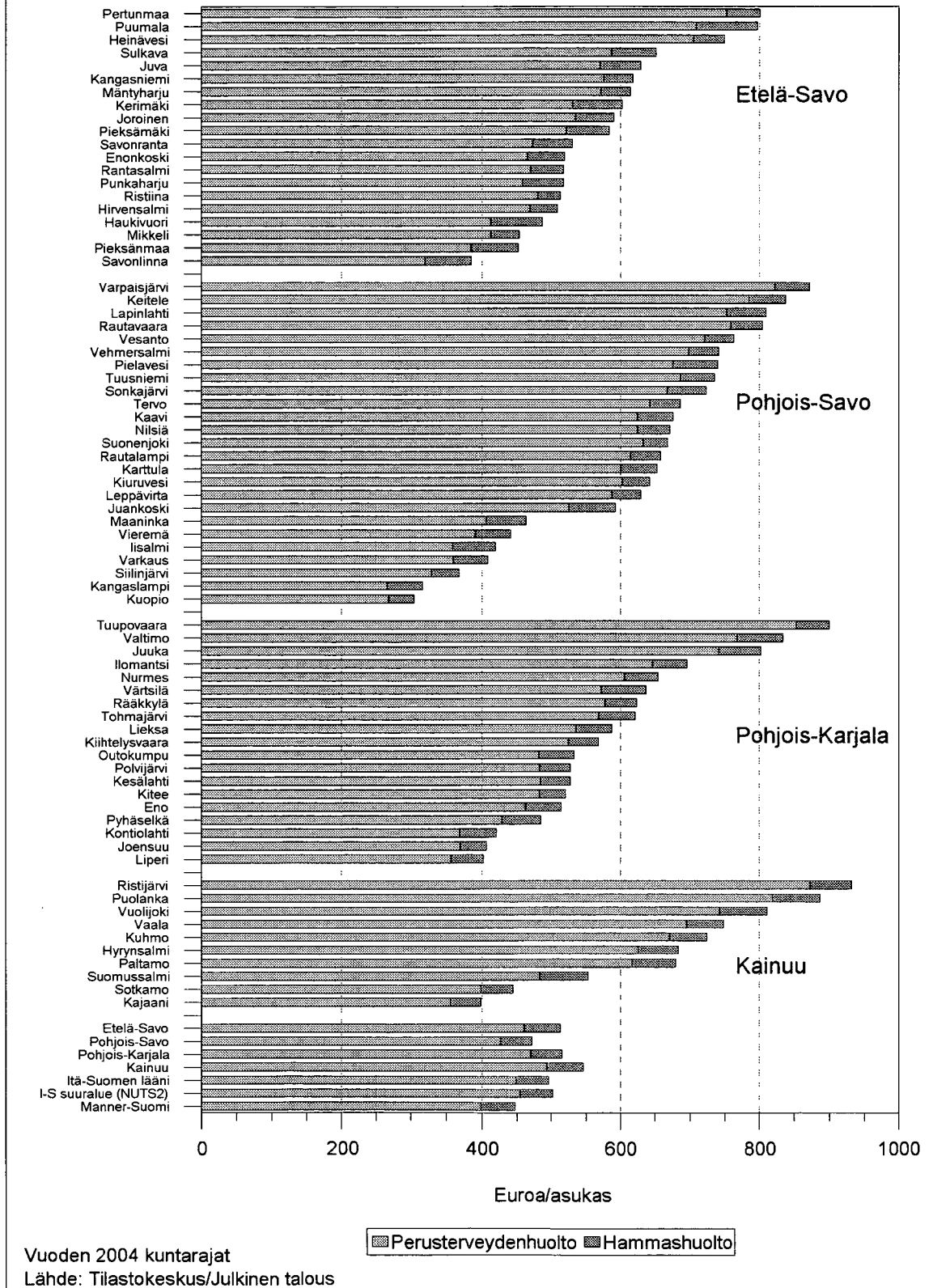

Vuoden 2004 kuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

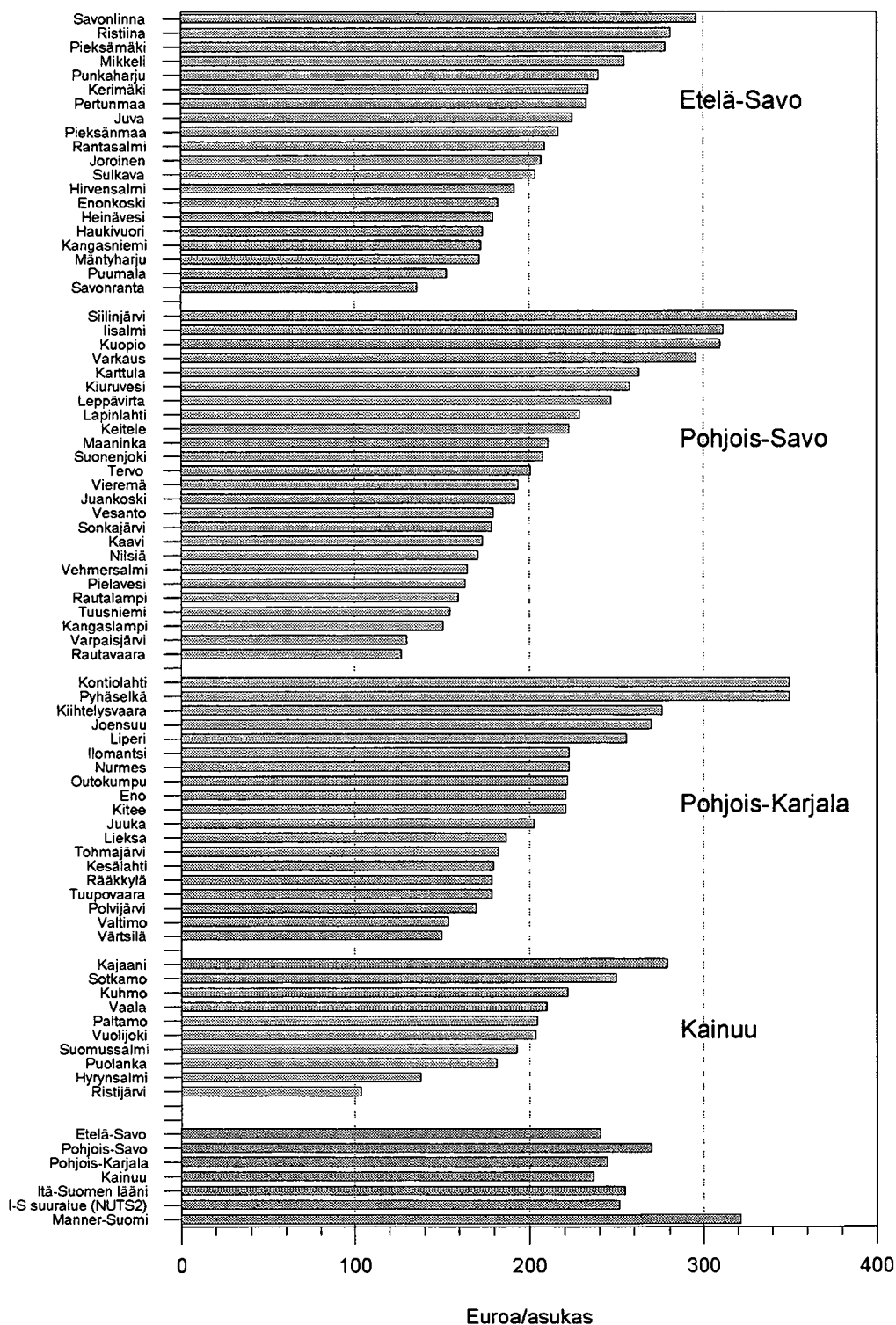
Kuva 13.4. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 2003.

Perusterveydenhuollon netto- kustannukset kunnittain 2003

Kuva 13.5. Perusterveydenhuollon nettokustannukset kunnittain 2003.

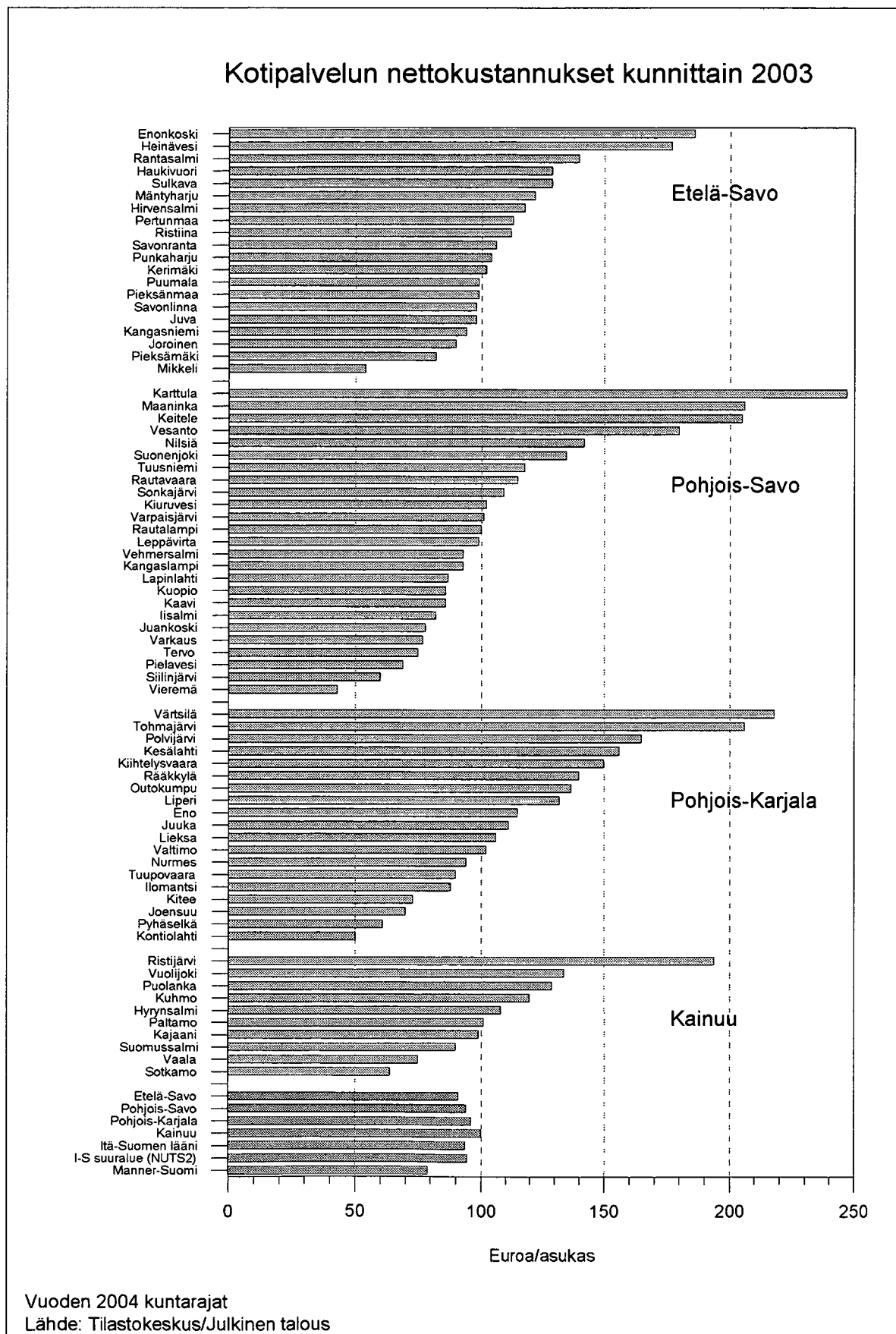
Lasten päivähoidon netto- kustannukset kunnittain 2003

Vuoden 2004 kuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

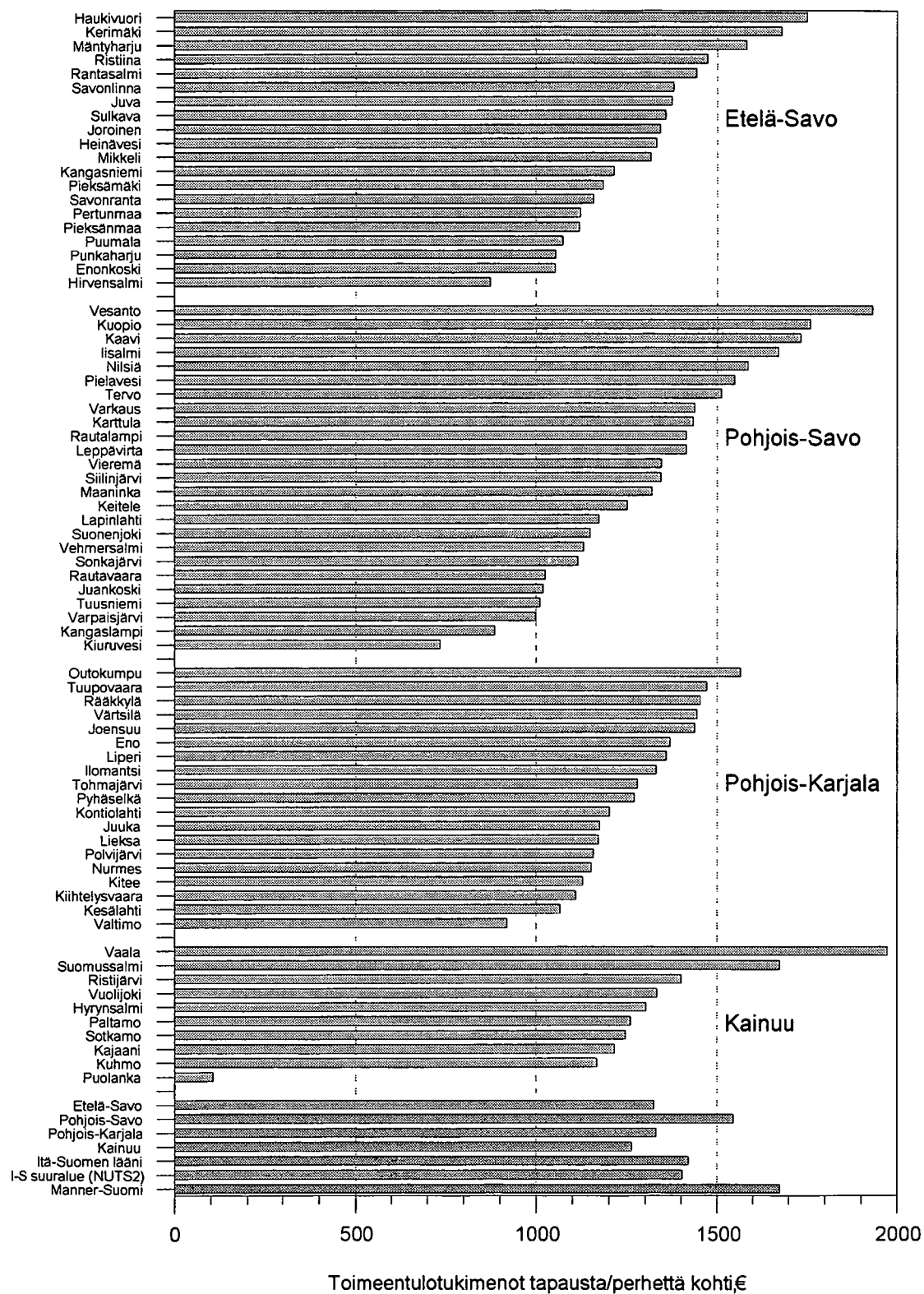
Kuva 13.6. Lasten päivähoidon nettokustannukset kunnittain 2003.

Kuva 13.7. Kotipalvelun nettokustannukset kunnittain 2003.

Toimeentulotukimenot kunnittain 2003

Vuoden 2004 kuntarajat

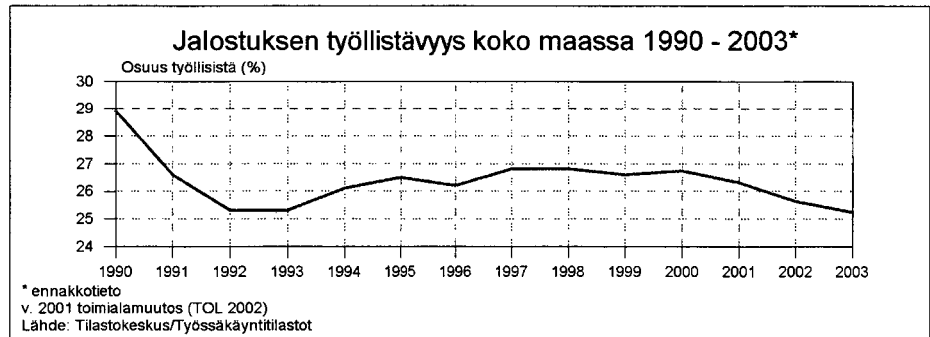
Lähde: Tilastokeskus/Julkisen talous

Ilman pakolaisille maksettua toimeentulotukea

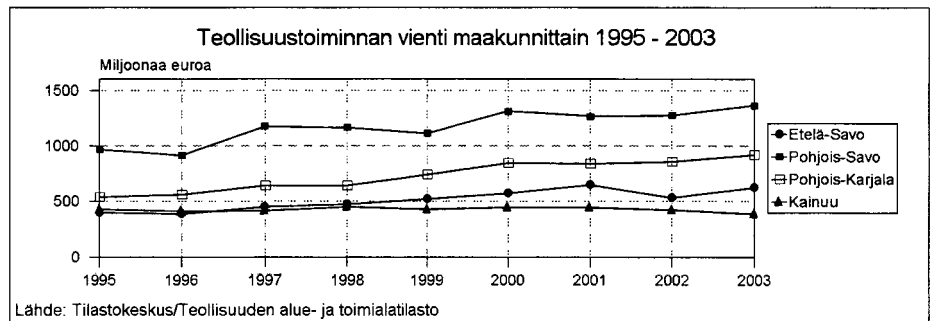
Kuva 13.8. Toimeentulotukimenot kunnittain 2003.

Teollisuus

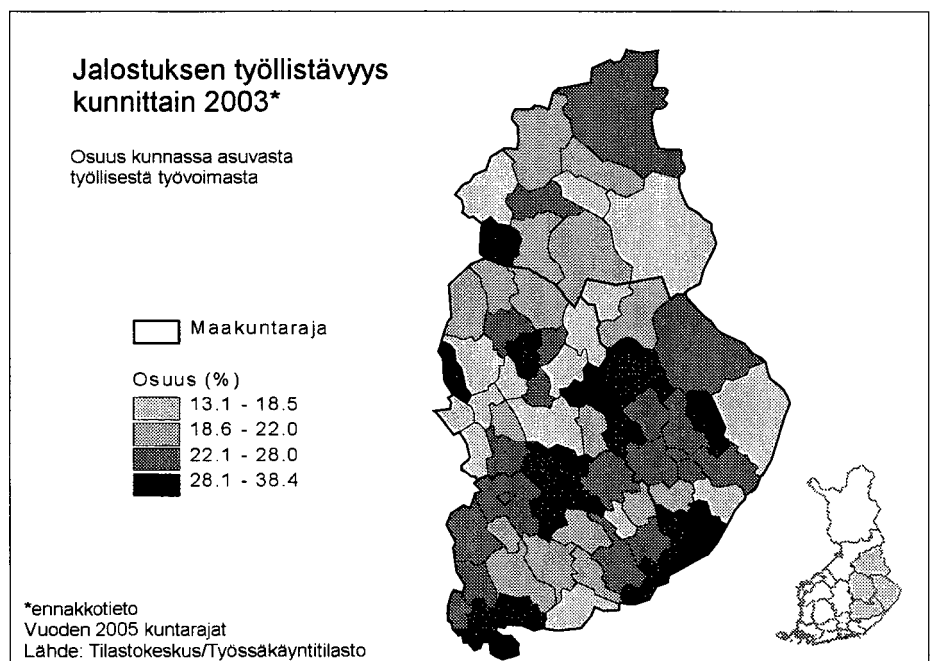
Jalostuselinkeinot työllistivät vuonna 2003 yli neljäsosan koko maan työllisestä työvoimasta. *Jalostuksen* toimialoihin lasketaan kuuluviksi teollisuuden (D) lisäksi kaivostoiminta ja louhinta (C), sähkö-, kaasu- ja vesihuolto (E) sekä rakentaminen (F). *Teollisuustoimintaan (CDE)* puolestaan kuuluu kaivostoiminta ja louhinta, teollisuus sekä sähkö-, kaasu- ja vesihuolto.

Kuva 14.1. Jalostuksen työllistävyys koko maassa 1990–2003.

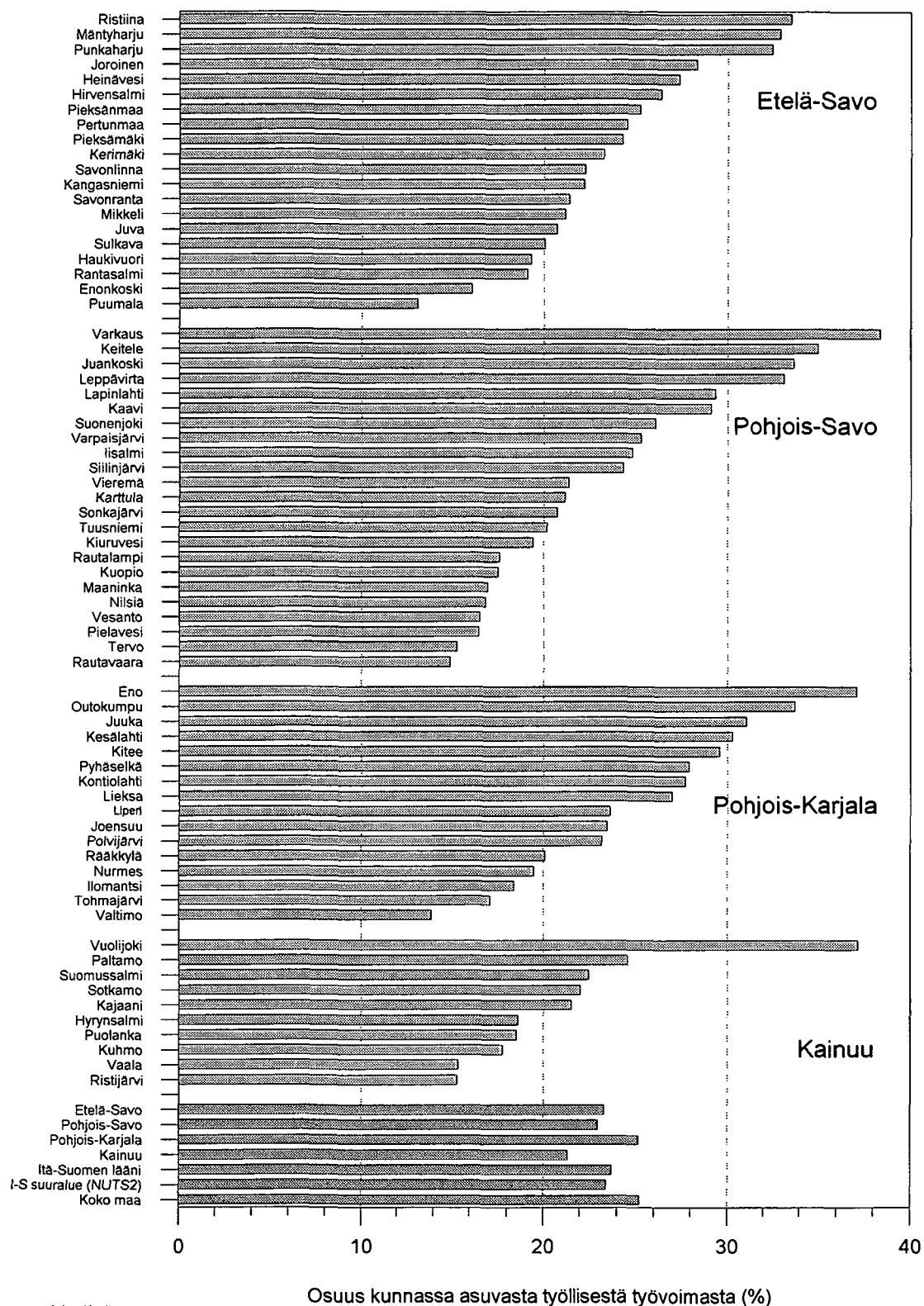

Kuva 14.2. Teollisuustoiminnan vienti maakunnittain 1995–2003.

Kuva 14.3. Jalostuksen työllistävyys kunnittain 2003.

Jalostuksen työllistävyys kunnittain 2003*

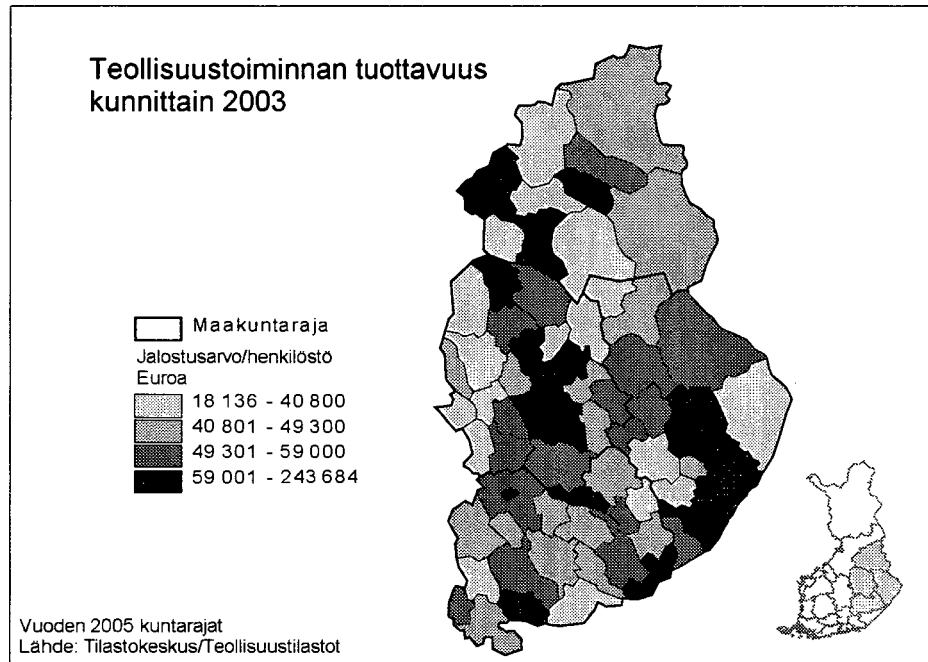

* ennakkotieto

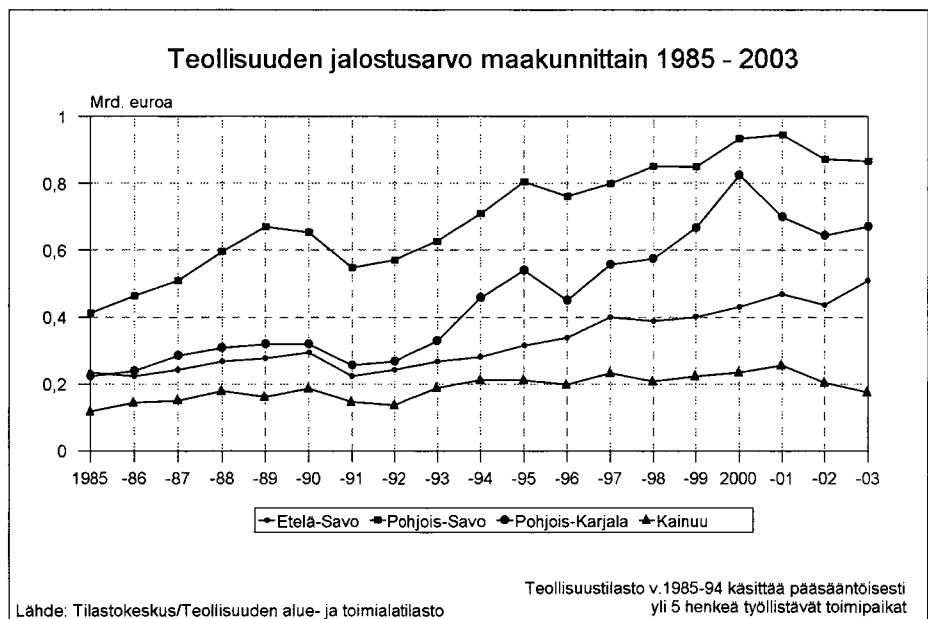
Vuoden 2005 kuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

Kuva 14.4. Jalostuksen työllistävyys kunnittain 2003.

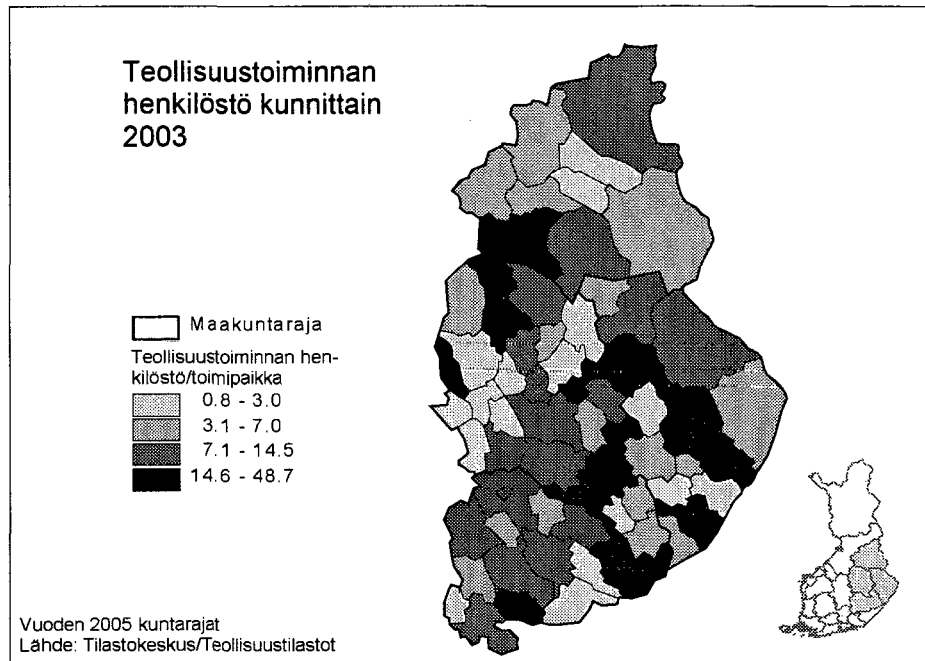
Kuva 14.5. Teollisuustoiminnan tuottavuus kunnittain 2003.

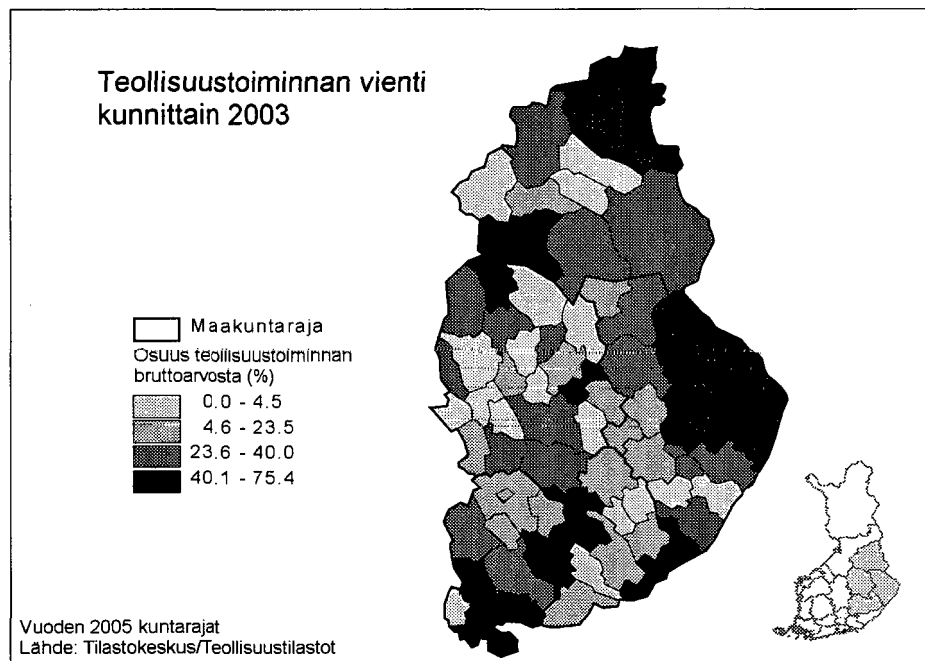
Kuva 14.6. Teollisuuden jalostusarvo maakunnittain 1985–2003.

Tuotannon jalostusarvo (EU:n määritelmän mukainen arvonlisäys perushintaan sisältäen tukipalkkiot) mittaa eri tuotannontekijöiden yhteenlaskettua jalostusarvoa toimipaikan liiketoiminnasta. Tuotannon bruttoarvon avulla voidaan laskea jalostusarvo seuraavasti: **BRUTTOARVO** - aine- ja tarvikeostot - ostot yrityksen muilta toimipaikoilta - varastojen muutos - ulkopuoliset palvelut - muut kiinteät ja muuttuvat kulut pl. henkilöstökulut + kauppatarvareiden hankinta = **JALOSTUSARVO**.

Teollisuustoiminnan tuottavuutta laskettaessa jalostusarvo suhteutetaan teollisuustoimipaikkojen henkilöstön määrään.

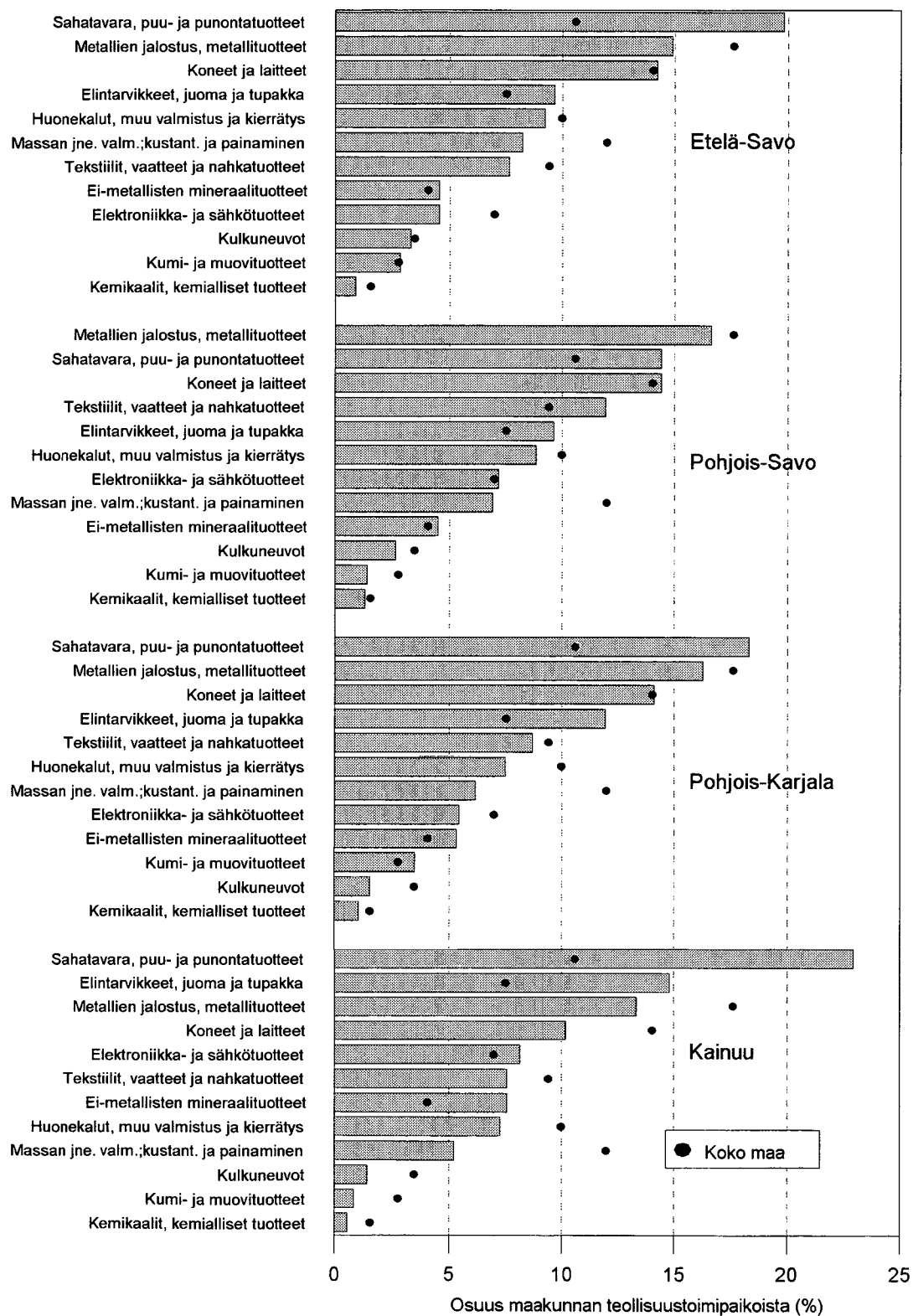
Kuva 14.7. Teollisuustoiminnan henkilöstö kunnittain 2003.

Kuva 14.8. Teollisuustoiminnan vienti kunnittain 2003.

Tuotannon bruttoarvo (EU:n määritelmän mukainen, sisältää tukipalkkiot) mittaa yrityksen tai toimipaikan oman tuotannon arvoa, sen tosiasiallista tuotantoa. Tuotantotoimintaan lasketaan mukaan kaikki tuotantoon liittyvät tuotot ja niitä oikaistaan käyttöomaisuuden luovutusvoitoilla. Tuotannon bruttoarvo lasketaan toimipaikan ilmoittaman laskennallisen käyttökatteen avulla. Tuotannon bruttoarvon kaava on seuraava: Liikevaihto + toimitukset yrityksen muiden toimipaikkojen käyttöön + valmistevarastojen muutos + valmistus omaan käyttöön + liiketoiminnan muut tuotot - käyttöomaisuuden luovutusvoitot - kauppatavaroiden hankinta = BRUTTOARVO.

Teollisuuden toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2003

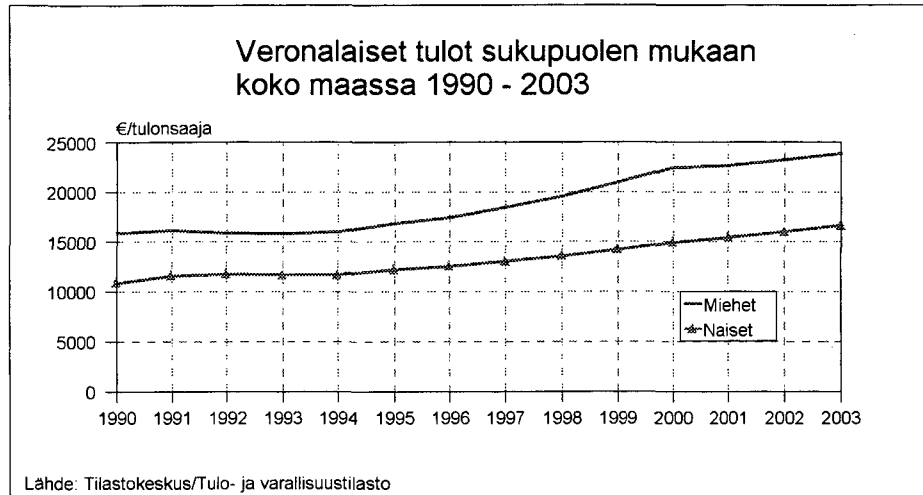

Lähde: Tilastokeskus/StatFin

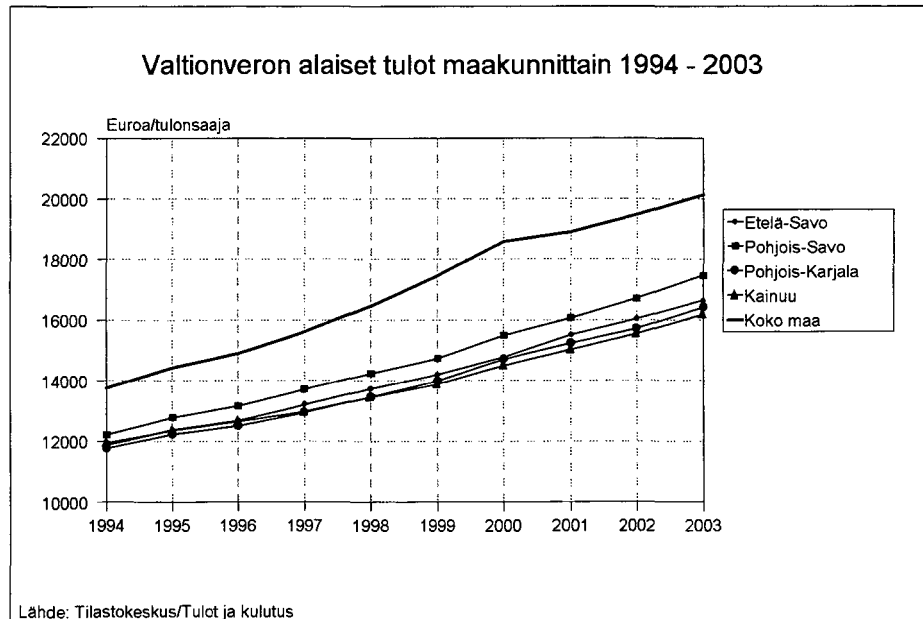
Kuva 14.9. Teollisuuden toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2003.

Tulot

Tulonsaajat ansaitsivat vuonna 2003 keskimäärin 20 131 euroa, mikä on reilu kolme prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Sukupuolten väliset tuloerot olivat suuria naisten keskitulojen ollessa 69 % miesten keskimääräisistä tuloista. Vuodesta 2002 miesten tulot kasvoivat 2,9 % ja naisten 4,0 %. Miesten tulojen kasvu oli kuitenkin lähes koko 1990-luvun naisten tulojen kasvua voimakkaampaa.

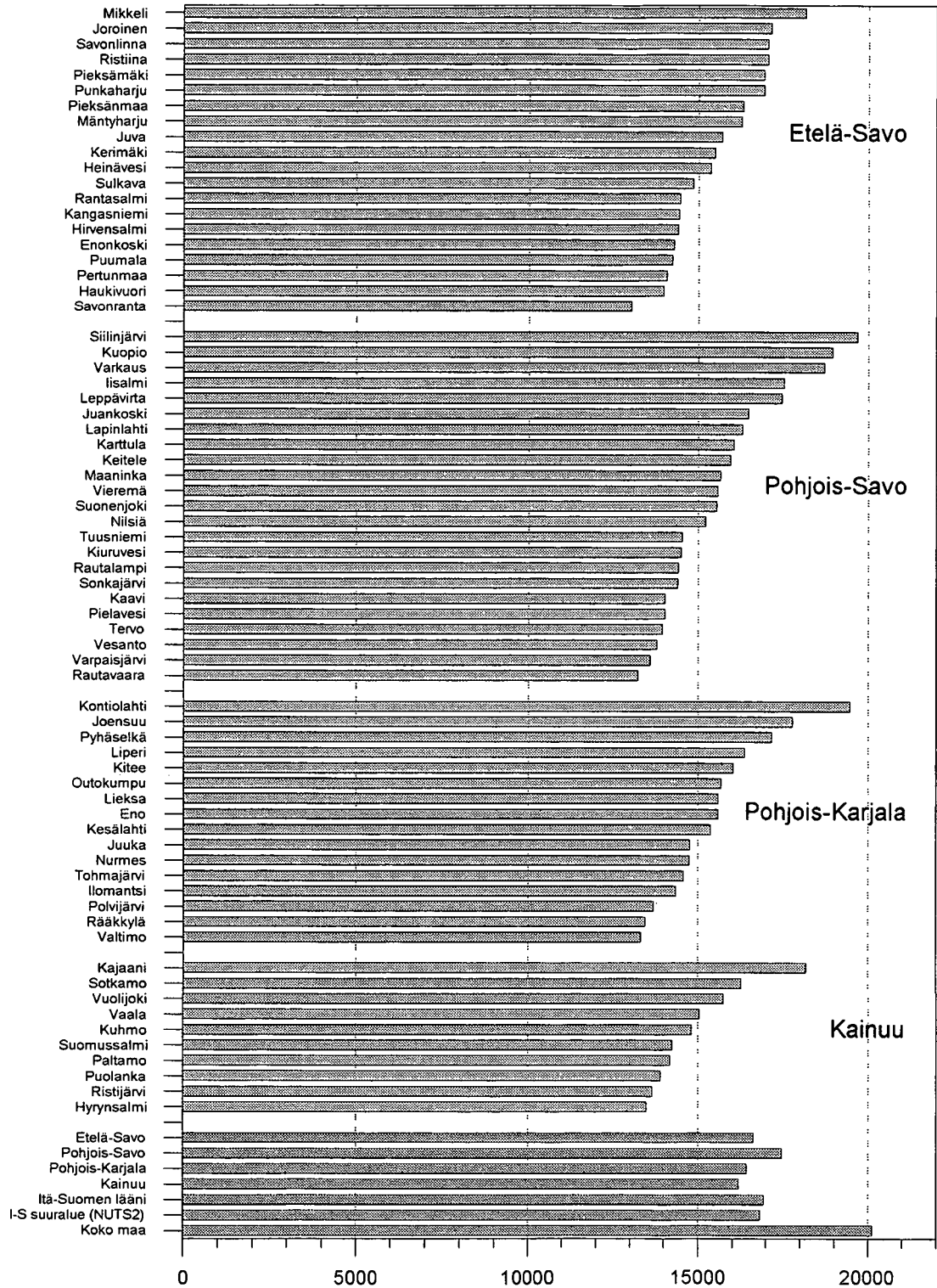

Kuva 15.1. Veronalaiset tulot sukupuolen mukaan koko maassa 1990–2003.

Kuva 15.2. Valtionveron alaiset tulot maakunnittain 1994–2003.

Valtionveron alaiset tulot kunnittain 2003

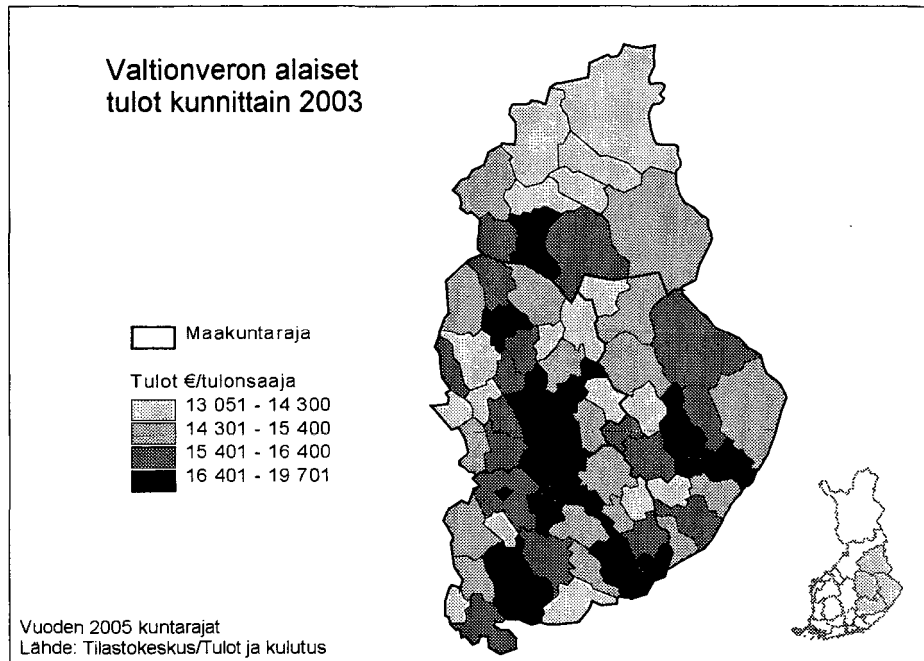
Vuoden 2005 kuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Tulot ja kulutus

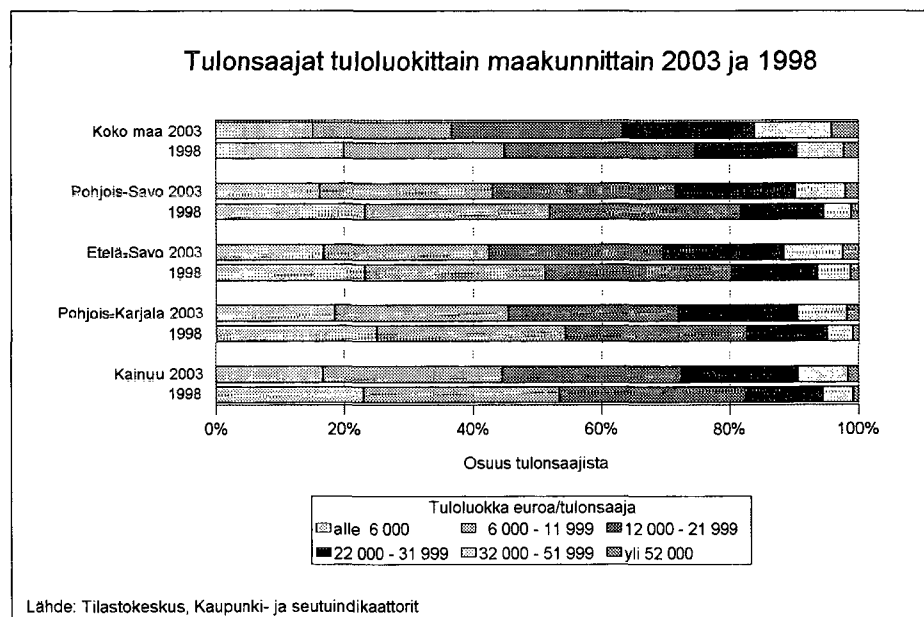
Euroa/tulonsaaja

Kuva 15.3. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 2003.

Kuva 15.4. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 2003.

Kuva 15.5. Tulonsaajat tuloluokittain maakunnittain 2003 ja 1998.

Tulonsaajista 37 % ansaitsi alle 12 000 euroa vuonna 2003, 47 % ansaitsi 12 000–32 000 euroa ja 16 % yli 32 000 euroa. Yli 52 000 euroa ansaitsi 4 % ja alle 6 000 euroa 15 % tulonsaajista.

Tulonsaajien määrä on kasvanut 2,5 % vuodesta 1998 vuoteen 2003. Tulonsaajien tulotaso on samalla myös noussut. Yli 22 000 euroa ansaitsevien henkilöiden määrä on kasvanut samana aikana lähes 50 %.

Työmarkkinat

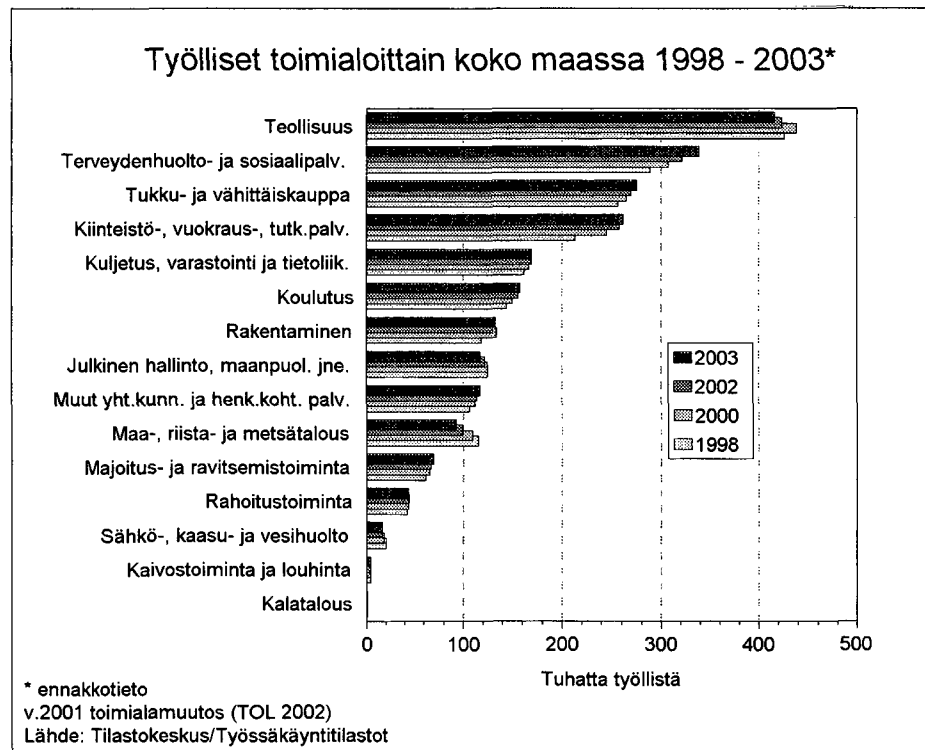
Työllisyys

Työllisten määrä väheni Suomessa 1990-luvun alussa etenkin palveluissa ja jalostuksessa. Vuoden 1993 jälkeen työllisten määrä on kuitenkin näillä toimialoilla kasvanut. Alkutuotannossa työllisten määrä on sen sijaan vähentynyt koko tarkastelujakson vuosina 1987–2003. Työssäkäyntitilaston vuoden 2003 tiedot ovat ennakkotietoja.

Vuoden 2001 työssäkäyntiluvuista lähtien on käytössä uusi *toimialaluokitus TOL 2002*, joka korvaa toimialaluokituksen 1995. Toimialaluokituksen uudistamisen myötä muutamia toimintoja on siirretty eri toimialoille tai luotu uusia (ks. sivulta 119). Muutos vaikeuttaa hieman joidenkin toimialojen vertailukelpoisuutta edellisiin vuosiin.

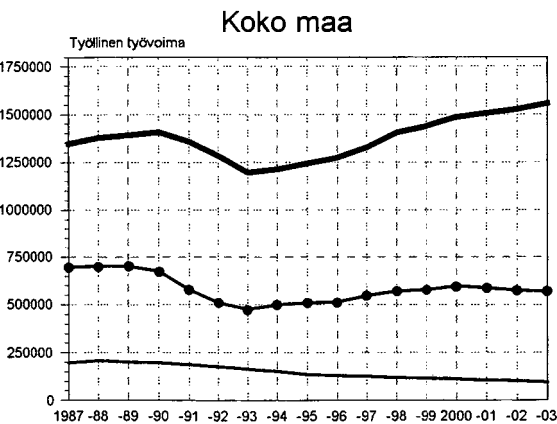
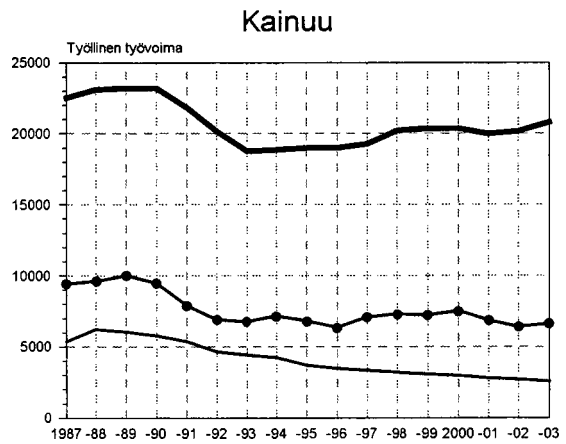
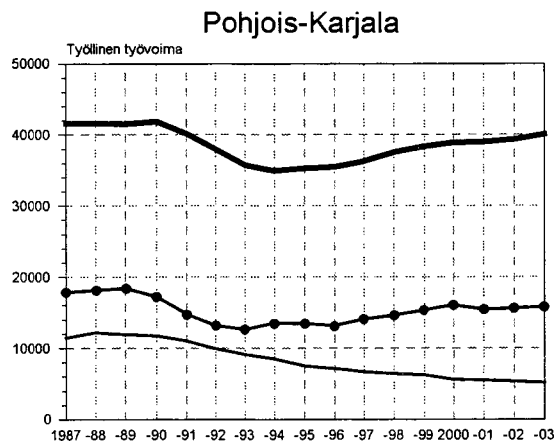
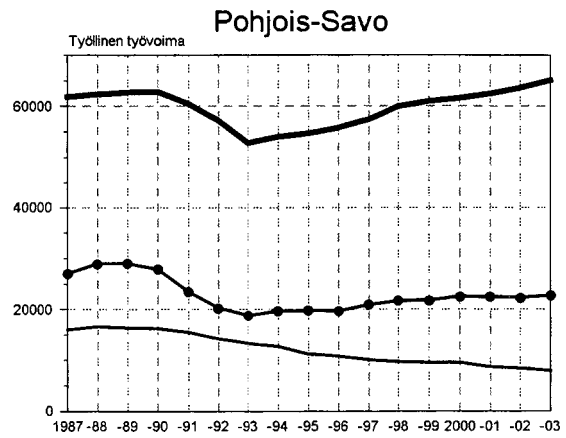
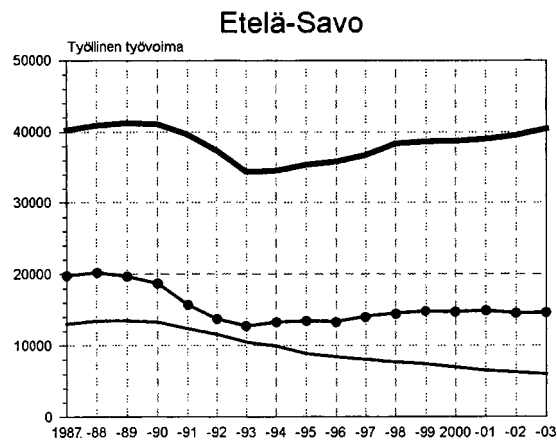
Toimialoista teollisuus on suurin työllistäjä. Ala työllisti vuonna 2003 koko maassa joka viidennen työllisen. Seuraavaksi työllistävimmit sektorit olivat terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut sekä tukku- ja vähittäiskauppa.

Työllisten määrä on kasvanut määrällisesti eniten terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluissa vuodesta 1998 lähtien. Maa-, metsä-, riista- ja kalatalouden toimialoilla työllisten määrä on vähentynyt voimakkaimmin, lähes 22 500 työllisellä vastaavana aikana. Myös julkisen hallinnon, sähkö-, kaasu- ja vesihuollon, kalatalouden sekä teollisuuden toimialoilla vuonna 2003 työllisten määrä oli pienempi viittä vuotta aiempaan tilanteeseen verrattuna.

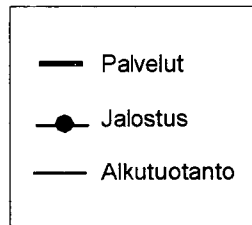

Kuva 16.1. Työlliset toimialoittain koko maassa 1998–2003.

Työllinen työvoima maakunnittain 1987 - 2003*

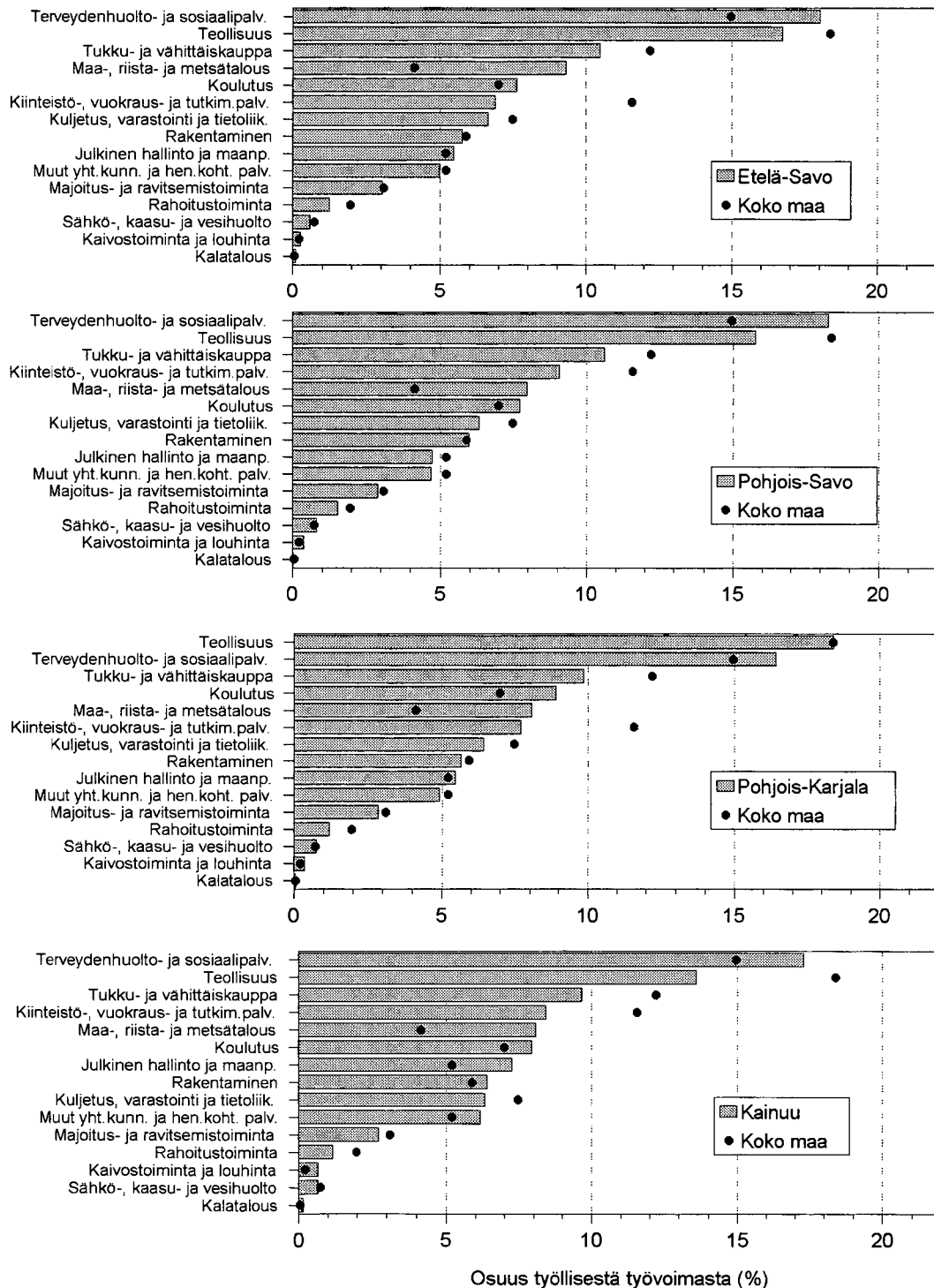
Huom! Erilaiset asteikot

*ennakkotieto
v. 2001 toimialamuutos (TOL 2002)
Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

Kuva 16.2. Työllinen työvoima maakunnittain 1987–2003.

Elinkeinorakenne maakunnittain 2003*

*ennakkotieto

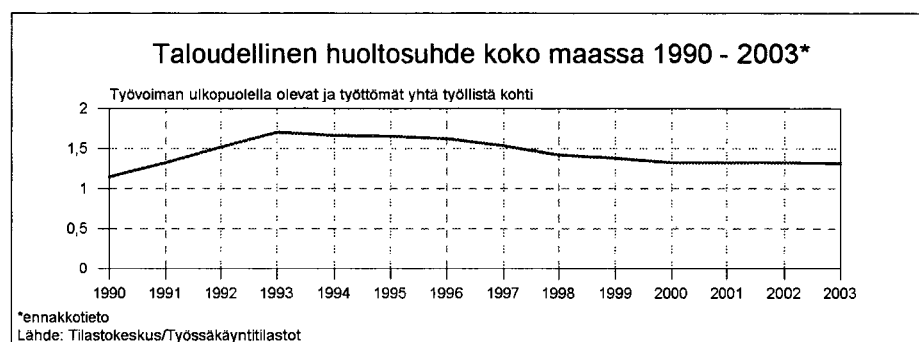
Vuoden 2005 aluerajat

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

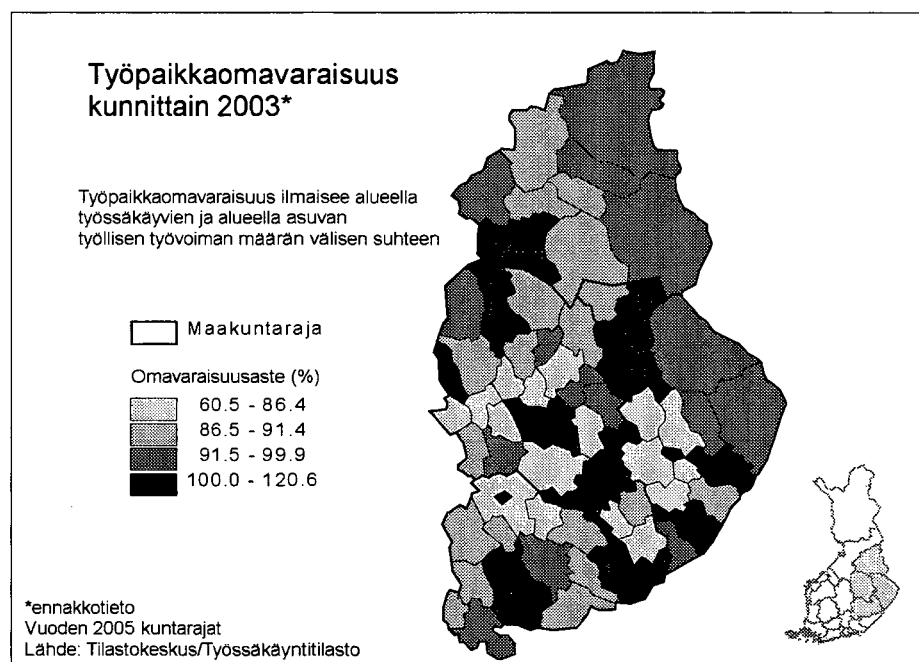
Kuva 16.3. Elinkeinorakenne maakunnittain 2003.

Katsauksessa tarkastellaan työllisyyttä *Tilastokeskuksen Työssäkäyntitilastojen* sekä työttömyyttä *Työministeriön tilastojen* avulla. Tilastokeskuksen Työssäkäyntitilasto on vuositilasto, joka tuottaa alueittaista tietoa väestön taloudellisesta toiminnasta ja työssäkäynnistä. Tilaston viiteajankohta on vuoden viimeinen viikko, mutta tilasto sisältää myös kertymätietoja tilastovuoden ajalta (esim. tulotiedot, työ- ja työttömyyskuukaudet).

Taloudellinen huoltosuhte, joka kuvaa työvoiman ulkopuolella olevien ja työttömien määrää yhtä työllistä kohti, oli korkeimmillaan koko maassa vuonna 1993. Vuoden 2003 ennakkotiedon mukaan koko maan huoltosuhte oli 1,31.

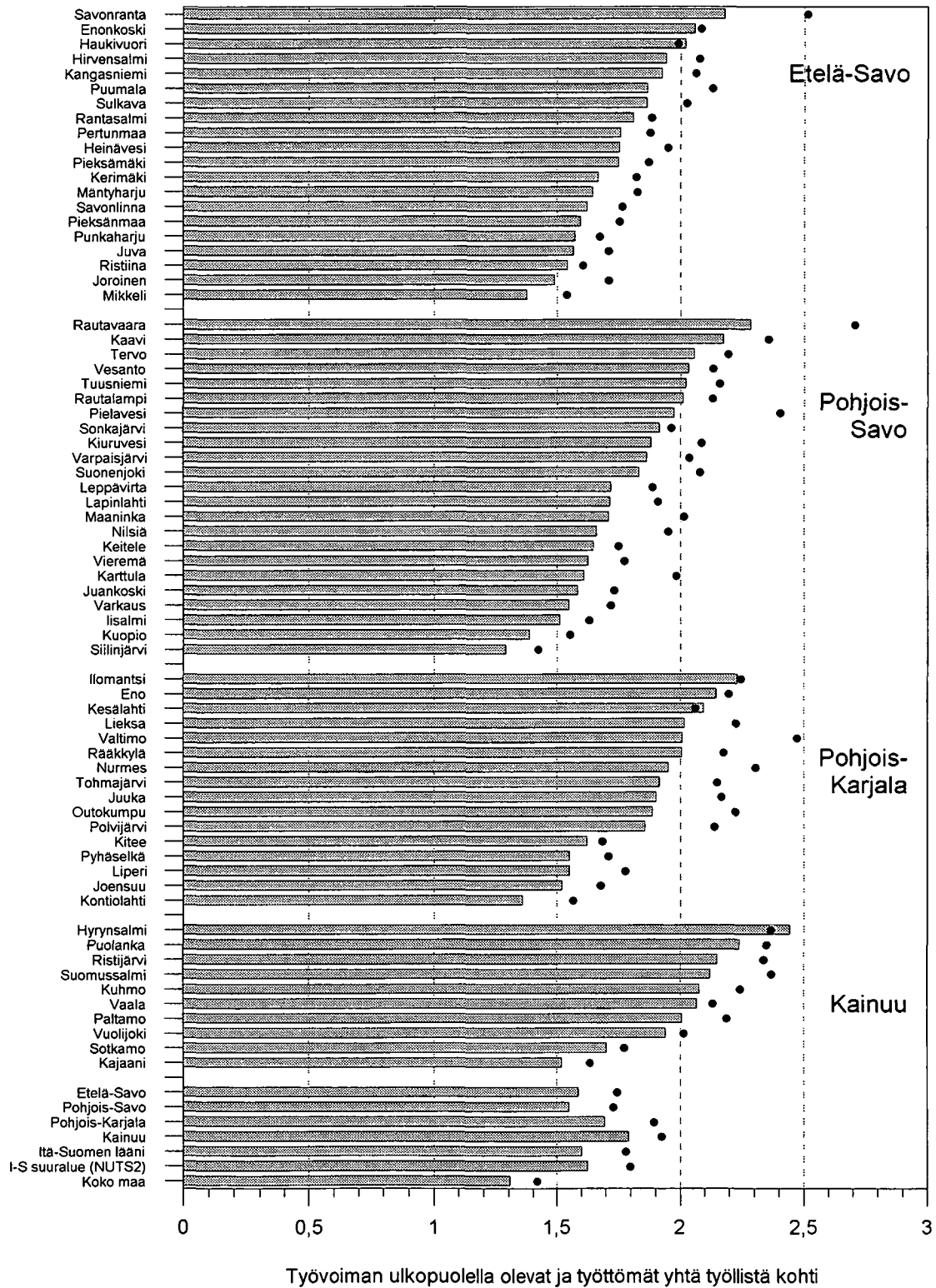
Kuva 16.4. Taloudellinen huoltosuhte koko maassa 1990–2003.

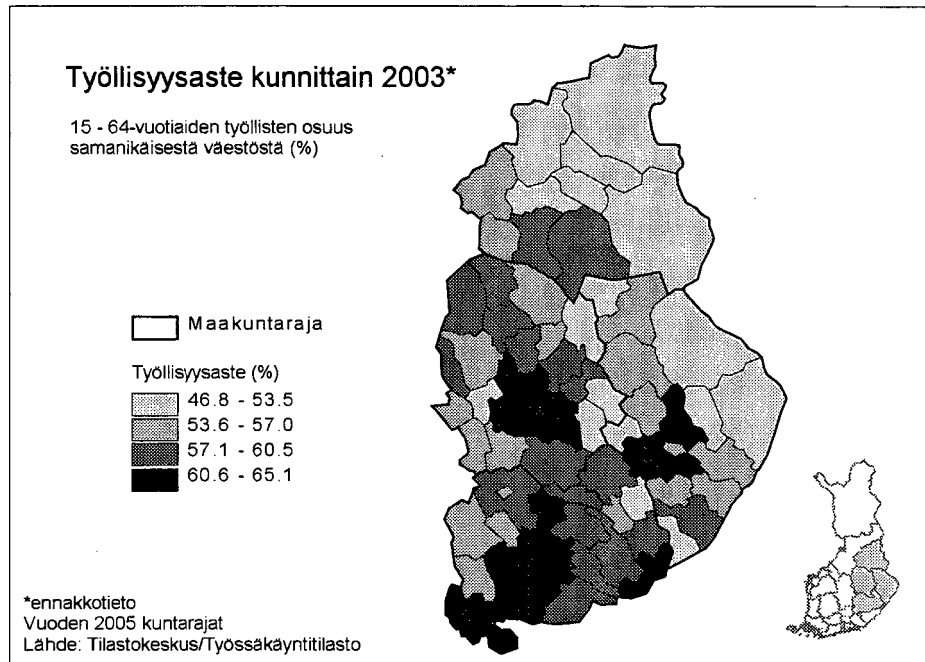
Kuva 16.5. Työpaikkaomavaraisuus kunnittain 2003.

Työpaikkaomavaraisuus kuvaa alueen työpaikkojen ja työllisten suhdetta. Mikäli alueen työpaikkojen määrä on suurempi kuin työllisten määrä, alueen omavaraisuusaste ylittää 100 %.

Taloudellinen huoltosuhde kunnittain 1998 ja 2003*

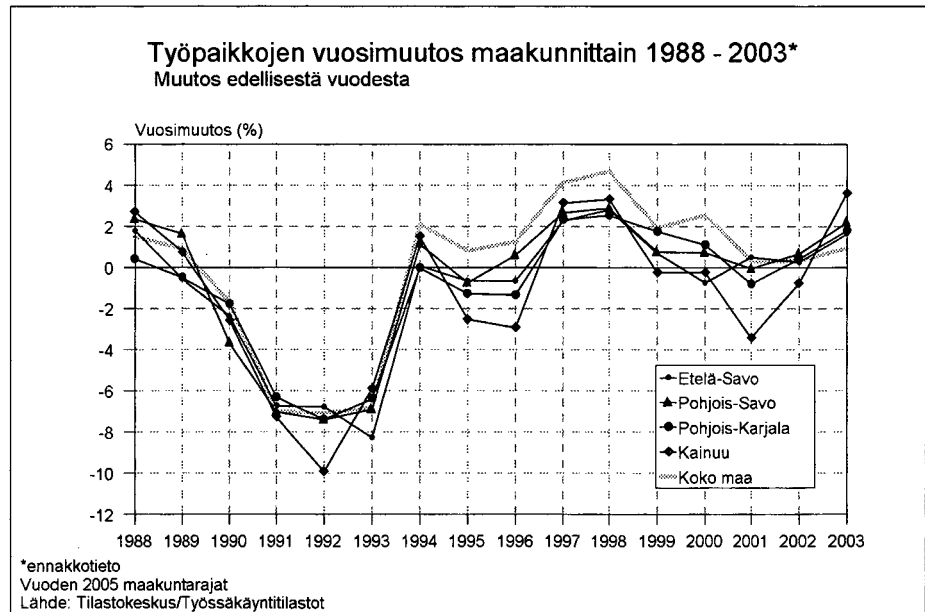

Kuva 16.6. Taloudellinen huoltosuhde kunnittain 1998 ja 2003.

Kuva 16.7. Työllisyysaste kunnittain 2003.

Työllisyysaste lasketaan 15–64-vuotiaiden työllisten prosenttiosuutena samankäisestä väestöstä. Koko maan työllisyysaste oli 64,6 % vuoden 2003 ennakkotietojen mukaan.

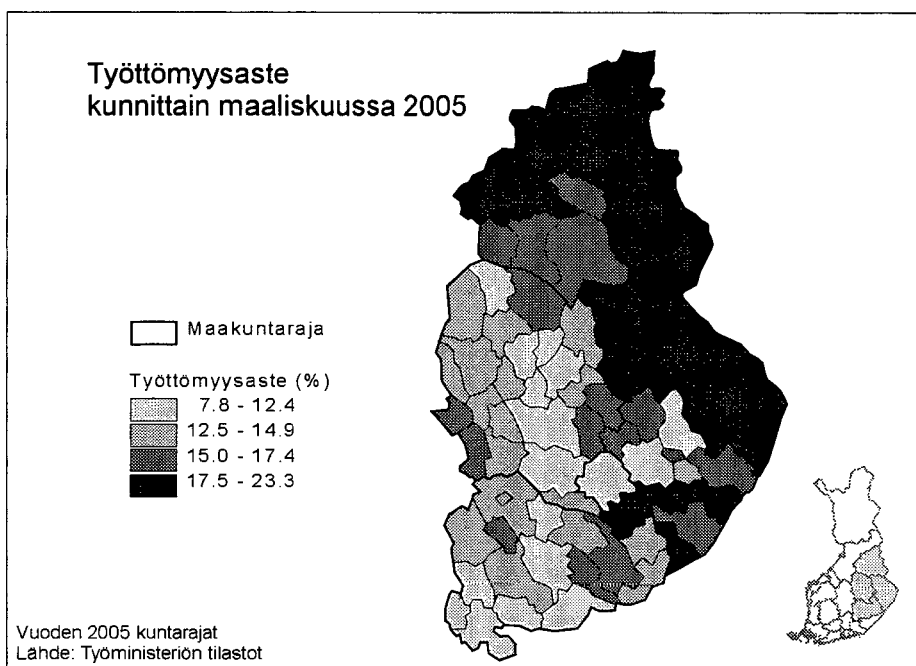
Kuva 16.8. Työpaikkojen vuosimuutos maakunnittain 1988–2003.

Lamavuosien jälkeen työpaikkojen määrä on kasvanut, mutta edelleen määrä on alhaisempi kuin 1980–90-lukujen vaihteessa. Vuodesta 2002 vuoteen 2003 (ennakkotieto) työpaikkojen määrä kasvoi kaikissa Manner-Suomen maakunnissa. Koko maassa kasvu oli 0,9 % eli lähes 21 000 työpaikkaa.

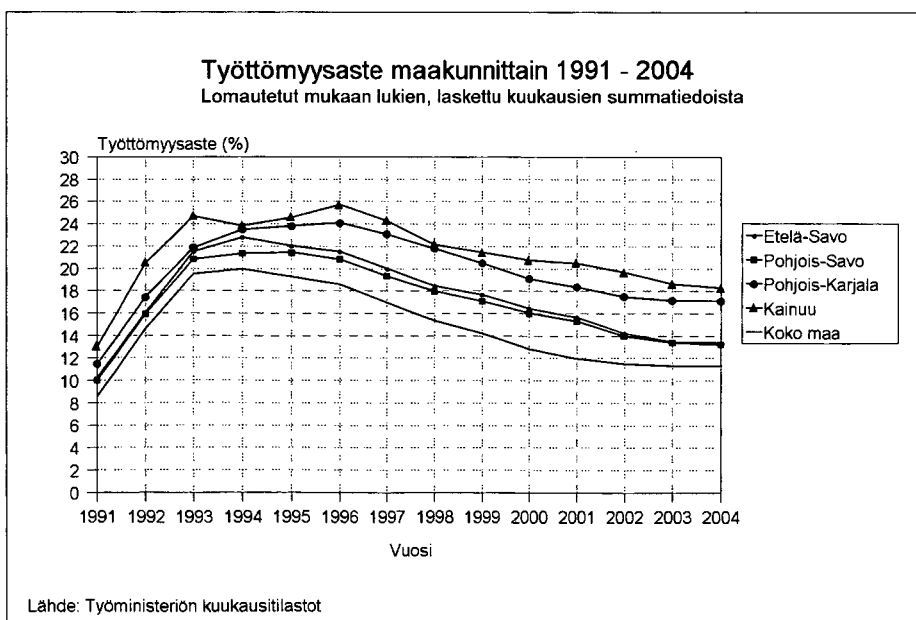
Työttömyys

Tämän katsauksen työttömyystiedot perustuvat Työministeriön keräämiin tilastoihin. *Työttömyysaste* lasketaan työttömien työnhakijoiden (lomautetut mukaan lukien) prosenttiosuutena työvoimasta. Työvoiman määrä taas tilastoidaan Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksella.

Maaliskuun 2005 työttömyysaste koko maassa oli 11,0 %, mikä oli 0,3 %-yksikköä alempi kuin vuotta aiemmin. *Pitkäaikaistyöttömäksi* lasketaan henkilö, joka on ollut yhtäjaksoisesti yli vuoden ilman työtä ja kokopäivätyöhön käytettävissä tai joka odottaa sovitun työn alkamista. Maaliskuussa 2005 työttömistä työnhakijoista yli neljäsosa oli pitkäaikaistyöttömiä.

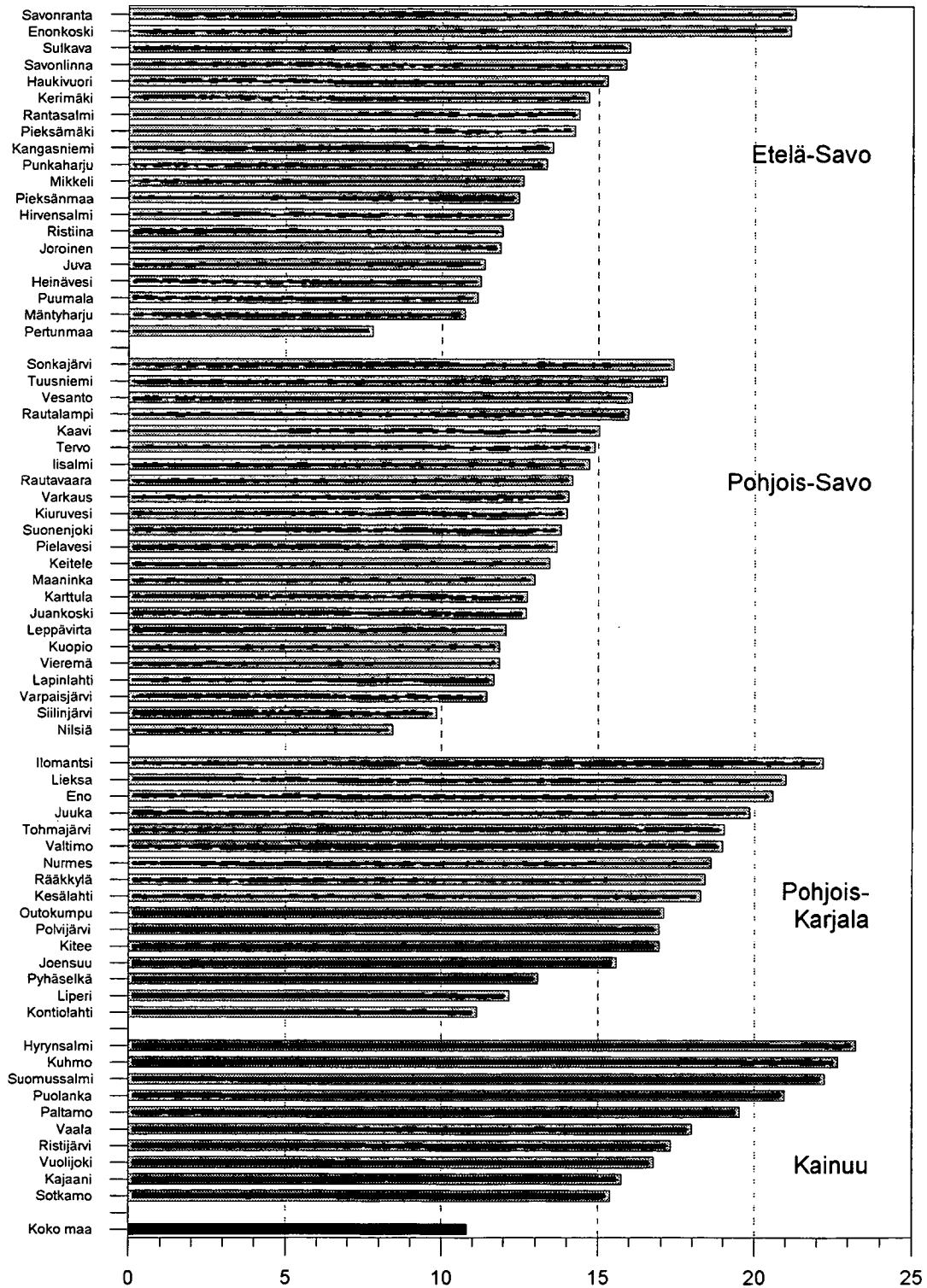
Kuva 16.10. Työttömyysaste kunnittain maaliskuussa 2005.

Kuva 16.11. Työttömyysaste maakunnittain 1991–2004.

Työttömyysaste kunnittain maaliskuussa 2005

Vuoden 2005 kuntarajat

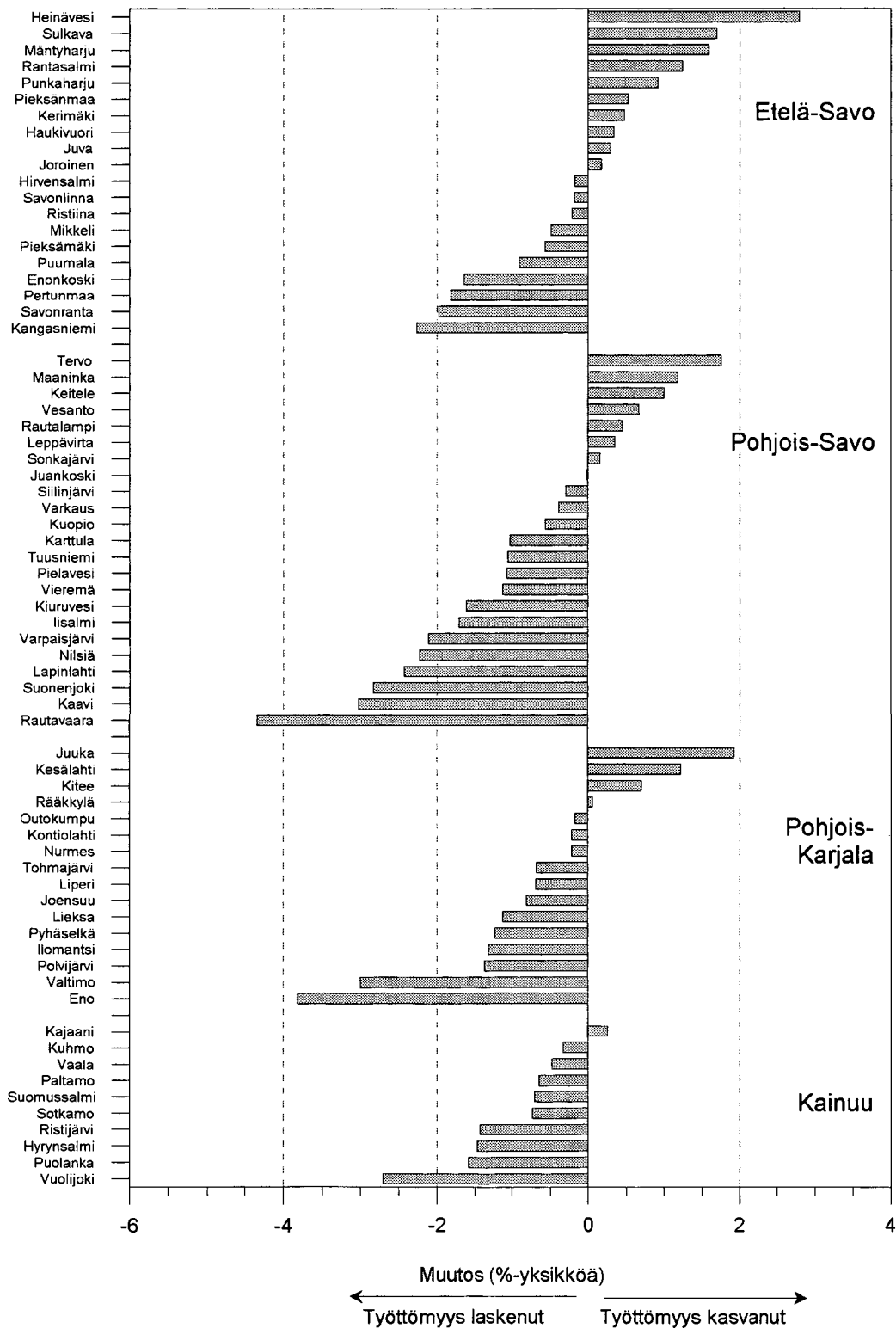
Lähde: Työministeriön tilastot

Työttömyysaste (%)

Kuva 16.12. Työttömyysaste kunnittain maaliskuussa 2005.

Työttömyyden muutos kunnittain 2004 - 2005

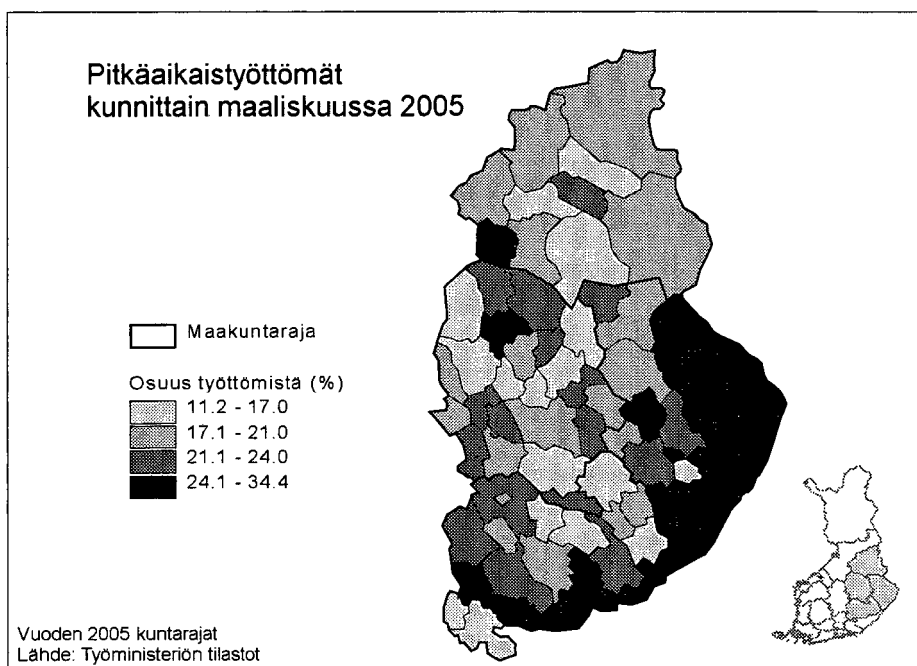
Maaliskuu 2004 - maaliskuu 2005

Vuoden 2005 kuntarajat

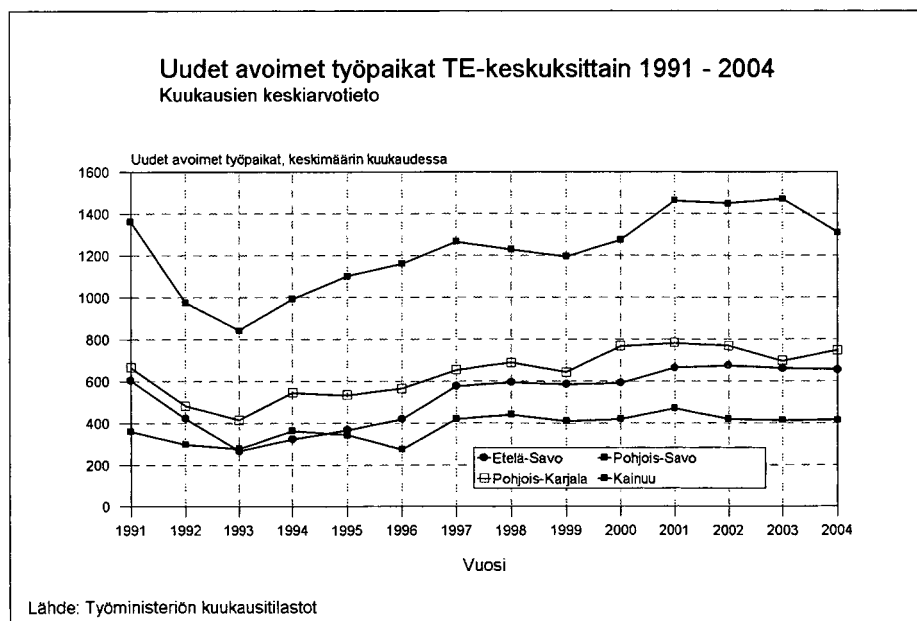
Lähde: Työministeriön tilastot

Kuva 16.13. Työttömyyden muutos kunnittain maaliskuussa 2004–2005.

Kuva 16.14. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain maaliskuussa 2005 (osuus työttömistä).

Työministeriön ilmoittamat avoimet työpaikat ja työttömien määrät kuvaavat kuukauden viimeistä arkipäivää. Avoimet työpaikat ilmoitetaan TE-keskuksittain. Maakunnittaiset vuosien keskiarvotiedot työttömyysasteen osalta on laskettu kunnittaisista tiedoista. Vuositasolla työttömyys oli korkein 1990-luvun alkuvuosina, jolloin avoimia työpaikkoja oli vastaavasti vähiten.

Kuva 16.15. Uudet avoimet työpaikat TE-keskuksittain 1991–2004.

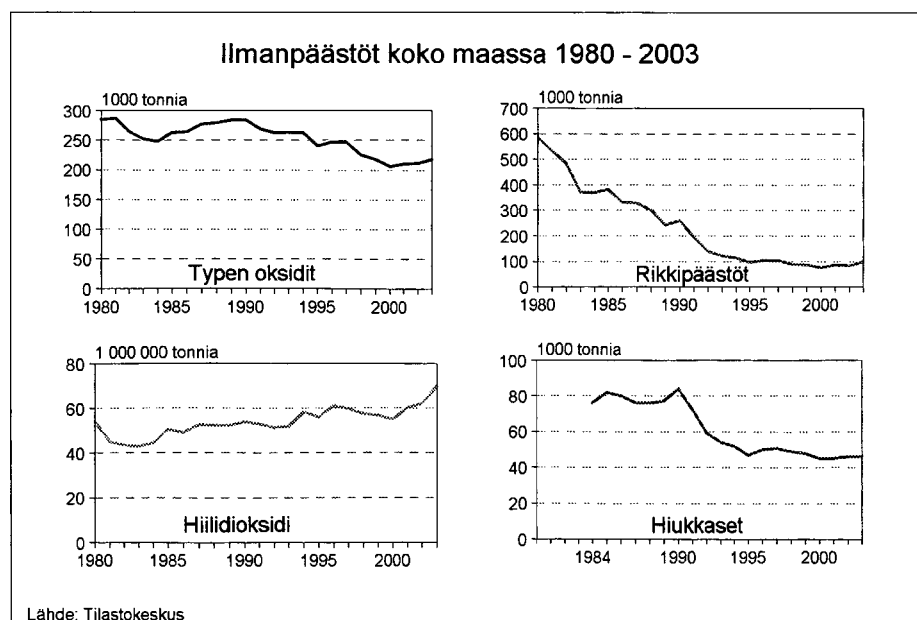
Ympäristö

Keskeisimmät ilman laatuun vaikuttavat epäpuhtaudet ovat typen oksidit, rikkidioksidi, hiilimonoksidi, hiilivedyt ja hiukkaset. Suurin osa päästöistä aiheutuu teollisuudesta, energiantuotannosta ja liikenteestä. Ne vaikuttavat kasvihuoneilmiön voimistumiseen, otsonikatoon ja happamaan laskeumaan.

Typen oksidien päästöt alentuivat 1980-luvun alkupuolella, mutta lähtivät uudelleen nousuun vuosikymmenen lopulla. 1990-luvulla päästöt ovat hitaasti alentuneet. Vuonna 2003 typpipäästöt olivat koko maassa noin 218 000 tonnia. Rikkidioksidipäästöt ovat vähentyneet voimakkaasti viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana, ja ne olivat noin 99 000 tonnia vuonna 2003. Hiilidioksidipäästöt aiheutuvat pääasiassa fossiilisten polttoaineiden ja turpeen poltosta, ja päästöissä tapahtuu vuosittaisia heilahteluja riippuen vesivoiman tuotannosta. Hiukkaspäästöt vähenivät erityisesti 1990-luvun alkuvuosina.

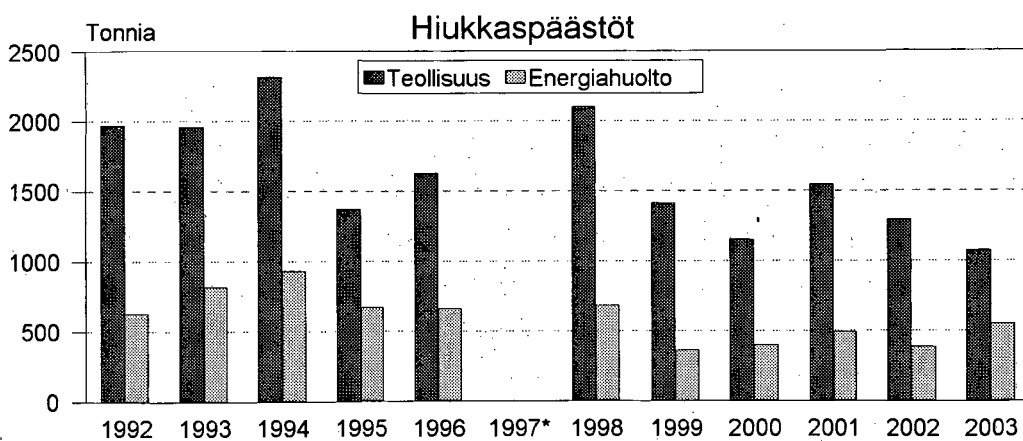
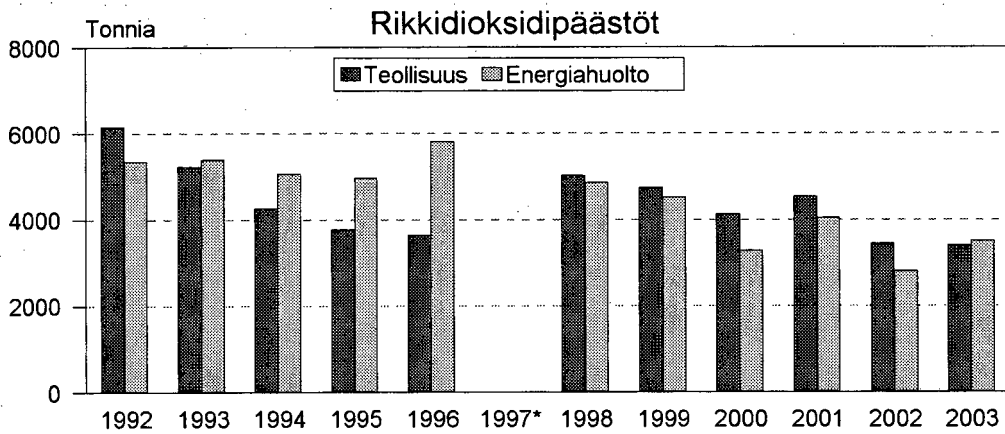
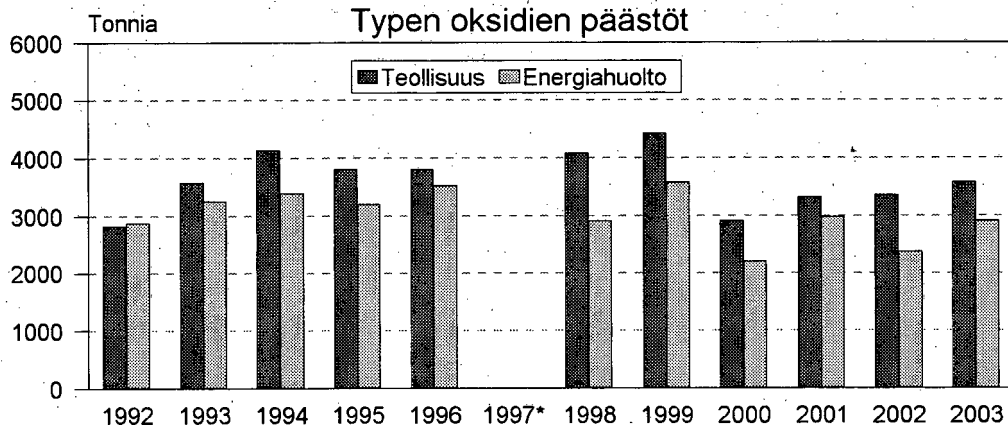
Kansallispuiston ja luonnonpuiston perustamisesta ja tarkoituksesta säädetään lailla. Ne muodostavat Suomen luonnonsuojelun alueverkoston rungon. Suomessa on 35 kansallispuistoa, joiden pinta-ala on noin 817 000 hehtaaria. Uusimmat muutokset tapahtuivat, kun Liesjärven kansallispuisto laajeni ja kaksi uutta puistoa, Pyhä-Luosto ja Pallas-Ylläs perustettiin vuoden 2005 alussa. Samalla Pallas-Ounas ja Pyhätunturin kansallispuistot lakkautettiin. Luonnonpuistoja on 19, ja niiden pinta-ala on noin 153 000 hehtaaria. Luonnonpuistot ovat pääosin yleisöltä suljettuja.

Kansallis- ja luonnonpuistojen lisäksi maassamme on soita, lintuvesiä, harjuja, lehtoja ja vanhoja metsiä sekä rantoja koskevat suojeluohjelmat. Koskia ja erämaa-alueita suojellaan, samoin arvokkaita kallioalueita ja pienvesiä. Luonnonsuojelualueiden rauhoittaminen perustuu luonnonsuojelulakiin. Valtion varoin toteutetaan valtakunnallisia suojeluohjelmia sekä seutu- ja yleiskaavojen suojelualuevarauksia. Valtio ostaa ja vaihtaa maata suojelualueiden perustamiseksi. Myös yksityisiä alueita rauhoitetaan maanomistajien hakemuksesta (www.ymparisto.fi).

Kuva 17.1. Ilmanpäästöt koko maassa 1980–2003.

Teollisuuden ja energiahuollon päästöt Itä-Suomessa 1992 - 2003

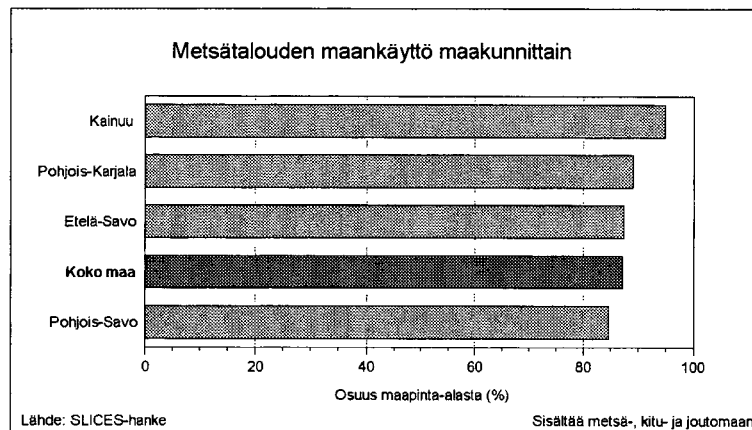

* Vuoden 1997 tiedot puuttuvat
Lähde: Tilastokeskus

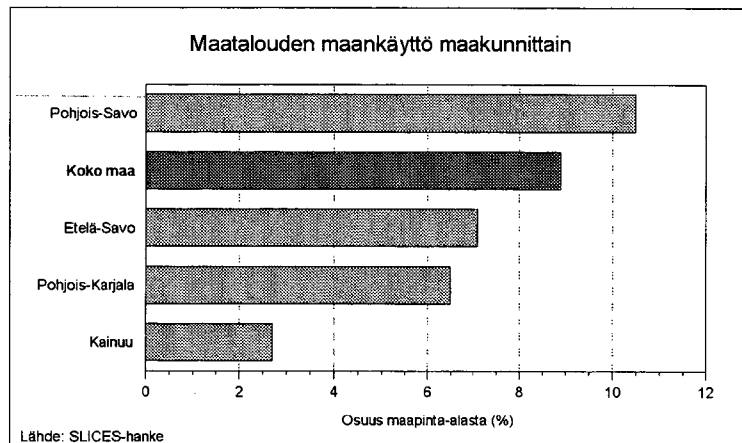
Etelä-Savon, Pohjois-Savon
Pohjois-Karjalan ja
Kainuun maakunnat

Kuva 17.2. Teollisuuden ja energiahuollon päästöt Itä-Suomessa 1992–2003.

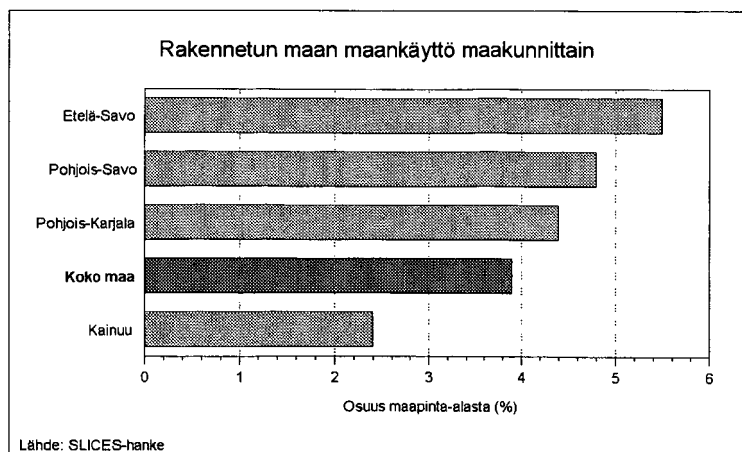
Suomen maapinta-alasta 87 % on metsätalouden maata, 9 % maatalouden maata ja 4 % rakennettua maata. Metsätalouden maat on selvästi suurin maaluokka kaikissa Suomen maakunnissa. Maatalouden maiden osuus maakunnittaisesta maapinta-alasta on jo paljon vaihtelevampi, yhdestä 30 prosenttiin. Rakennettua maata on useimmissa maakunnissamme 4–8 prosenttia. Tiedot perustuvat vuonna 2000 valmistuneeseen paikkatietojen yhteiskäyttöhankeeseen (SLICES-hanke), jonka tavoitteena on tuottaa mm. alueiden käyttöä ja peitteisyyttä kuvaavat paikkatietoaineistot koko valtakunnan alueelta.

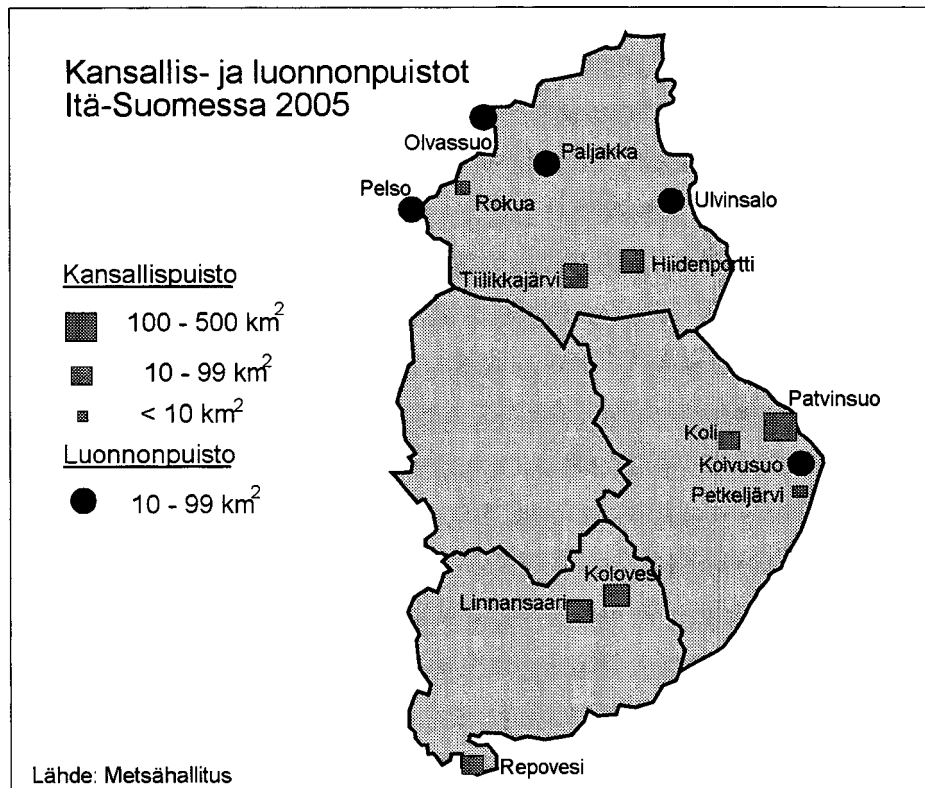
Kuva 17.3. Metsätalouden maankäyttö maakunnittain.

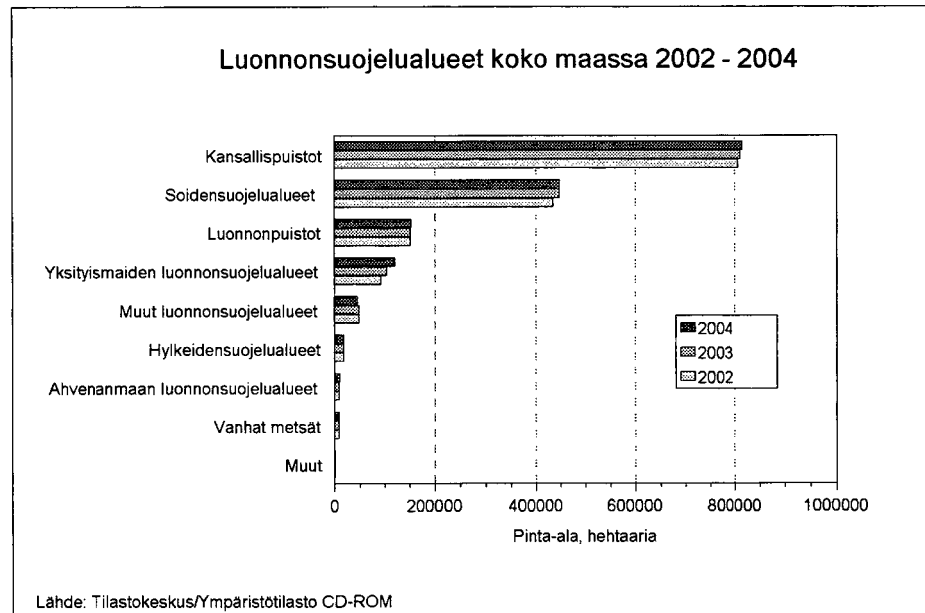
Kuva 17.4. Maatalouden maankäyttö maakunnittain.

Kuva 17.5. Rakennetun maan maankäyttö maakunnittain.

Kuva 17.6. Kansallis- ja luonnonpuistot Itä-Suomessa 2005.

Kuva 17.7. Luonnonsuojelualueet koko maassa 2002–2004.

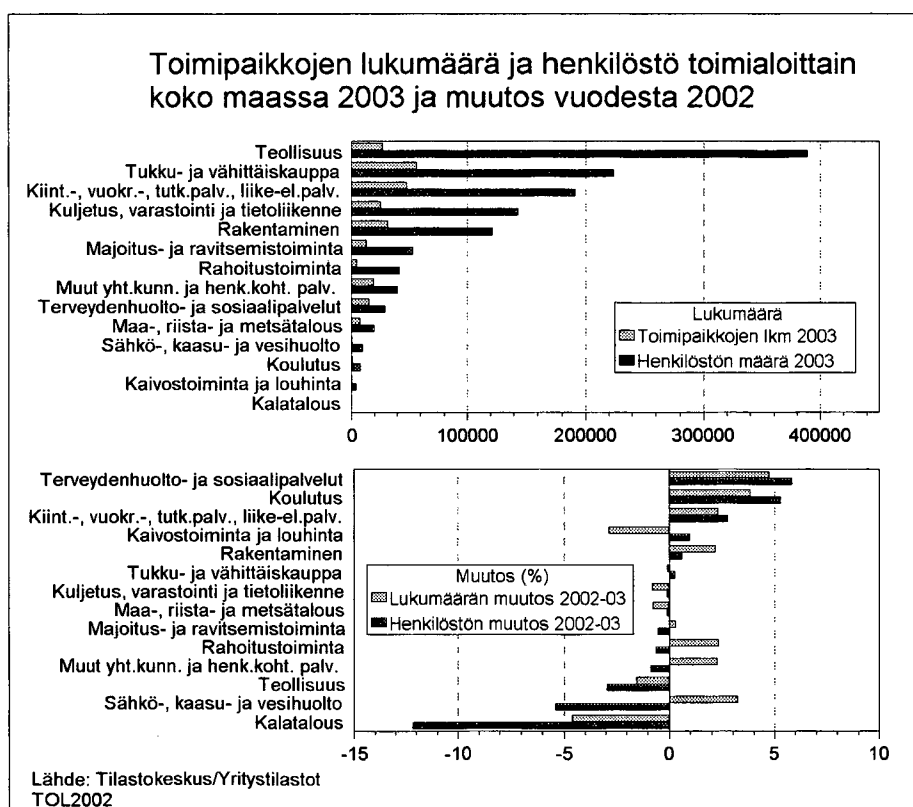
Elollisen luonnon monimuotoisuutta turvaamaan on laadittu kansallinen toimintaohjelma. Sen pohjana on biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus. Keskeisenä toteutuskeinona on monipuolisten luonnonsuojelualueiden perustaminen, ja sitä kautta kasvi- ja eläinkunnan lajien säilyttäminen. Ilman suojelutoimia monet jo harvinaiset luontotyypit, kuten ikimetsät, rehevät suot ja letot saattaisivat hävitä maastamme kokonaan. Suojelualueiden määrä Suomessa kaksinkertaistui 1990-luvulla, mutta niiden kokonaispinta-ala kasvoi vain vähän.

Yritykset ja toimipaikat

Julkaisun tiedot perustuvat Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteriin, joka kattaa kaikki arvonlisäverovelvollisina, työnantajina tai ennakkoperintärekisteriin kuuluvina toimivat yritykset. Toimipaikat on kunnittain tilastoitu. Toimipaikkoihin sisältyvät sekä yksitoimipaikkaiset yritykset että monitoimipaikkaisten yritysten toimipaikat. Yritys- ja toimipaikkarekisterin tiedoissa ei ole mukana valtion virastoja, kuntia ja kuntayhtymiä tai niiden toimipaikkoja.

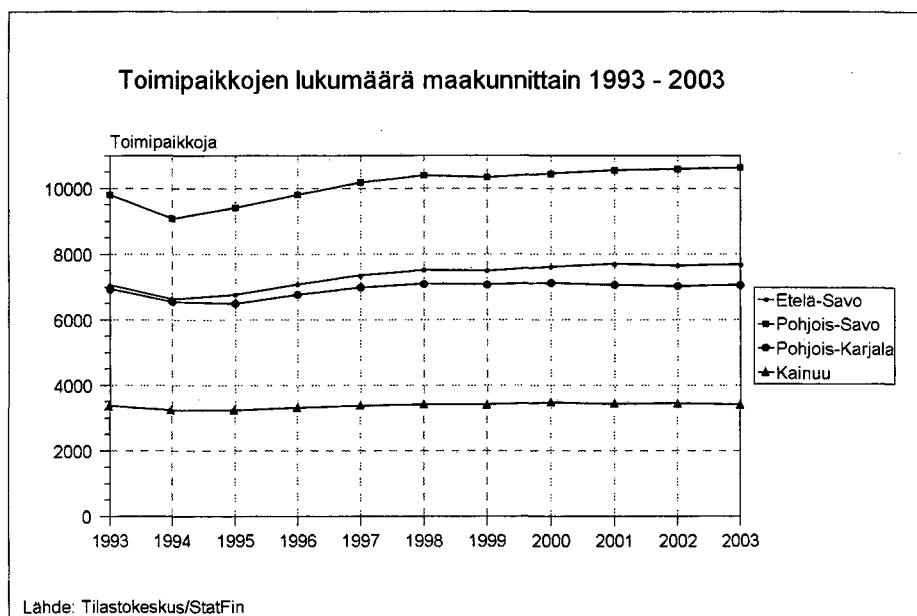
Viimeisimmät tarkistetut tilastotiedot ovat vuodelta 2003, jolloin yritysten toimipaikkojen lukumäärä kasvoi koko maassa 2 375 toimipaikalla (0,9 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Kaikkien toimipaikkojen henkilöstön määrä väheni 0,4 % ja liikevaihto kasvoi 3,5 %. Koko maan tasolla toimipaikkojen määrä kasvoi määrällisesti eniten liike-elämän palveluissa, 1 090 toimipaikalla. Myös henkilöstön määrä kasvoi näillä toimialoilla eniten, yli 5 100 henkilöllä. Suhteellisesti suurinta kasvu oli kuitenkin terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluissa.

Toimipaikkojen lukumäärä oli suurin kaupan toimialoilla vuonna 2003. Henkilöstöä oli kuitenkin eniten teollisuudessa.

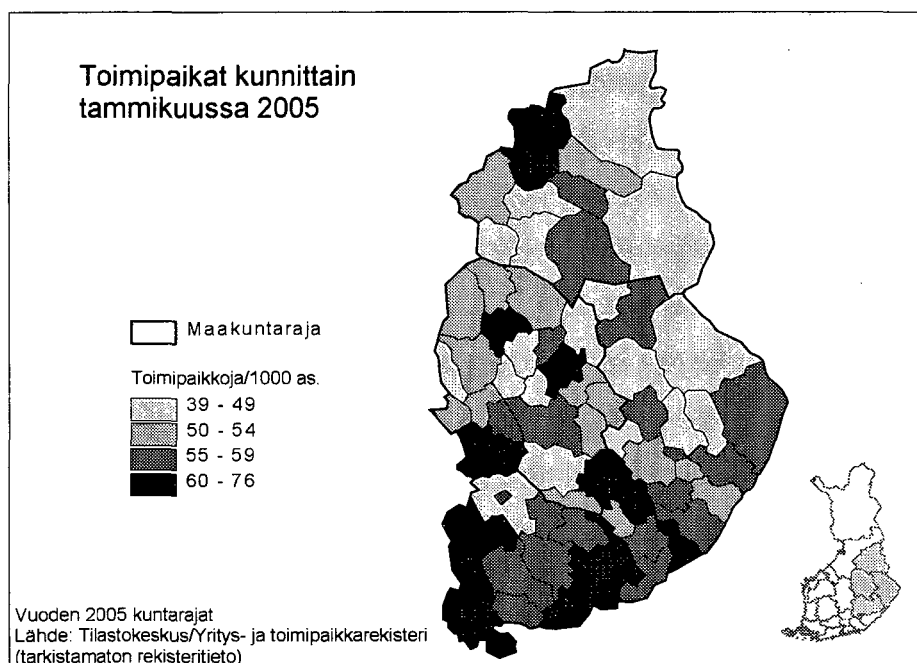

Kuva 18.1. Toimipaikkojen lukumäärä ja henkilöstö toimialoittain koko maassa 2003 ja muutos vuodesta 2002.

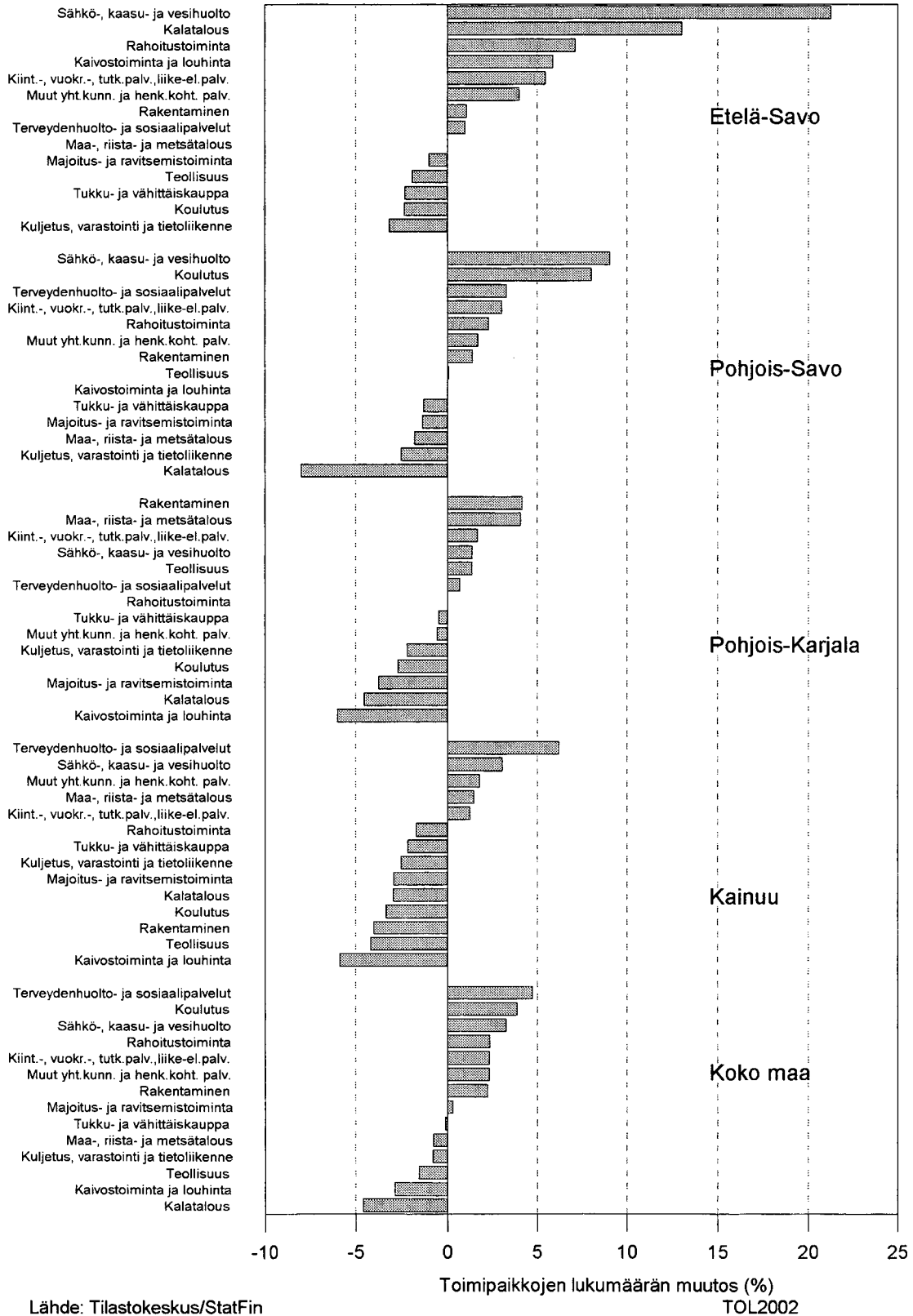
Kuva 18.2. Toimipaikkojen lukumäärä maakunnittain 1993–2003.

Kuva 18.3. Toimipaikat kunnittain 2005.

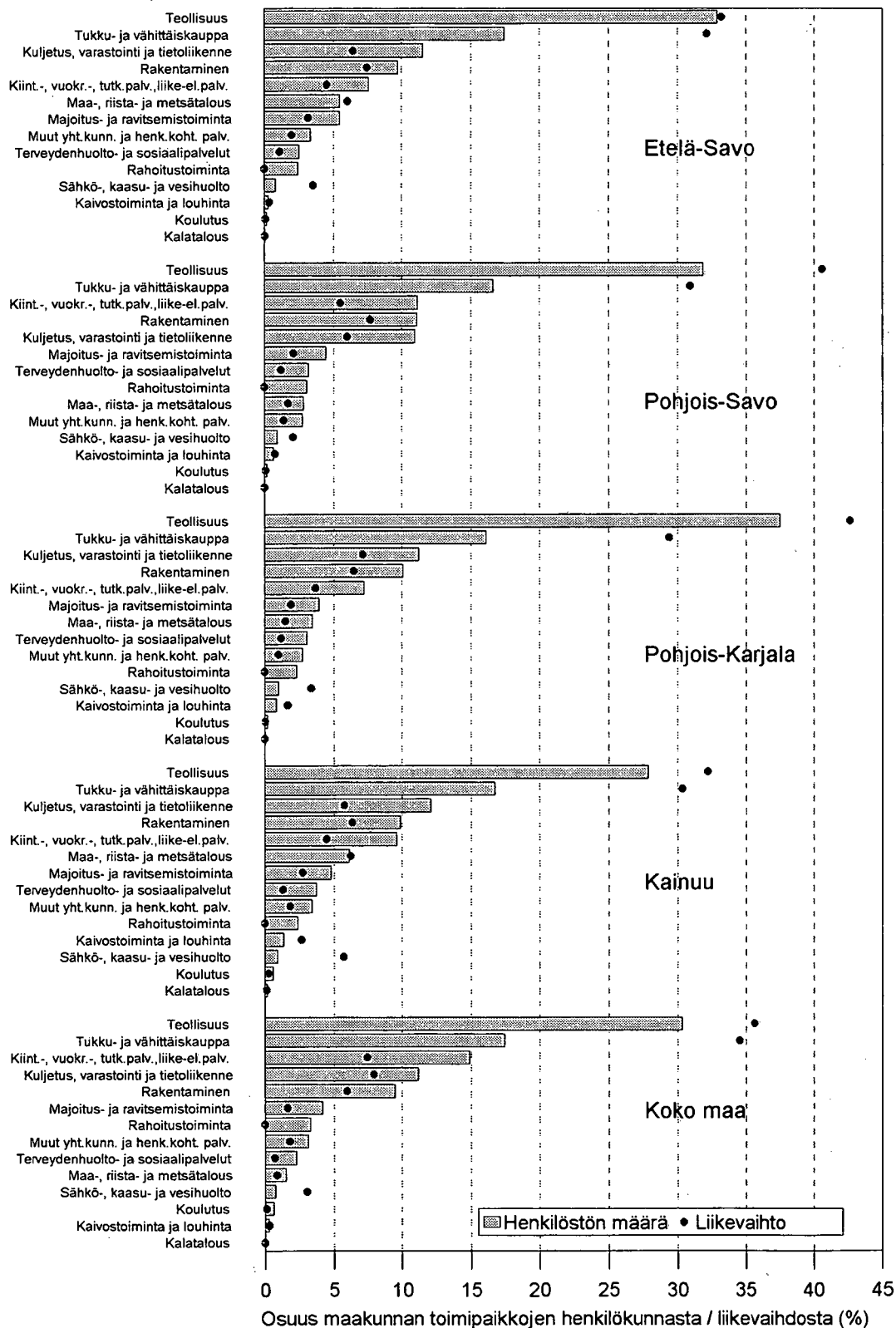
Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin tarkistamattoman rekisteritiedon mukaan tammikuussa 2005 koko Suomessa oli 321 647 yritysten toimipaikkaa. Tämä luku ei ole vertailukelpoinen aiemmissa julkaisuissa olleiden tietojen kanssa, koska aiempi aineisto on käsittänyt arvonlisäverovelvollisten ja/tai työnantajana toimivien yritysten ja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen toimipaikat. Toimialan N (Terveystieteiden ja sosiaalipalvelut) osalta mukana ovat olleet käytännössä työnantajana toimivat yritykset ja yhteisöt, koska arvonlisäveroa ei pääsääntöisesti suoriteta sosiaali- ja terveysalan palveluiden myynnistä. Nykyisissä tiedoissa toimiala N on laajennettu koskemaan kaikkia verohallinnon ennakkoperintärekisterissä olevia yrityksiä ja voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä. Laajennuksen myötä mukaan on saatu toimialaryhmästä aiemmin puuttuneet yksityisyrittäjät.

Toimipaikkojen lukumäärän muutos toimialoittain maakunnittain 2002 - 2003

Kuva 18.4. Toimipaikkojen lukumäärän muutos toimialoittain maakunnittain 2002–2003.

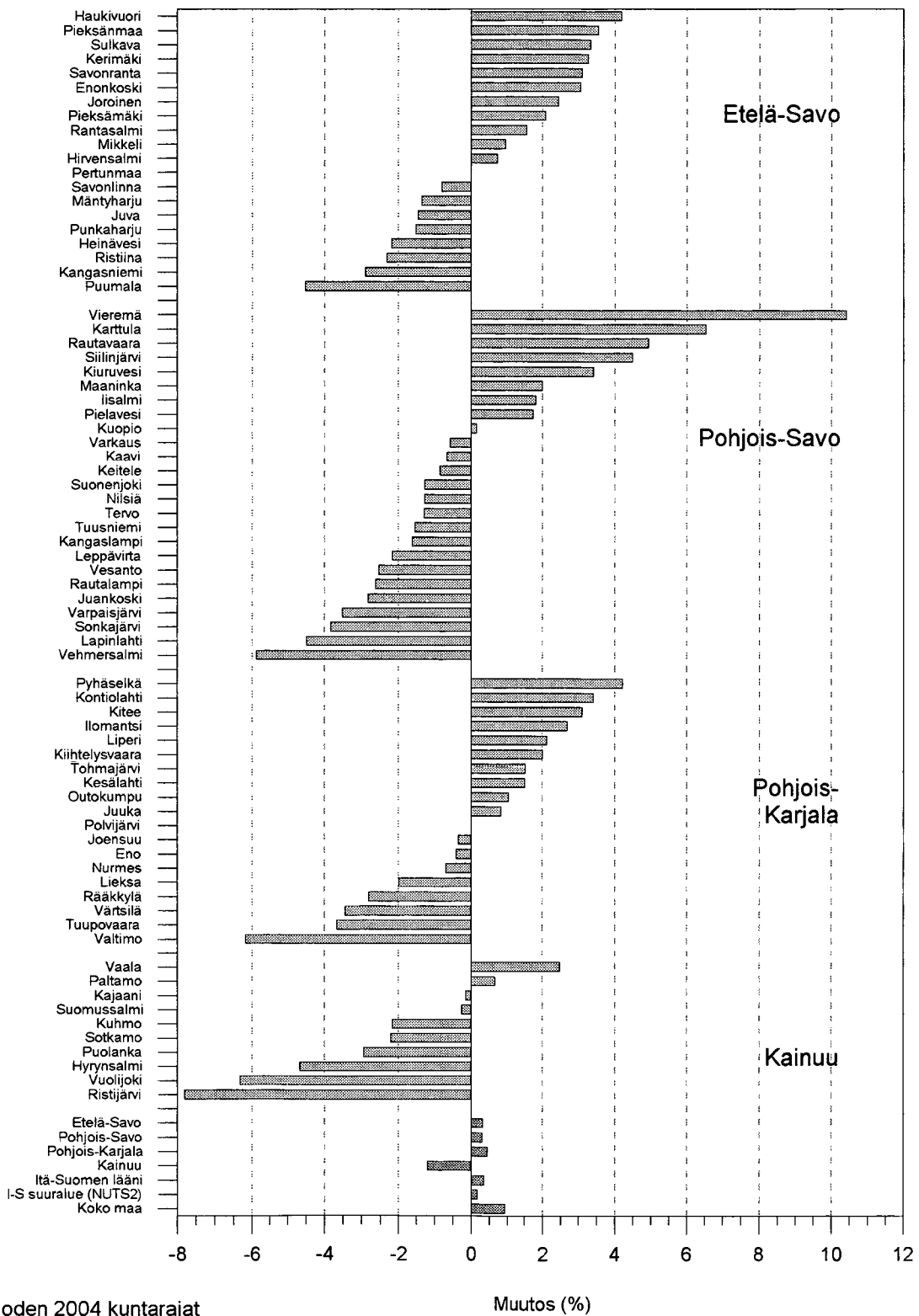
Toimipaikkojen henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain maakunnittain 2003

Lähde: Tilastokeskus/StatFin

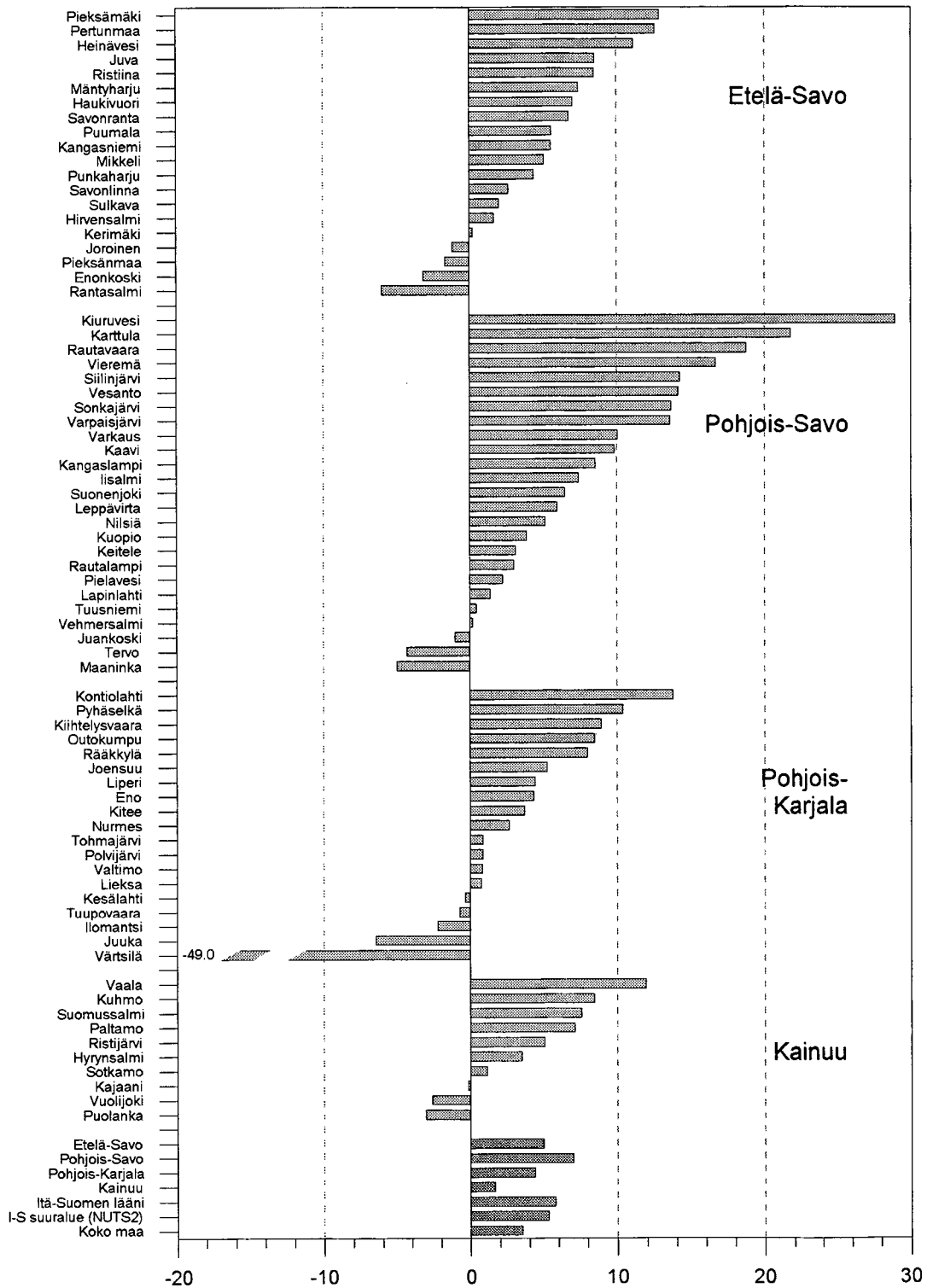
Kuva 18.5. Toimipaikkojen henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain maakunnittain 2003.

Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 2002 - 2003

Kuva 18.6. Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 2002–2003.

Toimipaikkojen liikevaihdon muutos kunnittain 2002 - 2003

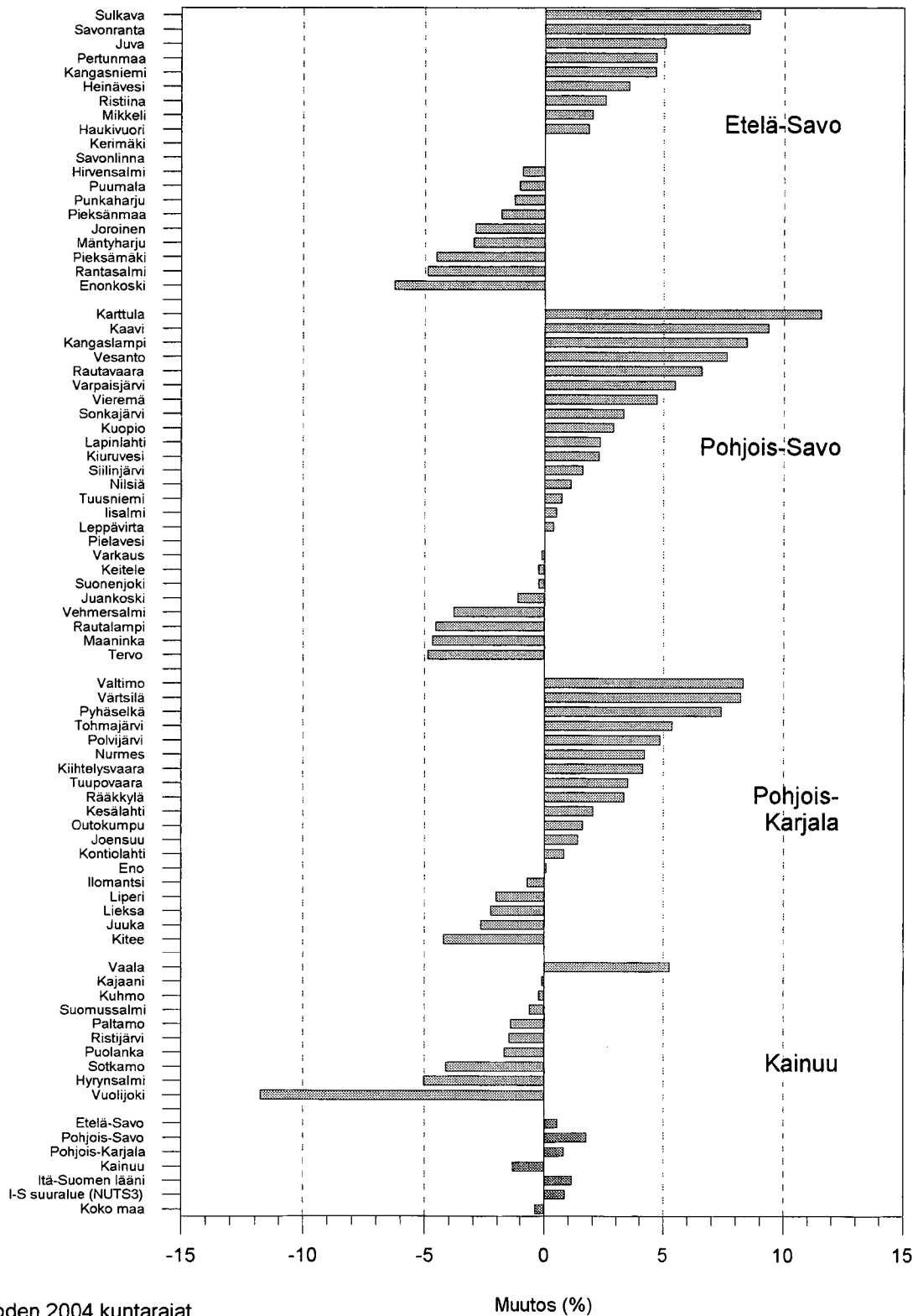

Vuoden 2004 kuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Yritystilastot

Kuva 18.7. Toimipaikkojen liikevaihdon muutos kunnittain 2002–2003.

Toimipaikkojen henkilöstön muutos kunnittain 2002 - 2003

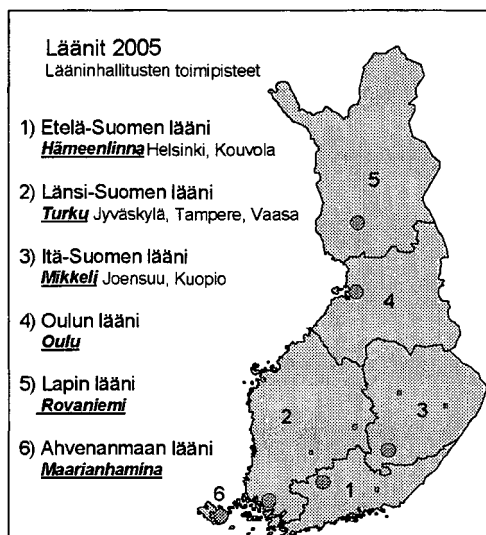
Vuoden 2004 kuntarajat

Lähde: Tilastokeskus/Yritystilastot

Kuva 18.8. Toimipaikkojen henkilöstön muutos kunnittain 2002–2003.

LÄÄNIT

Suomessa on kuusi lääniä. *Etelä-Suomen* lääni käsittää kuusi maakuntaa, ja niissä on yhteensä 86 kuntaa vuonna 2005. *Länsi-Suomen* lääniin kuuluu yhteensä 199 kuntaa ja seitsemän maakuntaa. *Itä-Suomen* lääni muodostuu kolmesta maakunnasta ja 59 kunnasta. *Oulun* läänissä on kaksi maakuntaa ja 50 kuntaa. *Lapin* läänissä on 22 ja *Ahvenanmaalla* 16 kuntaa.

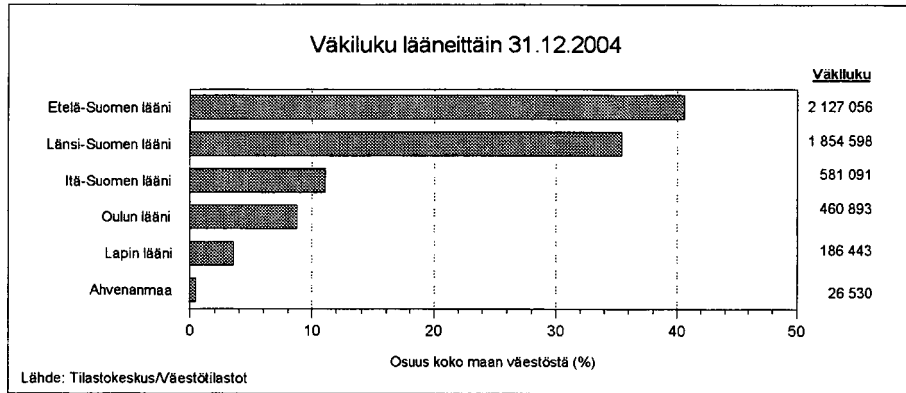

Taulukko 1. Perustietoja lääneistä.

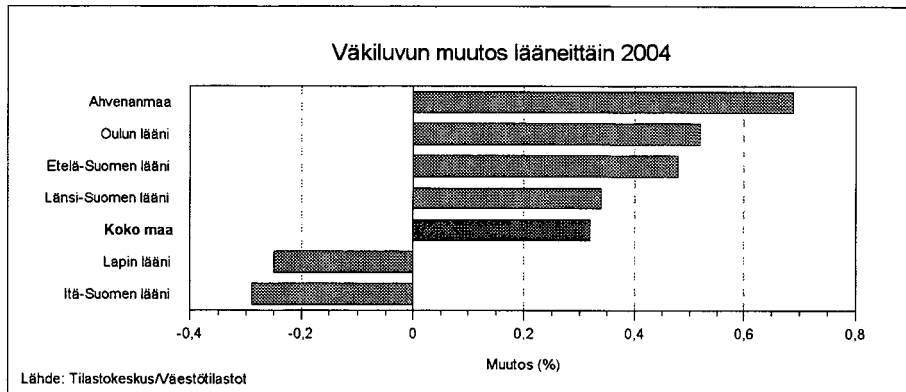
Kuva B1. Läät 2005.

	Etelä-Suomen lääni	Länsi-Suomen lääni	Itä-Suomen lääni	Oulun lääni	Lapin lääni	Ahvenanmaa
Väkiluku 31.12.2004	2127056	1854598	581091	460893	186443	26530
Alle 15-vuotiaat 2004	373570	317918	94376	92249	31738	4709
15 - 64-vuotiaat 2004	1452278	1217982	377917	302427	123097	17410
Yli 64-vuotiaat 2004	301208	318698	108798	66217	31608	4411
Ulkomaan kansalaiset 2004	65500	29142	5772	4447	1965	1520
Syntyneet 2004*	24240	19909	5389	6084	1800	279
Kuolleet 2004*	17796	17548	6310	3834	1751	260
Asunnot 2003	1059114	924737	297802	213149	95865	13242
Rakennusluvut asunnoille kpl 2004*	15114	12361	2503	3948	935	52
Työlliset 2003*	989996	784116	223998	181664	70227	13140
Maa-, riista-, metsä- ja kalatalouden työlliset 2003*	17825	41230	18797	11214	3984	537
Majoitus- ja ravitsemispalveluiden työlliset 2003*	34668	20597	6569	4781	3170	435
Teollisuuden työlliset 2003*	156325	177911	37618	33575	9620	1142
Rakentamisen työlliset 2003*	56360	46643	13044	12006	4427	907
Kaupan työlliset 2003*	139650	86689	23226	18445	7044	1385
Toimipaikat 2003	108290	92936	25360	18366	9051	1815
Majoitus- ja ravitsemistoiminnan toimipaikat 2003	5514	4629	1450	1034	726	171
Teollisuuden toimipaikat 2003	9376	12056	2834	1799	828	169
Kaupan toimipaikat 2003	24630	20533	5504	3943	1813	379
Veronalaiset tulot 2003 € / asukas	19168	15879	14490	14688	14732	21368
Valtionosuudet talousarvioissa 2005 € / as.	524	1120	1324	1249	1355	844
Verotulot talousarvioissa 2005 € / as.	3120	2504	2279	2392	2447	2731
Vuosikate talousarviossa 2005 € / as.	249	110	82	113	-14	319
Yöpymiset majoitusliikkeissä 2004*	5543088	4934352	1916420	1920104	1927980	459853
Aluetilinpidon arvonlisäys 2003* € / as.	28273	21323	17863	21332	19251	32668
Poliisin tietoon tulleet rikokset 2004	339965	255946	89979	67000	27889	3270
Teollisuustuotannon jalostusarvo 2003 1000 € / as.	6013	6877	4025	6613	4760	2903
Henkilöautot 2004 lkm / 1000 as.	431	470	449	433	444	572
Kuntien lkm 2005	86	199	59	50	22	16

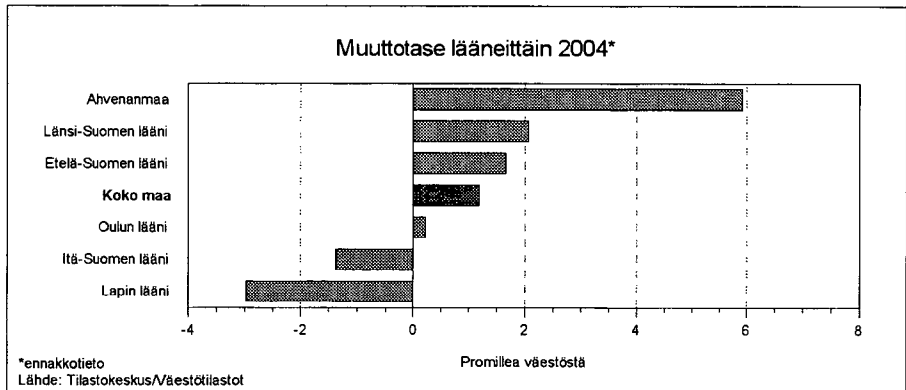
*ennakkotieto

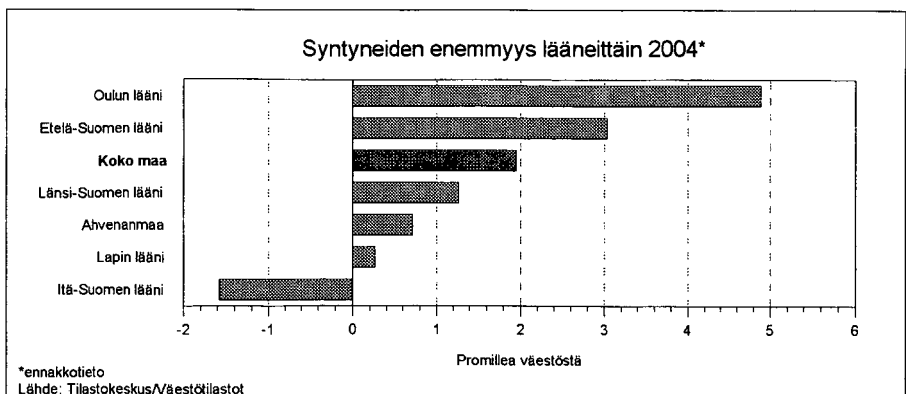
Kuva B2. Väkiluku lääneittäin 31.12.2004.

Kuva B3. Väkiluvun muutos lääneittäin 2004.

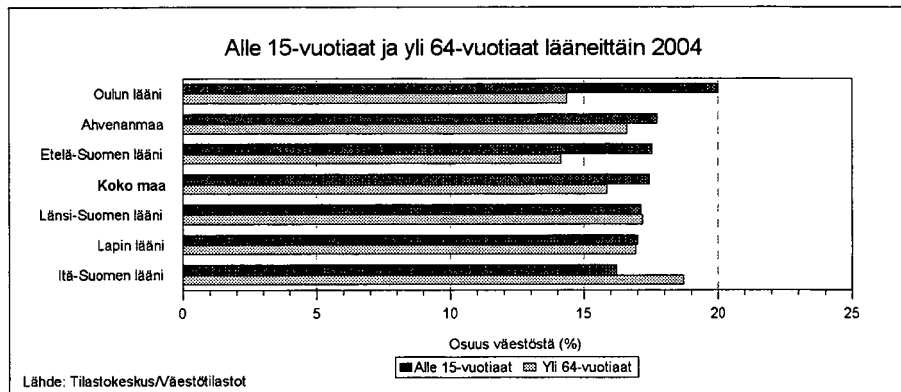

Kuva B4. Muuttotase lääneittäin 2004.

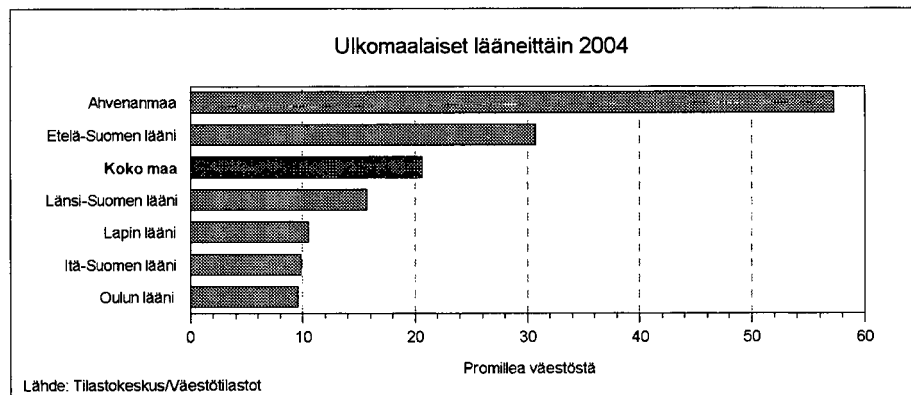

Kuva B5. Syntyneiden enemmitys lääneittäin 2004.

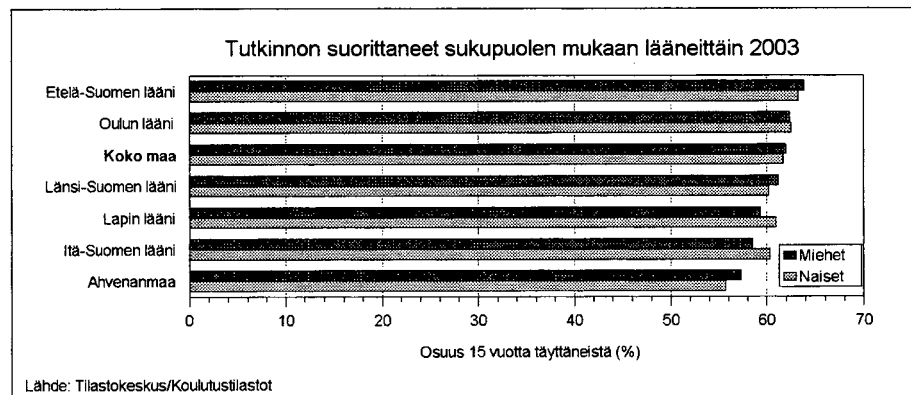

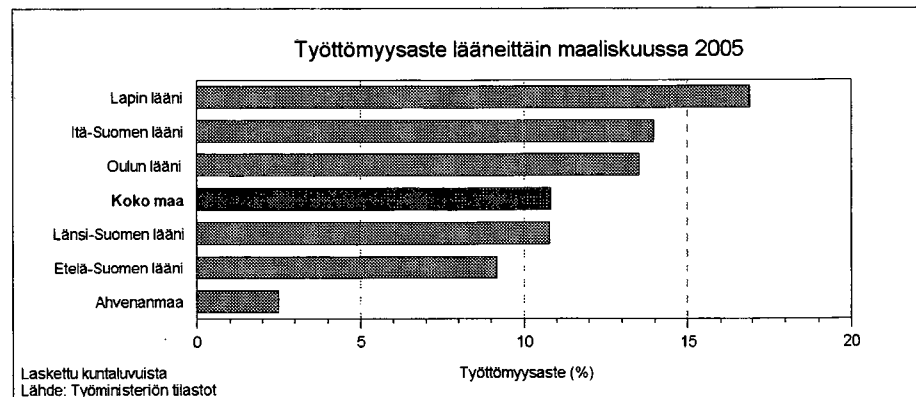
Kuva B6. Alle 15-vuotiaat ja yli 64-vuotiaat lääneittäin 2004.

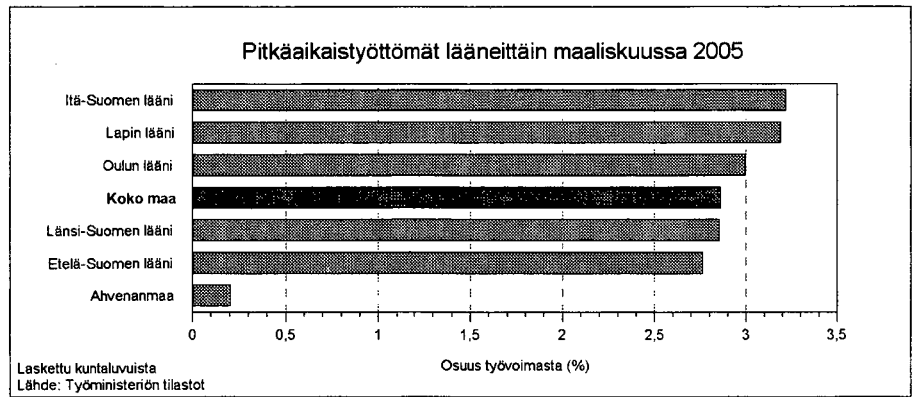
Kuva B7. Ulkomaalaiset lääneittäin 2004.

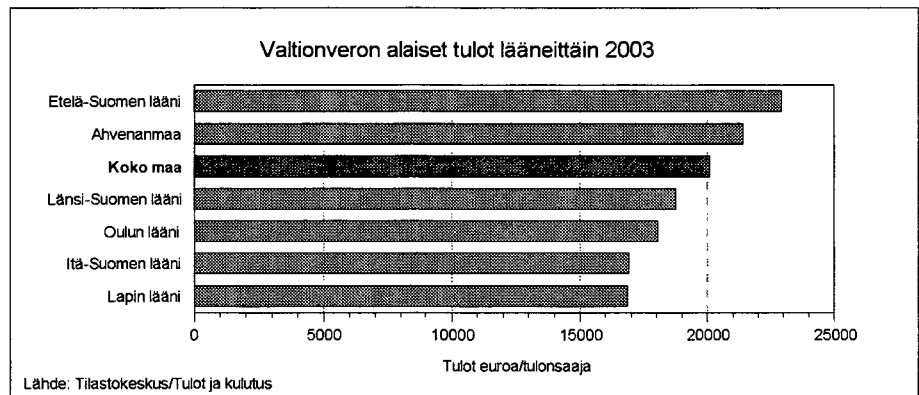
Kuva B8. Tutkinnon suorittaneet sukupuolen mukaan lääneittäin 2003.

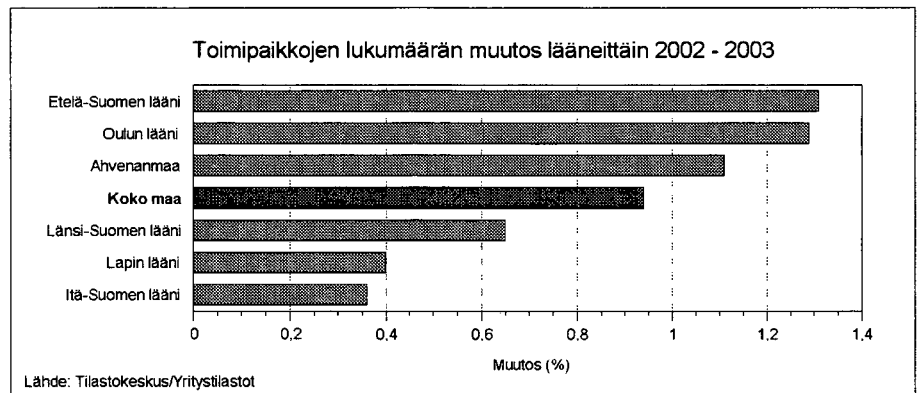
Kuva B9. Työttömyysaste lääneittäin maaliskuussa 2005.

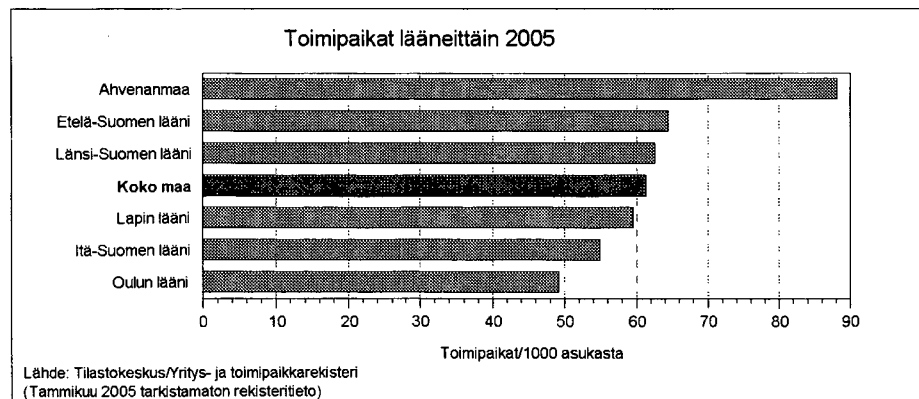
Kuva B10. Pitkäaikaistyöttömät lääneittäin maaliskuussa 2005.

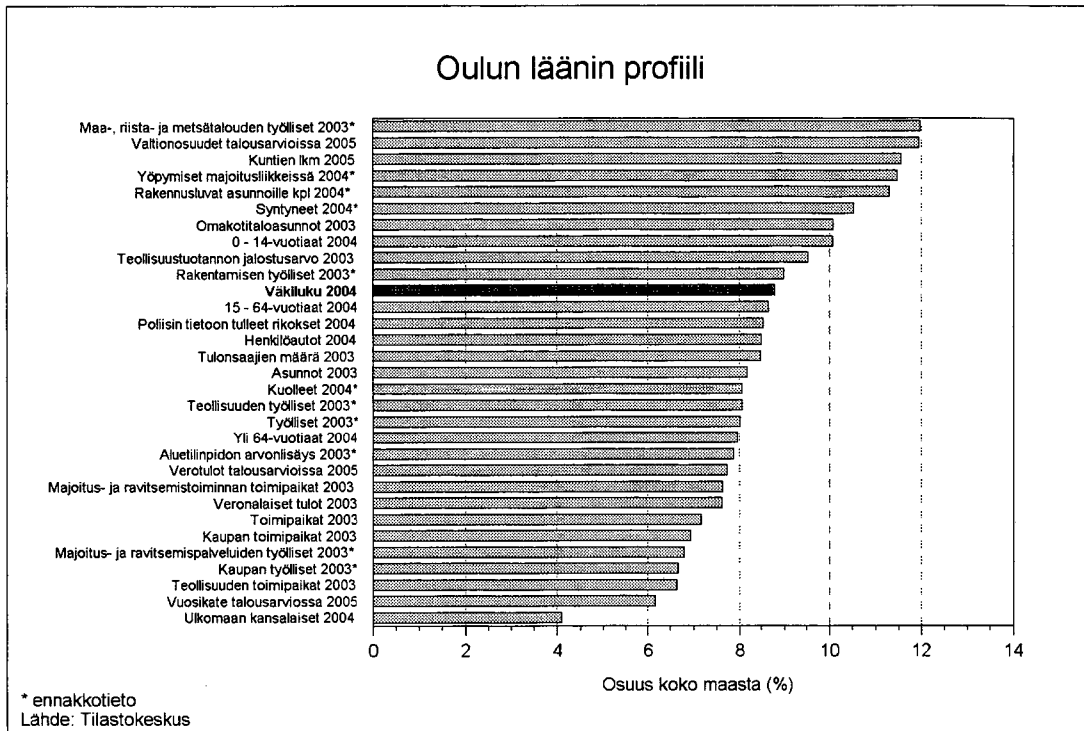
Kuva B11. Valtionveron alaiset tulot lääneittäin 2003.

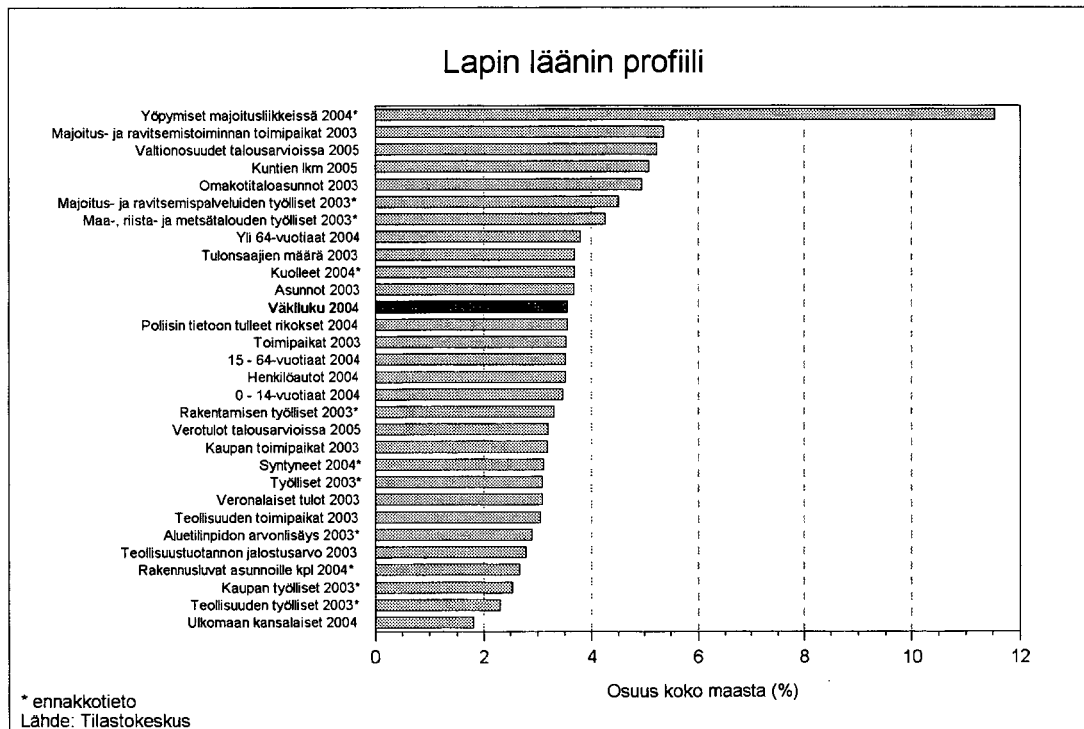
Kuva B12. Toimipaikkojen lukumäärän muutos lääneittäin 2002–2003.

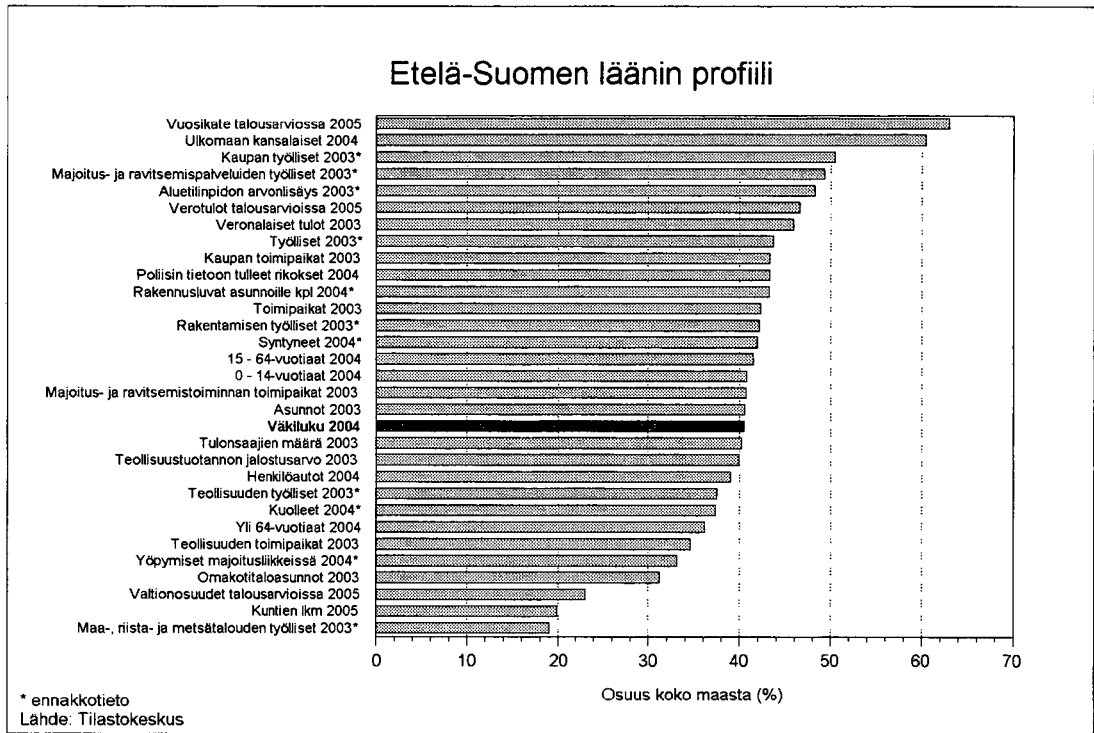
Kuva B13. Toimipaikat lääneittäin 2005.

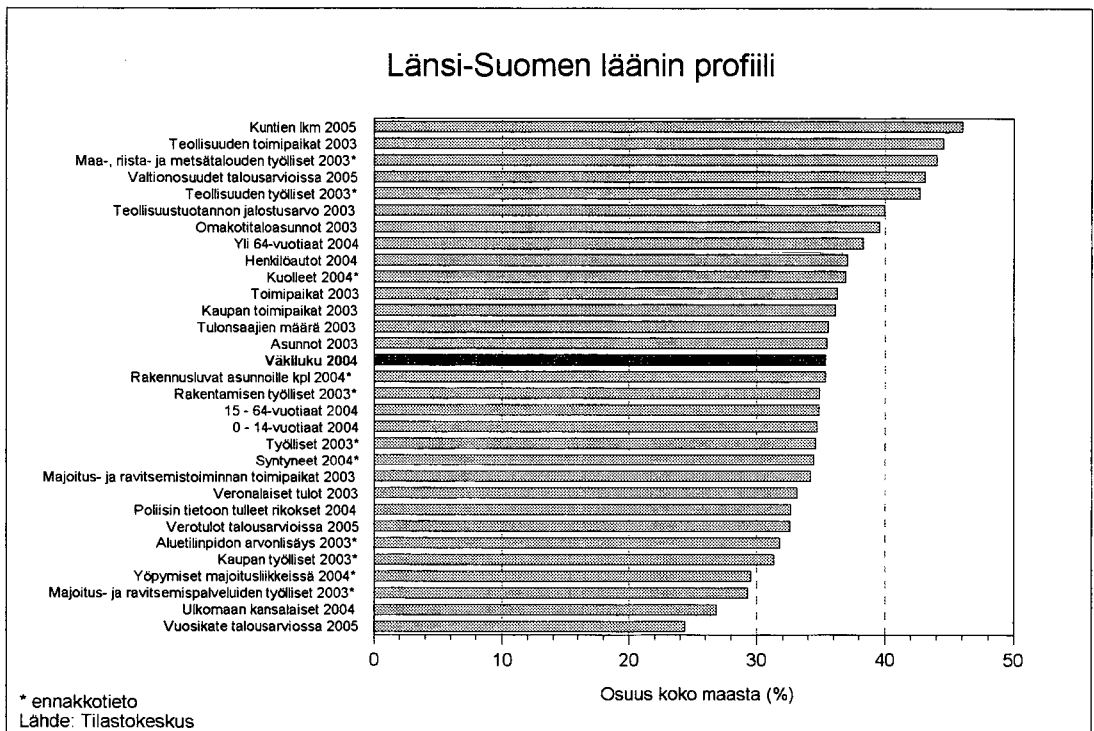
Kuva B14. Oulun läänin profiili.

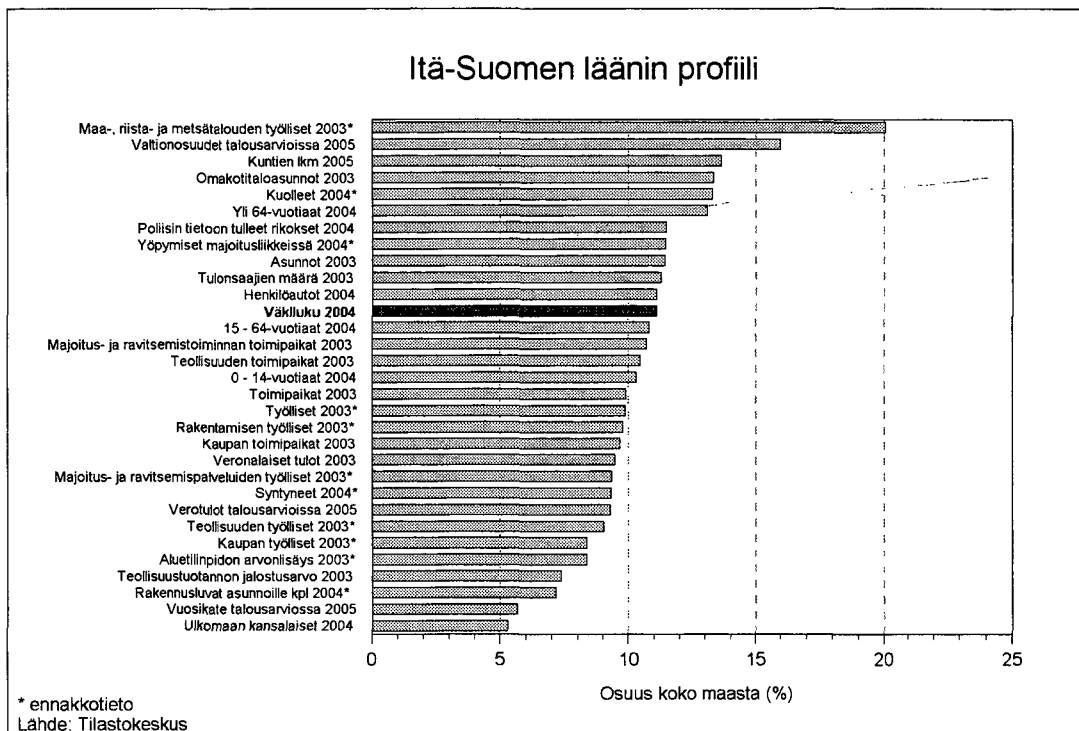
Kuva B15. Lapin läänin profiili.

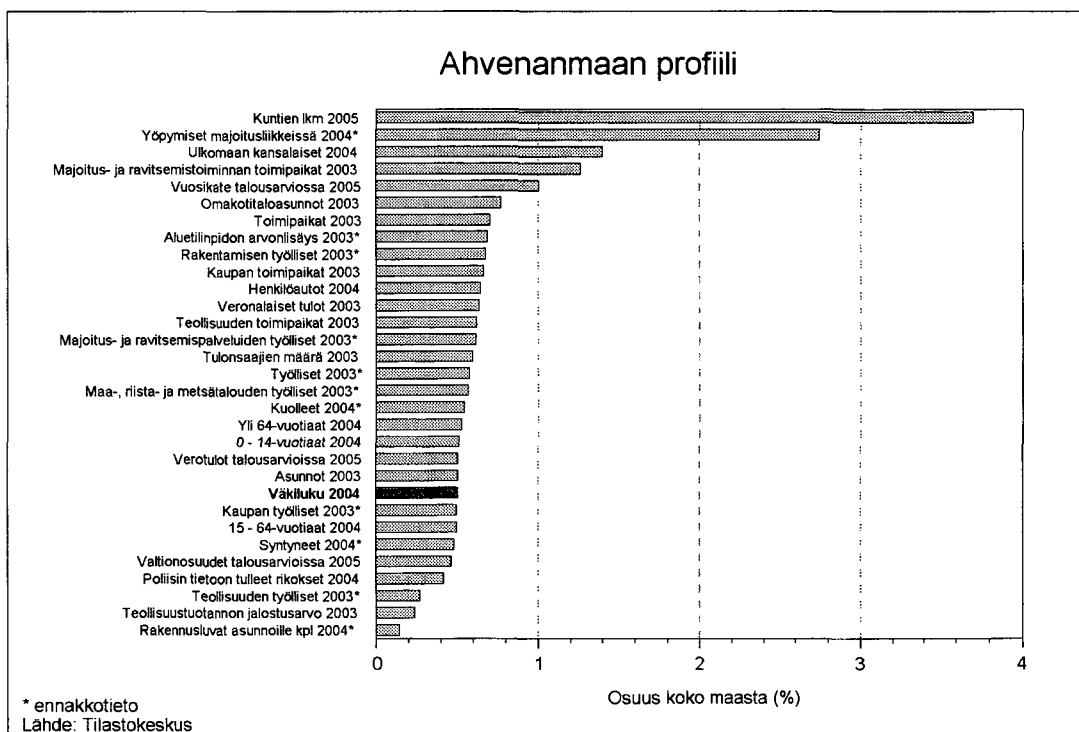
Kuva B16. Etelä-Suomen läänin profiili.

Kuva B17. Länsi-Suomen läänin profiili.

Kuva B18. Itä-Suomen läänin profiili.

Kuva B19. Ahvenanmaan profiili.

Aluemuutokset 1.1.2005

Kunnat:

- Parikkala (580), Saari (728) ja Uukuniemi (891) yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Parikkala, ja sen kunnanumero on 580.
- Joensuu (167), Kiihtelysvaara (251) ja Tuupovaara (856) yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Joensuu, ja sen kunnanumero on 167.
- Kangasala (211) ja Sahalahti (730) yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Kangasala, ja sen kunnanumero on 211.
- Karinainen (219) ja Pöytyä (636) yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Pöytyä, ja sen kunnanumero on 636.
- Kangaslampi (212) ja Varkaus (915) yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Varkaus, ja sen kunnanumero on 915.
- Kullaa (293) ja Ulvila (886) yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Ulvila, ja sen kunnanumero on 886.
- Kuopio (297) ja Vehmersalmi (919) yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Kuopio, ja sen kunnanumero on 297.
- Loimaa (430) ja Loimaan kunta (431) yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Loimaa, ja sen kunnanumero on 430.
- Peräseinäjoki (589) ja Seinäjoki (743) yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Seinäjoki, ja sen kunnanumero on 743.
- Tohmajärvi (848) ja Värtsilä (943) yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Tohmajärvi, ja sen kunnanumero on 848.

Maakunnat:

- Punkalaidun (619) siirtyi Satakunnan maakunnasta (04) Pirkanmaan maakuntaan (06). Muutos huomioidaan kansallisella tasolla tuotettavissa tilastoissa.

Seutukunnat:

- Mynämäki (503) siirtyi Vakka-Suomen seutukunnasta (024) Turun seutukuntaan (023).
- Punkalaidun (619) siirtyi Porin seutukunnasta (043) Lounais-Pirkanmaan seutukuntaan (068).
- Kärkikuntien seutukunta (094) lakkautettiin, jolloin Parikkalan kunta (580) siirtyi Imatran seutukuntaan (093).
- Outokummun seutukunta (121) lakkautettiin, jolloin Outokummun (309) ja Polvijärven (607) kunnat siirtyivät Joensuun seutukuntaan (122).
- Ilomantsin seutukunta (123) lakkautettiin, jolloin Ilomantsin kunta (146) siirtyi Joensuun seutukuntaan (122).
- Pohjoisten seinänaapurien seutukunnan (142) nimi muuttui Seinäjoen seutukunnaksi (142). Huom! Muutos tapahtunut jo 1.1.2004.

Työ- ja elinkeinokeskukset:

- Punkalaidun (616) siirtyi Satakunnan TE-keskuksesta (03) Pirkanmaan TE-keskukseen (05).

Kuntamuoto:

- Joutsenon (173) kuntamuoto muuttui kaupungiksi.

Tilastollinen kuntaryhmitys:

- Loimaan (430) kuntaryhmitys muuttui Kaupunkimaisesta kunnasta (1) Taajaan asutuksi kunnaksi (2).
- Ulvilan (886) kuntaryhmitys muuttui Kaupunkimaisesta kunnasta (1) Taajaan asutuksi kunnaksi (2).

Lisää tietoa toimialamuutoksista: www.tilastokeskus.fi/luokitukset**Keskeiset toimialamuutokset**

Toimialaluokitus 1995

Toimialaluokitus 2002

Koodi	Luokan nimi	Koodi	Luokan nimi
Jakautuneet toimialat			
01110	Viljakasvien ja muiden viljelykasvien viljely	01111	Viljakasvien sekä palko- ja öljykasvien viljely
		01112	Muiden viljelykasvien viljely
01210	Nautakarjan hoito	01211	Lypsykarjatalous
		01212	Lihakarjan kasvatus
		01213	Muu nautakarjatalous
01300	Yhdistetty kasvinviljely ja kotieläintalous	01301	Yhdistetty kasvinviljely ja kotieläintalous
		01302	Yhdistetty kasvinviljely ja muu kotieläintalous
29400	Työstökoneiden valmistus	29410	Voimakäyttöisten käsityökalujen valmistus
		29420	Muiden metallin työstökoneiden valmistus
		29430	Muualle luokittelemattomien muiden työstökoneiden valmistus
33100	Lääkintäkojeiden, kirurgisten kojeiden sekä ortopediavälineiden valmistus	33101	Lääkintäkojeiden, kirurgisten kojeiden sekä ortopediavälineiden valmistus
		33102	Hammaspoteesien valmistus
51659	Muualla mainitseamattomien koneiden ja tarvikkeiden tukkukauppa	51871	Teollisuudessa käytettävien koneiden tukkukauppa
		51879	Muualla mainitseamattomien koneiden ja laitteiden tukkukauppa
55400	Kahvi-, olut- ja drinkkibaarit	55401	Olut- ja drinkkibaarit
		55402	Kahvilat ja kahvibaarit
63300	Matkatoimistot ja muu matkailua palveleva toiminta	63301	Matkatoimistot
		63302	Muu matkailua palveleva toiminta
72200	Ohjelmistojen suunnittelu, valmistus ja konsultointi	72210	Ohjelmistojen kustantaminen
		72220	Muu ohjelmistojen suunnittelu, valmistus ja konsultointi
72400	Tietopankkitoiminta	72401	Tietokantapalvelut
		72402	Tietoverkkopalvelut
		64204	Internet-yhteyksien tarjoaminen
85110	Sairaalapalvelut	85111	Varsinaiset sairaalapalvelut
		85112	Kuntoutuslaitokset ja sairauskodit
85142	Laboratorio- ja röntgentutkimukset	85142	Laboratoriotutkimukset
		85143	Kuvantamistutkimukset
93010	Pesulatoiminta	93011	Pesulapalvelut yrityksille
		93012	Pesulapalvelut kotitalouksille

Eriytyneet toimialat

51389	Muualla mainitseamaton elintarvikkeiden tukkukauppa	51362	Leipomotuotteiden tukkukauppa
		51383	Lemmikkieläinten ruokien tukkukauppa
51533	Metalli- ja kivinäistä tuotteiden tukkukauppa	51534	Kylpyhuonekalusteiden ja -tarvikkeiden tukkukauppa
52442	Muu sisustustarvikkeiden vähittäiskauppa	52489	Mattojen vähittäiskauppa
52469	Muu rauta- ja rakennusalan vähittäiskauppa	52463	Keittiö- ja saniteettitilojen kalusteiden vähittäiskauppa
		52464	Lukkoseppä- ja avainliikkeet
60240	Tieliikenteen tavarankuljetus	60241	Tieliikenteen tavarankuljetus
		60242	Muuttokuljetus
74300	Tekninen testaus ja analysointi	74301	Tekninen testaus ja analysointi
		74302	Autokatsastus
85329	Muu sosiaalitoiminta	85325	Neuvolat

Yhdistyneet toimialat

02011	Metsän uudistaminen	02011	Metsän kasvatus
02012	Metsänhoito		
23201	Öljyn jalostus	23200	Öljytuotteiden valmistus
23209	Voiteluaineiden ja muiden öljytuotteiden valmistus		
27100	Raudan ja teräksen sekä rautaseosten muu valmistus (ei ECSC-tuotteet)	27100	Raudan, teräksen ja rautaseosten valmistus
27350	Raudan, teräksen ja rautaseosten valmistus (ECSC-tuotteet)		
40131	Teollisuuden omatarpeinen sähkön tuotanto vesivoimalla	40115	Teollisuutta palveleva sähkön ja lämmön yhteistuotanto
40132	Teollisuuden omatarpeinen sähkön tuotanto lämpövoimalla mukaan lukien yhteistuotantolämpö		
40139	Teollisuuden omatarpeinen sähkön tuotanto muulla tavalla		
55110	Hotellit, joissa on ravintola	55100	Hotellit
55120	Hotellit, joissa ei ole ravintolaa		
85311	Lasten ja nuorten huoltolaitokset	85311	Lasten ja nuorten laitokset
85317	Perhehoito		

Toimialaluokitus 1995

Toimialaluokitus 2002

Koodi Luokan nimi Koodi Luokan nimi

Siirtyneet toiminnot

Sähköisessä muodossa tapahtuva kustantaminen silloin, kun yritys ei harjoita perinteistä kustannustoimintaa.	221	Kustantaminen	72210	Ohjelmistojen kustantaminen
Äänitysstudiot	22140	Äänitallenteiden kustantaminen	92110	Elokuvien ja videoiden tuotanto
Autohajittamat	37100	Metallijätteiden ja -romun kierrätys	51570	Jätteiden ja romun tukkukauppa
Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistus	45110	Raivaus, purku ja pohjarakentaminen	90032	Maaperän ja vesistöjen kunnostus
Turkishuutokappiaat	51110	Maatalousraaka-aineiden, teuraseläinten, tekstiiliraaka-aineiden sekä puolivalmisteiden agentuuritoiminta	51160	Tekstiilien, vaatteiden, jalkineiden ja nahkavalmisteen agentuuritoiminta
Kosmetiikan ja lääkkeiden sekä polkupyörien välityskauppa	51150	Huonekalujen, kotitaloustarvikkeiden ja rautakauppatavaroiden agentuuritoiminta	51189	Muualla mainitseamaton erikoistunut agentuuritoiminta
Telemarkkinointi	51150	Huonekalujen, kotitaloustarvikkeiden ja rautakauppatavaroiden agentuuritoiminta	74860	Puhelinpalvelukeskusten toiminta
Huutokaupat kotitalouksille	51190	Yleisagentuuritoiminta	52630	Muu vähittäiskauppa muualla kuin myymälöissä
Yksityiset huutokauppiat	51190	Yleisagentuuritoiminta	74873	Messujen ja kongressien järjestäminen
Autojen hinaus	63219	Muualla mainitseamaton maaliikennettä palveleva toiminta	50201	Moottorijoneuvojen huolto ja korjaus
Panttilainamat	67130	Muu rahoitusta ja sijoitusta palveleva toiminta	65220	Muu luotonanto

Kuvaluettelo

- Kuva 1.1. Läänit ja maakunnat 2005.
 Kuva 1.2. Taajama-aste kunnittain 2004.
 Kuva 1.3. Itä-Suomen kunnat ja maakunnat 2005.
 Kuva 1.4. Seutukunnat Itä-Suomessa 2005.
 Kuva 2.1. Väkiluku Suomessa 1850–2004.
 Kuva 2.2. Väkiluvun kehitys maakunnittain 1985–2004 (1985=100).
 Kuva 2.3. Väkiluku kunnittain 31.12.2004.
 Kuva 2.4. Väkiluvun muutos kunnittain 2004.
 Kuva 2.5. Väkiluvun muutos kunnittain 2000–2004.
 Kuva 2.6. Väkiluvun muutos kunnittain 2004.
 Kuva 2.7. Väkiluvun muutos maakunnittain tilastollisen kuntaryhmän mukaan 2000–2004.
 Kuva 2.8. Väkiluvun muutos maakunnittain tilastollisen kuntaryhmän mukaan 2004.
 Kuva 2.9. Syntyneiden enemmisyys kunnittain 2001–2004.
 Kuva 2.10. Syntyneiden enemmisyys kunnittain 2001–2004.
 Kuva 2.11. Muuttotase kunnittain 2001–2004.
 Kuva 2.12. Muuttotase kunnittain 2001–2004.
 Kuva 2.13. Muuttovoittoa saaneet kunnat Itä-Suomessa 1975–2004.
 Kuva 2.14. Maahan- ja maastamuutto, nettomaahanmuutto koko maassa 1971–2004.
 Kuva 2.15. Väestömuutokset maakunnittain 1980–2004.
 Kuva 2.16. Väestöennuste maakunnittain vuoteen 2040.
 Kuva 2.17. Väestöennuste kunnittain vuoteen 2020.
 Kuva 2.18. Väestöennuste kunnittain vuoteen 2010.
 Kuva 2.19. Sukupuolirakenne kunnittain 2004.
 Kuva 2.20. Alle 7-vuotiaat kunnittain 2004.
 Kuva 2.21. 15–64-vuotiaat kunnittain 2004.
 Kuva 2.22. Yli 64-vuotiaat kunnittain 2004.
 Kuva 2.23. Yli 64- ja alle 15-vuotiaat kunnittain 2004.
 Kuva 2.24. Väestön ikä- ja sukupuolirakenne maakunnittain 2004.
 Kuva 2.25. Väestön keski-ikä kunnittain 2004.
 Kuva 2.26. Väestön keski-ikä muutos kunnittain 2000–2004.
 Kuva 2.27. Väestön keski-ikä muutos kunnittain 1980–2004.
 Kuva 2.28. Suurimmat ulkomaalaisryhmät maakunnittain 2004.
 Kuva 2.29. Ulkomaan kansalaiset maakunnittain 1990–2004.
 Kuva 2.30. Ulkomaan kansalaiset kunnittain 2004.
 Kuva 3.1. Asuntokanta rakennusvuoden mukaan maakunnittain 2003.
 Kuva 3.2. Asuntokanta talotyyppin mukaan maakunnittain 2003.
 Kuva 3.3. Vanhojen asunto-osakehuoneistojen hinnat neljännesvuosittain alueittain 2000–2005.
 Kuva 3.4. Asuntojen hinnat kunnittain 2004.
 Kuva 3.5. Asunnottomat maakunnittain 1993–2004.
 Kuva 3.6. Ei vakinaisessa asuinkäytössä olevat asunnot kunnittain 2003.
 Kuva 3.7. Vuokra-asuminen kunnittain 2003.
 Kuva 3.8. Omistusasuminen kunnittain 2003.
 Kuva 3.9. Vakinaisesti asutut asunnot hallintaperusteen ja talotyyppin mukaan koko maassa 2003.
 Kuva 3.10. Kesämökit koko maassa 1990–2003.
 Kuva 3.11. Kesämökit rakennusvuoden mukaan maakunnittain 2003.
 Kuva 3.12. Kesämökit maakunnittain 1970–2003.
 Kuva 3.13. Kesämökit kunnittain 2003.
 Kuva 4.1. Sähkön tuotanto ja kulutus maakunnittain 1970–2003.
 Kuva 4.2. Sähkön tuotanto ja kulutus maakunnittain 2000–2003.
 Kuva 4.3. Sähkön kulutus eri käyttäjäryhmissä maakunnittain 2003.
 Kuva 4.4. Jalostuksen sähkön kulutus kunnittain 2003.
 Kuva 4.5. Yksityinen sähkön kulutus kunnittain 2003.
 Kuva 4.6. Maatalouden sähkön kulutus kunnittain 2003.
 Kuva 4.7. Sähkön kokonaiskulutus kunnittain 2003.
 Kuva 5.1. Aluetilipidon arvonlisäys asukasta kohti suuralueittain, 1996–2003, indeksi EU 25=100.
 Kuva 5.2. Aluetilipidon arvonlisäys asukasta kohti suuralueittain 2003.
 Kuva 5.3. Aluetilipidon arvonlisäys asukasta kohti maakunnittain 1990–2003, koko maa=100.
 Kuva 5.4. Aluetilipidon arvonlisäys asukasta kohti maakunnittain 1996–2003.
 Kuva 5.5. Aluetilipidon arvonlisäys asukasta kohti maakunnittain 1996–2003, vuosi 1996=100.
 Kuva 5.6. Aluetilipidon arvonlisäys maakunnittain 2003, toimialojen osuudet.
 Kuva 6.1. Perusasteen jälkeisiä tutkintoja suorittanut väestö koulutusasteen ja sukupuolen mukaan maakunnittain 2003.
 Kuva 6.2. Koulutustaso maakunnittain 1998–2003.
 Kuva 6.3. Tutkinnon suorittaneet kunnittain 2003.
 Kuva 6.4. Tutkinnon suorittaneet sukupuolen mukaan kunnittain 2003.
 Kuva 6.5. Koulutustaso sukupuolen mukaan kunnittain 2003.
 Kuva 6.6. Koulutusalan työpaikat sukupuolen mukaan kunnittain 2003.
 Kuva 7.1. Tuloveroprosentit Suomen kunnissa 2005.
 Kuva 7.2. Tuloveroprosentti kunnittain 2005.
 Kuva 7.3. Verotulot kuntien talousarviossa maakunnittain 2005.
 Kuva 7.4. Verotulot kuntien talousarviossa 2005.
 Kuva 7.5. Verotulot kuntien talousarviossa 2005.
 Kuva 7.6. Valtionosuudet kuntien talousarviossa 2005.
 Kuva 7.7. Valtionosuudet kuntien talousarviossa 2005.

- Kuva 7.8. Vuosikate kuntien talousarviossa 2005.
- Kuva 7.9. Vuosikate kuntien talousarviossa 2005.
- Kuva 7.10. Toimintakate kuntien talousarviossa 2005.
- Kuva 7.11. Toimintakate kuntien talousarviossa 2005.
- Kuva 8.1. Henkilöautojen ensirekisteröinnit koko maassa 1990–2004.
- Kuva 8.2. Henkilöautot kunnittain 2004.
- Kuva 8.3. Tieliikenteessä kuolleet koko maassa 1970–2004.
- Kuva 8.4. Tieliikenteessä kuolleet maakunnittain 1995–2004.
- Kuva 8.5. Tieliikenteessä kuolleet tienkäyttäjryhmittäin koko maassa 1980–2004.
- Kuva 8.6. Kotimaan lentoliikenne Itä-Suomen suurimmilla asemilla 1986–2003.
- Kuva 8.7. Saapuneet vieraat ja yöpymisvuorokaudet koko maassa 1993–2004.
- Kuva 8.8. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikat kunnittain 2005.
- Kuva 8.9. Hotellien huonekapasiteetin käyttö alueittain 1987–2004.
- Kuva 8.10. Yöpymisvuorokaudet maakunnittain 1997–2004.
- Kuva 8.11. Majoituskapasiteetti maakunnittain 1994–2004.
- Kuva 8.12. Yöpymisvuorokaudet asuinmaan mukaan maakunnittain 2004.
- Kuva 8.13. Yöpymiset hotelleissa matkan tarkoituksen mukaan maakunnittain 2004.
- Kuva 9.1. Maatilat koko maassa 1984–2002.
- Kuva 9.2. Alkutuotannon työllistyvyys koko maassa 1990–2003.
- Kuva 9.3. Alkutuotannon työllistyvyys kunnittain 2003.
- Kuva 9.4. Alkutuotannon työllistyvyys kunnittain 2003.
- Kuva 9.5. Tilojen keskimääräinen peltoala kunnittain 2002.
- Kuva 9.6. Tilojen keskimääräinen metsäala kunnittain 2002.
- Kuva 9.7. Verotettavat tulot tilaa kohti valtionverotuksessa kunnittain 2002.
- Kuva 9.8. Maatilatalouden velat tilaa kohti kunnittain 2002.
- Kuva 10.1. Vireillepannut konkurssit koko maassa neljännesvuosittain 1986–2005.
- Kuva 10.2. Konkurssiin haettujen yritysten määrä ja henkilökunta maakunnittain 2004.
- Kuva 10.3. Konkurssiin haetut yritykset ja yksityishenkilöt maakunnittain 1998–2004.
- Kuva 10.4. Poliisin tietoon tulleet rikokset rikosnimikkeittäin maakunnittain 2004.
- Kuva 10.5. Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset kunnittain 2004.
- Kuva 10.6. Poliisin tietoon tulleet rikokset kunnittain 2004.
- Kuva 11.1. Palvelutoimialojen työllistyvyys koko maassa 1990–2003.
- Kuva 11.2. Palvelutoimialojen työllistyvyys kunnittain 2003.
- Kuva 11.3. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1995–2003.
- Kuva 11.4. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1998–2003.
- Kuva 11.5. Palvelutoimialojen työllistyvyys kunnittain 2003.
- Kuva 12.1. Myönnetyt rakennusluvut koko maassa 1988–2004.
- Kuva 12.2. Myönnetyt rakennusluvut asunnoille maakunnittain 2001–2004.
- Kuva 12.3. Asuntotuotanto koko maassa 1990–2004.
- Kuva 12.4. Asuntotuotanto maakunnittain 1982–2004.
- Kuva 12.5. Asuntotuotanto kunnittain 2004.
- Kuva 13.1. Terveystieteiden ja sosiaalipalvelun työllistyvyys koko maassa 1990–2003.
- Kuva 13.2. Terveystieteiden ja sosiaalipalvelun työlliset sukupuolen ja toimialan mukaan koko maassa 1995–2003.
- Kuva 13.3. Terveystieteiden- ja sosiaalipalveluiden työpaikat kunnittain 2003.
- Kuva 13.4. Sosiaali- ja terveystieteiden nettokustannukset kunnittain 2003.
- Kuva 13.5. Perusterveydenhuollon nettokustannukset kunnittain 2003.
- Kuva 13.6. Lasten päivähoiton nettokustannukset kunnittain 2003.
- Kuva 13.7. Kotipalvelun nettokustannukset kunnittain 2003.
- Kuva 13.8. Toimeentulotukimenot kunnittain 2003.
- Kuva 14.1. Jalostuksen työllistyvyys koko maassa 1990–2003.
- Kuva 14.2. Teollisuustoiminnan vienti maakunnittain 1995–2003.
- Kuva 14.3. Jalostuksen työllistyvyys kunnittain 2003.
- Kuva 14.4. Jalostuksen työllistyvyys kunnittain 2003.
- Kuva 14.5. Teollisuustoiminnan tuottavuus kunnittain 2003.
- Kuva 14.6. Teollisuuden jalostusarvo maakunnittain 1985–2003.
- Kuva 14.7. Teollisuustoiminnan henkilöstö kunnittain 2003.
- Kuva 14.8. Teollisuustoiminnan vienti kunnittain 2003.
- Kuva 14.9. Teollisuuden toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2003.
- Kuva 15.1. Veronalaiset tulot sukupuolen mukaan koko maassa 1990–2003.
- Kuva 15.2. Valtionveron alaiset tulot maakunnittain 1994–2003.
- Kuva 15.3. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 2003.
- Kuva 15.4. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 2003.

Kuva 15.5. Tulonsaajat tuloluokittain maakunnittain 2003 ja 1998.

Kuva 16.1. Työlliset toimialoittain koko maassa 1998–2003.

Kuva 16.2. Työllinen työvoima maakunnittain 1987–2003.

Kuva 16.3. Elinkeinorakenne maakunnittain 2003.

Kuva 16.4. Taloudellinen huoltosuhde koko maassa 1990–2003.

Kuva 16.5. Työpaikkaomavaraisuus kunnittain 2003.

Kuva 16.6. Taloudellinen huoltosuhde kunnittain 1998 ja 2003.

Kuva 16.7. Työllisyysaste kunnittain 2003.

Kuva 16.8. Työpaikkojen vuosimuutos maakunnittain 1988–2003.

Kuva 16.10. Työttömyysaste kunnittain maaliskuussa 2005.

Kuva 16.11. Työttömyysaste maakunnittain 1991–2004.

Kuva 16.12. Työttömyysaste kunnittain maaliskuussa 2005.

Kuva 16.13. Työttömyyden muutos kunnittain maaliskuussa 2004–2005.

Kuva 16.14. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain maaliskuussa 2005 (osuus työttömistä).

Kuva 16.15. Uudet avoimet työpaikat TE-keskuksittain 1991–2004.

Kuva 17.1. Ilmanpäästöt koko maassa 1980–2003.

Kuva 17.2. Teollisuuden ja energiahuollon päästöt Itä-Suomessa 1992–2003.

Kuva 17.3. Metsätalouden maankäyttö maakunnittain.

Kuva 17.4. Maatalouden maankäyttö maakunnittain.

Kuva 17.5. Rakennetun maan maankäyttö maakunnittain.

Kuva 17.6. Kansallis- ja luonnonpuistot Itä-Suomessa 2005.

Kuva 17.7. Luonnonsuojelualueet koko maassa 2002–2004.

Kuva 18.1. Toimipaikkojen lukumäärä ja henkilöstö toimialoittain koko maassa 2003 ja muutos vuodesta 2002.

Kuva 18.2. Toimipaikkojen lukumäärä maakunnittain 1993–2003.

Kuva 18.3. Toimipaikat kunnittain 2005.

Kuva 18.4. Toimipaikkojen lukumäärän muutos toimialoittain maakunnittain 2002–2003.

Kuva 18.5. Toimipaikkojen henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain maakunnittain 2003.

Kuva 18.6. Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 2002–2003.

Kuva 18.7. Toimipaikkojen liikevaihdon muutos kunnittain 2002–2003.

Kuva 18.8. Toimipaikkojen henkilöstön muutos kunnittain 2002–2003.

Kuva B1. Läänit 2005.

Kuva B2. Väkiluku lääneittäin 31.12.2004.

Kuva B3. Väkiluvun muutos lääneittäin 2004.

Kuva B4. Muuttotase lääneittäin 2004.

Kuva B5. Syntyneiden enemmitys lääneittäin 2004.

Kuva B6. Alle 15-vuotiaat ja yli 64-vuotiaat lääneittäin 2004.

Kuva B7. Ulkomaalaiset lääneittäin 2004.

Kuva B8. Tutkinnon suorittaneet sukupuolen mukaan lääneittäin 2003.

Kuva B9. Työttömyysaste lääneittäin maaliskuussa 2005.

Kuva B10. Pitkäaikaistyöttömät lääneittäin maaliskuussa 2005.

Kuva B11. Valtionveron alaiset tulot lääneittäin 2003.

Kuva B12. Toimipaikkojen lukumäärän muutos lääneittäin 2002–2003.

Kuva B13. Toimipaikat lääneittäin 2005.

Kuva B14. Oulun läänin profiili.

Kuva B15. Lapin läänin profiili.

Kuva B16. Etelä-Suomen läänin profiili.

Kuva B17. Länsi-Suomen läänin profiili.

Kuva B18. Itä-Suomen läänin profiili.

Kuva B19. Ahvenanmaan profiili.

KÄYTETYT TIETOLÄHTEET

Tilastokeskuksen Internet-palveluita:

AlueOnline

www.tilastokeskus.fi/alueonline

StatFin-tilastopalvelu

www.tilastokeskus.fi/statfin

Kaupunki- ja seutuindikaattorit

www.tilastokeskus.fi

Tilastokeskus	www.tilastokeskus.fi
Adato Energia Oy	www.energia.fi
Ilmailulaitos	www.ilmailulaitos.fi
Metsähallitus	www.metsahallitus.fi
Oikeusministeriö	www.om.fi
Sisäasiainministeriö	www.intermin.fi
TE-keskus	www.te-keskus.fi
Tielaitos	www.tiehallinto.fi
Tullihallitus	www.tulli.fi
Työministeriö	www.mol.fi
Ympäristöhallinto	www.ymparisto.fi

Taulukko 1. Perustietoja Itä-Suomen kunnista.

Liite 1.

	Väki-	Väkiluvun muutos (%)		Muuttotase,	Synt. enemmitys	Väest. keski-	Työllisyys	Työpaikkaoma-	Osuus työllisistä (%)		
	luku	2000-	2004	%o keskim.	%o keskim.	ikä, vuotta	(%)	varaisuus (%)	Alkut	Jalostus	Palvelut
	2004	2004	2004	2001-2004*	2001-2004*	2004	2003*	2003*	2003*	2003*	2003*
Etelä-Savo:											
Enonkoski	1738	-7,1	-0,5	-9,6	-9,1	46,5	53,6	79,3	24,5	16,1	54,6
Haukivuori	2295	-7,4	-2,8	-14,3	-5,8	47,7	55,9	91,3	24,6	19,3	52,9
Heinävesi	4403	-3,8	-1,1	-2,8	-7,1	46,9	59,6	103,3	13,7	27,4	56,5
Hirvensalmi	2579	-3,3	-1,2	2,1	-10,7	47,6	56,9	86,6	20,0	26,4	50,8
Joroinen	5645	-4,0	-1,4	-5,3	-4,7	43,2	61,6	76,3	16,8	28,3	52,3
Juva	7403	-3,5	-0,6	-3,4	-5,7	45,3	62,5	93,6	21,0	20,7	54,7
Kangasniemi	6315	-5,4	-1,6	-6,0	-8,1	46,2	55,8	90,3	18,1	22,2	55,9
Kerimäki	5905	-4,2	-0,6	-7,3	-3,4	44,3	59,2	72,9	11,4	23,3	62,7
Mikkeli	46531	-0,4	0,0	-1,2	0,4	41,1	62,3	102,6	3,4	21,2	73,2
Mäntyharju	6915	-3,0	-1,4	-1,3	-6,5	45,9	60,9	94,4	12,6	32,9	51,9
Pertunmaa	2115	-2,9	-2,4	2,5	-9,6	47,1	61,1	91,1	22,1	24,6	49,7
Pieksämäki	12436	-3,7	-0,6	-5,0	-4,1	44,3	56,0	106,6	1,6	24,3	71,6
Punkaharju	4083	-4,4	-1,1	-6,1	-5,1	46,2	62,0	112,0	13,2	32,5	52,5
Puumala	2864	-5,8	-0,1	-5,0	-10,3	48,1	57,8	87,3	23,9	13,1	59,8
Pieksänmaa	8691	-4,7	-0,7	-9,0	-3,0	43,8	60,3	84,3	14,6	25,2	57,6
Rantasalmi	4409	-3,9	-0,6	-3,3	-6,9	45,8	58,3	86,6	24,7	19,1	52,1
Ristiina	5096	-1,4	-0,3	0,7	-4,4	43,9	62,0	102,6	10,7	33,5	52,9
Savonlinna	27463	-1,2	-0,3	-2,3	-0,9	43,0	57,9	103,3	4,0	22,3	70,7
Savonranta	1238	-8,0	-2,0	-8,9	-10,8	48,3	50,6	87,7	20,2	21,4	52,9
Sulkava	3257	-5,8	-1,5	-4,3	-10,5	47,2	58,1	88,7	21,1	20,1	55,4
Pohjois-Savo:											
Iisalmi	22639	-2,1	0,0	-4,6	-0,7	41,5	59,8	102,6	6,4	24,8	65,8
Juankoski	5622	-4,6	-1,1	-5,5	-6,3	44,3	60,3	99,4	16,1	33,7	46,1
Kaavi	3630	-3,9	-0,6	-4,1	-5,5	45,2	51,1	96,5	16,1	29,1	50,9
Karttula	3505	0,8	1,6	4,4	-2,2	40,7	61,5	63,7	10,8	21,2	65,1
Keitele	2803	-5,7	-1,0	-8,5	-6,7	45,1	59,6	120,6	15,7	35,0	45,8
Kiuruvesi	9864	-4,8	-1,2	-8,2	-4,1	43,7	57,1	92,9	23,6	19,5	51,7
Kuopio	90518	1,9	0,2	1,8	2,9	39,3	60,6	107,7	1,8	17,5	78,2
Lapinlahti	7594	-2,9	-0,4	-4,4	-3,5	42,0	57,7	88,4	13,1	29,4	54,4
Leppävirta	10970	-1,0	-0,6	0,7	-3,2	43,4	58,3	81,2	10,5	33,1	53,5
Maaninka	3793	-2,5	0,3	-1,5	-4,6	43,5	60,6	72,8	23,9	17,0	55,4
Nilsia	6587	-3,7	-0,6	-3,1	-6,7	44,9	59,1	86,1	20,0	16,9	58,4
Pielavesi	5550	-6,2	-1,5	-8,1	-7,2	46,0	56,3	89,7	23,7	16,5	54,1
Rautalampi	3707	-4,1	-0,4	-3,1	-7,9	46,6	54,5	89,3	20,2	17,6	57,8
Rautavaara	2137	-10,1	-2,1	-19,8	-6,8	48,0	48,7	91,1	22,6	14,9	54,5
Siiinjärvi	20234	2,5	0,6	-0,1	6,4	37,2	65,1	71,5	4,3	24,3	69,5
Sonkajarvi	4995	-5,3	-0,2	-8,5	-4,5	44,8	54,5	89,9	23,1	20,7	52,5
Suonenjoki	7836	-2,6	0,6	-3,0	-3,7	44,6	56,4	96,8	10,2	26,1	60,8
Tervo	1890	-5,2	-1,6	-4,7	-8,7	46,5	53,4	72,1	21,7	15,3	59,2
Tuusniemi	3031	-5,4	-0,2	-3,5	-9,9	46,6	52,6	82,5	18,1	20,2	57,2
Varkaus	24269	-2,5	-0,4	-4,4	-1,9	42,3	59,4	113,0	2,0	38,4	57,2
Varpaisjärvi	3089	-5,2	-1,2	-7,9	-5,5	44,9	56,6	92,1	22,7	25,3	46,9
Vesanto	2689	-4,4	0,5	-2,6	-8,6	47,1	55,0	86,4	25,1	16,6	53,9
Vierämä	4143	-5,0	-0,3	-8,9	-3,9	43,0	60,4	104,6	30,0	21,4	44,0
Pohjois-Karjala:											
Eno	6879	-2,3	-0,2	-1,0	-4,8	44,0	49,6	92,4	9,5	37,2	50,8
Ilomantsi	6538	-8,3	-2,3	-12,9	-9,1	47,3	50,3	96,2	12,4	18,4	65,9
Joensuu	57558	1,5	0,1	1,9	1,8	39,4	57,0	114,2	1,8	23,5	72,6
Juuka	6177	-6,2	-1,0	-8,3	-7,4	45,4	54,9	101,4	15,7	31,1	49,7
Kesälahti	2712	-5,5	-1,4	-8,8	-5,7	45,6	52,9	97,7	17,6	30,3	49,0
Kitee	9877	-5,1	-1,5	-9,6	-4,0	43,7	58,5	107,5	13,0	29,6	53,7
Kontiolahti	12339	7,1	1,9	10,1	6,4	36,8	64,4	79,3	4,0	27,7	66,4
Outokumpu	7803	-4,3	-0,5	-5,6	-5,8	43,8	52,9	101,3	6,1	33,8	56,1
Liekka	14080	-7,4	-2,2	-11,7	-7,7	46,1	51,7	96,3	9,3	27,0	60,2
Liperi	11641	1,4	1,5	4,5	-0,9	40,5	60,9	76,1	12,1	23,6	61,8
Nurmes	9193	-6,0	-1,1	-10,1	-5,4	45,0	53,6	100,3	13,1	19,5	63,7
Polvijärvi	5048	-6,7	-2,1	-9,1	-8,6	44,3	55,3	80,5	22,6	23,2	50,0
Pyhäselkä	7554	4,1	2,2	4,8	5,7	36,5	61,1	60,5	7,0	27,9	62,7
Rääkkylä	2936	-7,5	-0,8	-8,7	-10,3	46,7	53,7	82,1	26,7	20,1	48,3
Tohmajärvi	5511	-6,2	-1,4	-9,5	-6,6	44,3	54,2	90,3	18,0	17,1	60,5
Valtimo	2769	-7,8	-1,7	-11,3	-8,9	45,7	51,9	87,5	29,9	13,9	51,4
Kainuu:											
Hyrnsalmi	3148	-9,7	-2,0	-16,7	-9,1	45,6	46,8	91,6	15,8	18,6	61,8
Kajaani	35675	-1,1	-0,1	-5,5	2,6	39,8	58,4	102,6	1,8	21,5	73,8
Kuhmo	10449	-6,4	-1,7	-11,6	-5,1	44,1	49,6	96,8	13,9	17,8	61,9
Paltamo	4219	-4,5	0,0	-6,7	-5,0	43,6	52,5	89,1	11,3	24,6	60,4
Puolanka	3472	-9,7	-2,5	-15,5	-10,2	45,5	47,8	91,0	18,9	18,6	59,6
Ristijärvi	1659	-7,6	-1,6	-6,1	-13,4	48,1	53,4	88,6	20,0	15,3	59,8
Sotkamo	10701	-3,6	-0,1	-6,1	-3,2	42,3	57,2	89,6	12,0	22,0	63,8
Suomussalmi	10248	-6,9	-1,2	-12,5	-5,4	45,1	49,6	92,7	12,7	22,5	61,1
Vaala	3751	-7,2	-2,0	-12,5	-6,3	44,4	53,6	94,6	17,3	15,4	64,3
Vuolijoki	2643	-6,4	0,4	-13,6	-3,5	43,4	55,4	106,7	9,3	37,2	50,1

	Tulot/ tulonsaaja, € 2003	Toimipaikkoja/ 1000 as. 2003	Teollisuuden tuottavuus, euroa 2003	Taajama-aste (%) 2004	Asuntotuot/ 1000 as. 2004*	Kuntien talousarviot 2005 (€/asukas)			
						Toiminta- kate	Vero- tulot	Valtion- osuus	Vuosi- kate
Etelä-Savo:									
Enonkoski	14309	50	57733	40,4	4,6	-4161	1918	2061	-143
Haukivuori	13992	68	41661	40,1	0,9	-4486	1942	2421	-139
Heinävesi	15369	64	41703	41,4	1,4	-3993	2181	1986	158
Hirvensalmi	14419	62	37516	38,7	3,1	-3706	1939	1756	10
Joroinen	17147	58	45189	53,9	2,1	-3359	2112	1397	138
Juva	15688	58	48268	49,0	1,6	-3415	1930	1612	132
Kangasniemi	14451	65	48782	48,5	0,8	-3764	1907	1890	14
Kerimäki	15483	55	41419	54,6	2	-3560	2028	1555	5
Mikkeli	18169	59	49935	82,5	3,9	-3305	2456	954	106
Mäntyharju	16273	61	46801	63,3	3	-3506	2214	1489	168
Pertunmaa	14085	74	53043	41,0	1,4	-3845	1855	2153	165
Pieksämäki	16936	58	59054	96,5	0,6	-3710	2367	1292	-52
Punkaharju	16936	58	60358	44,7	2,4	-3667	2441	1321	60
Puumala	14246	76	36779	47,8	9,5	-4434	2278	2161	0
Pieksänmaa	16321	45	50274	42,8	2,5	-3282	2145	1273	143
Rantasalmi	14481	59	42512	39,6	0,7	-3873	1996	1900	13
Ristiina	17052	55	60083	54,3	3,1	-3601	2682	977	21
Savonlinna	17056	59	54322	85,3	2,8	-3258	2510	939	161
Savonranta	13051	62	35923	46,5	0,8	-3961	1870	2316	172
Sulkava	14848	72	46486	43,8	1,2	-4315	1944	1999	-351
Pohjois-Savo:									
Iisalmi	17539	61	58972	72,7	2,2	-3638	2312	1180	-82
Juankoski	16469	51	48986	58,5	2	-3785	2233	1547	5
Kaavi	14052	52	56875	42,9	1,9	-4044	1840	2128	-48
Karttula	16038	57	50391	42,7	6,6	-3856	2064	1794	0
Keitele	15942	49	46304	47,5	1,4	-3683	2020	1724	22
Kiuruvesi	14520	50	40056	49,4	1,2	-3718	1768	2118	175
Kuopio	18976	55	66263	90,5	3,5	-3327	2616	892	187
Lapinlahti	16301	49	61948	59,0	0,9	-3482	1881	1729	112
Leppävirta	17477	48	55878	59,5	4,4	-3531	2184	1543	219
Maaninka	15658	48	42716	26,8	6,8	-3588	1873	1831	155
Nilsä	15216	62	74753	49,7	3,6	-3685	1890	1804	5
Pielavesi	14036	52	36869	44,9	1,8	-4041	1795	2210	-22
Rautalampi	14429	64	36964	49,1	2,2	-4192	1975	2079	-155
Rautavaara	13244	49	34667	44,8	0,9	-4479	1736	2522	-258
Siihtjärvi	19701	46	106144	78,5	5,1	-3207	2423	820	1
Sonkajarvi	14420	53	58872	43,0	0,6	-3839	1772	2011	-62
Suonenjoki	15543	64	55482	71,3	4	-3886	2030	1813	-44
Tervo	13966	51	37249	29,4	1,1	-3956	1776	2054	-51
Tuusniemi	14540	52	40846	42,6	3,3	-3895	1841	2036	67
Varkaus	18731	54	72571	93,0	2,1	-3593	2584	1084	69
Varpaisjärvi	13615	58	37626	42,5	2,9	-3673	1686	2047	77
Vesanto	13797	51	36682	31,6	1,5	-4530	1709	2454	-370
Vieremä	15566	51	59354	37,4	1,2	-3691	1969	1802	78
Pohjois-Karjala:									
Eno	15588	43	155087	58,4	1,2	-3562	2336	1357	141
Ilomantsi	14360	55	18136	51,1	0,8	-4247	1941	2371	81
Joensuu	17797	56	64167	92,4	6,8	-3157	2500	809	162
Juuka	14762	47	53789	46,9	0,6	-3916	1969	2020	138
Kesälahti	15364	60	53660	43,1	2,9	-4036	2224	1806	0
Kitee	16022	56	68940	56,5	4,2	-3453	2223	1302	80
Kontiolahti	19487	45	66469	65,2	8,8	-3251	2196	1200	130
Outokumpu	15677	48	55026	69,3	0,6	-3636	2124	1514	1
Liekka	15598	48	49303	67,1	1	-3785	2239	1722	191
Liperi	16368	50	29710	50,6	5,7	-3790	2024	1556	-226
Nurmes	14748	56	41283	64,3	0,1	-3751	2040	1771	91
Polvijärvi	13698	58	50873	34,4	1,2	-3479	1525	2059	142
Pyhäselkä	17178	53	43210	52,0	8	-3546	1873	1565	-107
Rääkkylä	13465	58	38446	29,1	0,7	-3890	1686	2130	-110
Tohmajärvi	14584	51	59020	39,8	0,9	-3982	2007	1982	4
Valtimo	13333	43	20102	46,6	2,2	-3947	1664	2159	-1
Kainuu:									
Hyrnsalmi	13499	51	49661	54,1	0,3	-4267	1800	2371	-148
Kajaani	18198	48	69900	90,4	2,4	-3149	2488	771	169
Kuhmo	14823	47	47124	61,9	0,9	-3981	2010	1907	-56
Paltamo	14198	46	40210	60,9	0,2	-3867	1875	1972	-14
Puolanka	13915	60	34613	54,8	0,6	-4245	2020	2263	-3
Ristijärvi	13675	58	243684	43,3	0	-4322	1914	2069	-342
Sotkamo	16263	56	39523	56,8	3,2	-3674	2086	1481	-60
Suomussalmi	14256	44	40877	57,5	0,8	-3669	1950	1861	126
Vaala	15036	50	191553	42,0	1,6	-4257	2199	2003	-122
Vuolijoki	15740	39	29352	51,6	0	-4054	2093	1829	-111

*ennakkotieto

Itä-Suomen katsaus 2005 on kunnittaista vertailutietoa sisältävä vuosikatsaus. Se antaa päättäjille ja muille tiedontarvitsijoille tuoretta ja valmiiksi muokattua aluetietoa Itä-Suomen 69 kunnasta ja 4 maakunnasta. Havainnollisissa diagrammeissa ja teemakartoissa esitetään tietoa aihealueittain:

– Alueet	– Palvelut
– Asuminen	– Rakentaminen
– Energia	– Sosiaaliturva ja terveys
– Kansantalous	– Teollisuus
– Koulutus	– Tulot
– Kunnallistalous	– Työmarkkinat
– Liikenne ja matkailu	– Väestö
– Maa-, metsä- ja kalatalous	– Ympäristö
– Oikeus	– Yritykset ja toimipaikat

Itä-Suomen katsaus ja sen sisältämä materiaali on kokonaisuudessaan saatavana Internetistä AlueOnline-palvelun kautta. Myös yksittäisten kuvien tulostus on palvelusta mahdollista. Tutustu palveluun osoitteessa: www.tilastokeskus.fi/alueonline

Aluekatsaus-sarjan julkaisut vuonna 2005

Tuotenro

- 9731 Itä-Suomen katsaus 2005
9732 Etelä-Suomen katsaus 2005
9733 Länsi-Suomen katsaus 2005
9892 Pohjois-Suomen katsaus 2005
9914 Kuntakatsaus 2005
9726 Seutukunta- ja maakuntakatsaus 2005

www.tilastokeskus.fi/aluekatsaus

Julkaisujen myynti: Tilastokeskus

Aluepalvelut:

Oulu puhelin (08) 535 1410
Seinäjoki (06) 429 0600
Tampere (03) 3141 5900
Turku (02) 274 3430
Myyntipalvelu (09) 1734 2011

faksi

(08) 535 1430
(06) 429 0645
(03) 3141 5950
(02) 274 3440
(09) 1734 2500

sähköposti

oulu@tilastokeskus.fi
seinajoki@tilastokeskus.fi
tampere@tilastokeskus.fi
turku@tilastokeskus.fi
myynti@tilastokeskus.fi

ISSN 1239-7466

ISBN 952-467-419-X

Tuotenro: 9731

DE

9 789524 674195